

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΑΚΚΟΤΡΥΠΗΣ

Ο «Γλαύκος» ξεπέρασε τις αρχικές προσδοκίες μας

Με θετική αποτίμηση για τις εργασίες της Εχ-κονMobil στο τεμάχιο 10 και με τη διαβεβαίωση πως έπεται συνέ-χεια στο ενεργειακό πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας ο υπουργός Ενέργειας μιλάει στην «Κ». Για την επόμενη ημέρα της ανακάλυψης του κοιτάσματος ο Γιώργος Λακκοτρύπης εκτιμά πως η επιβεβαιωτική γεώτρηση στον «Γλαύκο» θα πραγματοποιηθεί μέσα στο 2020. Εξηγεί πού βασίσθηκε για να χαρακτηρίσει το κώ-τασμα από τα μεγαλύτερα παγκο-σμίως, εξηγώντας τον πρωταρχικό στόχο στα ενεργειακά σε πολιτικό επίπεδο. Δίνει δε μια πρώτη εξήγηση για την αποτυχημένη γεώτρηση στον στόχο «Δελφίνη». **Σελ. 5**

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΟΖ

Η Χαρτογράφηση του αρχαίου βυθού

Οι ανακοινώσεις της Εχκονmobil για το τεμάχιο «10» επέρχονται μετά από τις σχετικές γεωτρήσεις πάνω σε ση-μεία των υποθαλάσσιων τόξων της Κύ-πρου που χρειάστηκαν αιώνες ζυμώ-σεων και γεωλογικών μετασχηματι-σμών για να σχηματιστούν και εν τέλει να δημιουργήσουν και να αποθη-κεύσουν το φυσικό αέριο. Η «Κ» κατα-γράφει τις δομές, τις εκτάσεις των τε-μαχίων και τα στοιχεία (κυρίως με τη συμβολή του Νείλου βόρεια της Αιγύ-πτου) που δημιούργησαν γεωλογικά όλη την κυπριακή ΑΟΖ. **Σελ. 4**

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Από θεωρία πράξη η «γαλάζια πατρίδα»

Οι εμπνευστές του δόγματος της «Γαλάζιας Πατρίδας» και οι αξιωμα-τούχοι του τουρκικού Υπ. Εξωτερι-κών και Υπ. Ενέργειας δίνουν στην τουρκική άσκηση που βρίσκεται σε εξέλιξη, μέσω κυρίως της προβολή ισχύος, πολλαπλά μηνύματα. «Δεν εί-ναι δυνατόν να παραγνωρίζεις τα δι-καιώματα της Τουρκίας στη θάλασσα και να πραγματοποιείς ταυτοχρόνως αναφορά στο διεθνές δίκαιο» λένε μεταξύ άλλων. Την ίδια ώρα, η άσκη-ση αποτελεί ευκαιρία προβολής και για τα ΜΜΕ. **Σελ. 7**

ΓΝΩΜΕΣ

- ✓ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** Σελ. 2
Gamechanger
- ✓ **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ** Σελ. 12
Το γκάζι και το γκάζι ως αέριο
- ✓ **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** Σελ. 13
«Αυτή μπορεί να είναι η Ελλάδα!»
- ✓ **ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ** Σελ. 13
Περί του άλατος

ΗΠΑ και Γαλλία δένουν στην Κύπρο

Τον Μάρτιο μεγάλη αμυντική συμφωνία με Παρίσι και επικύρωση της δυτικής πρωτοκαθεδρίας στη Αν. Μεσόγειο

Ο «Γλαύκος» ενεργοποίησε τεράστιες διερ-γασίες στην Κύπρο και στην περιοχή της Αν. Μεσογείου με περαιτέρω προοπτικές. Στο πλαίσιο αυτό ΗΠΑ και Γαλλία επιλέγουν την Κύπρο ως επιχειρηματική και επιχειρησιακή τους βάση. Εντός του μηνός, αναμένεται η

υπογραφή μεγάλης αμυντικής συμφωνίας μεταξύ Λευκωσίας και Παρισιού, στο πλαίσιο της οποίας θα δημιουργηθεί στον κόλπο του Βασιλικού μεγάλο στρατιωτικό λιμάνι. Πρό-κειται για έργο με μεγάλες προοπτικές, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ». Παράλληλα

στις 20 Μαρτίου οι Νετανιάχου, Αναστασιάδης και Τσίπρας θα συζητήσουν με τον Αμερικανό ΥΠΕΞ Μάικ Πομπέο στο Ισραήλ, σημαντικά ζητήματα, όπως η βέλτιστη αξιοποίηση της ενεργειακής και συνεπώς και της γεωπολιτικής πρωτοκαθεδρίας που αποκτά στη Μεσόγειο

ο δυτικός συνασπισμός. Εξάλλου υψηλά ιστά-μενη κυβερνητική πηγή δηλώνει στην «Κ», ότι τώρα είναι για την Κύπρο η ώρα της δη-μιουργίας υποδομών ανάλογων με το εκτό-πισμα και τη σοβαρότητα του ενεργειακού προτζεκτ στο οποίο συμμετέχουμε. **Σελ. 6**

Πυρηνικοί εφιάλτες η Ινδία και το Πακιστάν

Ενώ η άδοση κατάληξη της συνάντησης Τραμπ - Κιμ Γιονγκ Ουν στο Ανόι επανέφερε στην ημερήσια διάταξη τον κίνδυνο υποτροπής στο πυρ-νικό πρόγραμμα της Βόρειας Κορέας, μια πιο χειροπιαστή απειλή κατέβαινε από τους παγετώνες των Ιμαλαΐων. Για πρώτη φορά στην ιστορία, δύο πυρηνικές δυνάμεις, η Ινδία και το Πακιστάν, εμπλέκονταν σε αερομαχίες με κατάρριψη πολεμικών αεροσκαφών για τη διαφιλονικούμε-νη περιοχή του Κασμίρ. Στη φωτογραφία διαδηλωτές στο Πακιστάν βεβηλώνουν ομοίωμα του πρωθυπουργού της χώρας. **Σελ. 21**

Ακριβοπληρώνουμε κινητή και διαδίκτυο

Πρωταθλητές στις χρεώσεις

Ακριβότερη χώρα μεταξύ των 28 της Ε.Ε. στις χρεώσεις για πακέτα κινητής τηλε-φωνίας και διαδικτύου είναι η Κύπρος. Σύμφωνα με έρευνα της Ευρωπαϊκής Επι-τροπής, συγκεκριμένα πακέτα είναι ακρι-βότερα μέχρι 62,75 σε σχέση με τον ευ-ρωπαϊκό μέσο όρο. **Οικονομική, σελ. 5**

Το Πόρισμα στα χέρια του Κληρίδη

800 σελίδες η έκθεση

Οι δημόσιες ακροάσεις ξεκίνησαν στις 3 Αυγούστου 2018 και η αυλαία έπεσε στις 12 Δεκεμβρίου. Την Παρασκευή η έκθεση πέρασε στα χέρια του γεν. εισαγγελέα. «Το πόρισμα της Επιτροπής για την κατάρρευση του Συνεργατισμού δεν θα παραμείνει στο συρτάρι», είπε ο κ. Κληρίδης. **Σελ. 10**

Μάχη Ηροδότου - Περσιάνη στην ΚΤΚ

Μεταξύ των δύο θα επιλέξει ο πρόεδρος τον νέο διοικητή

Σε μάχη μεταξύ δύο εξελίσσεται η θέση του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Ο λόγος για το μέλος του Διοι-κητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, Κωνσταντίνο Ηροδότου και το μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, Αν-δρέα Περσιάνη. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης αναμένεται να ανακοινώσει τον διορισμό

ενός εκ των δύο εντός της εβδομάδας. Στις 11 Απριλίου ολοκληρώνεται η θητεία της σημερινής διοικήτριας Χρυστάλλας Γιωρκάτζη και πρέπει τουλάχιστον έναν μήνα προηγουμένως να ανακοινωθεί το όνομα του διαδόχου της, ώστε να υπάρξει έγκριση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. **Οικονομική, σελ. 4**

Ο 7ετης πόλεμος Τσίπρα - Στουρνάρα

Πώς οι μάχες του 2012 και τα «Ιουλιανά» του 2015 έγιναν νάρκες

Από τις 10 Ιουνίου 2014, όταν ο ΣΥΡΙΖΑ αντέδρασε στον διορισμό του στην Τρά-πεζα της Ελλάδος, έως πρόσφατα, όταν ο αναπληρωτής υπουργός Υγείας Παύλος Πολάκης επιχείρησε ένα είδος τηλεφωνικού εκφοβισμού με αφορμή την υπόθεση διε-ρεύνησης της νομιμότητας ενός δανείου του, ο κ. Στουρνάρας παραμένει ίσως ο

προσφιλέστερος στόχος της κυβέρνησης. Ο Γιάννης Βαρουφάκης περιγράφει στο βι-βλίο του «Ενήλικο στο δωμάτιο» με θέμα την εποποιία του 2015, ότι ο κ. Τσίπρας διαβεβαίωνε τους συνεργάτες του πως το πρώτο που θα έκανε όταν θα γινόταν πρω-θυπουργός, θα ήταν «να διώξει με τις κλω-τσιές» τον διοικητή της ΤτΕ. **Σελ. 18**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Την κρίσιμη ώρα

Ένα εξαιρετικά σοβαρό ζήτημα που καταδεικνύει εν προκειμένω και την αξιοπιστία της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι η σύσταση νόμου περί Ταμείου Υδρογονανθράκων, που ψηφίστηκε την Παρασκευή στη Βουλή με 43 ψήφους υπέρ και 7 κατά. Εξαιρετικά σημαντικός ήταν ο στόχος της τροπολογίας που πέ-ρασε με τις ψήφους ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ και το μήνυμά του διεθνώς, πως οι Τουρ-κοκύπριοι δεν έχουν λόγο να ανησυχούν ότι τα έσοδα από το φυσικό αέριο θα τα εκμεταλλεύονται αποκλειστικά οι Έλληνοκύπριοι. Αυτά θα επανεπενδύον-ται και θα αποτελούν μία μακροπρόθε-σμη επένδυση προς όφελος όλης της Κύπρου και κυρίως των μελλοντικών γενιών. Σημειώνεται ότι το νομοσχέδιο είχε κινδυνεύσει εσχάτως να μην πε-ράσει γι' αυτό και είναι ιδιαίτερα ση-μαντικό που οι δύο μεγάλες δυνάμεις του τόπου, την κρίσιμη ώρα, το στήριξαν εκ δεξιών και εξ ευωνύμων.

Οι σκελετοί στην ντουλάπα Τραμπ

Την Τετάρτη, ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ βρι-σκόταν στο Βιετνάμ αλλά το μυαλό του είχε μείνει στην Ουά-σινγκτον, εκεί όπου ο πρώην δικηγόρος του, Μάικλ Κόεν, εξέθε-τε επί πέντε ώρες στα μέλη της επιτροπής ελέγχου της Βουλής όσα γνώριζε για εκείνον. Από τον Μάικλ Κόεν οι Αμερικανοί άκουσαν με πόση χαρά ο πρόεδρος τους άφηνε απλήρωτες τις μικρές επιχειρήσεις με τις οποίες συναλλασσόταν. Παραδέχ-θηκε, μεταξύ άλλων, ότι ο ίδιος απειλούσε τα σχολεία και πα-νεπιστήμια όπου φοίτησε ο Αμερικανός πρόεδρος για να μη δώσουν στη δημοσιότητα τους βαθμούς του. **Σελ. 21**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Αναδρομή στο φεστιβάλ Rock in Athens

Το μουσικό φεστιβάλ Rock in Athens διεξήχθη στις 27 και 28 Ιουλίου του 1985 στο Παναθηναϊκό Στάδιο και ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο εκείνη τη χρονιά σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η «Κ» κάνει αναδρομή σε όσα σημάδεψαν μουσικά εκείνο το καλοκαίρι την Αθήνα. **Ζωή, σελ. 1**

ΠΡΟΣΩΠΟ

«Στρατηγικά προβάλλουμε τον πολιτισμό μας»

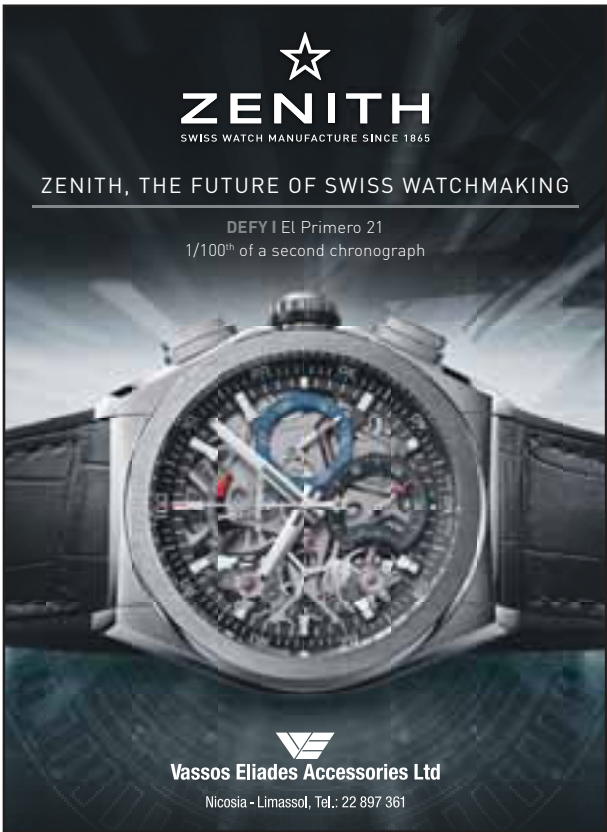
Επί τη ευκαιρία της διοργάνωσης του πρώτου φεστιβάλ για τον Όσκαρ Ουάιλντ στην Κύπρο η πρέσβειρα της Ιρλανδίας στη Λευκωσία Deirdre Ni Fh-allaínn μιλάει στην «Κ» για την πολιτιστική διπλωματία και τις διαχρονικά άρι-στες σχέσεις των δύο χωρών. **Ζωή, σελ. 3**

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Παγκόσμιοι ψηφιακοί ολιγάρχες και οικοσυστήμα

Ο γκουρού του Διαδικτύου Γιώργος Μπακιδής μιλάει στην «Κ» και εξηγεί για-τί Google, Amazon, Facebook, Apple και Microsoft συνιστούν απειλή. Ο καθη-γητής του Πανεπιστημίου Πατρών Μπακιδής είναι συνδημιουργός της κοι-νοπραξίας του Παγκόσμιου Ιστού (www Consortium). **Ζωή, σελ. 8**

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Game changer

Περιπλανήθηκε επί μακρόν επί των κυμάτων της θαλάσσης, αλλά και της διεθνούς διπλωματίας, ο πρόεδρος Αναστασιάδης, αλλά ευτυχώς για τη χώρα διασώθηκε την υστέρη. Όχι από κύτος, όπως ο βιβλικός Ιωνάς, αλλά και πάλι από Γλαύκο, ως είναι η ονομασία του στόχου στο θαλάσσοτεμάχιο 10 της κυπριακής ΑΟΖ που έδειξε ότι είναι της εμβέλειας 5-8 τcf (τρισεκατομμυρίων κυβικών ποδών). Αυτό που έφερε πίσω στην κυβέρνηση τα χαμόγελα που είχε κλέψει η γεώτρηση στον στόχο «Δελφύνη». Οι προβλέψεις που έλεγαν ότι θα βρούμε στο 10 ένα κοιτάσμα μαμούθ, όπως το αιγυπτιακό «Ζορ», ήταν μια από τις αιτίες που πήραν τα μυαλά του Νίκου Αναστασιάδη, αν λάβουμε υπόψη λεχθέντα από το κυβερνητικό περιβάλλον. Σοβαρός αξιωματούχος επιβεβαιώνοντας τις σχετικές πληροφορίες μου είπε την Πέμπτη, ότι «είναι ευτύχημα που το κοιτάσμα δεν ήταν μαμούθ, αλλά ένα καλό δευτέρου μεγέθους κοιτάσμα, όχι γιατί θα φορούσαμε όλοι κελεμπιές, αλλά επειδή η 'Γαλάζια Πατρίδα' που βρίσκεται σε εξέλιξη ίσως να λάμβανε άλλη τροπή»... Είναι τρεις οι λόγοι που γίνονται τέτοιου είδους ασκήσεις σύμφωνα με τους στρατιωτικούς: Πρώτος, η επιχειρησιακή ετοιμότητα. Δεύτερος, η ανύψωση του πηκτού του στρατεύματος και του λαού. Και τρίτος για να σταλούν μηνύματα στους αντιπάλους. Στην προκειμένη περίπτωση σε Κύπρο, Ελλάδα, Ισραήλ και Αίγυπτο. Το μήνυμα που σαφώς ήθελε να στείλει η Άγκυρα είναι ότι η Τουρκία είναι κυρίαρχος στην περιοχή αφού όπως είπε και ο Κεμάλ Ατατούρκ, «Σκοπός μας είναι η Μεσόγειος». Τώρα όμως, με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων στο 10 και τις ενεργειακές προοπτικές που διανοίγονται στην περιοχή, ο «Γλαύκος» έγινε όντως game changer. Συγκεκριμένα για τις Ηνωμένες Πολιτείες οι προοπτικές που διανοίγονται στο ενεργειακό τοπίο της Μεσογείου διά της ExxonMobil εκτός από την ΑΟΖ της Κύπρου, εκτείνονται στην ΑΟΖ της Αιγύπτου όπου ήδη έχει κλείσει ένα οικόπεδο, ως επίσης και στην ΑΟΖ της Ελλάδας. Για τη Γαλλία, η TOTAL οσονούπω θα μπει σε τρία από τα θαλάσσοτεμάχια που βρίσκεται ήδη η ιτα-

λική ENI. Επίσης, θα πάρει με απευθείας ανάθεση άλλο ένα τεμάχιο από την κυπριακή κυβέρνηση. Το κυριότερο όμως για την ασφάλεια της Κύπρου, αλλά και των ενεργειακών σχεδιασμών και των έργων που θα γίνουν, είναι η εντός Μαρτίου, υπογραφή μεγάλης αμυντικής συμφωνίας μεταξύ Λευκωσίας και Παρισιού, στο πλαίσιο της οποίας θα δημιουργηθεί στον κόλπο του Βασιλικού μεγάλο λιμάνι στο οποίο θα ναυλοχούν πολεμικά σκάφη της Γαλλίας και όχι μόνο. Αντιλαμβάνεται κανείς ότι το ζήτημα της ασφάλειας της Κύπρου σε ό,τι αφορά το Κυπριακό αλλάζει πλέον κομβικά, καθότι το λιμάνι στο Βασιλικό θα χτιστεί με τις ευλογίες, και όχι μόνο, του λεγόμενου Δυτικού Συνασπισμού. Ευτυχώς που στην κυβέρνηση Αναστασιάδη υπάρχουν και σοβαροί αξιωματούχοι, ένας εκ των οποίων υποδεικνύει (βλ. σελ. 6) ότι τώρα είναι η ώρα των σοβαρών υποδομών για την Κύπρο και των σοβαρών αποφάσεων. Όταν γίνεται λόγος για σοβαρές υποδομές εννοούνται έργα ανάλογα του ενεργειακού πρότζεκτ στο οποίο συμμετέχουμε. Έργα δηλαδή που να στηρίζουν και να υποστηρίζουν το πρότζεκτ, όπως το λιμάνι στο Βασιλικό. Ταυτόχρονα πρέπει άμεσα να αλλάξουν συμπεριφορές και νοοτροπίες. Για παράδειγμα η κρατική γραφειοκρατία είναι ένα μειονέκτημα βαρύνουσας σημασίας στη δημιουργία επιχειρηματικού περιβάλλοντος για πολυεθνικές ενεργειακές εταιρείες που θα αναζητήσουν έδρα στην Κύπρο κι αν δεν την βρουν θα την αναζητήσουν αλλού στην περιοχή. Δεν είναι δυνατό τέτοιου εκτοπίσματος εταιρίες να λειτουργήσουν σε μια χώρα που η απονομή δικαιουσύννης καθυστερεί περισσότερο από 500 μέρες να αποδοθεί. Εδώ στην Κύπρο μιλάμε για περιπτώσεις που αγγίζουν 7 χρόνια. Δεν είναι δυνατό να ανechθούν οι εταιρείες στις οποίες αναφερόμαστε, τράπεζες που κάνουν κόπια, τραπέζιτες που καταστρέφουν σκληρούς δίσκους και διοικητικά συμβούλια που κάνουν μαγικά τριτοκοσμικών παζαρίων. Δεν λέμε να γίνει η Κύπρος μια Σγκαπούρη, όπου οι εγκληματίες λευκού κολάρου αντιμετωπίζουν θανατική καταδίκη, αλλά να γίνουμε επιτέλους ένα σύγχρονο κράτος δικαίου.

paraschos@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Ποιοι δικοί του Αναστασιάδη πάνε εναντίον του και το κυνήγι του ηχητικού... εγγράφου

Διάσκεψη για το Κυπριακό στο Crans Montana της Ελβετίας(6ημερα), 11:33 Τρίτη 4 Ιουλίου 2017. ΚΥΠΕ/ΚΑΤΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

«Έσπεν, δεν ξέρεις πόσο χρήσιμη θα είναι αυτή η φωτογραφία!».

Ποιους «δικούς» του Healthy εννοεί άραγε ο Ακιντζί; Από ποιους Ελληνοκύπριους έχει άμεση πληροφορόρηση και σκηματίζει άποψη;

Χωρίς χέρια θα κυκλοφορούν σύντομα κάποιοι στον ΚΟΑ. Ο νέος πρόεδρος του οργανισμού Ανδρέας Μιχαηλίδης, μετά την έκθεση του Οδυσσέα-Τσακ Νόρις δήλωσε με κάθε σοβαρότητα: «Θα κόψω τα χέρια που θα βουτήξουν τα δάχτυλα στο μέλι», σημερινόντας πως το δημόσιο χρήμα είναι ιερό. Κάποιος που άκουσε τη δήλωσή του στην κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου σχολίασε ότι «ο Μιχαηλίδης ενδέχεται να αποκτήσει σύντομα μια μεγάλη συλλογή από χέρια». Ο συνωμιλητής του απάντησε πως ο Μιχαηλίδης «αντί να γίνει χασάπης καλύτερα να βάλει το μπουκάλι με το μέλι σε ασφαλές μέρος και να το διπλοκλειδώσει».

Αναδιπλωση σημειώθηκε στο ΑΚΕΛ μετά την αντεπίθεση του Προεδρικού με φωτογραφικές αποδείξεις για τη συνάντηση της

4ης Ιουλίου 2017, στο Κραν Μοντάνα. Ο Βίκτωρας Παπαδόπουλος ανάρτησε στο Twitter τις δύο φωτογραφίες που κοινοποίησε τότε το ΚΥΠΕ για τις δύο συναντήσεις της 4ης Ιουλίου. Και στις δύο συναντήσεις ήταν εκτός από τους συνομιλητές και τους διαπραγματευτές ο Αϊντε και η Σπέχαρ. Ίσως η τελευταία να γνωρίζει κάτι για τα «χαμένα» πρακτικά που η Λουτ εντόπισε ηχογραφημένα; Ως γνωστόν ο Αϊντε, όταν ρωτήθηκε πρόσφατα από τον Νίκο Χριστοδουλίδη για το θέμα, δεν θυμόταν τίποτα και τον παρέπεμψε στους λειτουργούς των Ηνωμένων Εθνών...

Από την άλλη ο Άντρος, όπως ο ίδιος δήλωσε, ο Αϊντε του περιέγραψε τα γεγονότα και προέτρεψε όσους έχουν απορίες να αποταθούν στον Νορβηγό, όπως έπραξε και ο ίδιος. Μήπως ο Αϊντε δεν λέει σε όλους τα ίδια; Μήπως έχει... επιλεκτικά κενά μνήμης; Μήπως θυμάται άλλα όταν μιλά με τον ένα και άλλα όταν μιλά με τον άλλο; Ερωτήματα που

δεν πρόκειται βεβαίως να απαντηθούν. Ωστόσο, ο Άντρος δεν άφησε αναπάντητη την ανάρτηση του Βίκτωρα. Αντέδρασε και μάλιστα έντονα κατηγορώντας το Προεδρικό ότι «νιώθει την ανάγκη να κατασκευάζει δηλώσεις για να μετατοπίσει τη συζήτηση που γίνεται γύρω από το πλαίσιο Γκουτιέρες». Όπως είπε, ο ίδιος ποτέ δεν είπε ότι δεν έγινε συνάντηση στις 4 Ιουλίου 2017 στο Κραν Μοντάνα, απλά υπέδειξε ποιοι παρευρίσκονταν σε αυτήν.

Μήπως εάν και ο Άντρος ζητούσε να δει ή έστω να ακούσει το... «ηχητικό έγγραφο» να λύνονταν κάποιες από τις απορίες του; Μήπως εάν έδιδε και αυτός απομαγνητοφωνημένη την επίμαχη δήλωσή του να μη χρειαζόταν να κάνει έξτρα σχόλια;

Μήπως κάτι περίεργο συμβαίνει με την υπόθεση του ζεύγους ανδρών, Ελληνοκύπριος και Τούρκος υπήκοος, οι οποίοι υιοθέτησαν παράνομα παιδί που ουσιαστικά αγόρασαν από Φιλιππινέζα

οικιακή βοηθό; Ενώ η Φιλιππινέζα δικάζεται και ενώ οι δύο καταζητούνται και έχει εκδοθεί, όπως μας λένε διεθνές ένταλμα σύλληψής τους, η ταυτότητά τους δεν έχει γίνει γνωστή. Γιατί άραγε;

Γιατί δεν κυκλοφόρησαν οι φωτογραφίες τους όπως για κάθε εγκληματία που καταζητεί η Αστυνομία; Μήπως αυτούς δεν τους καταζητεί πολύ; Κάποιους νεαρούς των οποίων δημοσιοποιεί τη φωτογραφία για μικροκλοπές και διαρρήξεις τους καταζητεί... περισσότερο, έστω κι αν δεν έχει εκδοθεί εναντίον τους διεθνές ένταλμα σύλληψης;

ΚΟΝΙΖ: Ο εμφύλιος μεταξύ στελεχών σε μεγάλο κόμμα, λόγω των ευρωεκλογών, καλά κρατεί. Όπως μαθαίνω τα δύο μεγάλα στρατόπεδα υπέρ και κατά συγκεκριμένων επιλογών του κόμματος συσπειρώνονται... επικίνδυνα. Μία μάλιστα ομάδα συγκάλεσε και κρυφή σύσκεψη για λήψη αποφάσεων και καθοδήγηση.

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

80 χρόνια πριν στην «Κ» 3.ΙΙΙ.1939

Ο ΠΕΤΑΙΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ: Προτάσει των κ.κ. Νταλαντιέ και Μποννέ το [υπουργικό] συμβούλιον ώρισε τον στρατάρχη Πetaίν ως πρεσβευτήν της Γαλλίας εις το Μπούργκος. Η απόφασις ελήφθη ομοφώνως. Ο στρατάρχης Πetaίν είναι ηλικίας 83 ετών. Η διάκριση της διπλωματικής του αποστολής είναι ατελιόριτος. [...] Πατατηρείται ότι ο διορισμός του κ. Πetaίν καταδεικνύει την σημασία την οποίαν αποδίδει η γαλλικής κυβέρνησις εις τα στρατιωτικά προβλήματα τα οποία ανακύπτουν διά την Γαλλίαν εν Ισπανία τώσον διά το παρόν, όσον και διά μιν μελλοντικήν στρατιωτικήν περιτροχήν. Προστίθεται ότι ο στρατάρχης Πetaίν ήτο ο μόνος ενδεδειγμένος να λύση τα προβλήματα ταύτα, εις στιγμήν καθ' ην προβάλλει απαραίτητος η αποκατάστασις και η τόνωσις των πατροπαράδοτων σχέσεων μεταξύ της Γαλλίας και της Ισπανίας. [Φωτ. Ο Πetaίν (αριστερά) με τον υφυπουργό Εξωτερικών Ζ. Μπονέ.]

ΝΕΟΣ ΠΑΠΑΣ: [...] την 17.30 ο λευκός καπνός ο οποίος εξήλθε από τον παρασπείζον του Σιζτείου παρεκκλήσιον σωλήνα ανήγγειλεν ότι εξελέγη νέος Ποντίφηξ. Ο νέος Πάπας, καρδινάλιος Ευγένιος Πατσέλλι, προσλαβών το όνομα Πάπας Πίος ΧΙΙ, εξελέγη ακριβώς την 17.24 μετά του νομιμομένου αριθμού των ψήφων. [...] Υπήρχε, πράγματι, εις όλους η διαίσθησις ότι το Κορναλίον αυτήν την φοράν δεν θα εβρόδυνε να ελέξη τον νέον Πάπαν και εις όλων τα στόματα εφέρετο το όνομα του Καρδινάλιου Πατσέλλι.

Με άριστα το 10

1 Στα καύσιμα: 0,036 σεντ πάνω το λίτρο η βενζίνη 95, στα 0,039 σεντς η αύξηση για το πετρέλαιο κίνησης. Έλεος. Θα το γυρίσω στο σουξέ: Πότε θα βγεις και τα έχω χάσει καλέ μου φίλε «Γλαύκο» εκ της θαλάσσης; Άντε να το γυρίσουμε στο homemade γκάζι να πνάσουμε...

2 Στον υδροστρόβιλο. Όπως και να το κάνεις πάντως, μας τρολάρει και ο καιρός. Τις ημέρες που είχαμε τα ανακατώματα στα Στροβίλια, καταγράφηκαν και υδροστρόβιλοι σε περιοχές της Κύπρου. Να μας γίνει συνήθειο. Τώρα που έχουμε «Γλαύκο» όλοι θα στροβιλιζόμαστε με τον έναν ή τον άλλο τρόπο.

3 Στο πόρισμα. 800 σελίδες λέει το πόρισμα της ΣΚΤ, όγκος που αν το βάλεις σε επίπεδο αερίου φτάνει τουλάχιστον το 0,00001 tcf. Πρόχειρα. Δεν θα μπει στο συρτάρι, δεν θα πάρει το ποτάμι ούτε και ο του «Γλαύκου» το μαιστράλι. Δέσμευση...

4 Στα κοψίματα. Μήπως νιώθετε πιο ελαφριά την τσέπη σας μετά τη μισθοδοσία Φεβρουαρίου; Άρχισαν τα κοψίματα για ΓΕΣΥ γι' αυτό, και αν δεν το νιώσατε, ελπίζω να νιώθετε καλά και να μη χρειαστείτε ΓΕΣΥ, γιατί από αυτό δεν έχουμε. Όταν έρθουν τα πετροδόλαρα του «Γλαύ-

ΣΤΑΘΕΡΑ ΒΗΜΑΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΩΡΟΣ**

Θεά με το πρασινάκι η κ. Λουτ μας. Άλλη χάρη η Θεοκάρους!

κου» από την άλλη, δεν θα έχουμε ανάγκη το ΓΕΣΥ που θα έχουμε. Αν το έχουμε.

ραστούμε τον «Γλαύκο», τι λέμε τώρα;

5 Στην Πάμελα. Το ότι είναι ο Γιάννης Βαρουφάκης ο «ήρωας» της Πάμελα Αντερσον και όχι ο Χάρης Γεωργιάδης να το εκλάβω και ως ρήγμα στο ενιαίο οικονομικό δόγμα; Μα δεν υπάρχει έτσι πράγμα. Εδώ ακόμη να κάνει ΑΟΖ η Ελλάδα να μοι-

6 Στη «Δελφύνη». Πάντως, δεν μπορώ να πω ότι δεν μοιάζει με Ακιντζί και Healthy η «Δελφύνη» με τον «Γλαύκο». Σαν τον Φοίβο και την Αθηνά ένα πράγμα. Μια γειτονία δρόμος κι ο ένας πιντωμένος γκάζι και ο άλλος offκαιρος. Τώρα ποιος είναι η Δελφύνη και ποιος ο Γλαύκος, ε

δεν θα τα λέω όλα εγώ. Βρείτε το....

7 Στο τρέξιμο: Μετά και την αποκάλυψη της επιστολής Healthy προς Γιούνκερ για το χαλλούμι, τρέχουν και οι ευρωβουλευτές; Καλά με παιδιά, τόσο καιρό που το έχει βάλει το θέμα στο συρτάρι δεν μας άφησαν οι αστακοί στο Au Crocodile να κινηθούμε; Για πάτε μέχρι τον «Γλαύκο». Κερνάει «γκαζόζες» για τη χώνεψη.

8 Στην καταστροφή: Τελικά τα αγρέλια πώς καταστράφηκαν τελικά ως κατασχεθέν προϊόν; Στο τηγάνι με αβγά μάλλον, αν και το πρόβλημα είναι λείε αλλού. Ότι πάνε στις εξοχές οι οικιακές βοηθοί και τα μαζεύουν και μειώνονται οι ποσότητες. Ευτυχώς δηλαδή που δεν έχουν πρόσβαση στον «Γλαύκο» να μας φάνε το αερίο μας...

9 Στο δεν μας παρατάτε. Σ.Α. των Η.Ε. προς Healthy-Ακιντζί: Μη μείνετε στα ΜΟΕ. Σπέχαρ προς Healthy-Ακιντζί: Συνεργαστείτε με τη Λουτ. Healthy-Ακιντζί προς όλους: Ρε δεν μας παρατάτε λέμε; Εδώ έχει ταμείο Υδρογονανθράκων, έχει «Γλαύκο», έχει «Γαλάζια πατρίδα» και εμείς θα ασχολούμαστε με το Κυπριακό;

10 Στον χειμώνα. Πάντως τούτο τον χειμώνα, το στέλεχος όχι την εποχή, τον παραδέχτηκα. Έτσι πλάσασμα ανάμεσα σε Λακκοτρήνη και Aspray δεν έκανε ούτε ο Μπασάρας του Πανινίου. Αυθεντικό photobombing, με τις ευλογίες του «Γλαύκου»!

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** • Διεύθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Και άλλοι στόχοι γεώτρησης στο τεμάχιο 10

Το παρόν και μέλλον του ενεργειακού προγράμματος της Κ. Δημοκρατίας μετά την ανακάλυψη κοιτάσματος Φ. Α. από 5 έως 8 τρισ. κ.π.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Ο εντοπισμός ποσότητας υδρογονανθρακικών πόρων, στη δεύτερη γεώτρηση της ExxonMobil στο τεμάχιο 10, έκλεισε με τον καλύτερο τρόπο, ίσως τον σημαντικότερο κύκλο του ενεργειακού προγράμματος της Λευκωσίας. Η εκτίμηση της εταιρείας για κοιτάσμα από 5 tcf έως 8 tcf, υποστηρίζει και ενισχύει το ενεργειακό δυναμικό της κυπριακής ΑΟΖ, από τα βασικά ζητούμενα σε κυβερνητικό επίπεδο. Ο εντοπισμός στήλη Φ.Α. 133 μέτρων, άριστης ποιότητας μάλιστα όπως ανακοινώθηκε, εκ των πραγμάτων δικαιολογεί το κλίμα ευφορίας που έχει δημιουργηθεί, αν ληφθεί υπόψη πως σε περιοχές με τη γεωλογία της Ανατολικής Μεσογείου, το ποσοστό επιτυχίας είναι μία στις τρεις ή μία στις τέσσερις γεωτρήσεις. Πολύ πριν από την ολοκλήρωση της πρώτης γεώτρησης στον στόχο «Δελφύνη», όπου δεν εντοπίσθηκε ικανοποιητική ποσότητα υδρογονανθράκων το ζητούμενο για κύκλους της βιομηχανίας ενέργειας, δεν ήταν μόνο η ύπαρξη θετικών ενδείξεων, αλλά κυρίως ο εντοπισμός των ποσοτήτων. Στο κομμάτι αυτό η πρώτη αποτυχία δεν φαίνεται να αποθάρρυνε κυβέρνηση και εταιρεία κάτι, που όπως λέγεται, θα φαινόταν πράξη το επόμενο διάστημα.

Επόμενος σταθμός

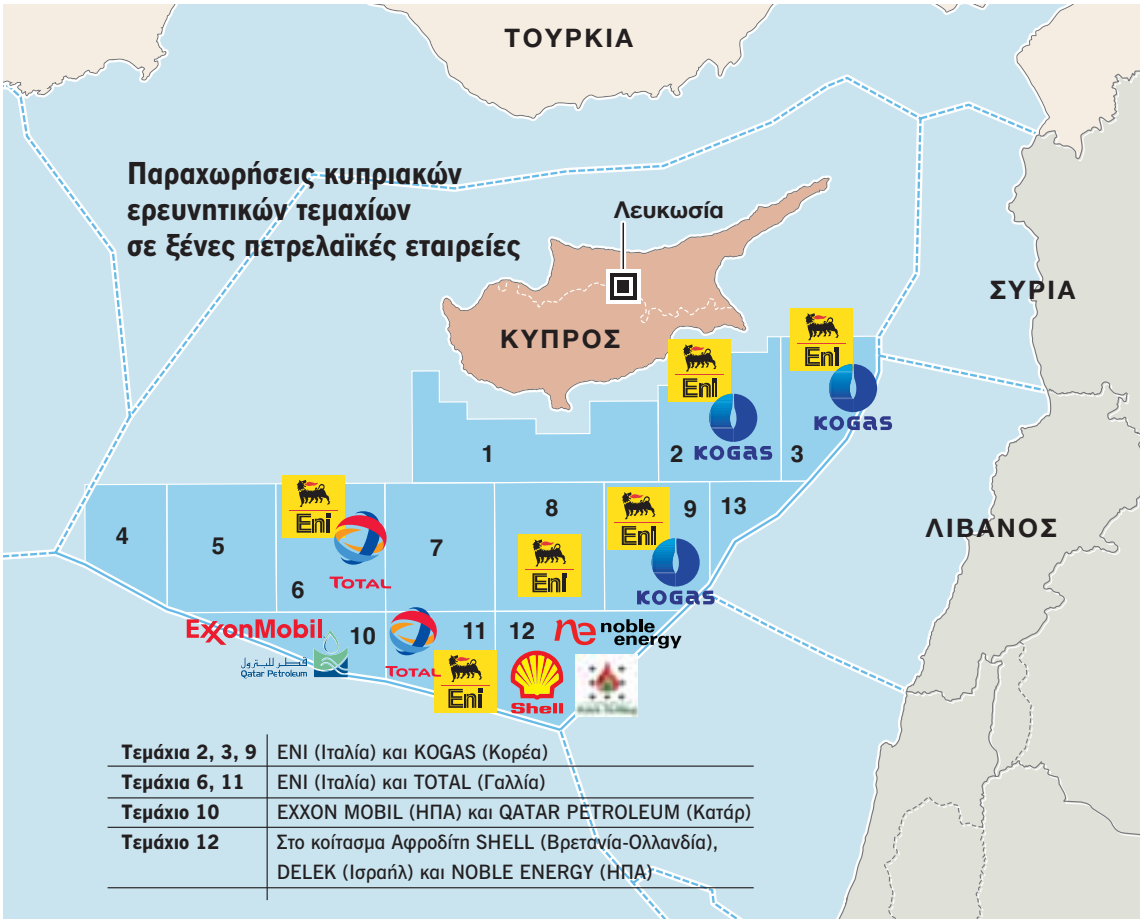
Οι επίσημες ανακοινώσεις έκλεισαν μια περίοδο που εφαρμόσθηκαν και υλοποιήθηκε απόλυτα η τακτική της κυβερνητικής πλευράς να κρατήσει όσο γίνεται μακριά από την καθημερινή επικαιρότητα, τις δραστηριότητες εντός της ΑΟΖ. Η τριποληνη σχεδόν παρουσία της Εχxon

Με βάση στοιχεία από διεθνή συμβουλευτικό οίκο για την ενέργεια, το κοιτάσμα «Καληψώ» στο τεμάχιο 6 παρουσιάζεται ως ένα από τα μεγάλα παγκοσμίως για την προηγούμενη χρονιά με ποσότητα στα 6,5 tcf

Μobil εντός του τεμαχίου 10 μπορεί να χαρακτηριστεί ως η πιο ήρεμη περίοδος, από ενάρξεως των ενεργειακών δραστηριοτήτων στην ΑΟΖ. Με ελάχιστες εξαιρέσεις οι εργασίες κρατήθηκαν σε χαμηλούς τόνους μια τακτική η οποία θα συνεχισθεί. Ως προς το βασικό ζήτημα, η έπιτα των ερευνητικών εργασιών όλα συνηγορούν πως στο τεμάχιο 10 θα ακολουθήσει ηννεμία μέχρι τέλος του 2019. Λαμβάνοντας υπόψη το διαδικακικό πλαίσιο μιας γεώτρησης, θεωρείται από δύσκολο έως αδύνατο επανάρκη των δραστηριοτήτων εντός του 10, μέχρι τέλος του χρόνου. Ενδιαφέροντα είναι τα όσα καταθέτει ο υπουργός Ενέργειας στη συνέντευξη του στην «Κ» (σελ. 5), όπου γίνεται ένας χρονικός προσδιορισμός τόσο για την επιβεβαιωτική γεώτρηση στον στόχο «Γλαύκος», όσο και για νέες γεωτρήσεις. Αυτό που έχει αξία είναι η συναντίληψη κυβέρνησης και εταιρείας για την παρουσία της ExxonMobil στην Ανατολική Μεσόγειο.

«Μεγάλο κοίτασμα»

Η αναφορά του υπουργού Ενέργειας κατά την ανακοίνωση των

Από τις πέντε προγραμματιζόμενες γεωτρήσεις, οι τέσσερις αφορούν την έρευνα υδρογονανθράκων και η πέμπτη επιβεβαιωτική στο τεμάχιο 7. Η έκτη που υπάρχει τοποθετείται εντός του 2020 και αφορά το τεμάχιο 10 της κυπριακής ΑΟΖ.

αποτελεσμάτων για εντοπισμό μεγάλου κοιτάσματος στον «Ιτλαούκ», φαίνεται να στηρίζεται σε στοιχεία που υπάρχουν για τις ανακαλύψεις υδρογονανθράκων το 2017 και 2018 σε παγκόσμια κλίμακα. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από τη Wood Mackenzie, διεθνή συμβουλευτικό όικο στον τομέα της ενέργειας.

Για το 2017 το μεγαλύτερο κοι-

τασμα εντοπίσθηκε στη Σενεγάλη και ήταν της τάξης των 17 tcf και το δεύτερο στο Ιράκ, 5 tcf. Για το 2018 τα ίδια στοιχεία δείχνουν ένα κοιτάσμα 11,3 tcf στη Ρωσία και το αμέσως επόμενο είναι το «Κα-λυψό» στο τεμάχιο 6 της κυπριακής ΑΟΖ το οποίο παρουσιάζεται με ένα κοιτάσμα 6,5 tcf, ποσότητα για την οποία το Υπουργείο δεν έχει ετήσιον εννημέρωση από την

νοπραξία του τεμαχίου TOTAL και
ENI.

Νέες γεωτρήσεις

Με τα δεδομένα που υπάρχουν το επόμενο διάστημα θα παρατηρηθεί μια ύφεση από πλευράς δραστηριοτήτων εντός της ΑΟΖ. Μετά το πρόγραμμα που υπάρχει στο κυβερνητικό επιτελείο ξεχωρίζουν τρεις δραστηριότητες. Η

μία αφορά το τεμάχιο 6, εκεί όπου έχει εντοπιστεί κοίτασμα χωρίς να διεκρινίζεται εάν πρόκειται για νέα ερευνητική γεώτρηση ή επιβεβαιωτική. Η δεύτερη γεώτρηση αφορά το τεμάχιο 7 για το οποίο το Υπουργικό Συμβούλιο προχώρησε σε πρόσκληση ενδιαφέροντος, με την TOTAL και την ENI να εκδηλώσουν ενδιαφέρον να τους παραχωρηθεί.

Εδώ η προγραμματιζόμενη γεωτρήση θα είναι επιβεβαιωτική, μιας και τα στοιχεία που υπάρχουν δείχνουν το κοίτασμα του «Καλυψώ» να εκτείνεται έως εκεί. Η τρίτη γεωτρήση αφορά το τεμάχιο 3 όπου τον Φεβρουάριο του 2018, τουρκικά πολεμικά πλοία παρεμπόδιαν τον γεωτρήσαντο της ENI να προσεγγίσει το σημείο γεωτρήσης. Με βάση τις πληροφορίες που υπάρχουν και στο τεμάχιο 3 φαίνεται να συγκεντρώνεται κοινοπράξη με τη συμμετοχή της γαλλικής TOTAL και επιστροφή για την πραγματοποίηση των γεωτρήσεων.

O EastMed

Στο ευρύτερο κομμάτι των ενεργειακών, θετικά ήταν η τοποθέτηση της Κομισιόν στο θέμα των αγωγών φυσικού αερίου East Med. Όπως ανακοινώθηκε από τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή άναψε το πράσινο φως για το προσχέδιο της διακρατικής συμφωνίας ανάμεσα στο Ισραήλ, την Κύπρο, την Ελλάδα και την Ιταλία, όσον αφορά τον αγωγό East Med. Εξέληξε που φέρνει πιο κοντά το κομμάτι υλοποίησης των ενεργειακού έργου. Το προσχέδιο είχε αποσταλεί στις Βρυξέλλες για σχόλια με την Κομισιόν να ολοκληρώνει τον έλεγχο με θετική κατάληξη.

Κρατάμε την Κύπρο σε Κίνηση

Για 5 δεκαετίες, προμηθεύουμε υψηλής ποιότητας ανταλλακτικά, ελαστικά, εργαλεία και τεχνικό εξοπλισμό, φροντίζοντας να διατηρούνται σε άριστη κατάσταση τα οχήματα στους δρόμους της Κύπρου.

Ως η μεγαλύτερη εταιρεία ανταλλακτικών αυτοκινήτων στην Κύπρο, με πάνω από 250 άτομα προσωπικό, 12 κέντρα πωλήσεων, μέσα από ένα άρτιο δίκτυο διανομής, φέρνουμε καθημερινά στην αγορά ό,τι χρειάζεται ένα όχημα για να βρίσκεται σε κίνηση.

Σήμερα θέτουμε τις βάσεις και βάζουμε πλώρη για τις επόμενες δεκαετίες.

**ΒΡΑΒΕΙΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ**

Καντάρας 54, Καϊμακλί, 1037 Λευκωσία www.chrkapodistrias.com info@chrkapodistrias.com 22436101

Χαρτογράφηση ΑΟΖ, από τον Νείλο στο «10»

Τα γεωλογικά δεδομένα που στο πέρασμα των αιώνων οδήγησαν στη δημιουργία κοιτασμάτων ως και τις ανακοινώσεις

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

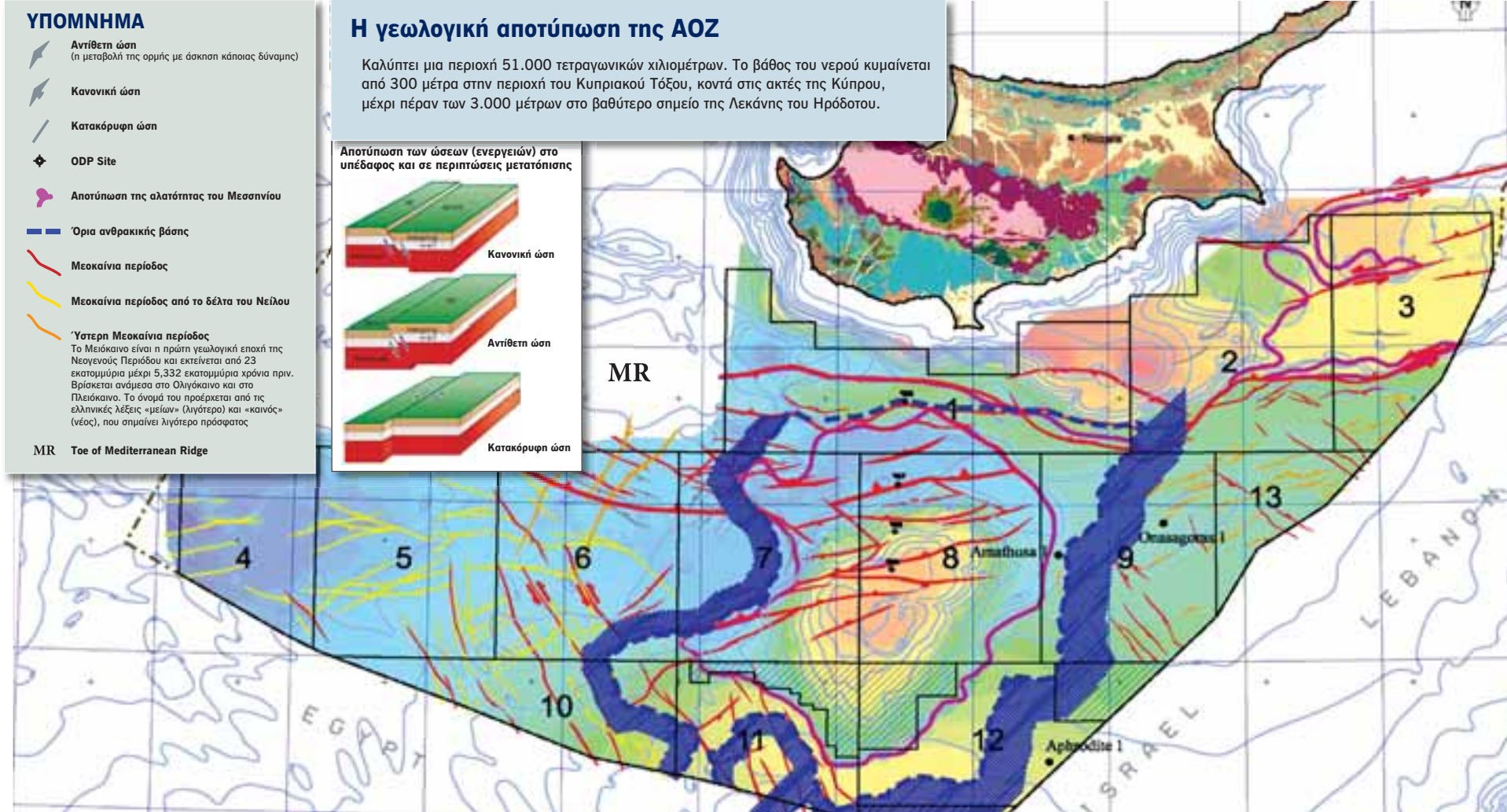
Σε κείμενο του Χαράλαμπου Μπακιρτζή για τον βίο του Αγίου Ονσιφόρου αναφέρεται ότι ήταν γόνος επιφανούς Οίκου της Κωνσταντινουπόλεως ο οποίος «συνοδεύοντας νποιομπή φορτηγίδων που μετέφεραν σιτάρι από την Αλεξάνδρεια στην Κωνσταντινούπολην, ενεπλάκη στη θαλασσία περιοχή του Ερατοσθένη, μεταξύ Αιγύπτου και Κύπρου, σε ναυμαχία με πειρατές, όταν αίφνης εις το σημείον εκείνο της θαλάσσης εγένετο βρασιμός εκ του πυθμένος και είδε με τα μάτια του να ροφώνται εντός του υγρού στοιχείου άπαντα και αὐτάνδρα τα υπό τις διαταγές του πλοία, πλην της προπορευομένης ναυαρχίδος, εις την οποίαν επέβαινε». Το περιστατικό καταγράφηκε και λέγεται πως οι Γάλλοι ονόμασαν το τεμάχιο 11 της κυπριακής ΑΟΖ ως «Ονσιφόρο» λόγω αυτού του περιστατικού. Πέραν από αυτή την ιστορική καταγραφή η κυπριακή ΑΟΖ έχει ειδικά γεωλογικά χαρακτηριστικά που οδήγησαν καταρχήν στον κα-

«Αν δεν τρυπήσεις, δεν θα μάθεις ποτέ στην πραγματικότητα τι υπάρχει εκεί κάτω».

θορισμό της, μια διαδικασία που κράτησε για χιλιάδες χρόνια και μετέπειτα στη νεότερη εποχή στην ανακάλυψη κοιτασμάτων με τις αμιγνός τελευταίες ανακοινώσεις να λαμβάνουν χώρα από την Exxonmobil την Πέμπτη.

Η δημιουργία

Η «Κ» επικοινωνήσε με αρμόδιες πηγές να καταγράψει τη γεωλογική πραγματικότητα όσο αφορά την κυπριακή ΑΟΖ, ως προς τη χαρτογράφηση της περιοχής, των δομών βάσει των στοιχείων, των σεισμολογικών δεδομένων, των διαστάσεων των τεμαχίων κτλ. Ξεκινώντας από τα βασικά και εν μέρει ήδη γνωστά, προκύπτει ότι για όλη την ανάπτυξη της κυπριακής ΑΟΖ υπήρξε καθοριστική η συμβολή του ποταμού Νείλου, ο οποίος βόρεια της Αιγύπτου κουβαλώντας ιζημάτα και στοιχεία για χιλιάδες χρόνια δημιούργησε έναν αρχαίο ύφαλο. Εκεί έγινε η ανακάλυψη του «Ζορ», ενός κοιτάσματος τα ευρήματα του οποίου προκάλεσαν δέος. «Zohr 1X NFV» είναι η κωδική ονομασία της γεώτρησης, σε μια περιοχή που γειτνιάζει με το ανατολικό όριο της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας και βρίσκεται μέσα στο τεμάχιο με την επωνυμία «Shorouk» που αδειοδοτήθηκε στην ENI τον Ιανουάριο του 2014. Το κοιτάσμα βρίσκεται σε βάθος 1.450 μέτρων (4.757 πόδια), ενώ η γεώτρηση διανοιχθηκε σε συνολικό βάθος 4.131 μέτρων (13.553 πόδια), «ατυπώντας» σε στήλη υδρογονανθράκων ύψους 630 μέτρων (2.067 ποδών), σε στρώματα της Μεσοκαινής περιόδου. Οι ποσότητες φυσικού αερίου που υπάρχουν στο εν λόγω κοιτάσμα εκτιμώνται στα 30 τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια φυσικού αερίου και καταγεγραμμένα. Οι καλυπτει περίπου 100 τετραγωνικά χιλιόμετρα. «Τέτοιους ύφαλους έχουμε πάνω σε μια ζώνη και στην κυ-

Οι αποφάσεις για έρευνες και γεωτρήσεις

Πέραν των προαναφερομένων, γαλλική μελέτη αποκάλυψε ότι το «Ζορ» πηγάζει από τον Ερατοσθένη, γεγονός που έχει σημαντικές συνέπειες για τις έρευνες υδρογονανθράκων στην περιοχή. Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας κατέδειξαν ότι όλα τα φυσικά υλικά για δημιουργία του ανθρακούχου κοιτάσματος υδρογονανθράκων προήλθαν από το υποθαλάσσιο όρος «Ερατοσθένης», ενώ το γεγονός οδήγησε την κυβέρνηση στη λήψη της απόφασης για άμεση προκήρυξη τρίτου γύρου αδειοδοτήσεων για έρευνες και γεωτρήσεις,

εντός της κυπριακής ΑΟΖ. Ωστόσο, παρά το ότι υπήρχαν οι προαναφερόμενες όχι απλώς ενδείξεις πλέον αλλά επιστημονικές καταγραφές, το δεδομένο είναι όπως λένε άνθρωποι με γνώση στα πεδία των γεωτρήσεων ότι «αν δεν τρυπήσεις, δεν θα μάθεις ποτέ στην πραγματικότητα τι υπάρχει εκεί κάτω». Για του λόγου το αληθές, όντως δεν ήταν όλα ρόδινα από την αρχή όσο αφορά τα πετρώματα που ουσιαστικά αποτελούν βασική οδό πληροφοριών, μιλώντας συγκεκριμένα για το τεμάχιο 10 για το οποίο έγιναν και οι τελευταίες ανακοινώσεις.

θέλαμε ως Κύπρος να ισχύει και συννακόλουθα, όπως παραδέχτηκαν και κυβερνητικές πηγές, το κοιτάσμα να είναι μεγάλο και για οικονομικούς, αλλά και για γεωπολιτικούς λόγους, εφόσον επί της ουσίας μια μεγάλη ανακάλυψη που θα φλέρταρε με τις ποσότητες του «Ζορ» θα έδινε το έναυσμα για τη δημιουργία του διαδρόμου της Ανατολικής Μεσογείου. Χαρτί που το θέλει η κυπριακή διπλωματία.

Ωστόσο, αυτή η πεποίθηση για τα πετρώματα, σύμφωνα με πληροφορίες αποδείχθηκε λανθασμένη εφόσον αυτά στον στόχο «Δελφύνη» τελικά είναι νεαρότερες ηλικίας. Το γεγονός αυτό αύξησε το ρίσκο για το αν τα πετρώματα ήταν αυτά που έπρεπε να είναι, χωρίς όμως η αμφιβολία αυτή να επεκτείνεται όπως λένε πηγές παρακάτω. Και δη στο αν υπήρχε ή όχι ΦΑ στην κυπριακή ΑΟΖ. «Ήμασαν σίγουροι πως υπήρχε ΦΑ στην ΑΟΖ γιατί βρέθηκε βόρεια από το δέλτα του Νείλου, στο «Ζορ», στο «Λεβιάθαν», στο «Αφροδίτη» και σχηματίστηκε ένας κώνος. Βρήκαμε στον «Ονσιφόρο» και στην «Καλυψώ» οπότε δεν υπήρχε θέμα μη ύπαρξης», τονίζεται από πηγές. Ωστόσο, ο στόχος «Δελφύνη» (1.973 μέτρα) δεν έφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Η γεώτρηση «Glaucus-1», η οποία ολοκληρώθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 2019 έφτασε στο γεωτρητικό βάθος των 4.200 μέτρων κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, σε βάθος νερού 2.063 μέτρων. Στη γεώτρηση ανακαλύφθηκε στήλη φυσικού αερίου 133 μέτρων και βάσει της προκαταρκτικής ανάλυσης εκτιμήθηκε ότι ο ταμιευτήρας είναι άριστης ποιότητας και διαθέτει συνολικές ποσότητες φυσικού αερίου 5 έως 8 τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια (Tcf). Εν γένει το «10» αποτελείται από 2.572 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

πριακή ΑΟΖ» είπε στην εφημερίδα πηγή με γνώση των κινήσεων της Δημοκρατίας στο ενεργειακό πεδίο. Ωστόσο, όπως γίνεται πλέον αντιληπτό, δεν είναι όλοι της ίδιας διναμικότητας, όπως το «Ζορ». Τα δεδομένα, όμως, που βασίζουν οι ειδικοί όλο αυτό το διάστημα τις κινήσεις τους, προκύπτουν και από την ανάλυση των κύριων γεωλογικών δομών στην περιοχή, οι οποίες είναι βάσει των όσων δημοσιεύει και το Υπ. Ενέργειας:

- **Οι Λεκάνες** της Λεβαντινής και του Ηρόδοτου, οι οποίες σχηματίστηκαν από διάρρηξη (rifting) και εξαπλώση (spreading) από το Τριαδικό μέχρι το Κατώτερο Κρητιδικό (χρονολογικές περιόδοι). Το πάχος των ιζημάτων, που αποτελούνται κυρίως από λιθολογικές φάσεις βαθιάς θάλασσας, εκτιμάται ότι φθάνει τα 12 έως 15 χιλιόμετρα. Ο όρος «φάση» χρησιμοποιείται στις γεωεπιστήμες για να περιγράψει τα λιθολογικά και παλαιοντολογικά χαρακτηριστικά ενός ιζηματογενούς πετρώματος.
- **Το υποθαλάσσιο** όρος Ερατοσθένης, το οποίο θεωρείται ότι αποτελεί ένα πειρωτικό τεμάχιο που απο-

κόπηκε και μεταφέρθηκε μέσω τεκτονικών διεργασιών στην παρούσα θέση του. Το ιζηματογενές κάλυμμα του αποτελείται κυρίως από ανθρακικά ιζημάτα με πάχος περίπου πέντε χιλιομέτρων.

• **Η Μεσοκαινική** ηλικίας (γεωλογική χρονολογική κλίμακα) δυτική υπολεκάνη του Ερατοσθένη.

• **Το Κυπριακό** Τόξο, το οποίο σχηματίστηκε στο Άνω Κρητιδικό και ενεργοποιήθηκε ξανά κατά το Νεογενές (μια φορές οι ορολογίες αφορούν τη γεωλογική κλίμακα. Για το Άνω Κρητιδικό μιλάμε για περίπου 65 εκατ. χρόνια πριν).

Παράλληλα με τα προαναφερόμενα, δύο φαίνεται να είναι τα μεγάλα τοπικά γεγονότα που αφορούν την απόθεση ιζημάτων και είχαν σημαντικές επιπτώσεις στις προοπτικές δημιουργίας υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή της Κύπρου:

• **Το Δέλτα** του Νείλου, η ανάπτυξη του οποίου ξεκίνησε από το Ολιγόκαινο (23,3 εκατ. χρόνια πριν) και συνεχίζεται μέχρι σήμερα, το οποίο επηρέασε ιδιαίτερα την περιοχή δυτικά του Ερατοσθένη εντός της Λεκάνης του Ηρόδοτου.

• **Η Κρίση** Αλατότητας του Μεσοπνίου (περίοδος κατά την οποία η Μεσόγειος εξατμίσθηκε, 5,96 εκατ. χρόνια πριν) που είχε ως αποτέλεσμα τις αποθέσεις στρωμάτων εβαποριτών μεγάλου πάχους στις Λεκάνες της Λεβαντινής και του Ηρόδοτου. Οι εν λόγω εβαποριτες (τύπος ιζηματογενούς ορυκτού) αποτελούν ένα στεγανό κάλυμμα στη θαλάσσια περιοχή της Κύπρου, ενώ η παραμόρφωσή τους είχε ως αποτέλεσμα τον σχηματισμό διαφόρων γεωλογικών δομών.

Στην κυπριακή ΑΟΖ

Η περιοχή έρευνας υδρογονανθράκων νοτίως της Κύπρου αποτελεί μέρος της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας, καλύπτοντας μια περιοχή 51.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Το βάθος του νερού κυμαίνεται από 300 μέτρα στην περιοχή του Κυπριακού Τόξου, κοντά στις ακτές της Κύπρου, μέχρι πέραν των 3.000 μέτρων στο βαθύτερο σημείο της Λεκάνης του Ηρόδοτου. Για να προχωρήσουν οι έρευνες βασίστηκαν πάνω σεισμικά δεδομένα, τα οποία αποκτήθηκαν εντός

ερευνητικών περιοχών που αποδεσμεύτηκαν από τους αδειούχους. Κι αυτά για την περίπτωση της κυπριακής ΑΟΖ έχουν ως εξής:

- **564 τετραγωνικά** χιλιόμετρα τριδιάστατων σεισμικών ερευνών που αποκτήθηκαν το 2009 και το 2013 εντός της αποδεσμευμένης περιοχής του τεμαχίου 12.
- **1.495 χιλιόμετρα** διδιάστατης σεισμικής έρευνας που αποκτήθηκε το 2011 εντός της αποδεσμευμένης περιοχής του τεμαχίου 12.
- **1.500 χιλιόμετρα** διδιάστατης σεισμικής έρευνας που αποκτήθηκε το 2014 εντός των τεμαχίων 6, 7 & 10.
- **886 χιλιόμετρα** διδιάστατης σεισμικής έρευνας που αποκτήθηκε εντός των τεμαχίων 6, 7 & 10.

Δεν υπήρχε ερώτημα

Μία από τις πρώτες πεποιθήσεις που φαίνεται να διακατείχε και μέλη της κυβέρνησης που ασχολούνται με τον ενεργειακό προγραμματισμό, ήταν το ότι οι δομές στην ΑΟΖ και δη στον στόχο «Δελφύνη», όπου έκανε γεώτρηση η Exxonmobil, είναι ίδιες με του «Ζορ». Κάτι που φυσικά

αντιδράσουν σε όσα δεν τους αρέσουν και να στηρίξουν άτομα που ξέρουν και μπορούν, να διεκδικήσουν το καλύτερο. Αυτές οι εκλογές δεν είναι εκλογές κομματικών ηγεσιών. Ούτε και εκλογές ικανοποίησης των στρατηγικών του κομματικού κατεστημένου. Οι ευρωεκλογές είναι εκλογές ουσίας, μηνυμάτων και διεκδίκησης.

Ο κ. Μαρίνος Φρ. Κλεάνθους είναι Δικηγόρος, Εκπρόσωπος Τύπου Δημοκρατικής Παράταξης και υποψήφιος ευρωβουλευτής.

ΑΡΘΡΟ / Του ΜΑΡΙΝΟΥ ΦΡ. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

Για την Ευρώπη που θέλουμε

Στην πιο αβέβαιη, αλλά ταυτόχρονα συναρπαστική περίοδο που ζούμε, με τις αδιάκοπες αλλαγές και εξελίξεις, οι ευρωεκλογές που έρχονται αποτελούν μια εξαιρετική ευκαιρία στους πολίτες να κατευθύνουν με την ψήφο τους τις εξελίξεις εκεί που θέλουν. Ο θυμός, η απογοήτευση και τα διλήμματα αρκετών συμπολιτών μας είναι υπαρκτά, κατανοητά και καταγεγραμμένα. Οι καθημερινές συζητήσεις των πολιτών, τόσο των νέων όσο και των μεγαλύτερων, δεικνουν την πόση

ανάγκη έχει σήμερα η κοινωνία για μια νέα αρχή. Για έργα. Για μια ριζική αλλαγή νοοτροπίας προς ένα κοινό στόχο, που θα δίνει προοπτική και ελπίδα. Γίνεται μια σοβαρή συζήτηση για τις αποτυχίες και τις απογοητεύσεις, που η παρούσα κατάσταση έχει επισκωρώσει, και αναζητούνται άλλες αξιόπιστες εναλλακτικές που με φρέσκες προσεγγίσεις θα βοηθήσουν την κοινωνία μας να τα πάει καλύτερα. Η σημερινή Ε.Ε. έχει σοβαρά προβλήματα και προκλήσεις. Χωρίς

να μειώνουμε τα πολλά θετικά, που η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. έχει επιφέρει ευρύτερα, θα πρέπει να παραδεχτούμε πως η Ε.Ε. σήμερα δεν λειτουργεί για όλους και για όλα με τον ίδιο τρόπο και με την ίδια ευαισθησία. Έτσι, σήμερα, στην πράξη λειτουργούν δύο Ευρώπες: μια των πλουσίων και μια των ασθενέστερων. Και ενώ θα ανέμενε κανείς ότι η Ε.Ε. θα ήταν περισσότερο ευαίσθητη και δυναμική για την επίλυση των προβλημάτων των ανθρώπων που τη χρειάζονται, σήμερα στην πράξη απο-

δεικνύεται κατώτερη των περιστάσεων. Διερωτάται κανείς: γιατί, ενώ υπάρχουν αυστηρές απαιτήσεις για τους δείκτες της οικονομίας σε όλη την Ευρώπη, δεν υπάρχουν ίδιες κοινές παροχές και δικαιώματα; Γιατί, ενώ προωθείται η κοινή αγορά, δεν προωθούνται και ίδια κοινωνικά πακέτα; Γιατί μια ευρωπαϊά νέα μαμά στη Γερμανία να έχει περισσότερα δικαιώματα από μια ευρωπαϊά μαμά στην Κύπρο; Γιατί ένας νέος επιχειρηματίας από τη Γαλλία να έχει περισσότερες ευκαιρίες, κονδύλια και δικαιώματα

από έναν νέο επιχειρηματία από την Κύπρο; Τα ίδια και για μια σειρά από άλλα κοινωνικά και οικονομικά θέματα. Στην πράξη, ένας πολίτης ΑΜΕΑ στο Βέλγιο, στη Γερμανία και στην Ισπανία απολαμβάνει περισσότερα δικαιώματα από εκείνον στην Κύπρο. Μια γειτονιά στη Βαρκελώνη έχει περισσότερα δέντρα από μια γειτονιά της Λεμεσού, και η ηλιακή ενέργεια στην Ολλανδία είναι πιο φθηνή και πιο εύκολη υπόθεση παρά στην Κύπρο! Γιατί; Γι' αυτό και οι πολίτες έχουν μια σημαντική ευκαιρία: να

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Πέντε συν μία γεωτρήσεις στην ΑΟΖ

Υψηλού ρίσκου η γεώτρηση στη «Δελφύνη» - Ξεπέρασε τις αρχικές προσδοκίες ο «Γλαύκος» - Τα επόμενα βήματα στα ενεργειακά

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Σε μια συνολική αποτίμηση των ενεργειακών σχεδιασμών της Κυπριακής Δημοκρατίας προχωρά ο υπουργός Ενέργειας. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Γιώργος Λακκοτρύπης παραθέτει βήμα προς βήμα τις επόμενες ενέργειες μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων στο τεμάχιο 10. Για τη γεώτρηση στον «Γλαύκο» ο κ. Λακκοτρύπης θεωρεί πως ξεπέρασε τις προσδοκίες που υπήρχαν, ενώ για τη «Δελφύνη» θεωρεί πως απέτυχε επειδή ήταν γεώτρηση υψηλού ρίσκου.

–Τι αφίνει πίσω της η ολοκλήρωση των δύο γεωτρήσεων στο τεμάχιο 10;

–Αφίνει μία ακόμη ανακάλυψη στην ΑΟΖ, έρχεται να προσθέσει στα δυνητικά αποθέματα υδρογονανθράκων της Κυπριακής Δημο-

“

Ολες οι πιθανότητες δείχνουν ότι θα είναι εντός του φάσματος των 5 tcf με 8 tcf. Το ευχάριστο στην περίπτωση αυτή είναι ότι ο ταμειυτήρας είναι άριστης ποιότητας, κάτι που μας επιτρέπει να μιλάμε για υψηλά ποσοστά ανακτησιμότητας του κοιτάσματος.

κρατίας, αλλά και κατ’ επέκταση στα γηγενή κοιτάσματα της Ε.Ε. Τα γνωστά κοιτάσματα της Ε.Ε. στη Βόρεια θάλασσα μειώνονται και έτσι υπάρχουν προσδοκίες από πλευράς Ευρώπης πως η Ανατολική Μεσόγειος θα έλθει να συμπληρώσει σε γηγενή κοιτάσματα. Η ολοκλήρωση της πρώτης φάσης γεωτρήσεων στο Τεμάχιο 10 μάς αφήνει, επίσης, ένα μεγάλο κοιτάσμα παγκόσμιας κλάσης το οποίο χρήζει περαιτέρω ερμηνείας, ανάλυσης και επιβεβαιωτικών γεωτρήσεων. Και το πιο σημαντικό, μας αφήνει με μια κοινοπραξία, ΕxxonMobil και Qatar Petroleum, που θα διευρύνει τις δραστηριότητες στην περιοχή. Και φαίνεται αυτό με το ενδιάφέρον της για τεμάχια στην κυ-

Μέσα στο 2020 τοποθετεί ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Λακκοτρύπης την επιβεβαιωτική γεώτρηση στον στόχο «Γλαύκος» του τεμαχίου 10. Τις επόμενες 30 μέρες η ΕxxonMobil θα υποβάλει και επίσημα τα αποτελέσματα των γεωτρήσεων, ενώ εντός τετράμηνου το πρόγραμμα αξιολόγησης.

πριακή ΑΟΖ, στην Αίγυπτο και στην ελληνική ΑΟΖ.

–Η εκτίμηση ποσότητας 5 tcf έως 8 tcf ήταν μέσα στις προσδοκίες σας ή αναμένετε κάτι περισσότερο;

–Πάντα αναμένουμε περισσότερα. Είχαμε δύο γεωτρήσεις, η πρώτη που έγινε στον στόχο «Δελφύνη» ήταν υψηλού ρίσκου γεώτρηση, αλλά και υψηλής ανταμοιβής. Δηλαδή εάν ήταν πετυχημένη τότε θα μιλούσαμε για μεγάλες ποσότητες και αυτή είναι η φύση των εργασιών στη βιομηχανία υδρογονανθράκων. Ρισκάρουν για να έχουν καλά αποτελέσματα. Σε ό,τι αφορά στον στόχο «Γλαύκο» θεωρώ ότι έχει ξεπεράσει τις αρχικές μας προσδοκίες.

–Υπάρχει το παράδειγμα του τεμαχίου 12 όπου η αρχική εκτίμηση για το φάσμα της ποσότητας ήταν παραπλήσια με του τεμαχίου 10. Εκεί η επιβεβαιωτική γεώτρηση κινήθηκε προς την ελάχιστη ποσότητα. Ανησυχείτε για τυχόν επανάληψη και με τον «Γλαύκο»;

–Θα πρέπει να γίνει μεγαλύτερη ανάλυση και σίγουρα επιβεβαιωτικές γεωτρήσεις. Είναι, ακριβώς, γι’ αυτό τον λόγο που οι δύο εταιρείες ένωσαν άνετα να δώσουν αυτό το φάσμα της ανακάλυψης, το οποίο μπορεί να κυμανθεί τόσο προς τα πάνω όσο και προς τα κάτω. Όλες όμως οι πιθανότητες δείχνουν ότι θα είναι εντός του φάσματος των 5 tcf με 8 tcf. Το ευχάριστο στην

περίπτωση αυτή είναι ότι ο ταμειυτήρας είναι άριστης ποιότητας, κάτι που μας επιτρέπει να μιλάμε για υψηλά ποσοστά ανακτησιμότητας του κοιτάσματος.

–Η εταιρεία τι λέει. Η τάση είναι προς τα πάνω ή προς τα κάτω;

–Έχουμε κάποιες ενδείξεις, αλλά να μου επιτρέψετε να μην μπω σε λεπτομέρειες γιατί υπάρχουν και θέματα που σχετίζονται με την παρουσία της εταιρείας στα Χρηματιστήρια. Οτιδήποτε πούμε χωρίς αναλύσεις και επιβεβαιωτικές γεωτρήσεις θα είναι παρακινδυνευμένο.

Χαμόγελα για «Γλαύκο» –Η ΕxxonMobil εμφανίσθηκε ικανοποιημένη;

–Και η εταιρεία και εμείς είμαστε

ικανοποιημένοι. Στο τέλος της ημέρας μιλάμε για ένα μεγάλο κοιτάσμα, ένα από τα μεγαλύτερα που ανακαλύφθηκαν τα τελευταία δύο χρόνια παγκοσμίως.

–Σας άκουσα και κατά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Γιατί λέτε ότι είναι η μεγαλύτερη ανακάλυψη κοιτάσματος. Θα ήταν δικαιολογημένο εάν εντοπιζόταν μια ποσότητα πάνω από 8 tcf

–Έχουμε επίσημα στοιχεία που καταδεικνύουν τις ανακαλύψεις που έγιναν παγκοσμίως τα τελευταία δύο χρόνια. Φαίνεται ότι είναι το τρίτο μεγαλύτερο κοιτάσμα των τελευταίων δύο ετών.

–Υπάρχει και το κοιτάσμα «Καλυψώ» που αν και δεν έχουν

ανακοινωθεί επίσημες ποσότητες ανεπίσημα χαρακτηρίζεται μεγαλύτερο από τον «Γλαύκο».

–Οι εκτιμήσεις αυτές κατηγορηματικά δεν ανταποκρίνονται στη πραγματικότητα. Δεν έχουμε πάρει ακόμα την επίσημη ενημέρωση από τις εταιρείες TOTAL και ENI, αλλά γνωρίζω πως δεν είναι στα πλαίσια που αναφέρατε.

–Στο «Καλυψώ» θα ανακοινωθούν επίσημες ποσότητες;

–Αναμένουμε την επίσημη έκθεση από τις εταιρείες τις επόμενες ημέρες και είναι κάτι που θα πρέπει να συζητήσουμε μαζί τους, αφού δεν έχουμε προκαταρκτικά στοιχεία, όπως είχαμε στην περίπτωση του «Γλαύκου», ούτε έχουμε συζητήσει μαζί τους πως θα το προσεγγίσουμε. Το κοιτάσμα «Καλυψώ» είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση του πόσο περίπλοκη είναι η γεωλογία της περιοχής. Ο «Γλαύκος» είναι η έβδομη γεώτρηση που επιβλέπω ως υπουργός και σας διαβεβαιώνω πως κάθε γεώτρηση ήταν διαφορετική από την άλλη.

–Αρα δεν ευσταθούν τα όσα λέγονται πως σκοπίμως δεν ανακοινώνονται αποτελέσματα στο «Καλυψώ» λόγω και θεμάτων πολιτικής υφής

–Αυτές οι απόψεις δεν ευσταθούν και τις διαψεύδουμε κατηγορηματικά.

–Να έλθουμε στο τεμάχιο 10. Η εταιρεία σας ενημέρωσε για τον χρόνο της επιβεβαιωτικής γεώτρησης στον «Γλαύκο»;

–Σε 30 ημέρες από την ολοκλήρωση της γεώτρησης ο συμβασιούχος θα υποβάλει έκθεση με τα αποτελέσματα της γεώτρησης και κατά πόσο η ανακάλυψη χρήζει επιβεβαιωτικής γεώτρησης. Και μέσα σε 4 μήνες, πάλι με βάση το συμβόλαιο, πρέπει να μας υποβάλει πρόγραμμα αξιολόγησης (appraisal work programme).

–Ενδεχόμενη επιβεβαιωτική γεώτρηση μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα στο 2019;

–Όπως μας είπε και ο αντιπρόεδρος της εταιρείας, είναι πολύ δύσκολο να προλάβουν μέσα στο 2019 γιατί θα πρέπει να προηγηθούν πολλές άλλες εργασίες. Ερμηνεία των γεωλογικών δεδομένων που έχουν συλλεγεί, πρέπει να αρχίσει η αδειοδότηση από τις αρχές της Δημοκρατίας για νέα γεώτρηση, πρέπει να σχεδιασθεί η γεώτρηση, πρέπει να βγουν σε προσφορές για το γεωτρώπανο. Με τα δεδομένα αυτά η εταιρεία βλέπει μια επιβεβαιωτική γεώτρηση μέσα στο 2020.

Δεν αποκλείονται νέοι στόχοι στο τεμάχιο 10

–Εκτός από την επιβεβαιωτική η ΕxxonMobil έχει αποκλείσει το ενδεχόμενο άλλων ερευνητικών γεωτρήσεων;

–Τουναντίον. Οι δύο στόχοι που έγιναν γεωτρήσεις δεν είναι οι μοναδικοί, υπάρχουν και άλλοι. Με τα αποτελέσματα πλέον, κάποιος θα υποβαθμιστούν και κάποιοι άλλοι θα αναβαθμιστούν. Όπως είπε η εταιρεία στον πρόεδρο της Δημοκρατίας, έχει πάρα πολλή δουλειά να κάνει, να ερμηνεύσει αυτά που επισυνέβησαν στις δύο γεωτρήσεις και να επανακαθορίσει την προτεραιότητα των επόμενων στόχων της.

–Με ποια σειρά θα γίνουν νέες ερευνητικές και επιβεβαιωτικές γεωτρήσεις;

–Είναι κάτι που δεν έχει συζητηθεί. Είναι νωρίς, αφού θα πρέπει να προηγηθούν άλλες εργασίες στα ευρήματα των δύο γεωτρήσεων.

–Η προοπτική του θερματικού LNG επί κυπριακού εδάφους παραμένει ζωντανή;

–Βεβαίως. Για την εταιρεία οι προθέσεις ήταν για μεγαλύτερες ποσότητες. Δεν έχουμε ξεπεράσει το ελάχιστο όριο εξισορρόπησης που θέτουν οι εταιρείες για να είναι ανταγωνιστικό.

–Τα 10 tcf.

–10 με 15 tcf, αλλά σίγουρα η ανακάλυψη του «Γλαύκου» είναι μια καλή βάση πάνω στην οποία μπορούμε να χτίσουμε. Και αυτό γιατί θα μπορούσαν άλλες ανακαλύψεις εντός της ΑΟΖ, αθροιστικά, να συμπληρώσουν τα κοιτάσματα που απαιτούνται για ένα ξεροαίο τεμαχικό. Είναι μια συζήτηση που θα πρέπει να κάνουμε ως Κυβέρνηση με τις εταιρείες.

–Εκ των πραγμάτων η ΕxxonMobil μπορεί να προχωρήσει αυτόνομα στο θερματικό LNG ή θα πρέπει να αναζητήσει συνεργασίες με τις άλλες εταιρείες;

–Η συγκεκριμένη κοινοπραξία ΕxxonMobil – Qatar διαθέτει τεράστια τεχνογνωσία σε θερματικά υδρογονάνθρακες Φ.Α. Αυτή η εμπειρία βασίζεται στο Κατάρ που έχει το μεγαλύτερο θερματικό, καθώς και στην ανακάλυψη ενός γιγαντιαίου κοιτάσματος. Όσο προστίθενται ποσότητες στην κυπριακή ΑΟΖ, είτε στο τεμάχιο 10 είτε σε άλλα τεμάχια από τις άλλες εταιρείες, τότε οι επιλογές και οι προοπτικές είναι περισσότερες. Η βέλτιστη πρακτική είναι η ανάπτυξη ενός μεγάλου κοιτάσματος. Αν τα κοιτάσματα είναι μικρότερα, η αυτόνομη ανάπτυξη του

“

Η κοινοπραξία ΕxxonMobil – Qatar διαθέτει τεράστια τεχνογνωσία σε θερματικά υδρογονάνθρακες Φ.Α. Αυτή η εμπειρία βασίζεται στο Κατάρ που έχει το μεγαλύτερο θερματικό, καθώς και στην ανακάλυψη ενός γιγαντιαίου κοιτάσματος.

καθενός είναι περισσότερο δαπανηρή, αλλά είναι κάτι που θα μπορούσε να γίνει.

–Τι μέλλει γενέσθαι μετά τις γεωτρήσεις της ΕxxonMobil;

–Οι εργασίες εντός της ΑΟΖ θα συνεχισθούν, χωρίς να προσδιορίζεται η σειρά χρονικά, στα τεμάχια 6, 7 (αν τελικά αδειοδοτηθεί), 8, 11 και 3.

–Σε πολιτικό επίπεδο και υπό τις παρούσες συνθήκες η προ-

τεραιότητα είναι το οικονομικό σκέλος ή η εδραίωση της Κύπρου γεωπολιτικά;

–Νομίζω ότι είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους, γιατί όσο προστίθενται ποσότητες, υδρογονανθρακικοί πόροι, στο χαρτοφυλάκιο της χώρας, τόσο ενισχύεται και το εκτόπισμά της είτε αφορά στην προσπάθειά της να γίνει εναλλακτική πηγή και διαδρομή εφοδιασμού της Ε.Ε. είτε και για τα οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν από τις πωλήσεις. Έχουμε βεβαίως και λεπτές ισορροπίες στις οποίες βαδίζουμε και έχουν να κάνουν με την προκλητικότητα της Τουρκίας.

–Τα πολιτικά μηνύματα της ανακάλυψης νέου κοιτάσματος;

–Είναι ξεκάθαρο πως συνεχίζουμε με τον ενεργειακό μας σχεδιασμό. Θεωρώ πως η περασμένη Πέμπτη ήταν μια πολύ καλή μέρα για την Κύπρο και θα συνεχίσουμε να διατηρούμε τα συμφέροντα ευθυγραμμισμένα, είτε με τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην ΑΟΖ είτε με τις χώρες από τις οποίες προέρχονται ή με τις χώρες της γύρω περιοχής, με τις οποίες εμβαθύνουμε τη συνεργασία μας συνεχώς.

Πρόδος στις διαπραγματεύσεις με την κοινοπραξία του «Αφροδίτη»

–Οι διαπραγματεύσεις με την κοινοπραξία του «Αφροδίτη» σε ποιο στάδιο βρίσκονται;

–Θα έχουμε την επόμενη εβδομάδα ακόμη ένα γύρο επαφών. Είμαστε σε αρκετά προχωρημένο στάδιο, υπάρχουν όμως θέματα που πρέπει να επιλυθούν. Ελπίζουμε ότι μπορούμε να εξεφύσουμε μια αμοιβαία επωφελη λύση.

–Είμαστε κοντά σε συμφωνία;

–Θεωρώ πως έχουμε κάνει αρκετή πρόοδο.

–Πώς νιώθει ένας υπουργός Ενέργειας που έχει ανακοινώσει τον εντοπισμό τριών κοιτασμάτων ΦΑ και έχει σχεδιάσει και υλοποιήσει ενάμιση γύρο αδειοδότησης τεμαχίων της ΑΟΖ;

–Για να είμαστε σε θέση να ανακοινώνουμε ανακαλύψεις γίνεται τεράστια προσπάθεια τόσο στο προσκήνιο και όσο στο παρασκήνιο. Προεξάρχοντος του προέδρου της Δημοκρατίας, δουλεύει μεγάλος αριθμός ανθρώπων στο Υπουργείο μας, που έχει το μεγαλύτερο βάρος της ευθύνης, στο Υπουργείο Εξωτερικών, στο Υπουργείο Οικονομικών, στο Υπουργείο Άμυνας, στη Νομική Υπηρεσία που μας συμβουλεύει συνεχώς. Είναι σίγουρα τεράστια η ηθική ικανοποίηση όταν

βλέπεις να επιβραβεύονται όλες αυτές οι προσπάθειες.

–Πώς νιώσατε όταν σας ανακοινώθηκε πως δεν εντοπίσθηκε ικανοποιητική ποσότητα στην πρώτη ερευνητική γεώτρηση;

–Τη γεώτρηση την παρακολουθούσαμε καθημερινά. Γνωρίζαμε ανά πάσα στιγμή την ανεύρεση ή μη συγκεντρώσεων Φυσικού Αερίου (Φ.Α.). Όταν παρακολουθείς μια γεώτρηση η οποία ναι μεν είναι υψηλού ρίσκου, αλλά ελπίζεις για τα καλύτερα, αντιλαμβάνεστε ότι υπάρχει σίγουρα και το στοιχείο της απογοήτευσης, όταν τα αποτελέσματα δεν είναι τα αναμενόμενα. Από την άλλη, μας ενθαρρύνει το γεγονός ότι οι εταιρείες αυτές έχουν τεράστια εμπειρία και εάν υπάρχει Φ.Α. θα το ανακαλύψουν.

–Στην περίπτωση του «Γλαύκου» τελείως διαφορετικό κοντράστ συναισθημάτων.

–Ασφαλώς, διότι ναι μεν είχαμε εικόνα για υπάρξη υδρογονανθράκων αλλά δεν γνωρίζαμε το μέγεθος μέχρι να ολοκληρωθεί η γεώτρηση και να πραγματοποιηθούν οι μετρήσεις. Μέχρι εκείνο το σημείο, υπήρχε όντως έντονο κοντράστ συναισθημάτων.

Ο «Γλαύκος» ενεργοποίησε τεράστιες διεργασίες

ΗΠΑ και Γαλλία επιλέγουν την Κύπρο ως επιχειρηματική και επιχειρησιακή βάση

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Η ανακοίνωση την Πέμπτη στη Λευκωσία ότι η γεώτρηση στον στόχο «Γλαύκος» στο θαλασσοτεμάχιο 10 της κυπριακής ΑΟΖ, αποκάλυψε ένα διόλου ευκαταφρόνητο κοίτασμα εμβέλειας 5-8 tcf (βλ. τρισεκατομμυρίων κυβικών ποδών), ενεργοποίησε στην ουσία μια σειρά εξαιρετικά σημαντικών διαδικασιών. Πρόκειται για διαδικασίες με τεράστιες επιχειρηματικές, αλλά και γεωστратηγικές προεκτάσεις τόσο για την Κύπρο όσο και για ολόκληρη τη Μεσόγειο, οι οποίες, ωστόσο, είχαν ανασταλεί, δύο μήνες πριν, με την αποτυχία της

Οι προοπτικές που διανοίγονται στο ενεργειακό τοπίο της Μεσογείου για τα αμερικανικά συμφέροντα διευρύνονται εκτός από την ΑΟΖ της Κύπρου και στις ΑΟΖ Αιγύπτου και Ελλάδας.

γεώτρησης στον στόχο «Δελφύνη». Συγκεκριμένα η ExxonMobil κλειδώνει πλέον την παρουσία και το ενδιαφέρον των Αμερικανών στην Κύπρο, καθώς τις ΗΠΑ στο νησί έφερε ουσιαστικά η εταιρεία, όπως επισημαίνεται και από σημαντική αμερικανική πηγή και επιβεβαιώνει και κυβερνητική πηγή στη Λευκωσία. Μάλιστα, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», το αμερικανικό ενδιαφέρον για την Κύπρο ειδικά και τις συνέργιες στην Ανατολική Μεσόγειο γενικότερα αναμένεται να επικυρωθεί κατά τη συνάντηση στο Ισραήλ του αμερικανού ΥΠΕΕ Μάικ Πομπέο, με τους Μπέντζαμιν Νετανιάχου, Νίκο Αναστασιάδη και Αλέξη Τσίπρα στις 20 Μαρτίου. Συνάντηση που αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον αν

ληφθεί υπόψη ότι Κύπρος, Ελλάδα και Ισραήλ κατέληξαν σε διακρατική συμφωνία για τον αγωγό EastMed, κατά τη διάρκεια της 5ης Τριμερούς Συνόδου Κορυφής στη Μπερ Σέβα τον περασμένο Δεκέμβριο. Τότε είχε συμφωνηθεί ότι η υπογραφή της συμφωνίας θα γινόταν εντός του πρώτου τριμήνου του 2019 και αφού τύχει πρώτα της έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πράγμα που ήδη έγινε. Έτσι στις 20 Μαρτίου θα πρέπει να αναμένεται ότι Πομπέο, Νετανιάχου, Αναστασιάδης και Τσίπρας θα έχουν να συζητήσουν εξαιρετικά σημαντικά ζητήματα, όπως είναι η βέλτιστη αξιοποίηση της ενεργειακής και συνεπώς και της γεωπολιτικής πρωτοκαθεδρίας που αποκτά στην Ανατολική Μεσόγειο ο δυτικός συνασπισμός με ηγέτιδα δύναμη τις ΗΠΑ, ενεργειακός βραχίονας των οποίων είναι η ExxonMobil αλλά και οι συμπράττουσες TOTAL και ENI κρατικές εταιρείες της Γαλλίας και της Ιταλίας αντίστοιχα.

Οι προοπτικές που διανοίγονται στο ενεργειακό τοπίο της Μεσογείου για τα αμερικανικά συμφέροντα διευρύνονται εκτός από την ΑΟΖ της Κύπρου και στην ΑΟΖ της Αιγύπτου όπου η ExxonMobil έχει ήδη καπαρώσει ένα θαλασσοτεμάχιο, καθώς επίσης και στην ΑΟΖ της Ελλάδας. Ωστόσο, στην περίπτωση της Ελλάδας η κοινοπραξία ExxonMobil, TOTAL και ΕΛΠΕ που ανέλαβε ήδη σχετικές δεσμεύσεις, όπως στη θαλάσσια περιοχή νοτιοδυτικά της Κρήτης, βρίσκεται εγκλωβισμένη στα γρανάζια της γραφειοκρατίας.

Μάλιστα, όπως έγραψε η «Κ» στην Ελλάδα πριν από μερικές ημέρες, η κοινοπραξία παρουσιάζεται έτοιμη να ζητήσει τροποποίηση του νόμου για τους υδρογονάνθρακες, προκειμένου επενδύσεις εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ να απεμπλακούν από τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και τις αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών.

Στις 20 Μαρτίου οι Νετανιάχου, Αναστασιάδης και Τσίπρας θα έχουν να συζητήσουν με τον Αμερικανό ΥΠΕΕ εξαιρετικά σημαντικά ζητήματα, όπως είναι η βέλτιστη αξιοποίηση της ενεργειακής και συνεπώς και της γεωπολιτικής πρωτοκαθεδρίας που αποκτά στην Ανατολική Μεσόγειο ο δυτικός συνασπισμός.

Μεγάλη αμυντική συμφωνία με Γαλλία

Η Γαλλία όντας στο ίδιο γεωπολιτικό και ενεργειακό πλαίσιο στην Ανατολική Μεσόγειο, βρίσκεται ήδη σε προχωρημένες συζητήσεις με την Κύπρο για την συνομολόγηση μεγάλων αμυντικής συμφωνίας, έχοντας κατά νου την προστασία των ενεργειακών σχεδιασμών, καθώς και την ασφάλεια των υποδομών. Η γαλλική TOTAL προσεχώς θα μπει σε τρία από τα θαλασσοτεμάχια που βρίσκεται ήδη η ιταλική ENI, ενώ θα λάβει από την κυπριακή κυβέρνηση άλλο ένα οικόπεδο με απευθείας ανάθεση. Την ίδια ώρα και εντός Μαρτίου αναμένεται η υπογραφή μεγάλων αμυντικής συμφωνίας μεταξύ Λευκωσίας και Παρισιού, στο πλαίσιο της οποίας θα δημιουργηθεί στον κόλπο του Βασιλικού μεγάλο λιμάνι στο οποίο θα ναυλοχούν γαλλικά πολεμικά σκάφη. Οι διαδικασίες (βλ. μελέτες και σχέδια) για την υλοποίηση του έργου έχουν ήδη δρομολογηθεί από την κυπριακή κυβέρνηση και έχουν και τις «ευλογίες» της Ε.Ε., καθώς και τη θετική γνώμη των Ηνωμένων Πολιτειών. Κυβερνητική πηγή στη Λευκωσία είπε στην «Κ» ότι «τώρα είναι η ώρα των υποδομών για την Κύπρο. Υποδομών που θα μπορούν να εξυπηρετούν τους εταίρους μας στην Ε.Ε., τους επιχειρηματικούς μας εταίρους στους ενεργειακούς σχεδιασμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας αλλά και να αποτελούν βάση εξυπηρέτησης των δυνάμεων που προσοπίζονται την ερήνη στην περιοχή και πολέμουν την τρομοκρατία. Νέες, λοιπόν, υποδομές ανάλογες της σοβαρότητας του ενεργειακού πρότζεκτ στο οποίο συμμετέχουμε, καθώς και συμπεριφορές ανάλογης σοβαρότητας σε όλους τους τομείς». Η εν λόγω πηγή έφερε ως παράδειγμα σοβαρής συμπεριφοράς τον χρόνο απονομής της δικαιοσύνης, τονίζοντας ότι καμία σοβαρή εταιρεία δεν θα έρθει να

Εντός Μαρτίου αναμένεται η υπογραφή αμυντικής συμφωνίας μεταξύ Λευκωσίας και Παρισιού.

Τώρα είναι η ώρα της δημιουργίας υποδομών ανάλογων με το εκτόπισμα και τη σοβαρότητα του ενεργειακού πρότζεκτ στο οποίο συμμετέχουμε, τονίζει υψηλά ιστάμενη κυβερνητική πηγή.

επενδύσει σε ένα περιβάλλον που σε περίπτωση δικαστικής διαδικασίας θα χρειαστεί να περιμένει πέντε και έξι χρόνια. Όπως ελέχθη στην «Κ» από ξένη διπλωματική πηγή στη Λευκωσία, τόσο η Ουάσιγκτον όσο και το Παρίσι εκτιμούν ότι μπορούν να λάβουν θετική ψήφο για τη συμμετοχή τους σε μια τέτοια συνεργασία στην περιοχή και από την κοινή γνώμη των χωρών τους.

Κοίτασμα και Κυπριακό

Το γεγονός ότι το κοίτασμα «Γλαύκος» δεν είναι τεράστιο ώστε να δημιουργήσει διαθέσιμες εκρηκτικές από πλευράς Τουρκίας, αλλά είναι

όπως το χαρακτηρίζουν ειδήμονες μεσαίου μεγέθους, δίνει στη Λευκωσία ένα διάστημα βαθιάς ανάσας σε ό,τι αφορά το Κυπριακό, όπως εξηγεί στην «Κ» πηγή άμεσα εμπλεκόμενη στις διεργασίες. Κι αυτό διότι οι επόμενες γεωτρήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ –έως και πέντε τον αριθμό– αναμένεται να αρχίσουν τον προσεχή Σεπτέμβριο οπότε η Λευκωσία ευελπιστεί ότι θα δοθεί χρόνος σε Αμερικανούς κυρίως και Ευρωπαίους δευτερευόντως να κινηθούν προς την Άγκυρα, με σειρά νέων επιχειρημάτων ως προς τη χρησιμότητα της παρουσίας της στην πλευρά της ειρηνικής συνεργασίας στην Ανατολική Μεσόγειο και της αξιοποίησης των ενεργειακών δυνατοτήτων. Τούτέστιν να συμβάλει στην εξεύρεση λύσης στο Κυπριακό. Στο πλαίσιο αυτό θετική εξέλιξη αποτελεί η κίνηση της Κυπριακής Βουλής την Παρασκευή, να ψηφίσει νόμο για τη δημιουργία Εθνικού Ταμείου Υδρογονανθράκων. Πρόκειται για ένα Ταμείο που θα ενισχύσει τα επιχειρήματα της Κυπριακής Κυβέρνησης στο διεθνές πεδίο ως προς το διαμοιρασμό των εσόδων σε όλους του πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ακριβόδικα και με προοπτική τις μελλοντικές γενιές στο νησί. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στη Λευκωσία ασκήθηκαν ασφυκτικές πιέσεις κυρίως από την Ε.Ε. για την ψήφιση της σχετικής νομοθεσίας έτσι ώστε να εκλείψουν τα επιχειρήματα της τουρκικής πλευράς ότι η ε/κ πλευρά, αν και υπήρξε σχετική συμφωνία για τον διαμοιρασμό των εσόδων από την εποχή Χριστόφια, κωλύσιγγούσε σκόπιμα. Μάλιστα, το ζήτημα ήγειρε στον πρόεδρο Αναστασιάδη ο Γάλλος ομόλογός του κατά την εδώ επίσκεψή του πρόσφατα με αποτέλεσμα το νομοσχέδιο να πάρει τον δρόμο προς τη Βουλή τάχιστα.

Απ' το Ελσίνκι έρχομαι και στην κορφή μια Γιάλτα

Ο δρόμος για την ανάληψη από τον Δυτικό Συνασπισμό της πρωτοκαθεδρίας στην Αν. Μεσόγειο αρχικά άνοιξε από τον περασμένο Ιούλιο στο προεδρικό μέγαρο της Φιλανδίας. Πρόκειται για εκτίμηση ξένης δημοσιογραφικής πηγής που συμπεριζέται σε μεγάλο βαθμό πληροφορίες ρωσικής πηγής με γνώση του παρασκηνίου. Ήταν στις 16 Ιουλίου 2018 που πραγματοποιήθηκαν οι δύο γύροι συνομιλιών ανάμεσα στον Τραμπ και τον Πούτιν στο Ελσίνκι. Στον πρώτο γύρο οι δύο άνδρες συναντήθηκαν κατ' ιδίαν, ενώ στον δεύτερο συμμετείχαν οι υπουργοί Εξωτερικών και άλλοι στενοί τους συνεργάτες. Το κλίμα ήταν έως και θερμό και οι δύο ηγέτες τόνισαν δημοσίως ότι είναι προς το συμφέρον των λαών τους να έχουν στενότερη συνεργασία, από τη οποία θα μπορούσαν να ωφεληθούν και οι υπόλοιπες χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, φέρεται συζητήθηκαν όλα τα σοβαρά ζητήματα του πλανήτη και σε μια «σύγχρονη Γιάλτα» έγινε και ο νέος διαμοιρασμός σφαιρών επιρροής (βλ. συμφερόντων). Οι ίδιες πηγές επιμένουν ότι ο Τραμπ αναγνώρισε ότι η Συρία είναι πλέον σφαίρα επιρροής της Ρωσίας, ενώ ο Πούτιν συμφώνησε ότι το πάνω χέρι στη Αν. Μεσόγειο θα έχει η Δυτική Συμμαχία με τις ΗΠΑ στην πρωτοκαθεδρία. Ωστόσο, εσχάτως η Μόσχα έλαβε ήδη ένα μικρό μερίδιο από την πίτα των υδρογονανθράκων της Μεσογείου, αφού η κρατική Ροζνέφτ αγόρασε από την Αίγυπτο το 20% του κοιτάσματος «Ζορ».

Ο ήρεμος Tristan έφερε την άνοιξη με τα καλά νέα

Του **ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Ο Tristan Aspray ήταν ο αξιωματούχος της Exxonmobil που μαζί με τον υπ. Ενέργειας Γιώργο Λακκοτρύπη ανακοίνωσαν την Πέμπτη τα αποτελέσματα των γεωτρήσεων στο «10» και η πρώτη αναγνωριστική επαφή μαζί του έλαβε χώρα, όταν μετά από μια περίοδο που η κυβέρνηση κρατούσε επιτασφράγιτο μυστικό τις εταιρείες με τις οποίες προχώρησε σε υπογραφή συμβολαίων στην ΑΟΖ, έγινε γνωστή η εμπλοκή της Exxonmobil. Ενώ κυβερνητικά στελέχη άφηναν υπονοούμενα, μειδώντας για τα «μεγαθήρια» που είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον, μεταξύ δημοσιογράφων είχε εντυπωθεί πως ειδικά εκείνοι οι αξιωματούχοι της Exxonmobil δεν θα ήταν εύκολοι στην προσέγγιση. Αν και εφόσον δηλαδή μπορούσε να δοθεί μια τέτοια ευκαιρία. Η πρώτη όμως πραγματική επαφή του γράφοντος με τον Tristan Aspray έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια των εργασιών του συνεδρίου του Economist στη Λευκωσία το 2017. Είχε προηγηθεί της συνάντησης και της συνέντευξης η πρόπουσα προετοιμασία που αφορούσε μια σειρά

από παράγοντες, από το να γίνει κατορθωτή καταρχήν αυτή η συνέντευξη μέχρι και ως ένα βαθμό το γενικό περιεχόμενο των ερωτήσεων. Αναμενόμενο θα έλεγε κανείς σε αυτό το επίπεδο. Ωστόσο, μερικά λεπτά πριν ξεκινήσουμε, ήρθε χαλαρός προς το booth που είχε στήσει η «Κ» για τις συνεντεύξεις ώστε να μας χαιρετίσει έναν προς έναν. Κάτι που θύμιζε και τον τρόπο ενός από τους μεγαλύτερους Αμερικανούς διπλωμάτες, του John Negroponte, πάλι στο πλαίσιο συνέντευξης. Αυτό για τους έχοντες γνώση έστω και λίγο της πιθανής ιδιοσυγκρασίας αξιωματούχων, δεν είναι και το πλέον σύνηθες.

Η συζήτηση

Το περιεχόμενο των όσων ειπώθηκαν σε εκείνη τη συνέντευξη άπτονταν των δεδομένων της εποχής. Αν τώρα υπάρχουν απτά αποτελέσματα από τους στόχους «Γλαύκος» και «Δελφύνη» τότε οι εργασίες ακόμη αναμένονταν στο «10». Είχε μάλιστα προηγηθεί η ανακοίνωση πως στο τεμάχιο «11» δεν είχε βρεθεί ποσότητα φυσικού αερίου που να δικαιολογεί εκμετάλλευση κάτι που

δεν φάνηκε να προκαλεί καμία ανησυχία στον Aspray ως εκπρόσωπος της εταιρείας και ως προς τα μελλοντικά τότε ευρήματα του «10». Με αποφασιστικό τόνο αλλά με πασιδηλή ηρεμία απαντούσε για τη δική του την εταιρεία και μόνο. Πέραν τούτου αποδείχθηκε και το βάθος που επέρχεται με τη γνώση στο αντικείμενο οπότε και μέσω της συζήτησης έγινε πιο κατανοητή μια σειρά παραμέτρων που απαιτούνται για να καταστεί εφικτή η άντληση Φ.Α., όπως το ότι δεν έχει σημασία μόνο η ποσότητα αλλά πώς θα φτάσεις και στην αποθήκευση του Φ.Α., πόση είναι η απόσταση που το ωρίζεις από τον χώρο αποθήκευσης, αν είναι συγκεντρωμένο σε ένα μέρος ή αν απλώνεται σε μια μεγαλύτερη περιοχή και πάλι λέγοντας. Η πεποίθηση δε ότι «απαιτούνταν» η ανακάλυψη πολλών tcf στο βυθό του «10» για να μπορεί να καταστεί εμπορεύσιμο, υπήρχε βέβαια από τότε, κάτι που αποτελεί σήμερα το επόμενο επίπεδο συζήτησης.

Το υπόβαθρο

Απόφοιτος του Cambridge μπήκε στις ράγες της «αναζήτησης»

Ο κ. Tristan αρέσκεται στη φωτογράφιση άγριας ζωής, το hiking, το kayak και τα συναφή.

Ο αντιπρόεδρος της Exxonmobil είναι εξαιρετικά απλός ως γνώστης του Φ.Α. και εξαιρετικά περιπειτειώδης όσο αφορά τα κόμμι του.

ως γεωλόγος το 1994 στην Esso. Αυτά ήταν η απαρχή μιας μακράς πορείας που τον έφερε σήμερα να είναι αντιπρόεδρος της Exxonmobil για τις περιοχές εκείνες που παραδοσιακά φέρουν ενδιαφέρον ως προς την αναζήτηση ορυκτού πλούτου. Ρωσία, Κασπία, Μέση Ανατολή, Ασία, όλο το τόξο δηλαδή. Μέχρι να φτάσει στη θέση που βρίσκεται σήμερα, πέρασε επίσης από πολλές και ενδιαφέρουσες περιοχές όπως το Μεξικό, η Λιβύη, η Αίγυπτος, μέχρι και το Βιετνάμ ως «Upstream Advisor». Όταν γίνεται λόγος «upstream» παραγωγή στη βιομηχανία του πετρελαίου εννοούνται εταιρείες που ανακαλύπτουν και εξαγωγή υλικό μέσω γεωτρήσεων, ενώ η «downstream» παραγωγή αφορά εταιρείες που είναι εγγύτερα στον καταλκτικό πελάτη. Η μετάβαση στην Exxonmobil έγινε το 2008 και μάλιστα σε θυγατρική της εταιρείας, την ΧΤΟ Energy, οπότε και εγκαταστάθηκε στις ΗΠΑ, όμως όντας Βρετανός «βόλεψε», όταν το 2011 ανέλαβε Operations Manager για την Ευρώπη. Σήμερα ως αντιπρόεδρος βρίσκεται στο επίκεντρο

οπότε συνδιαλέγεται με πολύ κόσμο. Εξού και αν προσέξει κανείς αυτά που λέει σε συνεντεύξεις του, θα διαπιστώσει ορισμένες ομοιότητες. Αν δηλαδή είχαν λίγες αποκλίσεις αυτά που έλεγε πριν από την εξόρμηξη στο «10» είναι σχεδόν βέβαιο πως εξίσου λίγες θα είναι εδώ και πέρα και για όσα έχει να πει για την εκμετάλλευση. Καθόλου τυχαία εφόσον φανερώνει έναν τρόπο σκέψης αλλά και φιλοσοφίας των εταιρειών αυτών που «παίζουν» με ισσοροπίες και προσέχουν μέχρι και το τελευταίο «νι». Επίσης καθόλου τυχαίο ότι πάντα φροντίζει να εμπλοκώσει τον προγραμματισμό της εταιρείας, με τις ΑΠΕ.

Ούτε λίγο ούτε πολύ η προέκταση της επαγγελματικής του ζωής στην προσωπική του ζωή είναι δεδομένη. Ένας άνθρωπος που έχει γυρίσει με τη δουλειά του τον μισό πλανήτη κι αν μη τι άλλο έχει δει κάμποσα όσα αφορά το επάγγελμά του, με έναν τρόπο δείχνει πως εκτονώνεται και στην προσωπική του ζωή πάλι με μια ένταση. Οπότε δεν είναι τυχαίο ότι αρέσκεται στη φωτογράφιση άγριας ζωής, το hiking, το kayak και τα συναφή.

Η Αριστερά νικάει, όταν είναι ο εαυτός της

Γιώργος Κουκουμάς: Όσο πιο ουσιαστικά μιλήσουμε για πολιτικές τόσο περισσότερο θα αυξηθεί το ενδιαφέρον της κοινωνίας

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«**Η Αριστερά** νικάει, όταν είναι ο εαυτός της. Όταν είναι συνεπής στην ιδεολογία και την ιστορία της, εξωστρεφής, ανοικτή στους νέους ανθρώπους, δεμένη με τον κόσμο που εκπροσωπεί», λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» υποψήφιος ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ Γιώργος Κουκουμάς. Απορρίπτει τα περί αδιαφορίας της Αριστεράς στα ευρωπαϊκά τεκταινόμενα, σημειώνοντας πως το ΑΚΕΛ συζητάει περισσότερο από κάθε άλλη δύναμη για όσα τεκταινούνται στην Ευρώπη και στο ευρωκοινοβούλιο. Είτε αυτό αφορά την οικονομία είτε τη ροπή της Δεξιάς προς την Ακροδεξιά. Όπως λέει όσο πιο ουσιαστικά συζητάμε για πολιτικές, όπως η επέκταση της άδειας μητρότητας, για την άδεια πατρότητας ή την πρόταση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας στην Ευρώπη, αλλά και στην Κύπρο τότε τόσο θα αλλάξει και το ενδιαφέρον της κοινωνίας στις εκλογές.

—Για ποιον λόγο δίνετε τη μάχη για τις ευρωεκλογές;

—Για να μιλήσουμε γι' αυτά που πραγματικά πρέπει να συζητηθούν και να κριθούν στις ευρωεκλογές. Για τις κοινωνικές ανισότητες και την εργασιακή πραγματικότητα στην Ευρώπη. Αλλά και για σύγχρονα θέματα που δυστυχώς δεν συζητούμε —ιδιαίτερα στην Κύπρο— όπως το περιβάλλον, τα ψηφιακά δικαιώματα των πολιτών, οι ατομικές ελευθερίες. Για να μιλήσουμε ακόμα για την άλλη Ευρώπη, των αγώνων και των κινημάτων που ξαναδυναμώνουν σε όλη την ήπειρο. Γι' αυτό το ΑΚΕΛ παρουσίασε ένα ψηφοδέλτιο που συνδυάζει ανθρώπους όλων των ηλικιών, ανθρώπους που έχουν γνώση και συμμετοχή στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι και στη δουλειά του Ευρωκοινοβουλίου.

—Οι ευρωεκλογές αποτελούσαν ανέκαθεν εκλογική μάχη αδιάφορη για το αριστερό ακροατήριο και δη τους ΑΚΕΛικούς ψηφοφόρους. Αυτή τη φορά αλλάζουν τα πράγματα;

—Δεν θα έλεγα ότι ήταν ή είναι αδιάφορες οι ευρωεκλογές για τον κόσμο της Αριστεράς. Το ΑΚΕΛ συζητάει περισσότερο από κάθε άλλη δύναμη για όσα τεκταινούνται στην Ευρώπη και στο ευρωκοινοβούλιο. Για τα μεγάλα διακυβευμένα στην οικονομία, τα εργασιακά, την εξωτερική πολιτική της Ε.Ε. Για τη μετατόπιση της Δεξιάς προς την Ακροδεξιά στην Ευρώπη. Όσοι, λοιπόν, έχουν κριτική άποψη για τη σημερινή ευρωπαϊκή ενοποίηση και τις πολιτικές της, όσοι μιλούν για μια διαφορετική Ευρώπη, έχουν περισσότερους λόγους να συμμετέχουν στις ευρωεκλογές. Γιατί οι άλλοι θέλουν να μείνουν τα πράγματα στάσιμα. Ή να γίνουν και χειρότερα, αν μιλάμε για την περίπτωση της Ακροδεξιάς. Αντίθετα, η ψήφος στην Αριστερά δυναμώνει το αίτημα για αλλαγές, μικρές και μεγάλες και στην Κύπρο και στην Ευρώπη.

—Η Αριστερά φαίνεται να συρρικνώνεται στην Ευρώπη, ενώ επικρατεί εδώ και καιρό το αφήγημα πως το ΑΚΕΛ βλέπει μάλλον καχύποπτα τις πολιτικές της Ε.Ε.

Αργά ή γρήγορα θα αποκαλυφθεί, γιατί ο κ. Αναστασιάδης αρνείται να διαψεύσει ότι συζητάει «άλλες λύσεις». Και τότε κανένας από τον ΔΗΣΥ δεν θα μπορεί να ισχυριστεί ότι δεν γνώριζε πού οδηγούνται τα πράγματα. Γνωρίζουν. Ή έστω, όφειλαν να γνωρίζουν, λέει ο υποψήφιος του ΑΚΕΛ Γιώργος Κουκουμάς.

Η μοναδική περίπτωση που ο ΔΗΣΥ διαφώνησε με την Ε.Ε. ήταν όταν η Κομισιόν έκανε τις πρόσφατες παρατηρήσεις για τη «βιομηχανία των διαβατηρίων» και εξανέστη ο πρόεδρος που μάλ- λον το πήρε προσωπικά.

Ισχύει; Μπορεί να αλλάξει τις υφιστάμενες πολιτικές;

—Είναι άραγε τυχαίο που σε μια σειρά από ευρωπαϊκές χώρες καταγράφονται κινητοποιήσεις, απεργίες και κινήματα ενάντια στις ανισότητες, την ακρίβεια, τη φτώχεια; Όταν οι πολιτικές της Ε.Ε. «παράγουν» 110 εκατομμύρια ανθρώπους στη φτώχεια ή στον κίνδυνο φτώχειας και 16 εκατομμύρια άνεργους, τότε αυτοί που πρέπει να λογοδοτούν είναι όσοι τις στήριξαν και τις χειροκροτούν. Όχι όσοι προειδοποίησαν γι' αυτές και επαληθεύτηκαν. Και στην Κύπρο, αυτοί, είμαστε εμείς. Αντίθετα, η μοναδική περίπτωση που ο ΔΗΣΥ διαφώνησε σε σιδήποτε με την Ε.Ε. ήταν όταν η Κομισιόν έκανε τις πρόσφατες παρατηρήσεις για τη «βιομηχανία των διαβατηρίων» και εξανέστη ο πρόεδρος που μάλλον το πήρε προσωπικά.

—Αριστερά όμως και Ευρώπη πάνε μαζί;

—Όσο αφορά τις ευρωεκλογές και την Αριστερά, τα πρώτα μηνύματα που έρχονται από την Ευρώπη, αλλά και εδώ, είναι ενθαρρυντικά. Πιστεύω ότι η Αριστερά νικάει, όταν είναι ο εαυτός της. Δηλαδή όταν είναι συνεπής στην ιδεολογία και την ιστορία της, εξωστρεφής, ανοικτή στους νέους ανθρώπους, δεμένη με τον κόσμο που εκπροσωπεί.

—Μετά το κούρεμα του 2013, καλλιιεργήθηκε η ιδέα στην κυ-

πριακή κοινωνία πως η Ε.Ε. αποτελεί ένα οικοδόμημα τεχνοκρατών που επιβάλλει πολιτικές λιτότητας. Για ποιον λόγο συνεπώς να ψηφίσει κάποιος;

—Δεν είναι μακριά από την πραγματικότητα αυτή η ιδέα. Υπάρχει ένα —βαθύτατο και δομικό— δημοκρατικό έλλειμμα στην Ε.Ε. Για παράδειγμα, το Ευρωκοινοβούλιο δεν διαθέτει νομοθετική πρωτοβουλία που σήμερα ανήκει αποκλειστικά στην Επιτροπή. Η δε Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι ουσιαστικά ανεξέλεγκτη παρόλο που καθορίζει την πορεία της Ε.Ε. Ακόμα και έτσι όμως, το Ευρωκοινοβούλιο ήδη διαθέτει αρμοδιότητες συ- νομοθέτη σε πολλούς και κρίσιμους τομείς πολιτικής, που καθορίζουν την καθημερινότητά μας και όχι μόνο. Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. και αποφασίζει, για παράδειγμα, αν είναι λογικό να δίνονται δισεκατομμύρια ευρώ στις πολεμικές βιομηχανίες για νέα όπλα, την ώρα που μετρούμε εκατομμύρια άστεγους στην Ε.Ε.

—Ανέκυε στη νέα γενιά η οποία και στη μεγάλη πλειοψηφία, βάσει ερευνών, απαξιώνει την πολιτική και μένει εκτός κάλπης. Μπορεί να αλλάξει σε αυτή την εκλογική αναμέτρηση;

—Μπορεί να αλλάξει, αν καταφέρουμε να συζητήσουμε για θέσεις και προτάσεις που ανταποκρίνονται στα σύγχρονα προβλήματα και ανάγκες της γενιάς μας. Αυτό είναι αδιαμφισβήτητο ευθύνη που πέφτει στους ώμους των πολιτικών δυνάμεων. Να συζητήσουμε για παράδειγμα τι υποστήριξαν και τι υποστηρίζουν τα κυπριακά κόμματα, οι υποψήφιοι και οι ευρωκοινοβουλευτικές τους ομάδες για την ανάγκη πανευρωπαϊκής επέκτασης της άδειας μητρότητας και της άδειας πατρότητας, ένα αίτημα απόλυτα ώριμο και καθολικό. Τι λένε για την πρόταση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας στην Ευρώπη, αλλά και στην Κύπρο; Αυτές είναι οι συζητήσεις που πρέπει να γίνουν, policies than politics. Όσο πιο ουσιαστικά συζητούμε, τόσο θα αλλάξει το ενδιαφέρον όχι μόνο των νέων, αλλά ολόκληρης της κοινωνίας.

Ο πρόεδρος άλλαξε πολιτική και τακτική στο Κυπριακό

—Το τελευταίο διάστημα επικρατεί έντονη αντιπαράθεση μεταξύ ΑΚΕΛ-κυβέρνησης για τους χειρισμούς του προέδρου στο Κυπριακό. Έκανε λάθος το κόμμα που συμπορεύτηκε μέχρι το Κραν Μοντάνα με τον Νίκο Αναστασιάδη;

—Πρέπει πρώτα να πω ότι, ανεξάρτητα από αντιπαράθεσεις, θα ήθελα να ελπίζω ότι η προχθεσινή συνάντηση των δύο ηγετών μπορεί να φέρει κάτι θετικό και να οδηγήσει ξανά στις συνομιλίες.

Συμπόρευση όμως με τον κ. Ανα-

στασιάδη δεν υπήρξε. Υπήρξε στήριξη στη διαπραγματευτική διαδικασία στη βάση των πάγιων και αναλλοίωτων θέσεων του ΑΚΕΛ για ελεύθερη, ανεξάρτητη και επανενωμένη Κύπρο, για κατάργηση των εγγυήσεων και αποχώρηση του κατοχικού στρατού, για αποστρατιωτικοποίηση και απόρριψη του ΝΑΤΟ, για λύση διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας με πολιτική ισοότητα. Λάθος θα ήταν να αλλάζαμε αρχές και κάτι τέτοιο δεν μπορεί να μας το προσάψει κανείς. Αντίθετα, ο κ.

Αναστασιάδης, τα τελευταία έξι χρόνια έχει αλλάξει 3-4 φορές πολιτική και τακτική στο Κυπριακό. Σε κάθε περίπτωση, πιστεύω ότι αργά ή γρήγορα θα αποκαλυφθεί, γιατί εδώ και μήνες ο κ. Αναστασιάδης αρνείται να διαψεύσει ότι συζητάει «άλλες λύσεις», πέραν της ομοσπονδίας και της επανένωσης. Και τότε κανένας από το ΔΗΣΥ δεν θα μπορεί να ισχυριστεί ότι δεν γνώριζε πού οδηγούνται τα πράγματα. Γνωρίζουν ή έστω, όφειλαν να γνωρίζουν.

Ανήκω στη σχολή της αλήθειας και σύνθεσης

Παναγιώτης Σεντώνας: Μεγάλωσα στη νεκρά ζώνη και δεν θέλω ο τόπος μου να γίνει οδυνηρό σύνορο με την Τουρκία

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ανήκω στη σχολή της αλήθειας και δεν θα καϊδέψω τα αφτιά καμιάς τάσης και τάξης, αναφέρει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος του ΔΗΣΥ για τις ευρωεκλογές Παναγιώτης Σεντώνας, κληθείς να σχολιάσει σε ποια τάση ανήκει εντός του πολυφωνικού ΔΗΣΥ. Ο κ. Σεντώνας υποστηρίζει πως πρέπει να εξαντλήσουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να βρούμε λύση του Κυπριακού στο πλαίσιο της διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας το συντομότερο δυνατό. «Έτσι υπηρετούμε την πατρίδα, έτσι δίνουμε προοπτική στο μέλλον το δικό μας και των παιδιών μας» αναφέρει χαρακτηριστικά. Εξηγώντας για ποιους λόγους κατέρχεται στη μάχη αναφέρει πως θέλει να συμβάλει στην αλλαγή με τη γλώσσα των επιχειρημάτων και την πολιτική που απαντά συγκεκριμένα στα μεγάλα και μικρά ζητήματα που αφορούν τον κάθε πολίτη.

—Είστε υποψήφιος σε μία εκλογική μάχη που ανέκαθεν αφήνει μερίδα της κοινωνίας αδιάφορη. Τι επιχειρεί να αλλάξει η δική σας υποψηφιότητα;

—Γνωρίζω ότι οι πολίτες έχουν κουραστεί από τα μεγάλα λόγια. Εκλαμβάνουν την πολιτική σαν μια διαδικασία χωρίς νόημα. Ξαν ένας μακρινός θόρυβος που συμβαίνει έξω από τις ζωές μας. Μπορεί να αδιαφορείς για κάτι που θεωρείς ξένο, για κάτι που θεωρείς πως δεν μπορείς να επηρεάσεις ή να σε επηρεάσει. Όμως ό,τι συμβαίνει στην πολιτική επηρεάζει τις ζωές μας. Και την πολιτική μπορούμε να την επηρεάσουμε. Προσωπικά ως εργαζόμενος, ως πατέρας και ως ένας νέος άνθρωπος και ενεργός πολίτης είχα την ευκαιρία να αναπτύξω μια ευρεία αντίληψη σε σχέση με το πώς μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση και συγκεκριμένα οι αποφάσεις που λαμβάνονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να επηρεάσουν την καθημερινότητά μας, την οικογένειά μας και το μέλλον μας στην Κύπρο και στον κόσμο. Από την απασχόληση, την εκπαίδευση, την κοινωνική αλληλεγγύη, την κλιματική αλλαγή. Γι' αυτούς, λοιπόν, τους λόγους μπαίνω στη μάχη των ευρωεκλογών, στη μάχη της συμμετοχής. Για να συμβάλω στην αλλαγή με τη γλώσσα των επιχειρημάτων και την πολιτική που απαντά συγκεκριμένα στα μεγάλα και μικρά ζητήματα που αφορούν τον κάθε πολίτη. Πιστεύω, επίσης, στην έννοια της συλλογικής ευθύνης, η οποία αναλαμβάνεται είτε διά της συμμετοχής είτε διά της αποχής. Επιλέγω να την αναλάβω διά της χαρακτηρισμένης με τη σημερινή κατάσταση και θέλει την βελτιώσει προς την κατεύθυνση της περισσότερης αλληλεγγύης, της περισσότερης δικαιοσύνης, περισσότερης σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της καλύτερης απασχόλησης, της ποιοτικής και σύγχρονης εκπαίδευσης τότε πρέπει να συμμετέχει.

—Ως πρόεδρος του Οργανισμού Νεολαίας και λόγω της επαφής

—Η φουρτούνα της κρίσης επηρέασε βαθιά την Κύπρο και τους ανθρώπους της. Πριν τα φορτώσουμε όμως όλα στην Ε.Ε. θα πρέπει να σκεφτούμε για λίγο και τη δική μας δράση. Ενεργήσαμε όταν έπρεπε ή απλώς βλέπαμε παθητικά την κυπριακή οικονομία να πηγαίνει στον γκρεμό; Οι τεχνοκράτες καθοδηγούνται από το όραμα των ηγετών τους είτε στην Επιτροπή, είτε στο Συμβούλιο, είτε στο Ευρωκοινοβούλιο. Καθένα κράτος μέλος, μικρό ή μεγάλο, δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τον κόσμο του 21ου αιώνα μόνο του. Βλέπουμε ότι ισχυρές οικονομίες, όπως η γερμανική ή η γαλλική, επιλέγουν να αντιμετω-

Πιστεύω στην έννοια της συλλογικής ευθύνης που αναλαμβάνεται είτε διά της συμμετοχής είτε διά της αποχής. Επιλέγω να την αναλάβω διά της ενεργού συμμετοχής, αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος του ΔΗΣΥ και πρόεδρος του Οργανισμού Νεολαίας Παναγιώτης Σεντώνας.

Δεν θα καϊδέψω τα αφτιά καμιάς τάσης και τάξης. Θέλω να κρίνω και να αποφασίζω με γνώμονα το κοινωνικό καλό. Αυτό συνήθως επιτυγχάνεται μέσα από καθαρές κουβέντες, διάλογο, σύνθεση και ανατροφοδότηση.

πίσουν τις προκλήσεις μέσα από την ευρωπαϊκή ενοποιητική διαδικασία. Πολύ δε περισσότερο ισχύει αυτό, αν είσαι ένα μικρό κράτος, όπως η Κύπρος. Αν επιτρέψουμε, είτε, όπως είπα πριν, διά της συμμετοχής μας είτε πολύ περισσότερο διά της αποχής μας να τεθεί το οικοδόμημα αυτό σε κίνδυνο, ροκανίζοντας τις αξίες που βρίσκονται στον πυρήνα της Ένωσης, τότε είμαστε άξιοι της μοίρας μας.

—Άρα δεν υπάρχουν προβλήματα στην Ε.Ε.;

—Ναι, υπάρχουν προβλήματα, ακόμα και σε θέματα αρχών. Όπως για παράδειγμα το ποια Ευρώπη θέλουμε. Υπάρχουν και προβλήματα στη λειτουργικότητα της Ένωσης που άπτονται τεχνοκρατικών απλοποιήσεων, αλλά αυτή τη στιγμή το δίλημμα ενώπιόν μας πρέπει να ενώσει όλους όσους πιστεύουν στην Ευρώπη των πολλών. Άρα αν κάποιος δεν είναι ευχαριστημένος με τη σημερινή κατάσταση και θέλει την βελτιώσει προς την κατεύθυνση της περισσότερης αλληλεγγύης, της περισσότερης δικαιοσύνης, περισσότερης σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της καλύτερης απασχόλησης, της ποιοτικής και σύγχρονης εκπαίδευσης τότε πρέπει να συμμετέχει.

—Ως πρόεδρος του Οργανισμού Νεολαίας και λόγω της επαφής

Να εξαντλήσουμε κάθε προσπάθεια για να βρούμε λύση στο πλαίσιο της ΔΔΟ

—Σε αυτή τη σχολή της αλήθειας που όπως λέτε εκπροσωπείτε τι πορεία έχει το Κυπριακό;
—Γεννήθηκε, μεγάλωσα και ζω στους Τρούλλους της επαρχίας Λάρνακας. Οι Τρούλλοι δεν είναι απλώς στη νεκρά ζώνη είναι μέσα στη νεκρά ζώνη. Στην ουσία είναι νεκρά ζώνη. Μεγάλωσα βλέποντας στα γυμνά βουνά που περιβάλλουν το χωριό την τουρκική σημαία και

δεν θέλω ο τόπος μου να γίνει ένα οδυνηρό σύνορο με την Τουρκία. Γι' αυτό πιστεύω βαθιά πως πρέπει να εξαντλήσουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να βρούμε λύση στο πλαίσιο της διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας το συντομότερο δυνατό. Έτσι υπηρετούμε την πατρίδα, έτσι δίνουμε προοπτική στο μέλλον το δικό μας και των παιδιών μας.

Εκλογές ναρκοπέδιο για τρεις αρχηγούς

Το εκλογικό αποτέλεσμα θα αποτελέσει στοίχημα για την πολιτική τους επιβίωση και για τη θέση τους την επόμενη πενταετία

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Οι ευρωεκλογές αποτελούσαν ανέκαθεν μία εκλογική μάχη αδιάφορη και για τα κόμματα αλλά κυρίως για τους πολίτες, καθώς και το διακύβευμα ήταν πάντοτε μικρό και το πολιτικό αφήγημα δύσκολο να καταγραφεί. Σήμερα όμως τα πράγματα αλλάζουν. Και διαφέρουν για τον κάθε πολιτικό αρχηγό ξεχωριστά. Το εκλογικό αποτέλεσμα θα δείξει ποιος αρχηγός ενισχύεται, ποιος τιμωρείται και κυρίως πώς προχωρούν την επόμενη κρίσιμη πενταετία.

Για τον Αβέρωφ Νεοφύτου αποτελεί στοίχημα που θα καταδείξει αν μπορεί να σταθεί απέναντι στη σύγκρουση που ξεκίνησε με τον Νίκο Αναστασιάδη και αν μπορεί να χειριστεί και μόνος το πολυφωνικό κόμμα της Δεξιάς. Τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών θα παίξουν τον δικό τους ρόλο στο ΑΚΕΛ και στο παιχνίδι διαδοχής ή παραμονής του Άντρου Κυπριανού. Στην περίπτωση του Νικόλα Παπαδόπουλου θα διαφανεί αν έχει ξεπεράσει τις εσωκομματικές πληγές, αν «καθάρισε» το κόμμα του και αν μπορεί να κοιτάξει με αισιοδοξία τόσο το 2021 όσο και το 2023.

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου πρέπει να αποδείξει πως ελέγχει το κόμμα χωρίς τη βαριά σκιά του Νίκου Αναστασιάδη, ο Άντρος Κυπριανού πως διαχειρίστηκε την κρίση και πέρασε η φουρτούνα του κόμματος, ενώ ο Νικόλας Παπαδόπουλος ότι μπορεί να κάνει σχέδια και για το 2021, αλλά και για το 2023.

Παρτίδα ρίσκου για Αβέρωφ

Το περασμένο φθινόπωρο, τότε που η φημολογία περί συζήτησης άλλων ιδεών λύσης έδινε και έπαιρνε, ο Αβέρωφ Νεοφύτου έστειλε το δικό του μήνυμα και διαφοροποιείτο από τον πρόεδρό του Νίκο Αναστασιάδη. Έλεγε πως υπάρχουν διαφορετικές πολιτικές εκτιμήσεις μεταξύ των δύο στο Κυπριακό και προειδοποιούσε με το περιβόητο εθνικό τσουνάμι. Ακολούθησε, μάλιστα, διάσκεψη υπέρ της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας με ομιλητή το κόκκινο πανί για τον Νίκο Αναστασιάδη, Αλέκο Μαρκίδη και εγκαίρως της Πινδάρου στην απουσία του

Ένα καλό ποσοστό του ΔΗΣΥ θα το κεφαλαιοποιήσει ο συναγερμικός πρόεδρος και θα καταστεί ο μοναδικός φυσιολογικός διάδοχος του Νίκου Αναστασιάδη.

προέδρου Αναστασιάδη. Κινήσεις με νόημα που έδειχναν πως ο Αβέρωφ Νεοφύτου δεν δισταζε να τα βάλει ακόμα και με τον πρόεδρό του όταν αφορά το Κυπριακό. Κινήσεις όμως που ανέβασαν στα ύψη την πίεση των παροικούντων το Προεδρικό.

Τόσο βεβαίως, όσο δεν υπολόγιζε ο Αβέρωφ Νεοφύτου με αποτέλεσμα να αναδιπλωθεί ατάκτως, όταν βρυχήθηκε ο Νίκος Αναστασιάδης και να κλείσει την αντιπαράθεση με το γνωστό «το θέμα θεωρείται λήξαν». Το αν έληξε είναι λίγο αμφίβολο, καθώς οι κοινές τους παρουσίες και συναντήσεις έχουν μειωθεί κατά πολύ. Οι λόγοι της αναδιπλώσης ποικίλουν. Κομματικά

στελέχη υποστηρίζουν πως ο κ. Νεοφύτου έστειλε το μήνυμά του και δεν θα ήθελε να αποδυναμώσει με τη στάση του τον πρόεδρο σε μία κρίσιμη περίοδο για το Κυπριακό. Υπάρχουν και εκείνοι που λένε πως ο συναγερμικός πρόεδρος έστω και εκ των υστέρων αντιλήφθηκε πως ο Νίκος Αναστασιάδης ελέγχει πλήρως τη δεξιά παράταξη και πως μία σύγκρουσή μαζί του σίγουρα δεν τον συμφέρει για το 2023. Ιδιαίτερα τη στιγμή που ο εκλεκτός του προέδρου της Δημοκρατίας, ο Νίκος Χριστοδουλίδης, βρίσκεται στο κάδρο της προεδρολογίας και της διαδοχής. Άλλοι λένε πως αντιλήφθηκε έστω και αργά πως όσο και να προσπαθεί να εμποτίσει τον ΔΗΣΥ με φιλελεύθερες και προοδευτικές ενέσεις παραμένει ένα κόμμα καθαρά συντηρητικό.

Το πόσο θα επηρεάσει εκλογικά τον ΔΗΣΥ αυτή η σύγκρουση των δύο «τιτάνων» της Δεξιάς θα διαφανεί σύντομα. Ήδη στα κομματικά πηγαδάκια, συζητείται πως ο πρόεδρος θέλει μέσω των φαινομενικά ακίνδυνων ευρωεκλογών να «κόψει τον βήχα» στον Αβέρωφ Νεοφύτου και να στείλει το μήνυμα του ποιος εξακολουθεί να κινεί τα νήματα στον χώρο. Σε αυτό το παιχνίδι εξουσίας του προέδρου θα βοηθήσει, όπως λέγεται, και μία καλή παρουσία της Δημοκρατικής Παράταξης που θα δώσει δυναμική για παρουσία στη Βουλή, όμως αυτό θα εξηγηθεί περαιτέρω στη συνέχεια.

Η ρήξη των δύο βεβαίως δεν είναι το μόνο πρόβλημα που θα παίξει τον δικό του ρόλο στη διαδικασία των εκλογών. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου έχει κάθε λόγο να ανησυχεί παράλληλα και για την ενίσχυση της Ακροδεξιάς, που κατά πολλούς αποτελεί σάρκα από τη σάρκα του ΔΗΣΥ.

Διαδοχολογία μετά τις ευρωεκλογές στην «Εζεκία Παπαϊωάννου»

Στην πολιτική η συγκυρία, αλλά και η τύχη παίζουν τον δικό τους ρόλο στην τροπή των γεγονότων. Στην περίπτωση του Άντρου Κυπριανού η συγκυρία κατά την οποία ανέλαβε τη Γραμματεία του κόμματος δεν ήταν η καλύτερη και η τύχη του ήταν μάλλον αμφίβολη. Δεν είχε δηλαδή το κοκαλάκι της νυκτερίδας κατά την παραμονή του στη Γραμματεία του κόμματος, αλλά ούτε ασπίδα προστασίας για το τι θα επίκειτο σε αυτή την κρίσιμη δεκαετία. Από κόμμα εξουσίας με βάρος στην κυπριακή κοινωνία, ο γ.γ. του ΑΚΕΛ παρακολουθούσε αμύχανος το θηικό πλεονέκτημα της Αριστεράς να εξαίολώνεται, την αμφισβήτηση να ενισχύεται και την εμπιστοσύνη απέναντι στο κόμμα να μεγαλώνει, την ώρα που τα εκλογικά ποσοστά έπεφταν κατακόρυφα. Τόσο κατακόρυφα που εντός και στα περίξ του κόμματος άρχισαν να λένε ανοικτά πως ίσως να ήταν καιρός για τον Άντρο Κυπριανού να παραιτηθεί.

Έμεινε βεβαίως και έθεσε ως στοίχημα την ανάκαμψη του κόμματος. Το αν το ΑΚΕΛ μπαίνει σε τροχιά ανάκαμψης ή αν βρίσκεται πολύ μακριά από κάτι τέτοιο θα δια-

φανεί σίγουρα στην κάληη του Μάη. Το σίγουρο είναι πως αυτό αποτελεί το μεγάλο στοίχημα του Άντρου Κυπριανού σε μία δύσκολη εκλογική μάχη για το κόμμα. Και λέμε δύσκολη επειδή οι ευρωεκλογές αφήναν ανέκαθεν αδιάφορο το ΑΚΕΛικό ακροατήριο. Η απόφαση βεβαίως της Γραμματείας να ρίξει στη μάχη μία συμβολική υποψηφιότητα που λέγεται Νιαζί Κιζίλγιουρεκ έχει διπλή ανάγνωση: από τη μία το κόμμα κάνει ένα ριζοσπαστικό—κατά τα συντηρητικά του δεδομένα—βήμα, από την άλλη κλειδώνει την προσήλυση του κόμματος στην επανένωση. Υπενθυμίζεται άλλωστε πως ο Άντρος Κυπριανού είχε δεχτεί κριτικές εκ των έσω για τη «συμπόρευση» με τον Νίκο Αναστασιάδη στο Κυπριακό. Μία καλή παρουσία του κ. Κιζίλγιουρεκ θεωρείται από πολλούς ως επιβράβευση της στάσης του.

Σε αυτό τον δρόμο που ακολουθόησε ο κ. Κυπριανού έφερε μάλιστα μαζί του στελέχη του πρώην ΑΔΗ-ΣΟΚ, όπως οι Μιχάλης Παπαπέτρου και Λούης Ηγουμενίδης, ενώ κομματικά στελέχη του κόμματος ευελπιστούν πως θα έρθει κοντά και η προοδευτική τάση του ΔΗΣΥ που βλέπει με ανασφάλεια τον τρόπο

που πολιτεύεται ο Νίκος Αναστασιάδης, αλλά και μία σημαντική μερίδα Τ/κ που ήδη οργανώνονται για την εκλογική μάχη. Όλο αυτό βέβαια, δεν περνά χωρίς κάποιες αντιδράσεις εντός του ΑΚΕΛ. Στελεχών για παράδειγμα που βλέπουν «ΑΔΗΣΟ-Κοινοίση» του ΑΚΕΛ και απομακρυνση από τον διαχρονικό στόχο

Τα σενάρια της παραμονής, το ενδεχόμενο της προεδρίας και ανανέωση στο ΑΚΕΛ.

του ΑΚΕΛ που ήταν η συνεργασία με το Κέντρο.

Το σίγουρο είναι πως το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών θα κρίνει και την επόμενη μέρα εντός ΑΚΕΛ. «Προτεραιότητα έχουν οι ευρωεκλογές και δεν πρόκειται να δώσω τροφή στην σεναριολογία» έλεγε σε συνέντευξή του στην «Κ» πρό-σφατα ο Άντρος Κυπριανού, υπογραμμίζοντας πως «η προτεραιότητά μας είναι οι ευρωεκλογές έχουμε συνέδριο μετά και συλλογικά θα αποφασίσουμε». Έναν χρόνο προ-

ηγούμενως βεβαίως έλεγε πάλι σε συνέντευξή του στην «Κ» πως στο εκλογικό συνέδριο δεν θα διεκδικήσει επανεκλογή στη Γραμματεία, σεβόμενος τις καταστατικές πρόνοιες του κόμματος. Το τι μεσολάβησε μέσα σε ένα χρόνο είναι κάτι που συζητείται εντόνως και στην Εζεκία Παπαϊωάννου, αλλά και στα πηγαδάκια των άλλων κομμάτων. Υπάρχουν οι πηγές που αναφέρουν ότι ήδη στους διαδρόμους της Εζεκία Παπαϊωάννου συζητήθηκε και η παράταση της παραμονής του κ. Κυπριανού για ακόμη δύο χρόνια. Ένα καλό αποτέλεσμα ενδεχομένως να ενισχύσει λοιπόν τις φωνές που θέλουν τον Άντρο Κυπριανού να παραμείνει στο πηδάλιο του κόμματος.

Κατά πόσο, όμως, αυτό αντιμετωπίζεται θετικά από τους δελφίνους Στεφάνου και Λουκαΐδη είναι ένα ζήτημα ανοικτό, καθώς ούτε ο ένας ούτε και ο άλλος βεβαίως κινήθηκαν με τρόπο που να καταδεικνύει πως δουλεύουν είτε ανοικτά είτε παρασκηνιά για τη διαδοχή. Όπως αναφέρουν όμως οι καλά γνωρίζοντες το ΑΚΕΛ η περαιτέρω παραμονή του κ. Κυπριανού θα κόψει λόγω ηλικίας τους δύο «φυσικούς» δια-

σέση και δέσιμο με το συναγερμικό ακροατήριο της Αμμοχώστου. Τόσο που ενδεχομένως να αφομοιώσει τους όποιους κραδασμούς και να οδηγήσει τους συναγερμικούς της περιοχής πίσω στην κάληη. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ κατά το τελευταίο πολιτικό γραφείο είχε χαμηλώσει πολύ τον πήχη, περιοριζόμενος να πει πως ο ΔΗΣΥ θα είναι το πρώτο κόμμα στις επικείμενες εκλογές. Η αλήθεια βεβαίως είναι πως αυτές οι εκλογές αποτελούν ίσως το μεγαλύτερό του προσωπικό στοίχημα μετά τις προεδρικές εκλογές. Έχει ρίξει δύο πρωτοκλασάτα στελέχη στη μάχη, έναν υποψήφιο με δυνατό κοινωνικό προφίλ, δύο ανερχόμενα πρόσωπα που θα μείνουν κοντά στον ΔΗΣΥ και την κα Σταύρου με το δικό της ακροατήριο. Ένα καλό αποτέλεσμα τον καθιστά τον ένα και αδιαμφισβήτητο διάδοχο του Νίκου Αναστασιάδη για το 2023, καθώς κατάφερε σε ένα τεταμένο κλίμα με τη φθορά της κυβέρνησης και την ενίσχυση του ΕΛΑΜ να διατηρήσει μόνος τη δύναμη του κόμματός του. Ένα κακό αποτέλεσμα βεβαίως, θα ενεργοποιήσει όλες εκείνες τις «εξορίστες» συναγερμικές φωνές να τον επικρίνουν, αλλά ίσως και να τον αμφισβητήσουν. Θα δώσει ίσως και την κατάλληλη ευκαιρία στον Νίκο Αναστασιάδη να δώσει το δακτυλίδι διαδοχής του αλλού.

Κρίνεται η θέση του Νικόλα

Οι ευρωεκλογές δεν αποτελούσαν ποτέ εκλογική μάχη με διακύβευμα για το ΑΗΚΟ, όμως όλα είναι διαφορετικά σε αυτή την περίπτωση, καθώς το αποτέλεσμα θα κρίνει και τη θέση του Νικόλα Παπαδόπουλου στην κομματική σκακιέρα και το μέλλον του ΑΗΚΟ. Έριξε στη μάχη πρωτοκλασάτα στελέχη, καλύπτοντας όλες τις γεωγραφικές πλευρές του, προσβλέποντας σε ένα σημαντικό ποσοστό που θα κλείσει τις όποιες φωνές αμφισβήτησης και της δικής του πολιτικής κυριαρχίας στο κόμμα, αλλά και των ανησυχιών για τη θέση του ΑΗΚΟ στο κομματικό παιχνίδι. Η συνεργασία με την Ελένη Θεοχάρους ενίσχυσε μεν τις φωνές που θέλουν το ΑΗΚΟ να σκληραίνει, έδωσε παράλληλα σε κάποιους την ανάγνωση ότι το ΑΗΚΟ διευρύνεται και αναμένεται να αφομοιώσει την Αλληλεγγύη. Κίνηση, άλλωστε, που έκανε και ο ΔΗΣΥ το 2014 με τον τότε πρόεδρο του ΕΥΡΩ-ΚΟ Δημήτρη Συλλούρη. Κατά πόσο η κίνηση αυτή θα βγει σε καλό ή όχι για το κόμμα θα διαφανεί το επόμενο διάστημα. Το σίγουρο είναι πως το κόμμα μπήκε από νωρίς στην προεκλογική μάχη, υιοθετώντας το από πόρτα σε πόρτα του ΑΚΕΛ, για να μειώσει και την αποχή δγκοϊκών ψηφοφόρων και διαρροών προς τη Δημοκρατική Παράταξη. Η ΔΗΠΑ, άλλωστε, αποτελεί τον

Για ακόμη μία φορά αντιμέτωπος με τον Μάριο Καρογιάν ο Νικόλας Παπαδόπουλος θέλει να διασφαλίσει τον ρόλο κλειδί του ΑΗΚΟ.

μεγαλύτερο κίνδυνο και φόβο για τον ΑΗΚΟϊκό πρόεδρο. Στελέχη διαβεβαιώνουν πως δεν έχουν κανένα λόγο να φοβούνται τη ΔΗΠΑ, καθώς οι καρογιανικοί δεν ψηφίζουν ΑΗΚΟ από το 2016, σημειώνοντας πως η παρουσία της θα πρέπει να ανησυχεί περισσότερο τον ΔΗΣΥ.

Η αλήθεια είναι πως ο Μάριος Καρογιάν κατέδειξε στις προεδρικές εκλογές πως ξέρει και να δουλεύει οργανωτικά, αλλά και να προκαλεί σοβαρό πλήγμα στον Νικόλα Παπαδόπουλο. Όμως το ζήτημα δεν είναι μόνο το ποσοστό της ΔΗΠΑ. Αν το κόμμα του κ. Καρογιάν καταφέρει να μπει στο Εθνικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας το 3,6% αυτό το ποσοστό της ΔΗΠΑ. Αν το κόμμα του κ. Καρογιάν καταφέρει να μπει στο Εθνικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας το 3,6% αυτό το ποσοστό αυτόματα κόμμα με όλα τα οφέλη του κοινοβουλευτικού κόμματος. Με ένα τέτοιο ενδεχόμενο ενδεχομένως να ανοίξει η πόρτα για μέλη και πρωτοκλασάτα στελέχη του ΑΗΚΟ που φοβούνται το άγνωστο της ΔΗΠΑ να κατευθυνθούν προς εκεί. Ένα τέτοιο ζήτημα διάσπασης που δεν περιορίζεται στο εσωκομματικό πεδίο ενδεχομένως να προκαλέσει πρόβλημα στον «ρόλο κλειδί» που είχε μέχρι τώρα το κόμμα του Κέντρου.

Ένα καλό ποσοστό της ΔΗΠΑ και κακό αποτέλεσμα για το ΑΗΚΟ θα αποδυναμώσει και τον κ. Παπαδόπουλο σε ό,τι αφορά το μέλλον, είτε για τις επιδιώξεις που έχει για το 2021 είτε για το 2023. Ένα καλό αποτέλεσμα από την άλλη σε συνδυασμό με μία κακή απόδοση της ΔΗΠΑ κλείνει τις φωνές της αμφισβήτησης και δίνει την προοπτική στο ΑΗΚΟ να κάνει τις συμφωνίες που θέλει είτε με τον ΔΗΣΥ είτε με το ΑΚΕΛ και για την προεδρία της Βουλής αλλά και για την Προεδρία της Δημοκρατίας.

Αποφασίζει ο Κληρίδης για πιθανές ευθύνες

Υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω διερεύνηση του ενδεχόμενου διάπραξης αστικών ή ποινικών αδικημάτων στον Συνεργατισμό

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Μετά από οκτώ μήνες ερευνών, 98 καταθέσεων και μαρτυριών από 75 συνολικά μάρτυρες σε 40 ημερήσιες ακροάσεις και με πρακτικά που γεμίζουν 2.781 σελίδες, παραδόθηκε στον γενικό εισαγγελέα Κώστα Κληρίδη την Παρασκευή το πόρισμα της Ερευνητικής για την πτώση της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας. Στην 800σέλιδη έκθεση που έχει ενώπιόν του κ. Κληρίδης, η Επιτροπή προχώρησε σε εξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων. Τόσο για την περίοδο πριν από το 2013 όταν το κράτος έγινε ο κύριος μέτοχος της ΣΚΤ, όσο και για την μετά περίοδο, διαπιστώνονται —όπως ελέχθη— ότι υπάρχουν περιθώρια για την περαιτέρω διερεύνηση του ενδεχόμενου διάπραξης αστικών και ποινικών αδικημάτων. Επίσης, τόσο για την πρώτη, όσο και για τη δεύτερη περίοδο, στην έκθεση διαπιστώνεται υπαρξη πολιτικών ευθυνών. Από πλευράς του ο γενικός εισαγγελέας

Θα εξαθούν συμπεράσματα και τελικά εκεί όπου υπάρχουν, αν υπάρχουν, να αποδοθούν ευθύνες.

Γεν. εισαγγελέας: Το πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής για την κατάρρευση του Συνεργατισμού δεν θα παραμείνει σε κανένα συρτάρι, αλλά θα τύχει εμπειριστατωμένης μελέτης και αξιοποίησης.

τόνισε πως η εξέταση και η μελέτη του πορίσματος θα γίνει το συντομότερο δυνατόν και γι' αυτό συστάθηκε ειδική ομάδα της Νομικής Υπηρεσίας, η οποία σε συνεργασία με τον κ. Κληρίδη, θα πράξει αναλόγως. Ωστόσο, στο ερώτημα αν θα μπορούσε να δημοσιοποιηθεί η απόδοση των πολιτικών ευθυνών από τώρα, δίκως καθυστερήσεις, αφού δεν υπάρχει νομική πτυχή, ο γενικός εισαγγελέας ανέφερε πως αφού τύχει της αναγκαίας μελέτης και δεν προκαλείται οποιοδήποτε πρόβλημα σε οποιαδήποτε έρευνα, τότε και μόνο θα δοθούν στη δημοσιότητα.

«Το πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής για την κατάρρευση του Συνεργατισμού δεν θα παρα-

μείνει σε κανένα συρτάρι, αλλά θα τύχει εμπειριστατωμένης μελέτης και αξιοποίησης, τόνισε ο γεν. εισαγγελέας, διαβεβαιώνοντας προς κάθε ενδιαφερόμενο ότι «η έκθεση αυτή δεν πρόκειται να παραμείνει αναξιοποίητη».

Συμπλήρωσε ότι «Δεν πρόκειται να τοποθετηθεί σε κανένα ράφι ούτε σε συρτάρι. Θα τύχει προσεκτικής, εμπειριστατωμένης μελέτης κα αξιοποίησης έτσι ώστε από τη μελέτη να απαντηθούν ερωτήματα όσον αφορά τα αίτια και τα αιτιατά της κατάρρευσης του Συνεργατισμού. Θα εξαθούν συμπεράσματα και τελικά εκεί όπου υπάρχουν, αν υπάρχουν, να αποδοθούν ευθύνες. Οι ευθύνες θα είναι οποιασδήποτε μορφής, είτε είναι πολιτικές, είτε

είναι ευθύνες πειθαρχικές, είτε είναι ποινικές. Θα αποδοθούν», κατέληξε.

Είδος θανατικής ανάκρισης

Ο κ. Αρέστη στη συνέχεια σημείωσε πως τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η Επιτροπή αποτελούν στην ουσία τη ληξιαρχική πράξη εξαφάνισης ενός επιτεύγματος του κυπριακού λαού. «Αισθανόμαστε πως έχουμε διεξαγάγει ένα είδος θανατικής ανάκρισης, αναζητώντας μέσα από την έρευνα αυτή τα αίτια κατάρρευσης αυτού του επιτεύγματος. Δεν παραγνωρίζουμε ότι εξ αντικείμενου δυσκολίες και εξωγενείς παράγοντες συνέβαλαν κατά τη διάρκεια των ετών στη δημιουργία προβλημάτων. Η

κύρια αιτία της κακοδιαμονίας του υπήρξε ο ανθρώπινος παράγοντας, η αμέλεια ιδιαίτερα, ανικανότητα, αλλά και ασοδασία και απληστία που είχαν ταχθεί να ηγούνται και να υπηρετούν τη ΣΚΤ», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Η Επιτροπή Αρέστη

Οι δημόσιες ακροάσεις της επιτροπής Αρέστη ξεκίνησαν στις 3 Αυγούστου 2018 και η αυλαία έπεσε στις 12 Δεκεμβρίου, του ίδιου έτους. Πραγματοποιήθηκαν στο συνεδριακό κέντρο «Φιλοξενία» και πέρασαν πρώην και νυν στελέχη του Συνεργατισμού άλλοι αξιωματούχοι καθώς και πολιτικά πρόσωπα πριν και μετά το 2013. Η ερευνητική Επιτροπή έκανε πρεμιέρα με τους

Γιώργο Στροβολίδη (πρώην μέλος Εποπτείας ΣΚΤ) και Μάριο Κληρίδη (πρώην γενικό διευθυντή ΣΚΤ) και ολοκλήρωσε το έργο της με τους Ερωτόκριτο Χλωρακιάτη (πρώην γενικός διευθυντή ΣΚΤ), Τάκη Ταουσιάνη (πρώην πρόεδρο Επιτροπείας ΣΚΤ) και Μάριο Κληρίδη. Η επιτροπή είχε δεσμεύσει τη 17 Δεκεμβρίου ως τελευταία μέρα εργασιών της, με την εκ νέου παρουσία του υπουργού Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη.

Ωστόσο, η εν λόγω συνεδρία ακυρώθηκε αφού η επιτροπή έκρινε πως δεν είναι τελικά απαραίτητη μια δεύτερη εμφάνιση του υπουργού Οικονομικών. Στις 22 Δεκεμβρίου 2018 η επιτροπή πήρε τελικά στα χέρια της, μέσω της Κεντρικής

Τράπεζας έγγραφα από τον Ευρωπαϊκό Εποπτικό Μηχανισμό (SSM).

Τα βασικά προβλήματα σύμφωνα με τον κ. Αρέστη πήγαιναν από δύο παράγοντες. Ο πρώτος σχετίζεται με την μακρά χρονική διάρκεια την οποία έπρεπε να καλύψει η Επιτροπή, περίοδο 34 ετών. Ο δεύτερος παράγοντας έχει σχέση με το μεγάλο αριθμό και την ποικιλία των θεμάτων που έπρεπε να εξεταστούν σύμφωνα με την Επιτροπή εν μέσω μερικών θεμάτων ιδιαίτερα τεχνικής και επιστημονικής υφής. Μεγάλος αριθμός εγγράφων δεν αποκατακρίστηκαν από απόρρητα, έγγραφα τα οποία προέρχονταν από την ΕΚΤ και κάποια πρακτικά του Υπουργικού Συμβουλίου.

Με δικές της προτεραιότητες στο Κυπριακό η Άγκυρα

Στο επίκεντρο οι χιλιάδες υποθέσεις νέων «πολιτογραφήσεων», τα ενεργειακά και στο βάθος το ενδεχόμενο βελούδινου διαζυγίου

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Πριν από λίγες εβδομάδες και εν μέσω προεκλογικής περιόδου, ο υπουργός Εσωτερικών της Τουρκίας Σουλεϊμάν Σοϊλού, πραγματοποιεί συντομη επίσκεψη στα Κατεχόμενα όπου συναντήθηκε με την «υπουργό Εσωτερικών», Αϊσεγκιούλ Μπαϊμπάρς και έθεσε επί τάπητος σειρά ζητημάτων, στα οποία η Άγκυρα αναμένει από την τουρκοκυπριακή πλευρά πιο εντατική συνεργασία. Ο κ. Σοϊλού, ο οποίος από την περίοδο του αποτυχημένου πραξικοπήματος μέχρι σήμερα ξεχωρίζει με το αυταρχικό προφίλ του και τους δεσμούς

Ο Τσαβούσογλου είχε ξεκαθαρίσει ότι η τουρκική κυβέρνηση ενδιαφέρεται για την ενίσχυση του κοινωνικού προφίλ της πληθυσμιακής σύνθεσης της τ/κ κοινότητας.

του με το τουρκικό βαθύ κράτος, υπέγραψε με την τ/κ πλευρά μνημόνιο συνεργασίας και ήρθε σε συμφωνία για πιο εντατική και αποτελεσματική καταπολέμηση του Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν (ΡΚΚ), κυρίως στις δομές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της τ/κ κοινότητας. Οι πληροφορίες που φτάνουν στην «Κ» από καλά ενημερωμένες πηγές δείχνουν ότι η ατζέντα του κ. Σοϊλού δεν περιορίστηκε στα προαναφερόμενα πεδία. Τα όσα έθε-

σε ο ίδιος επί τάπητος ρίχνουν φως στην ξεχωριστή λίστα προτεραιοτήτων και στόχων της τουρκικής πλευράς για το Κυπριακό.

Το πληθυσμιακό

Πηγές επισημαίνουν στην «Κ» ότι στη νέα περίοδο τόσο τον κ. Σοϊλού όσο και άλλους αξιωματούχους της τουρκικής κυβέρνησης απασχολεί ένα «ξεχασμένο» ζήτημα, το οποίο το προηγούμενο διάστημα έφερε στο προσκήνιο ο ίδιος ο πρόεδρος της Τουρκίας. Αυτό της ενίσχυσης του πληθυσμού των Κατεχομένων. Ο Ταγίπ Ερντογάν προβάλλει την άποψη ότι η διαιώνιση της παρουσίας του τουρκικού και μουσουλμανικού στοιχείου στα εδάφη της Κύπρου εξαρτάται από την ενίσχυση του πληθυσμού της τ/κ κοινότητας. Κατά την άποψή του, σε περίπτωση που πληθυσμιακά η τ/κ πλευρά εξισορροπηθεί με την ε/κ κοινότητα, τότε θα περιοριστούν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Τουρκία στην Κύπρο. Ο Ερντογάν και οι αξιωματούχοι της κυβέρνησής του ζητούν από την τ/κ πλευρά να εστιάσει την προσοχή της σε δύο πεδία.

Πρώτον, ανεξάρτητα από τα όσα έχει διαπραγματεύσει το προηγούμενο διάστημα ο Μουσταφά Ακιντζί με την ε/κ πλευρά, εκκρεμούν χιλιάδες υποθέσεις νέων «πολιτογραφήσεων». Τούρκοι πολίτες που ζουν Κατεχόμενα αναμένουν από την «κυβέρνηση» να τους παραχωρήσει μια ώρα αρχύτερα «υπακοήτητα». Και αυτό διότι, σε περίπτωση που την επόμενη περίοδο έρθει στο προσκήνιο το τελικό διαζύγιο στο

Ο ίδιος ο Ερντογάν προβάλλει την άποψη ότι η διαιώνιση της παρουσίας του τουρκικού και μουσουλμανικού στοιχείου στα εδάφη της Κύπρου εξαρτάται από την ενίσχυση του πληθυσμού της τ/κ κοινότητας.

Κυπριακό, οι νέοι «πολίτες» της «ΤΑΒΚ» θα έχουν την δυνατότητα να ενταχθούν στο διεθνές πλαίσιο, στην Ε.Ε. με τη νέα ιδιότητά τους.

Δεύτερον, σύμφωνα πάντα με την οπτική γωνία της Τουρκίας, στο εξωτερικό ζουν χιλιάδες τ/κ, οι οποίοι σε περίπτωση που τους δοθούν τα κατάλληλα κίνητρα, θα μπορούσαν να σκεφτούν την προοπτική της επιστροφής. Στην πραγματικότητα πρόκειται για ένα εγχείρημα, στο οποίο εστίασε η πολυκομματική «κυβέρνηση» το προηγούμενο διάστημα, ωστόσο αργοήθηκε σταδιακά κυρίως εξαιτίας της οικονομικής κρίσης. Ο κ. Σοϊλού, λοιπόν, χτύπησε

την πόρτα της τ/κ ηγεσίας με τα προαναφερόμενα αιτήματα. Προηγούμενος, ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου είχε ξεκαθαρίσει ότι η τουρκική κυβέρνηση ενδιαφέρεται για την ενίσχυση του κοινωνικού προφίλ της πληθυσμιακής σύνθεσης της τ/κ κοινότητας. Συγκεκριμένα, η Τουρκία εστιάζει στην προοπτική της δημιουργίας νέων τεμενών, πολιτισμικών ιδρυμάτων και θρησκευτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Νέα «κυβέρνηση»

Τις ξεχωριστές προτεραιότητες της Άγκυρας στο Κυπριακό, την αλ-

λαγή της πληθυσμιακής και πολιτισμικής σύνθεσης της τ/κ κοινότητας και τη διεξαγωγή ξεχωριστών ερευνών στις θαλάσσιες περιοχές του νησιού πλαισιώνουν δύο άλλοι στόχοι.

Στο εσωτερικό πολιτικό πεδίο της τ/κ κοινότητας, η Άγκυρα θεωρεί ότι οι ημέρες της πολυκομματικής «κυβέρνησης» είναι μετρημένες. Η τουρκική πλευρά, η οποία δεν συμφώνησε ποτέ με το εγχείρημα της τετρακομματικής «κυβέρνησης», στοχεύει στη δημιουργία μιας νέας, ισχυρής «κυβέρνησης» της τ/κ Δεξιάς, η οποία θα διευκολύνει την προβολή δικών της προτεραιοτήτων,

όπως λ.χ. την εφαρμογή του νέου οικονομικού πακέτου και τη δρομολόγηση των νέων «πολιτογραφήσεων». Επιπρόσθετα η νέα «κυβέρνηση» της τ/κ Δεξιάς θα ενισχύσει το έργο της Άγκυρας στη νέα περίοδο του Κυπριακού. Η προοπτική του τελικού βελούδινου διαζυγίου θα μπορούσε να λάβει διαστάσεις με τη στενή συνεργασία της Άγκυρας με την τ/κ Δεξιά παρά τις ενστάσεις της ηγεσίας του Μουσταφά Ακιντζί.

Τα ενεργειακά

Οι προαναφερόμενες επιλογές της Άγκυρας έρχονται στο προσκήνιο σε μια στιγμή που η προσοχή της τουρκικής πλευράς είναι στραμμένη στις επικείμενες ξεχωριστές γεωτρήσεις στα ανοικτά της Κύπρου. Την προηγούμενη εβδομάδα, ο «υπουργός Εξωτερικών» Κουντρέτ Οζεράι δήλωσε στην «Κ» ότι η τουρκική πλευρά έχει επιλέξει την τοποθεσία της πρώτης γεώτρησης. Αυτήν την πρώτη γεώτρηση θα ακολουθήσουν και άλλες εργασίες στα ανοικτά του νησιού, με βάση τη συμφωνία του 2010 που υπέγραψε η τ/κ ηγεσία με την Άγκυρα. Στο μέλλον, η τ/κ πλευρά δεν αποκλείεται να προχωρήσει σε νέες «αδειοδοτήσεις» στα οικόπεδα τα οποία δεν καλύπτονται από την συμφωνία του 2010. Αυτές οι δηλώσεις πραγματοποιήθηκαν σε μια περίοδο που η νέα πλατφόρμα της Τουρκίας έφτανε στον Μαρμαρά και το τουρκικό ναυτικό διεξήγαγε μεγάλη ναυτική άσκηση στη Μαύρη Θάλασσα, στον Μαρμαρά, στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Αεριζόμενος πήρε την παρτίδα ο Νίκaros

O tempora, o mores

«Πραγματικά για τα Στροβίλια διερωτώμαι για ποιο λόγο συζητούμε. Είδαμε τις τελευταίες μέρες και ανακοινώσεις της βρετανικής Υπάτης Αρμοστείας, είχαν γίνει δηλώσεις και από τον δήμαρχο Δερύνειας, μιλούμε για μέτρα τα οποία πήραν οι βρετανικές βάσεις για να δυσκολέψουν, να εμποδίσουν το λαθρεμπόριο. Πραγματικά διερωτώμαι για ένα θέμα το οποίο έχει διαψευσθεί το ίδιο το Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας» έλεγε σε τοποθέτησή της στον ANTENA η βουλευτής και μέλος του Πολιτικού Γραφείου του ΑΚΕΛ Ελένη Μαύρου. Ε, όταν το διέψευσε η Υπάτη Αρμοστεία σύντροφοι και ο δήμαρχος της Δερύνειας δεν έχουμε και εμείς λόγο να το αμφισβητούμε. Πάντως, επί εποχής Χριστόφια αν πρωτοκλασάτο στέλεχος χρησιμοποιούσε το αφήγημα της Υπάτης Αρμοστείας για να πείσει θα δεχόταν τουλάχιστον επιπληξη. Ενδεχομένως να άρχιζε και ο αναβρασμός ότι πράκτορες της Δύσης διείσδυσαν στις παρυφές του κομμουνιστικού κόμματος για να το αστικοποιήσουν!

• • • • •

Το ταμείο που ένωσε

Μπορεί ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ να ακολουθούν δρόμους χωριστούς εξαιτίας του Κυπριακού, όμως εκεί που κρίνεται ότι το διακύβευμα είναι μεγάλο μπορούν να τα βρουν. Ενδεικτική η συνεργασία των δύο για το νομοσχέδιο του ταμείου υδρογονανθράκων όπου με σχετική τροπολογία το ταμείο δεν θα συνδέεται με το δημόσιο χρέος. Στόχος της ψήφισης και της τροπολογίας είναι να περάσει το μήνυμα πως οι Τ/κ δεν έχουν κανένα λόγο να ανησυχούν ότι τα έσοδα από το φυσικό αέριο θα τα εκμεταλλεύονται αποκλειστικά οι Ε/κ. Τα χρήματα θα επανεπενδύονται και θα αποτελούν μία μακροπρόθεσμη επένδυση προς όφελος όλης της Κύπρου.

• • • • •

Να τους συλλάβουν

Ο Νιαζί Κιζιλγιουρεκ ξεκίνησε δυναμικά την προεκλογική του εκστρατεία όπως μαθαίνει η στήλη οργώνοντας στην κυριολεξία τις κατεχόμενες περιοχές. Τόση ήταν η κινητοποίηση, που προκάλεσε την οργή της Ακροδεξιάς VOLKAN η οποία στο πρωτοελλίδο της Δευτέρας κάνει λόγο για ρεζιλίκια και καλεί την «αστυνομία» να συλλάβει τα στελέχη του ΑΚΕΛ, αλλά και στελέχη και οπαδούς του Ρεπουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος που συνοδεύουν τον Νιαζί. Την υποψηφιότητα του κ. Κιζιλγιουρεκ χαιρέτη-

Πιο επιτυχημένη φωτογραφία δεν θα μπορούσε να πετύχει ο φίλτατος Λακκοτρύπης, ο οποίος μαζί με τον Tristan Aspray της Exxonmobil ανακοίνωσαν τα αποτελέσματα ενός υπέροχου Γλαύκου, Τοικνοπέμνη μέρα υπό το βλέμμα του δαφνοστεφανομένου Διόνυσου, ο οποίος βιαζόταν προφανώς να πάει στη Λεμεσό που τον ανέμεναν μετά φουκουδών και οίνων.

σε και ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ που εκτός των άλλων αποτελεί και μια επιβεβαίωση ότι το Ρεπουμπλικανικό κόμμα μπορεί επίσημα να μην πήρε θέση στο ζήτημα αλλά όταν παίρνουν θέση άνθρωποι όπως ο ΜΑΤ, τότε είναι σαν να έχει επισήμως χρησθεί υποψήφιος ο Νιαζί.

• • • • •

Αυτοεξαίρεση και αυτογνωσία

Για εμάς τους αδαείς που θέλουμε να καταλάβουμε τι χάλασε τη σούπα, ο έντιμος γενικός εισαγγελέας τώρα, δηλαδή τον τελευταίο καιρό, συνειδητοποίησε την ενδεχόμενη έλλειψη αμεροληψίας που συμβαίνει στο Ανώτατο Δικαστήριο σε ορισμένες περιστάσεις; Το γνώριζε από πριν, αλλά προσδοκούσε στον πατριωτισμό των δικαστών σε παράφραση του ελληνικού Συντάγματος, όπου στο πρώτου άρθρο ορίζει ότι η τήρηση του Συντάγματος επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων. Χάλασε η χημεία στην

αδελφότητα των εντιμοτάτων και ξηλώθηκε το φόρεμα από τον πόντο που αφαίρεσε ο κύριος Νίκος Κληρίδης με τις ευλογίες εννοείται του αδελφού του. Δυστυχώς, τα πιο πάνω ερωτήματα αιωρούνται αναπάντητα στον κάθε κακόμοιρο ανυπεράσπιστο πολίτη που έχασε υποθέσεις, επειδή δεν επέλεξε σωστό κληρονομικό δικηγορικό γραφείο ή σωστό καλύτερο αδελφικό συναπάντημα...

• • • • •

Και ολίγος Γλαύκος...

Δεν μιλάμε για το κοίτασμα και τον στόχο «Γλαύκος» αλλά για τον αυθεντικό Γλαύκο του Συναγερμού, τον οποίον θυμούνται όλοι όταν δουν τα θκυο στενά. Θύμωσε λοιπόν ο συναγερμικός πρόεδρος για τις κατηγορίες που δέχεται τελευταίως ότι η μεγάλη φιλελεύθερη παράταξη έχει ανθρώπους από διαφορετικές τάσεις και ανθρώπους από διαφορετικές αφετηρίες. Αυτό όπως είπε είναι το μεγαλείο της παράταξης και δεν εί-

ναι καθόλου κατακριτέο. Θυμήθηκε όμως και τον πολιτικό πατέρα Γλαύκο Κληρίδη, τη δεκαετία του και την παρακαταθήκη του που θα πρέπει να σταθούν φάρος για όλους. Πάντως, όλα αυτά δεν φαίνεται να είναι καθόλου άσχετα με τις διαρροές που δέχεται το κόμμα από το ΕΛΑΜ και άρχισαν ήδη να προκαλούν πανικό στον Συναγερμό και δη στον ΔΗΣΥ Αμμοχώστου που δέχεται όλα τα πυρά. Μάλιστα, λόγω Ανόρθωσης κυκλοφόρησε και ντιρεκτίβα σκληροπυρηνικών για να ψηφίσουν τους ακατανόμαστους αντί το Κόμμα και τώρα τρέχουν να τα μαζέψουν.

• • • • •

Στο ΔΗΚΟ ο Κλεάνθους

Το φυσάει και δεν κρυώνει ο Νικόλας Παπαδόπουλος που έχασε τον Μαρίνο Κλεάνθους από το ΔΗΚΟ. Ενδεικτικό είναι ότι κατά την παρουσίαση του ψηφοδέλιού μπέρδεψε τη γλώσσα του και ετοιμαζόταν να ανακοινώσει την υποψηφιότητα Μαρίνου Κλε-

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Νίκος Αναστασιάδης

Ο πρόεδρος Αναστασιάδης, ο οποίος με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της γεώτρησης στο 10, αναδεικνύεται ξανά master of the game. Άμα σε θέλει φίλε μου...

άνθους αντί του Μαρίνου Μουσιούττα. Το έσωσε την υστάτη και απέφυγε την ενόχληση του υποψηφίου ευρωβουλευτή του σε μία περίοδο που οι σχέσεις τους διάγουν βίον ανθόσπαρτον. Το πρόβλημα του ΔΗΚΟ στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι μπορεί στις ευρωεκλογές μπορεί να εκλέξει βουλευτή, αλλά να μην εξασφαλίσει μια θέση στα μετάλλια...

• • • • •

Το υπουργείο της ισότητας

Τη λύση της για το γεγονός ότι δεν είχε προσκληθεί σε εκδήλωση του Υπουργείου Εξωτερικών εξέφρασε η πρώτη επιτροπή Ανδρούλλα Βασιλείου και αυτό ήταν αρκετό για ένα κύκλο συζήτησης γύρω από την ισότητα. Το Υπουργείο Εξωτερικών μέσω twitter απάντησε στην κα Βασιλείου πως στάλθηκαν προσκλήσεις στους πρώην πρόεδρους της Δημοκρατίας και κατ' επέκταση και στην ίδια ως πρώην πρώτη κυρία. «Ως γυναίκα επαγγελματίας με δική μου προσωπικότητα δεν ακολουθώ, αλλά έχω τις δικές μου δραστηριότητες και ενδιαφέροντα. Καιρός να αναγνωρίσουμε την ανεξάρτητη ιδιότητα της γυναίκας», απάντησε η κα Βασιλείου προκαλώντας πανικό στο Υπουργείο Εξωτερικών που μέχρι προσφάτως διαφήμιζε τη νέα σύμβουλο που διόρισε σε θέματα ισότητας.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Μια θρησκεία για ρασιοναλιστές

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Για τον αρμόδιο υπουργό Χρ. Σπίρτζη, οι μεγάλες καταστροφές από την κακοκαιρία στην Κρήτη δεν ήταν θέμα «ούτε υποδομών ούτε συντήρησής τους», όπως το έθεσε. Είναι «θέμα κοινωνίας», δηλαδή νοοτροπίας και αυτό, πρόσθεσε, «δεν αλλάζει από τη μια μέρα στην άλλη». Για τον επίσης αρμόδιο υπουργό Ανδρ. Ξανθό, η καταπολέμηση του καπνίσματος δεν είναι προσωπικό θέμα του κάθε Πολάκη. Χρειάζεται ένα πλατύ, λαϊκό κίνημα, στο οποίο θα μετέχουν όλοι, σεβόμενοι τα δικαιώματα όλων των άλλων (πώς γίνεται αυτό, τρέχα γύρευε...) και μόνο τότε κάτι θα αλλάξει. Ετσι το είπε, ο μπαγάσας.

Και οι δύο υπουργοί μεταθέτουν τη λύση των προβλημάτων στη βασιλεία των ουρανών: μόνο όταν έλθει ο σοσιαλισμός (με τη βία της κοινωνικής μηχανικής του - αλλά αυτό αποφεύγουν να το πουν) μπορεί να αλλάξουν η κοινωνία και η νοοτροπία. Τι παιδευσάστε, λοιπόν, με τα πεζά και εφήμερα; Γι' αυτό και βλέπουμε συχνά τους κυβερνητικούς τόσο ψυχρούς ή τόσο γαϊδούρια απέναντι στις στατιστικές; 24 στη Μάνδρα, 101 στο Μάτι, 94 από τη γρίπη μέχρι τώρα κ.ο.κ.

Αυτό που περιγράφω παραπάνω είναι η Αριστερά στην πράξη. Η Αριστερά όπως τη γνωρίσαμε από την Ιστορία, όποτε αφέθηκε ελεύθερη να κυβερνήσει με αυτό που ο Πολάκης ονομάζει «πραγματική εξουσία». Μια τραγωδία, της οποίας η έκταση και η ένταση διαφοροποιούνται κατά τις εκάστοτε περιστάσεις.

Υπάρχει, ωστόσο, και η άλλη Αριστερά: η ιδεατή. Η πίστη σε αυτή δεν κλονίζεται από ό,τι κάνει η ίδια

ΣΚΙΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

στην πράξη. (Εξ ου και η πλθία επωνυμία «υπαρκτός σοσιαλισμός» για την ιστορική αποτυχία του κομμουνισμού στην Ανατολική Ευρώπη, λες και υπάρχει κατ' αντιδιαστολή ο ανύπαρκτος, που φυσικά είναι πολύ καλύτερος, είναι όπως τον περιγράφουν ξεπερασμένες θεωρίες του 19ου αιώνα.)

Η άλλη Αριστερά είναι άμωμη, άσπιλη, αμόλυντη και βεβαία αειπάρθενος. Επιτρέπει την κριτική, αλλά μόνον εφόσον είναι εποικοδομτική, εφόσον δηλαδή δεν της επι-

τίθεται και δεν την αμφισβητεί στις περιπτώσεις αυτές, η κριτική καταδικάζεται ως «αντικομμουνισμός». Ακόμη καλύτερος, πιο σοφτ (όπως με τα καρτιά υγείας), είναι ο όρος «αντιαριστερός», τον οποίο χρησιμοποιούσε προσφάτως ο καθηγητής Μ. Σταθόπουλος για να φέξει τις επιθέσεις εναντίον της «Γέφυρας» και των πρωτοβουλιών της. Είναι η Αριστερά που ενοχλείται, όπως παραδέχθηκε ένας άλλος καθηγητής, ο Α. Λιάκος, από τις ιδεολογικές επιθέσεις της Δεξιάς στον ΣΥΡΙΖΑ. Ε, βέβαια! Ο,τι το αριστερό είναι εξ

ορισμού καλό, ενώ ό,τι το δεξιό είναι τουλάχιστον ύποπτο.

Τον μύθο της άλλης Αριστεράς βρίσκουμε, όπως εύστοχα επισήμανε την περασμένη Κυριακή ο Τάκης Θεοδωρόπουλος, στο τραγούδι του Σαββόπουλου για τη Σούλα και τον Δεσποτίδη. Κρίμα που δεν εμβάθυνε λιγάκι στους στίχους ο Τάκης, γιατί εκεί εντοπίζεται ο τέλειος ποιητικός ορισμός της άλλης Αριστεράς. Είναι εκείνη που «είδε τον κόσμο σαν έργο τέχνης, με τελειωμένα κι αθάνατα φτερά». Προσωπικά,

δεν γνωρίζω να έχει εκφραστεί καλύτερα, με την πυκνότητα που μόνο ο ποιητικός λόγος διαθέτει, η αυταπάτη της άλλης Αριστεράς - της δήθεν Αριστεράς.

Ο κόσμος δεν είναι έργο τέχνης, είναι συγκινητικό να τον βλέπεις έτσι, αλλά εσφαλμένο και επικίνδυνο. Αντίθετα με όσα πιστεύουν οι προδευτικοί, ο κόσμος δεν νομίζω ότι έχει αλλάξει πολύ από τον τρόπο με τον οποίο τον συνέλαβαν οι Έλληνες της κλασικής αρχαιότητας: ένας κόσμος συγκρούσεων, σε διαρκή

αταξία και κίνηση, συχνά χωρίς νόημα και σκοπό. Το έργο τέχνης είναι μια απόπειρα, η υψηλότερη του είδους, για να δώσουμε σχήμα και νόημα στην αταξία με τρόπο αισθητικό δεν είναι, ούτε μπορεί να είναι ο κόσμος.

Το να θεωρείς τον κόσμο έργο τέχνης είναι εξίσου εσφαλμένο με το αντίστροφό του: να θυμώνεις, π.χ., με τον Σαββόπουλο επειδή έγραψε ένα σπουδαίο τραγούδι για ένα δολοφόνο τον οποίο εξιδανίκευσε ή με τον Ντίλαν, που έκανε το ίδιο για έναν μαύρο μοξέρ, ο οποίος τελικά απεδείχθη ένοχος. Προσωπικά, οφείλω τόσες συγκινήσεις σε αυτούς τους δύο, ώστε θα τους συγχωρούσα τα πάντα. Εδώ κατάπιε τον Ντίλαν, εμείς οι Ντιλανιστές, σε εκείνη την απερίγραπτη φάση που είχε γίνει «born again». Θα κάνουμε μούτρα στον Σαββόπουλο, επειδή κάποτε ήταν στην άλλη Αριστερά; Αξία έχει πώς το εξέφρασε μέσα από την καλλιτεχνική διαδρομή του.

Η άλλη Αριστερά είναι ο μύθος που κρατάει ακόμη ζωντανή την κανονική, τη μόνη πραγματική Αριστερά, παρά την ιστορική αποτυχία της τον 20ό αιώνα. Ο μύθος της ιδεατής Αριστεράς δίνει το άλλοθι στην πραγματική Αριστερά, για να γίνεται αδιαστακτη όποτε παίρνει την εξουσία και απάνθρωπη στο όνομα του Ανθρώπου - ο οποίος σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να συγχέεται με τον συνηθισμένο, κοινό άνθρωπο. Η πίστη στην άλλη, την ιδεατή και υπερβατική Αριστερά, είναι αυτό που κάνει την Αριστερά να έχει γίνει μια θρησκεία για ρασιοναλιστές.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Εσύ ξέρεις γιατί...

«Εσύ ξέρεις γιατί», έλεγε με νόημα στην προεκλογική του 2011 ο υποψήφιος βουλευτής του ΔΗΚΟ Φύτος Κωνσταντίνου. Σύνθημα λιτό και έξυπνο, σύμφωνα με τους καλά γνωρίζοντες της επικοινωνίας, καθώς έστελνε το μήνυμα σε όλους εκείνους που επωφελήθηκαν από την παρουσία του στην Επιτροπή Άρυνας την προηγούμενη θητεία να τον ξαναψηφίσουν. Από κάποιους χλευάστηκε απ' όσους όμως γνωρίζουν θεωρήθηκε πως αποτυπώνει με τον καλύτερο τρόπο την κυπριακή πολιτική πραγματικότητα. Μία πραγματικότητα που δεν έχει να κάνει με την όποια ιδεολογικοπολιτική σύνδεση κομμάτων και πολιτών σε θέσεις ουσίας και πολιτικές.

Ήταν, όμως, μία παθογένεια της εποχής πριν από την κρίση που ξεφούσκωσε σήμερα; Στα τέλη του περασμένου Δεκέμβρη, ο δήμαρχος Παραλιμνίου Θεόδωρος Πυρίλλης ενημέρωνε την Πινδάρου μέσω επιστολής που δημοσιοποιούσε την απόφασή του να διαγραφεί από μέλος του ΔΗΣΥ. Αφορμή υπήρξε η διαφωνία του για τον διορισμό του Σάββα Περδίου στο Υφυπουργείο Τουρισμού. Οι ενστάσεις δεν είχαν να κάνουν βεβαίως με πολιτικούς λόγους, κατά πόσο δηλαδή ο κ. Περδίας πληρούσε ή όχι τα προσόντα, αν διορίστηκε λόγω του βαρέως ονόματός του στον ξενοδοχειακό χώρο ή λόγω της στήριξης που έδωσε στην υποψηφιότητα Αναστασιάδη. Είχε να κάνει με το ότι κάποιοι έκοψαν εκτός της πίττας. Και στην εν λόγω περίπτωση οι δικοί του, καθώς, όπως είπε, η ελεύθερη Επαρχία Αμμοχώστου «μένει εκτός από τα κέντρα λήψης αποφάσεων» και κάποιοι άλλοι θα «αποφασίζουν για μας χωρίς εμάς».

Γραφικοί οι λόγοι ή ίσως χρήζει μιας δεύτερης ανάγνωσης; Η παραίτηση ήταν αποτέλεσμα της πίεσης που δεχόταν εδώ και καιρό ο δήμαρχος από οργανωμένους φορείς της περιοχής. Συναγερμικοί που ένιωθαν παραγκωνισμένοι και γι' αυτό ακριβώς τον λόγο είτε φλέρταραν με το ΕΛΑΜ είτε εκβίαζαν με το χαρτί ΕΛΑΜ για να τιμωρήσουν την κυβέρνηση. Θα έμενε συνεπώς άπραγος μπροστά στη μείωση της επιρροής του;

Αν η εν λόγω κίνηση ικανοποίησε τους αντιδρώντες κατοίκους της Ελεύθερης Αμμοχώστου είναι αμφίβολο αν λάβουμε υπόψη ότι ενάμιση μήνα αργότερα ο ΔΗΣΥ είχε να χειριστεί νέες αντιδράσεις χωρίς πολιτικό υπόβαθρο. Η στάση του πρώην βουλευτή του ΔΗΣΥ, πρώην προπονητή του «Απόλλωνα» και νυν προέδρου του Δ.Σ. του ΚΟΑ Ανδρέα Μιχαηλίδη στην κρίση και τελικώς στην απόφαση να τιμωρηθεί η «Ανόρθωση», ήταν αρκετή για να προκαλέσει νέα ρήξη εντός του ΔΗΣΥ. Ρήξη που αναζωπύρωσε τις απειλές περί μαύρου στην κάλπη και ψήφου προς το ΕΛΑΜ. Καθόλου τυχαίο, άλλωστε, ότι ο ΔΗΣΥ Αμμοχώστου έσπευσε να στηρίξει την «Ανόρθωση» σε μία απέλπιδα προσπάθεια να εκτονώσει την κρίση στην περιοχή και να αποφυγεί τις διαρροές λίγο πριν από την εκλογική μάχη.

Το σίγουρο είναι πως ο ΔΗΣΥ δεν πρόκειται να κλείσει ανώδυνα το κεφάλαιο του ΕΛΑΜ και σε αυτό φέρει ευθύνες. Στο σπίτι βεβαίως του κρεμασμένου δεν μιλάς για σκονίι, λέει η λαϊκή ρήση και γι' αυτό ακριβώς τον λόγο στο ΑΚΕΛ παρακολούθησαν τα καθέκαστα με σιωπηρή ενοχή. Νωπές είναι άλλωστε οι θύμνες της πορείας οργανωμένων οπαδών της «Ομόνοιας» προς το κόμμα, απαιτώντας απογαλακτισμό της ομάδας, νωπές και οι πληγές της διάσπασης της ομάδας. Διάσπαση που εγείρει ανησυχίες για το πώς θα επηρεάσει το κόμμα στη συνέχεια. Κάπως έτσι κανείς δεν έπρεπε να απορεί για ποιους λόγους το αντισυστημικό ενισχύεται. Γιατί το ΕΛΑΜ φλερτάρει ακόμη και με την τρίτη θέση. Γιατί μία ολόκληρη κοινωνία δεν είχε ποτέ ιδεολογικοπολιτικό υπόβαθρο και πολιτικούς δεσμούς με την ψήφο του. Απαιτούσε τη βόλεψή της και όταν αυτό δεν γινόταν κατορθωτό απειλούσε είτε διά της αποχής είτε διά της αντισυστημικής ψήφου. Όμως αυτά βέβαια εξέθρεψαν τα κόμματα που τους βόλευαν όλα αυτά. Σε μία περίοδο που η ποδοσφαιροποίηση, το ρουσφέτι και η χαλαρή πολιτική τους εξυπηρετούσε όλους, ποιος ο λόγος να ασχοληθούν με τα μεγάλα και σοβαρά; Ποιος ο λόγος να μορφώσουν το ακροατήριό τους; Σήμερα όμως; Σήμερα δεν δικαιούμαστε να ξαφνιαστούμε όταν δούμε την Ακροδεξιά να δρακιάζει. Γιατί και εσύ και εγώ και όλοι, ξέρουμε τους λόγους που οδήγησαν και στη λούμπεν πολιτική και στη λούμπεν ψήφο.

economidoum@kathimerini.com.cy

Ο φαντασμαγορικός, 63ος Χορός της Βιέννης από ψηλά.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του **ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Το γκάζι και το γκάζι ως αέριο

Έχω την εντύπωση, που μπορεί να είναι και λανθασμένη, ότι εκτός Κύπρου φούσκωσε από πλευράς ΜΜΕ και κοινωνίας πολύ περισσότερο το ζήτημα του Φ.Α. παρά στην Κύπρο. Ειδικά αν έβλεπε κανείς το πώς «έπασαν» το θέμα στην Ελλάδα τα ΜΜΕ θα καταλάβαινε αυτό που λέω. Η λογική μπορεί να είναι απλή και να εξαντλείται στο επιχείρημα ότι η Ελλάδα κυρίως λόγω Τουρκίας, δεν ασκεί κυριαρχικά της δικαιώματα όπως είναι ο καθορισμός ΑΟΖ.

Αυτό το στοιχείο συνεπικουρούμενο από τα ευρήματα εν γένει στην κυπριακή ΑΟΖ, βάζει πίεση ως προς το να πάρει η Ελλάδα αποφάσεις που οφείλει να πάρει, αλλά δεν το έχει κάνει, με αποτέλεσμα η σύγκριση με την Κύπρο να είναι αναποφευκτική. Όχι μόνο στους τίτλους των εφημερίδων, αλλά και στο πώς οι ίδιοι οι άνθρωποι το καταλαβαίνουν το θέμα, κυρίως από την πλευρά των κερδών, όταν συζητούν μεταξύ τους. Διότι είθισται να θαμπωνόμαστε από τα νούμερα και τις οικονομικές εκτιμήσεις και αυτό είναι ανθρωπινό, υπερβολικά ανθρωπινό που θα έλεγε και ένας παλαιός Γερμανός. Στην Κύπρο πάλι, νομίζω ότι συμβαίνει το αντίθετο. Είναι οι ίδιοι οι άνθρωποι που είναι σκεπτικιστές, χωρίς να αμφιβάλλουν την ίδια όμως ώρα ότι ναι βρέθηκε κοίτασμα, είναι τόσο σε ποσότητα κτλ. Δεν αμφιβάλλουν για τα δεδομένα, αμφιβάλλουν για το αν μακροπρόθεσμα η ωφέλεια θα φτάσει στην κοινωνία και στην πραγματική οικονομία. Αυτό περιμένουν να δουν, ενώ παράλληλα μου φαίνεται πως εγώ υιοθετώ πλήρως πια εκείνο που έγραφε κι ένας παλιός συνάδελφος εδώ στην «Κ» κάθε φορά που έκλεινε ένα κείμενο στο προσωπικό του ιστολόγιο: «Καλή επιτυχία και καλή δύναμη σε όλους. Επίσης, πρέπει να προχωρήσει ένα σοβαρό ΓεΣΥ (επιτέλους) και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάζι, να μείνουν

εκτός προϋπολογισμού». Έχω την αίσθηση πλέον πως τα όσα περιμένει η κυπριακή κοινωνία από το γκάζι δεν τα περιμένει από το γκάζι ως παράφραση του φυσικού αερίου, αλλά τα περιμένει από το γκάζι που πρέπει να πατήσουν οι θεσμοί και η Πολιτεία σε μια σειρά από μακρόβιες προβληματικές καταστάσεις. Με άλλα λόγια, το γεγονός ότι ο Κύπριος αυτή τη στιγμή αλλά και ούτε και για το άμεσο μέλλον μπορεί να πειστεί πως πρέπει να κυκλοφορεί με την κελεμπία στους δρόμους, είναι για εμένα θετικό σημάδι. Μην σας πω και πλούτος, αλλά ως μείνω στο σημάδι που προέχεται και από την πιθανή ανάγνωση, δεν βάζω το χέρι μου στη φωτιά, ότι αφήνουμε πίσω την κουλτούρα του γρήγορου πλουτισμού και προχωράμε με έναν άλλο βηματισμό. Θα μπορούσε να ισχύει, εφόσον εν πολλοίς κάπκε η γούνα μας και λόγω αυτής της μανίας του παρελθόντος. Σε αυτό ίσως να συντείνει και το γεγονός πως από το γκάζι ως φυσικό αέριο, δεν θα φουσκώσουν οι τρεχούμενοι αύριο και πως απαιτείται χρόνος και σχεδιασμός για τα όποια οικονομικά οφέλη. Από την άλλη το ότι δεν πατάμε γκάζι για να βελτιώσουμε τα κακώς κείμενα σε δικαιο

σύνη, παιδεία, υγεία, παρά μόνο τα αντιμετωπίζουμε όταν φτάσουν στο μη περαιτέρω, όταν διαπιστώνουμε ότι έχουμε θέμα με το χαλλούμι που στην πραγματικότητα είναι εθνικός πλούτος και έτσι χαρακτηριζόμενος πολύ πριν ανακαλύψουμε την ΑΟΖ, όταν η κοινωνία έρχεται κάθε μέρα αντιμέτωπη με αποκαλύψεις και power games μεταξύ των θεσμών, γιατί να μην κρατάει και μικρό καλάθι και για το μέλλον της μέσα από το γκάζι; Μια νέα περίοδος ξεκινά για όλους μας, μια ευκαιρία έστω που τώρα είναι στα σπάργανά της όσο αφορά το φυσικό αέριο. Ωστόσο, το γκάζι έπρεπε να το είχαμε πατήσει προ πολλού και σε πολλά.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΒΟΛΕΣ / Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗ**

Η σκοπιά στο παγκάκι

Η ιστορία είναι αληθινή, αλλά έμεινε ως ανέκδοτο. Σε ένα στρατόπεδο ένας αξιωματικός, ο οποίος πήρε μετάθεση, θέλησε να ευπρεπίσει τον χώρο, πριν τον παραδώσει στον διάδοχό του. Έβαλε τους στρατίτες να βάψουν ένα παγκάκι, το οποίο βρισκόταν στο κέντρο του στρατοπέδου και διέταξε τον επιλοχία να βάλει σκοπιά, ώστε να μην καθίσει κάποιος και λερωθεί. Ο αξιωματικός έφυγε χωρίς να ακυρώσει την διαταγή. Ο επιλοχίας συνέχισε να βάζει σκοπούς στο παγκάκι και ο νέος αξιωματικός θεώρησε δεδομένο, ότι έπρεπε να φυλάγεται ο χώρος. Η ιστορία συνεχίστηκε για πολλά χρόνια, με τους αξιωματικούς να έρχονται και να φεύγουν και τη σκοπιά να παραμένει ατάραχη. Μέχρι τη στιγμή, κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση να κλείσει το στρατόπεδο και έτσι καταργήθηκε και η σκοπιά.

Ο στρατός ξεκινάει εκεί που σταματά η λογική, συνιθίζουν να λένε οι στρατίτες, αλλά ευτυχώς ή δυστυχώς, η ίδια ιστορία επαναλαμβάνεται καθημερινώς σε όλη τη δημόσια υπηρεσία, ώστε να επιβεβαιωθεί το ρηθέν από τον σοφό λαό, ότι «το σχοινί του χωρκάτη, διπλό δεν φτάνει και μονό φτάνει και περισσεύει». Τρελή είναι η υπόθεση με την ψηφιακή τεχνολογία, η οποία περιορίζεται φαίνεται μόνο στην αγορά υπολογιστών και δεν προχωρά στην αλλαγή νοοτροπιών. Όπως λένε με παράπονο, αλλά και οργή βουλευτές, φορτώσαμε τη γραφειοκρατία στους υπολογιστές, αντί να απλοποιήσουμε τις διαδικασίες.

Φέρνουν το παράδειγμα της Ελλάδας, η οποία τα τελευταία χρόνια έκανε άλματα. Με τον περίφημο ΑΦΜ, δηλαδή με μόνο το νούμερο της εφορίας, μπορούν και διεκδικούν και λαμβάνουν επιδόματα. Με το σπουδαίο TAXISNET ρυθμίζουν και από το τηλέφωνο, όλες τις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Ακόμη στην Κύπρο διατηρούμε τον απηρχαιωμένο και «άχρηστο» θεσμό των πιστοποιούντων υπαλλήλων, ένας θεσμός από την εποχή των αποικιοκρατών. Το μόνο «καλό» είναι ότι οι εκάστοτε κυβερνώντες έχουν θέσεις για διορισμούς, έστω και αν αυτό κοστίζει εκατομμύρια ευρώ, αν συνυπολογιστεί η ταλαιπωρία των πολιτών.

Μια άλλη τρέλα, είναι τα πολλά εκατομμύρια ευρώ τα οποία πληρώνει το κράτος, άρα ο φορολογούμενος πολίτης, σε ενοίκια. Την ώρα κατά την οποία το κράτος διαθέτει χιλιάδες στρέμματα γης και όπως κάθε λογικός άνθρωπος, θα μπορούσε να πουλήσει μερικά και να κτίσει όσα κτίρια χρειάζεται. Άσε το γεγονός ότι ενοικιάζει γραφεία και διαμερίσματα, χωρίς προδιαγραφές, χωρίς ικανοποιητικούς χώρους στάθμευσης και κάποτε και χωρίς άδειες.

Όχι σπάνια, οι αρμόδιοι, ενοικιάζουν πολυτελέστατα κτίρια, διαμερισμάτων και ξενοδοχείων, τα οποία οι ιδιοκτήτες τους αδυνατούν να ενοικιάσουν ή να εκμεταλλευτούν ή απλά χρεοκόπησαν και τα μετατρέπουν σε γραφεία. Υπάρχουν ακόμη πιο τρελές ιστορίες, που δημόσιοι υπάλληλοι αντλούνται να εργαστούν σε γραφεία της δική τους υπηρεσίας, γιατί «άκουσον, άκουσον» γειτνιάζουν με συναδέλφους τους, τους οποίους δεν θέλουν να βλέπουν ή γιατί απλώς θέλουν να είναι μακριά από τον προϊστάμενό τους. Όλα αυτά ρυθμίζονται, συνήθως, με ένα τηλεφώνημα πολιτικού ή μ' ένα απλό χαρτί από ψυχίατρο.

Τραγικές είναι οι πρακτικές με τους λεγόμενους ξένους εμπειρογνώμονες, οι οποίοι χρυσοπληρώνονται, για να γράψουν αυτά τα οποία τους λένε οι αρμόδιοι, οι οποίοι συνήθως δεν έχουν την τόλμη να υπερασπιστούν τις αποφάσεις τους, έναντι μικρών και ασήμαντων συμφερόντων. Τα είπαν ξένοι εμπειρογνώμονες, άρα είναι «ευαγγέλιο», άσχετο αν αυτά τα οποία λένε, τα ξέρουν πολύ καλύτερα οι κύπριοι υπάλληλοι. Η κοινή λογική δεν είναι καθόλου κοινή, όχι μόνο στον δημόσιο τομέα, αλλά και σε πολλές ιδιωτικές επιχειρηματικές στην Κύπρο. Επικρατεί το «φάγωμεν και πίνωμεν, αύριον γαρ αποθνήσκομεν ...».

Πιο απλά κάνε «απρακτική» και αν σε πιάσουν απλά ατύχησες. Οι σοβαρές τράπεζες χρεοκόπησαν και οι σοβαροί επιχειρηματίες ξεπουλούν τα «χρυσά» στους ξένους και ο κοσμάκης μαθαίνει να ζει με μισθούς πείνας. Ευτυχώς υπάρχει και η θεία δική και όλοι, αργά ή γρήγορα θα πάρουν το μάθημά τους.

kaparispan@yahoo.gr

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Η ιστορία του Β

Ο Β είναι μόλις 25 χρονών. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Κερύνεια. Οι γονείς του –και οι δύο Τουρκοκύπριοι– δεν ήταν ποτέ εναντίον της ειρήνης. Δεν του γέμισαν ποτέ τα μυαλά με εθνικιστικά συναισθήματα. Εκείνος, ωστόσο, παραδέχεται πως στην εφηβεία συμμετείχε σε εθνικιστικά κινήματα λόγω της επιρροής των φίλων του. Μέχρι που αποφάσισε να προκαλέσει τον εαυτό του, γύρω στα 21 του, αρχίζοντας να αμφιβάλλει όσα πίστευε και ψάχνοντας την άλλη πλευρά των πραγμάτων.

Την πρώτη φορά που γνώρισε Έλληνοκύπριοι ήταν σε ένα εκπαιδευτικό συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία. Οι φίλοι του τον προέτρειναν να μην παρευρεθεί, του έλεγαν «μην πας», «δεν μας θέλουν» εκείνος όμως προσπέρασε τις φωνές και τελικά σ' αυτό το συνέδριο

όχι μόνο έκανε φίλους Έλληνοκύπριους – με τους οποίους συνεργάζεται ακόμα– αλλά γνώρισε και την κοπέλα που σε λίγους μήνες αργότερα θα αρραβωνιαζόταν.

Σήμερα μένει μαζί της στη Λευκωσία και παράλληλα εργάζεται για την οικοδόμηση της ειρήνης, δημιουργώντας με ένα άλλο νεαρό Ελληνοκύπριο μια επιχειρηματική πλατφόρμα που σκοπό έχει να φέρει σε επαφή ανθρώπους και από τις δύο κοινότητες με βάση τις ανάγκες τους και το κοινό πρόβλημα της ανεργίας. Τον γνώρισα πρόσφατα. Βρεθήκαμε στο σπίτι του, μαζί του και η κοπέλα του, μου περιέγραφαν πως στην αρχή δεν ήταν εύκολο αλλά δεν πτοήθηκαν.

Προφανώς τα χρόνια τους, που ήταν απαλλαγμένα από τα φαντάσματα του παρελθόντος, τους έδιναν τη δύναμη και την αυτοπεποίθηση να υπερασπιστούν το δικαίωμά τους να ονειρεύονται αλλιώς από

τα δοσμένα και σε μεγάλο βαθμό πια νοθευμένα όνειρα που υπαγορεύουν οι «πραγματικότητες».

Μέσα από την επιχειρηματική πλατφόρμα που δημιούργησε, ήδη γύρω στα πενήντα άτομα και από τις δύο πλευρές ήρθαν σε επαφή για πρώτη φορά με άτομα της άλλης κοινότητας και ενώ στην αρχή υπήρχε επιφύλαξη και καχυποψία, σταδιακά και όταν πια άρχισαν οι «ταμπέλες» να ξεθωιάζουν, οι «διαφορές» δεν έπαιζαν τόσο σημαντικό ρόλο πια. Μου εξομολογήθηκε, μάλιστα, πως δάκρυσε όταν μερικούς μήνες μετά, έλαβε ένα e-mail με το οποίο του γνωστοποιούσαν πως κάποιοι είχαν προχωρήσει σε ένα κοινό πρότζεκτ.

Η κοινή τους ανάγκη, μου είπε, τους έκανε να προσεγγίσουν ο ένας τον άλλο με μια διάθεση να βοηθηθούν και να βρουν μαζί μια λύση. Σταδιακά μια τέτοια σχέση η οποία αρχίζει μεν από μια ανάγκη, δη-

μιουργεί τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία εμπιστοσύνης. Ο Β είναι μόλις 25 χρονών. Το επαναλαμβάνω για να το υπογραμμίσω. Γιατί μέσα από το σπινθηροβόλο βλέμμα του και την απενοχοποιημένη του σχέση με τις όποιες «πραγματικότητες» διαφαίνεται η συνειδητοποίηση πως η οικοδόμηση της ειρήνης δεν χτίζεται από τη μια μέρα στην άλλη, αλλά μέσα από τη δημιουργία ενός υπόβαθρου εμπιστοσύνης και ενός οράματος το οποίο προϋποθέτει θέληση να σκεφτεί κανείς έξω από το κουτί. Και είναι εδώ που έρχομαι να απορρήσω γιατί μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει τίποτα ουσιαστικό από πολιτικές πλευράς για να δημιουργηθεί αυτό το υπόβαθρο;

Γιατί παραμένουμε στις προθέσεις και στις αντιθέσεις; Γιατί ακόμα συζητάμε μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης που έπρεπε ήδη να έχουν γίνει εδώ και χρόνια ώστε η εμπιστοσύνη να ήταν ήδη σε μεγάλο

βαθμό οικοδομημένη; Ενδεχομένως να θεωρήσετε ότι η ιστορία του Β αγγίζει τα όρια μιας ρομαντικής ερμηνείας της «πραγματικότητας» και μιας επιδερμικής προσέγγισης της πολιτικής κατάστασης. Και όμως. Είναι το ακριβώς αντίθετο. Παρακολούθοντας τον να μου μιλά ένιωθα πως μόνο μέσα σε τέτοια βλήματα μπορεί να κατοικήσει η ελπίδα.

Γιατί όσοι Πωλ Γεωργίου κι αν επιστραφούν και όσα οδοφράγματα κι αν ανοίξουν, τίποτα επί της ουσίας δεν πρόκειται να συμβεί αν δεν υπάρχουν άνθρωποι που να σκέφτονται έξω από το κουτί. Που να είναι δηλαδή διατεθειμένοι να υπερβούν τις όποιες «δοσμένες» ή «τραυματισμένες» πεποιθήσεις τους για να ζήσουν εκτός διαχωριστικών γραμμών, πραγματικών και «κατασκευασμένων».

elenixenou11@gmail.com

«Αυτή μπορεί να είναι η Ελλάδα!»

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

«Αυτή είναι η Ελλάδα». Η περφόρμη αυτή φράση, πραγματικά, μου «τη δινεi». Ζητώ συγγνώμη που χρησιμοποιώ αυτήν την έκφραση αλλά δεν βρίσκω άλλη, δόκιμη. Καταλαβαίνω πόσο δύσκολο είναι να κυβερνηθεί αυτός ο τόπος. Δεν ζω κάπου αλλού. Οποίος τολμήσος αναλαμβάνει τα νηία της χώρας έρχεται πολύ γρήγορα αντιμέτωπος με μία τρέλα. Ο Σημίτης μπορεί να δηγνηθεί τι τράβηξε για να μπει μπροστά το Μουσείο της Ακρόπολης. Ο Καρα-

Στην «Κ» θα συνεχίσουμε να προβάλλουμε με πάθος και με πείσμα θετικά πρότυπα.

μανής το ίδιο για το ΚΠΣΝ. Σήμερα καμαρώνουμε για τα δύο αυτά έργα. Πίσω από την ολοκληρωσή τους, όμως, κρυβόταν πολύς κόπος, πολιτικό κεφάλαιο και συστηματικός επαγγελματισμός.

Το «αυτή είναι η Ελλάδα» έχει καταστεί η απόλυτη εκλογίκευση της αδράνειας.

Η ατολμία, η αδυναμία ρήξης με συνδικαλιστικά και κομματικά κατεστημένα, η αποφυγή συγκρούσεων με σημαίνοντες ολιγάρχες μπορούν πολύ εύκολα να δικαιολογηθούν έτσι. Και η αλήθεια είναι ότι όποιος έχει την ατυχία να καταλαβαίνει ή να υποψιάζεται τι γίνεται «πίσω από τον μπερντέ» μπορεί να γίνει οπαδός του εν λόγω δόγματος. Αν όμως το ενστερνιστούμε, θα τελειώσουμε ως χώρα. Θα συνεχίσουμε να κατρακυλάμε στις διάφορες παγκόσμιες λίστες και θα μας προσπερνούν οι γείτονές μας που ήταν πολύ πίσω από εμάς

πριν από μερικά χρόνια. Γι' αυτό έχουμε ανάγκη να πιστέψουμε στις δυνατότητές μας και να ανακτήσουμε την εθνική μας αυτοπεποίθηση. Εμείς εδώ στην «Κ» έχουμε αποκτήσει μία... εμμονή με τα θετικά παραδείγματα. Μη κυβερνητικές οργανώσεις που κάνουν τη διαφορά, δημόσια σχολεία που προωθούν την αριστεία, επιχειρηματίες που τολμούν και τα καταφέρνουν στην Ελλάδα, επισητήμονες που προχωρούν την έρευνά τους, εταιρείες που ξεχωρίζουν, δημαρχοι που τολμούν. Αρχικά ακούγαμε πολλή γκρίνια γιατί υποτίθεται ότι τα καλά νέα δεν πουλάνε. Και βέβαια επειδή «έτσι συμβαίνει στην Ελλάδα», βρίσκονταν πάντοτε 2-3 αργόσχολοι που δεν ρίσκαραν ποτέ τίποτα – εκτός από την κριτική– για να ισχυρισθούν ότι πίσω από αυτό που για εμάς είναι θετικό πρότυπο κρύβεται κάποια σκοτεινή ιστορία. Η εσωστρεφής μιζέρια και το σύνδρομο της κατάρχειας του γείτονα παραμονεύουν πάντοτε! Τους παραδίνουμε σημασία και συχνά παραδιδόμαστε σε αυτά τα σύνδρομα αμαχητί. Υπάρχουν γύρω μας δεκάδες, εκατοντάδες παραδείγματα που μας δείχνουν ότι μπορούμε να τα καταφέρουμε όταν θέλουμε. Ο Έλληνας είναι δημιουργικός, δουλευταράς και παίρνει ρίσκα. Θα συνεχίσουμε λοιπόν να προβάλλουμε με πάθος και με πείσμα θετικά πρότυπα. Ακόμη και εκείνα που προσπαθούν και αποτυγχάνουν, γιατί και κανείς δεν πετυχαίνει χωρίς να περάσει από κάποιες αποτυχίες. Έχει σημασία να πιστέψουμε –όσο γίνεται περισσότεροι– πως «αυτή μπορεί να είναι η Ελλάδα!» και να θάψουμε για τα καλά το «αυτή είναι η Ελλάδα» μαζί με τους πολιτικούς και όσους άλλους το ευαγγελίζονται.

Περί του άλατος

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΝΙΔΗ**

Οι εκσυγχρονιστές είναι το «άλας της πολιτικής». Αν και αριθμητικώς εκπροσωπούν ένα μικρό ποσοστό, που διαχέεται σε όλα τα κόμματα –εκτός βεβαίως της Χρυσής Αυγής και του ΚΚΕ–, ασκούν ιδιαίτερη γοητεία στους ηγέτες, κυρίως των πολυσυλλεκτικών κομμάτων – της Κεντροδεξιάς και της Κεντροαριστεράς αντιστοίχως. Κορυφαία στιγμή των εκσυγχρονιστών ήταν η εκλογή του κ. Κώστα Σημίτη στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ και η ανάληψη της πρωθυπουργίας επί ικανότατο διάστημα. Αλλά ο θρίαμβος δεν είχε μεγάλη διάρκεια. Από το 2012, μεσοούσης της κρίσεως, άρχισε η συρρίκνωση του θηριώδους άλλοτε Κινήματος του Ανδρέα Παπανδρέου, με μεί-

Οι εκσυγχρονιστές, αν και αριθμητικώς εκπροσωπούν ένα μικρό ποσοστό, ασκούν ιδιαίτερη γοητεία στους ηγέτες, κυρίως των πολυσυλλεκτικών κομμάτων.

ζονες συνέπειες ανατροπής τού εν Ελλάδι συστήματος.

Στη Νέα Δημοκρατία, η έφοδος του εκσυγχρονισμού επιχειρήθηκε με την άνοδο του Κωνσταντίνου Μπιστοδάκη, ο οποίος προσδιόρισε τη Ν.Δ. –ένα κατ' εξοχήν συντηρητικό κόμμα με διακριτές προσθήκες εκσυγχρονιστών– ως τη «μεγάλη φιλελεύθερη παράταξη». Σε πρακτικό επίπεδο ελάχιστα επέτυχε. Ο κ. Αλέξης Τσίπρας έκρινε σκόπημο και αυτός να κάνει χρήση τού «άλατος της πολιτικής», και επειδή τα άλλα κόμματα αριστερό προσανατολισμού δεν ανταποκρίθηκαν, όπως εξάλλου ήταν φυσικό και αναμενόμενο, εξέλαβε την εμφάνιση της «Γέφυρας» ως ένα πρώτο βήμα για τη δημιουργία «μετώπου» εναντίον της ανερχόμενης «άκρας Δεξιάς» σε όλη την Ευρώπη.

Μεταξύ των στελεχών του ΣΥ-

ΡΙΖΑ, υπάρχουν κάποιοι δυσανασχετούντες, που προβάλλουν ως αναγκαιότητα την ενίσχυση ενός σαφέστερου ιδεολογικού πλαισίου, το οποίο θα προσδίδει στίγμα διακριτό της φυσιογνωμίας μιας «ριζοσπαστικής Αριστεράς», μετά την αναγκαστική προσαρμογή του κ. Τσίπρα στα ευρωπαϊκά ισχύοντα. Κάποιοι άλλοι θεωρούν ενδεχομένως ότι η «Γέφυρα» είναι μια ρωγμή στην προσπάθεια πλήρους απομονώσεως του ΣΥΡΙΖΑ, που επιχείρησε η συστημική αντιπολίτευση, αντιμετωπίζοντας τον κ. Τσίπρα και το κόμμα του ως συρφετό πολλοσεβίων, ακόμη και μετά την πλήρη προσχώρησή του στην ευρωπαϊκή τάξη πραγμάτων. Κάτι ανάλογο, με άλλα λόγια, με το μέτωπο που συγκρότησε ο πατήρ Μπιστοδάκης στα τέλη της δεκαετίας του '80 και οδήγησε ατυχώς στην πολιτική νεκρανάσταση του Ανδρέα Παπανδρέου. Το κομικό στην όλη υπόθεση είναι ότι αυτήν την εκσυγχρονιστική Αριστερά φιλοδοξούσε να προσελκύσει και η σημερινή ηγεσία της Ν.Δ. Παρεμπιπτόντως, ο μακράν σημαντικότερος από τους συμμετέχοντες στη «Γέφυρα», ο κ. Γιάννης Μπουτάρης, εξέλεξε δήμαρχος Θεσσαλονίκης την πρώτη φορά με τη στήριξη της κ. Ντόρας Μπακογιάννη –εκτός της Ν.Δ. την εποχή εκείνη– με διαφορά περίπου 250 ψήφων, έναντι του κ. Κώστα Γκιουλέκα. Αλλά η πολιτική της Ν.Δ. στο Μακεδονικό της στέρησε τη γευστική προσθήκη των άλατος της εκσυγχρονιστικής Αριστεράς. Σε πρακτικό επίπεδο, το όλο εγχείρημα μόνο περιθωριακά θα αποδώσει –και εάν–, διότι η θγορά που υφίσταται ο κ. Τσίπρας δεν προέρχεται από τη μετωπική επίθεση της αντιπολίτευσως. Από μίαν άποψη ενδεχομένως να τον στήριξη. Οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι ο κ. Τσίπρας πλέον αυτοαναλώνεται ή, κατά το ιδίωμα των αυτοκινητιστών, «καίει τα λάδια του». Ισως και να έχει ανάγκη αγραναπαύσεως και ο ίδιος έπειτα από τόσα χρόνια ανέλιψης παραμονής στην εξουσία.

Οι ευρωεκλογές του Μαΐου ίσως να μην είναι το παγόβουνο που πολλοί φοβόμασταν ότι θα ανάγκαζε την Ε.Ε. να παρεκτραπεί της πορείας της. Για καιρό, το Brexit, η εκλογή Τραμπ, ο συνασπισμός λαϊκιστών στην Ιταλία και η πρόκληση εναντίον των αρχών της Ε.Ε., που παρουνισιάζουν οι κυβερνήσεις της Ουγγαρίας και της Πολωνίας, συνέβαλαν στην αίσθηση ότι οι φυγόκεντρες δυνάμεις της άκρας Δεξιάς θα κέρδιζαν τόσες έδρες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ε.Κ.) που θα άλλαζαν τη φυσιογνωμία της Ευρώπης και το όραμα της Ένωσης. Όμως, οι εκτιμήσεις για το πώς οι πολίτες των χωρών-μελών θα ψηφίσουν στις 23-26 Μαΐου, που δόθηκαν στη δημοσιότητα από το Ε.Κ. την Παρασκευή, δείχνουν ότι δεν αναμένονται εκπλήξεις, έως τώρα τουλάχιστον. Ούτε θα αλλάξει ουσιαστικά η φυσιογνωμία του Ε.Κ., το οποίο, με τη σειρά του, θα καθορίσει ποιοι θα είναι πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις, που βασίζονται σε δημοσκοπήσεις από διαφορετικές εται-

ρείες σε κάθε χώρα-μέλος, οι δύο μεγαλύτερες ομάδες –το κεντροδεξιό Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (ΕΛΚ ή ΕΡΡ) και οι Σοσιαλδημοκράτες– θα χάσουν 3,3% και 5,7%, αντιστοίχως, από τη σημερινή εκπροσώπησή τους στο Ε.Κ. οι ομάδες ΕΡΚ και ΕΡΔΔ, που συμπεριλαμβάνουν κόμματα που αντιτιθενται στην Ε.Ε., αυξάνουν το ποσοστό των εδρών τους σε 13,9% (μόνο το ΕΝΡ υπήρχε το 2014, με 5%). Σε σύνολο, όμως, αυτές οι δύο ομάδες ευρωσκεπτικιστών καταλαμβάνουν μόνο 85 έδρες του συνόλου των 705, με τα κόμματα του κυβερνητικού συνασπισμού της Ιταλίας να αναμένεται να κερδίσουν 49 από αυτές τις 85. Το κόμμα της Μαρίν Λεπέν αναμένεται να κερδίσει 19,4% στις ευρωεκλογές, πίσω από τον συνασπισμό του προέδρου Μακρόν με 23,5%, που αντιστοιχούν σε 19 και 24 έδρες. Το FIDESZ του Ούγγρου πρωθυπουργού Βίκτορ Ορμπαν, που είναι μέλος του ΕΡΡ, αναμένεται να κερδίσει 13 έδρες ενώ το ακόμη πιο ακραίο Jobbik τρεις. Στη Γερμανία, το κόμμα AfD αναμένεται να κερδίσει 10% και 10 από τις 96 έδρες που αναλογούν

στη χώρα. (Στην Ελλάδα, σύμφωνα με έρευνα της Kapa Research, η Ν.Δ. αναμένεται να κερδίσει 29,7% και οκτώ έδρες, ο ΣΥΡΙΖΑ 24,7% και έξι έδρες, η Χρυσή Αυγή, το ΚΙΝΑΛ και το ΚΚΕ από δύο και η Ελληνική Λύση μία.)

Με άλλα λόγια, ο κίνδυνος της ανόδου της Ακροδεξιάς στην Ευρώπη δεν είναι αμελητέος, αλλά ούτε είναι τέτοιος που να μπορεί να επηρεάσει ουσιαστικά τις εξελίξεις. Το μεγάλο ζήτημα ήταν πάντα εάν τα υπόλοιπα κόμματα και οι πολίτες θα διατηρούσαν την ψυχραιμία τους ώστε να αντιμετωπίσουν την απειλή αποτελεσματικά και με τρόπο που δεν θα προκαλούσε περισσότερα προβλήματα στην πολιτική σκηνή και στην κοινωνία. Στη Γαλλία, ο Μακρόν διασχίζει τη χώρα για συναντήσεις με πολίτες, επιτυγχάνοντας αργά αργά να κάμψει τις επιπτώσεις των διαμαρτυριών των «Κίτρινων Γιλέκων», που δεν φαίνεται να μπαίνουν στο Ε.Κ. έτσι περιορίζει, επίσης, και την επιρροή της κ. Λεπέν.

Ενδιαφέρον, όμως, παρουσιάζει και η τύχη άλλων παραγόντων που έπληξαν τη συνοχή της Ε.Ε. και

αμφισβήτησαν τις αρχές που εκπροσωπεί. Το Brexit δεν πάει καλά για τη Βρετανία, με το δίλημμα ξεκάθαρο: είτε η χώρα θα ζητήσει παράταση της διαμονής στην Ε.Ε. ή θα βρεθεί εκτός χωρίς συμφωνία ο Ντόναλντ Τραμπ αντιμετωπίζει τη μία ήττα μετά την άλλη ο Ερντογάν προσπαθεί να εκμεταλλευθεί τις διαφορές ΗΠΑ - Ρωσίας για να πετύχει τους στόχους του στη Συρία, ενώ δεν αποκλείεται οι τοπικές εκλογές της 31 Μαρτίου να του επιφυλάσσουν άσχημες εκπλήξεις.

Γενικώς, οι ακραίες φωνές που παρασύρουν τους ψηφοφόρους με τις εύκολες λύσεις που υποσχονται, καθώς και οι «ισχυροί άνδρες», κάποια στιγμή οδηγούνται σε αδιέξοδο επειδή αδυνατούν να ελέγξουν την πραγματικότητα με την ευκολία που ελέγχουν τους πολίτες. Γι' αυτό, μεγαλύτερος κίνδυνος για τις δημοκρατίες δεν είναι τόσο οι ακραίοι όσο ο φόβος που αυτοί προκαλούν. Εάν η απάντηση είναι η ενότητα των άλλων και η λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών, αργά ή γρήγορα, οι δημαγωγοί, οι δυνάμεις των άκρων, θα φθάσουν στα όριά τους.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Ο «προοδευτικός» εμπαιγμός

Είναι νόμος κεφαλαϊώδης, αυτονόητη αρχή κάθε οργανωμένης συνύπαρξης ανθρώπων: Για να λειτουργήσει η συνύπαρξη, απαιτείται κοινός γλωσσικός κώδικας συνεννόησης. Όταν νοθεύεται ή αλλοιώνεται η γλώσσα, είναι αδύνατη η συνεννόηση. Γνωστό και το θυμολογικό απόφθεγμα του Γιάννη Τσαρούχη: «Στην Ελλάδα είσαι ό,τι προφτάσεις να πλῶσεις». Ο αδαής για την Τέχνη δηλώνει «φιλότεχνος», «φιλόσλος» αυτός που είναι μόνο θεατής και ποτέ αθλούμενος, «σοσιαλιστής», ο παγερά αδιάφορος για κοινωνικές προτεραιότητες. Δηλώνουμε σαν προσωπική μας ταυτότητα την επιλογή μας, όχι την κατάκτησή μας, προβάλλουμε αυτό που στοχεύουμε, τη λεοντή, το προσωπείο, όχι το πρόσωπό μας. Και η δική μας, των σημερινών Ελλήνωνώνων η συλλογικότητα, είναι απερίοριστα ανεκτική, αποδέχεται σαν αυτονόητη τη γλωσσική ασυδοσία.

Το φαινόμενο δεν περιορίζεται σε ατομικές ναρκισσιστικές πλαστογραφίες, στην αυτοκολακεία του εγώ. Επεκτείνεται σε παρατάξεις, κόμματα, συσπειρώσεις συμπερόντων. Γεννάει ιστορικές κιβδηλίες, στρεβλώσεις γεγονότων, την αυθαίρετη ειδωλοποίηση ή δαιμονοποίηση προσώπων. Είναι απίστευτη η ευκολία της σκόπημης διαστρέφσης των ιστορικών δεδομένων – να πιστεύει ένας λαός ακράδαντα το άσπρο για μαύρο, το μαύρο για άσπρο.

Αποκαλούμε όλοι, αυτονόητα, «εμφύλιο» την παρανοϊκή ζαχαριαδική ανταρσία, όταν ξέρουμε τεκμηριωμένα ότι το 90% του λεγόμενου τότε «δημοκρατικού στρατού» ήταν στανικά, με τη βία στρατολογημένοι και το 100% των πολυμοφοδίων και της τροφοδοσίας εισέρεαν από τις όμορες χώρες του σοβιετικού παραδείσου. Επιμένουμε να μην υπάρχει πόλη ή χωριό στην Ελλάδα χωρίς ανδριάντα του Ελευθερίου Βενιζέλου και δρόμο κεντρικό με το όνομά του (έξχωρα η επωνυμία του αερολιμένα των Αθηνών) – αδιανόητη η παραμικρή αναφορά στην πιο στυντή δικτατορία που έζησε η Ελλάδα (1915-1920) με αυτουργό τον ειδωλοποιημένο κρητικό Νάρκισσο. Κανέναν δεν διακινδυνεύει να ψελίσει ότι, παράλληλα με την ευφύια και το ηγετικό τάλαντο, ήταν και ο κεντρικός υπαίτιος για την απόλεια της ραχοκοκαλίας του Ελληνισμού, της Μικρασίας, ο κορυφαίος της ζητασμένης υποταγής στο δόγμα «ανήκομεν εις την Δύση».

Στην Ελλάδα, όποιο κομματικό σινάφι προλάβει (και διαθέτει την επίδεξη δολιότητας), διαμορφώνει την ιστορική συνείδηση της απερίσκεπτης μάζας. Με αυτή την παγιωμένη πρακτική σήμερα, όσα κόμματα καμπελεύονται την επωνυμία της «Αριστεράς» μονοπωλούν και τον χαρακτηρισμό του «προοδευτικού». Ακόμα και η παρανοϊκή νοσταλγία της λενινιστικής-σταλινικής φρικωδίας συγκαταλέγεται στις «προοδευτικές» δυ-

νάμεις» της πολιτικής. Την ίδια αίγλη και γοητεία της «προοδευτικής» επωνυμίας καμπελεύεται ο αδίστακτος λαϊκισμός του ΠΑΣΟΚ που εξάρθρωσε κάθε λειτουργική άρθρωση και αξιολογική δόμηση της κρατικής μας υπόστασης. Όσο για την καραμανλική (διαχειριστική και μόνο) Δεξιά, όχι μόνο δεν ανέταξε ποτέ κοινωνική αντιπρόταση στην «αταξική» φενάκη και στον πασοκικό αμοραλισμό, αλλά πάντοτε μειονεκτούσε για την ατολμία της να συμπλεύσει με την «προοδευτική» λαιμική.

Η αποσάθρωση του «νοήματος» των λέξεων αποκαλύφθηκε σαρωτική με τις κυβερνήσεις των διάδοχων Κωνσταντίνου Καραμανλή και Ανδρέα Παπανδρέου. Η έννοια του «προοδευτικού» διευρύνθηκε πέρα από κάθε όριο σοβαρότητας, αλλά πάντως αποκαλυπτικά: Πειθαρχημένη εξ αρχής στη σκοπιμότητα των εντυπώσεων, μπορούσε να συμπεριλάβει, όχι απλώς σε συγκυβέρνηση, αλλά και σε προγραμματική ενοποίηση τον μηδενισμό του μαρξιστικού Ιστορικού Υλισμού και τον μηδενισμό του καπιταλιστικού Ιστορικού Υλισμού.

Ετσι, σήμερα πια, στις «προοδευτικές» πολιτικές δυνάμεις ανήκουν αυτονόητα όλοι όσοι ολοκοιγούν και κηρύττουν ότι αποικιστικά η Οικονομία κινεί την Ιστορία, ότι η πατρίδα, η γλώσσα, η θρησκεία είναι μόνο γραφικότητες για ψυχολογική κατανάλωση, το «κρυφό σχολειό», προπαγανδιστικό παραμύθι, την Ελλάδα την απε-

λευθέρωσαν οι Ευρωπαίοι στο Ναυαρίνο, όχι οι κατσαπλιάδες (κοινωνικά αποβράσματα) αρματολοί και κλέφτες. Είσαι «προοδευτικός», όταν διακηρύττεις έμπρακτα ότι ο γάμος είναι μόνο σύμβαση, η πατρότητα «δικαίωμα» και της γυναίκας, η μητρότητα «δικαίωμα» και του άντρα. Οτι η αγωνία για το «δημογραφικό» μυρίζει ρατσισμό, οι μητρες παραγωγής της γνώσης, τα πανεπιστήμια, να ελέγχονται από την «ελεύθερη αγορά», όχι από τη συντεταγμένη κοινωνία.

Είμαστε μια παρακμιακή συλλογικότητα, όπου η γλώσσα, αναπόφευκτη, λειτουργεί παραπαιστική, υπηρετεί ατομοκεντρικές σκοπιμότητες, όχι ανάγκες συνύπαρξης και κοινών στόχων. Η γλώσσα είναι σαν το θερμόμετρο που μετράει τον πυρετό, δεν τον προκαλεί ούτε τον αναχαίττει. Ο κίνδυνος στον οποίο παραπέμπει η κακοποιημένη γλώσσα, είναι η απουσία αντιστάσεων του κοινωνικού σώματος στην προϊούσα (χωρίς ανάσχεση) παντοδαπή παρακμή. Δεν υπάρχει κόμμα με πρόγραμμα που να συνιστά σοβαρή πολιτική ανάσχεση, τις κρατικές αποσυνθέσεις και του κοινωνικού απελπισμού, κόμμα με αξιόπιστη πρόθεση ριζοσπαστικών θεσμικών μεταρρυθμίσεων.

Η πλάστογράφηση και καμπελία των λέξεων «πρόδοος» και «προοδευτικός» βερβαιώνει κυρίαρχο τον αδίστακτο εμπαιγμό της κοινωνίας από τα κόμματα, εφιαλτικό τον πολιτικό πρωτογονισμό.

Συμφέροντα και συμφέροντα

Του **ΝΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ**

Κάθε τόσο φτάνει στ’ αφτιά μας μια είδηση, κάποιο γεγονός σε σχέση με την επιθυμία μας για απελευθέρωση τής πατρίδας και μας χαροποιεί. Μας δίδεται η εντύπωση ότι το μεγάλο πρόβλημα, που μας ταλαιπωρεί έχει φτάσει στη λύση του. Πριν κλείσουν, ακόμα, τρία χρόνια από την εισβολή, θυμάμαι που χτυπούσαν οι καμπάνες σε ολόκληρο το νησί, γιατί μόλις είχαν ανακoinωθεί τα αποτελέσματα των αμερικανικών προεδρικών εκλογών και νικητής όπως ανέμενε ο κόσμος ήταν ο Τζιμι Κάρτερ. Για λίγες μέρες επικρατούσε πραγματική ευφορία ανάμεσα στον απλό λαό και πιο πολύ στους πρόσφυγες, που νόμισαν πως θα επέστρεφαν αμέσως στα σπίτια τους. Πολύ γρήγορα όμως ήρθε η απογοήτευση. Ο πρόεδρος δεν μπορούσε να διώξει τους Τούρκους από την Κύπρο. Από τότε, βέβαια, δεν ξανακτύπησαν καμπάνες για κανέναν από τους επόμενους έξι Αμερικανούς προέδρους.

Ανάλογη ευφορία δημιουργείται κάθε τόσο και από γεγονότα που συμβαίνουν και εντός της Κύπρου. Χάριν παραδείγματος αναφέρω την εκλογή κάποιου δικού μας προέδρου της Δημοκρατίας. Ο άνθρωπος που κέρδισε τις εκλογές και γέμισε με ελπίδες ολόκληρο τον κυπριακό λαό γιατί ήθελε να λύσει το Κυπριακό «xθες», όχι μόνο δεν κατάφερε να προχωρήσει τα πράγματα, έστω και λίγο σε καλύτερο σημείο, αλλά στο θέμα του Συνεργατισμού, η πίεση που είχε εξασκήσει ενανμόνιση, υποτίθεται προς τις ευρωπαϊκές οδηγίες ήταν τόσο μεγάλη, που οι ανικανοί «ηγέτες» του, τον οδήγησαν τελικά στη συρρίκνωση, και το 2013 με την αλλαγή της ηγεσίας του Συνεργατισμού, στην ολοσχερή οριστική καταστροφή και διάλυσή του. Κάποτε, ο πολύ διαβασμένος και υπεύθυνος δηλαδή ο πραγματικά ελεύθερος άνθρωπος ο αείμνηστος Ανδρέας Χριστοφίδης είπε το εξής: «εμείς δεν γνωρίζουμε πώς σκέφτονται οι Αμερικάνοι για να διαμορφώσουν και να εξασκήσουν την εξωτερική τους πολιτική. Νομίζουμε ότι θα εξασκήσουν πιέσεις στην Τουρκία αν τους πείσουμε για το δίκαιό μας. Αν θελήσουν, όμως, κάποτε να μας βοηθήσουν, θα μας βοηθήσουν γιατί θα πιστέψουν πως βοηθώντας μας εξυπηρετούν τα δικά τους συμφέροντα».

Επειδή, τελευταίως, δόθηκε η εντύπωση πως με το φυσικό αέριο, επιτέλους τα συμφέροντά μας έχουν ταυτιστεί με τα συμφέροντα των Αμερικάνων και επομένως πρέπει

να αναμένουμε εξελίξεις υπέρ μας, επαναλαμβάνω πως εμείς δεν είμαστε σε θέση να αξιολογήσουμε όλους τους παράγοντες, με βάση τους οποίους διαμορφώνεται η εξωτερική τους πολιτική, γιατί δεν είναι σταθεροί, είναι μια κινούμενη άμμος γεγονότων, συμβαίνουν στον κόσμο ακατάπαυστα, και μάλιστα οι πιο πολλοί διαδραματίζονται στο σκοτάδι και δεν τους γνωρίζουμε.

Εσχάτως πληρορρορηθήκαμε για την πολυαναμενόμενη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου του ΟΗΕ στη Χάγη για τη σπουδαία υπόθεση του νησιού Μαυρίκιος πρώην βρετανική αποικία και πολλοί συμπατριώτες μας την ανέμεναν με αγωνία, γιατί η όποια γνωμοδότηση ενδιαφέρει και την πατρίδα μας. Τα ερωτήματα που έθεσε η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στο Δικαστήριο απαντήθηκαν. Με δυο λόγια οι Βάσεις που διατηρούν οι πρώην αποικιοκράτες Βρετανοί στον Μαυρίκιο είναι παράνομες και πρέπει να εγκαταλειφθούν το συντομότερο δυνατόν.

Κάτι παρόμοιο ισχύει φυσικά και για τις Βάσεις στην Κύπρο. Οι Βρετανοί πρέπει να συμμορφωθούν πάραυτα. Ποια δύναμη, όμως, θα τους εξαναγκάσει να εγκαταλείψουν τις Βάσεις τους; Δεν έχουν ολοκληρώσει ακόμα το κακό που έχουν κάνει στον τόπο. Τα συμφέροντά τους δείχνουν βορειότερα. Και δεν είναι λίγες οι φορές που το έδειξαν με τις πράξεις τους χωρίς ντροπή. Η αναμενόμενη αντίδρασή τους θα είναι η αμφισβήτηση οποιασδήποτε γνωμοδότησης ή απόφασης του Διεθνούς Δικαστηρίου ή του ΟΗΕ. Κι αν ακόμα, στο μέλλον, γίνει κάποια διευθέτηση ή κάποια παραχώρηση εδάφους σίγουρα θα την εμπλέξουν με τη λύση του Κυπριακού. Μια τέτοια εξέλιξη, όμως, φαίνεται πως προκαλεί μεγάλες φοβίες: καμιά κυβέρνηση μας ως τώρα δεν τόλμωσε να θέσει το θέμα.

Η προσπάθειά μας για σωστή διάγνωση των συμφερόντων των μεγάλων και η ταύτισή τους με τα δικά μας πρέπει να είναι αδιάκοπη, αλλά ποιος γνωρίζει τη μαγική συνταγή; Ποιος από τους πολιτικούς μας ενδιαφέρεται, μελετά και αγωνίζεται για τούτο; Για το συμφέρον της πατρίδας του, δηλαδή. Μάλλον, γι’ αυτούς, πρόκειται το δικό τους προσωπικό συμφέρον: η περιφρούρηση της καρέκλας τους. Μέχρι την επόμενη συμφορά!

Ο κ. Νίκος Νικολάου Χατζημιχαήλ είναι λογοτέχνης.

Και το Μεξικό σε ρυθμούς καρναβαλιού.

Ευρωεκλογές στη σκιά του Ουζόχο!

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Η υπόθεση με το δελτίο υγείας του ποδοσφαιριστή Φράνσις Ουζόχο για την «Ανόρθωση» αποκαλύπτει μια σειρά από τις γεννιότερες παθογένειες της κοινωνίας μας. Όλα άρχισαν από την επιλογή διοικητικών παραγόντων της Ανόρθωσης, του ιατρού-αντιπροέδρου της μη εξαιρουμένου, να τρέξουν τις διαδικασίες έκδοσης του δελτίου πριν να φτάσει ο ποδοσφαιριστής στο νησί! Τα υπόλοιπα πήραν τον δρόμο τους:

1. Επειδή ο χώρος του κυπριακού ποδοσφαίρου δεν διαφέρει και πολύ από άλλες κοινωνικές μας δραστηριότητες, πολλοί ακολουθήσαν τον δρόμο της αλλοίωσης της ουσίας: στην τάδε περίπτωση έγινε αυτό, στην άλλη κάτι άλλο, τώρα γιατί να φταιξει για όλα ο Ουζόχο; Αυτή η λογική δεν οδηγεί πουθενά. Στην περίπτωση αυτή έχουμε τα στοιχεία που οδηγούν σε ποινικές έρευνες. Όπως η έκδοση ενός πλαστού εγγράφου με ψευδή υπογραφή. Με χρησιμοποίηση ανάλυσης στοιχείων από άλλους ποδοσφαιριστές της ίδιας ομάδας. Με έκδοση πιστοποιητικού από τον ΚΟΑ με βάση τις ίδιες ομάδες. Με χρησιμοποίηση του ποδοσφαιριστή στον αγώνα κατά του «Απόλλωνα». Με δήλωση του Ουζόχο ότι αυτός ήταν μέσα στο αεροπλάνο στο ταξίδι για την Κύπρο όταν έβγαине το δελτίο!

2. Η αποκάλυψη, οι καταγγελίες, έφεραν την ακύρωση του δελτίου και την καταδίκη της Ανόρθωσης με αφαίρεση 6 βαθμών από το πρωτάθλημα. Αν δεν έχουμε χάσει την επαφή μας με την κοινή λογική, οι

φίλοι και άλλοι παράγοντες της ομάδας αυτής, θα έπρεπε να καταδικάσουν την πράξη της διοίκησης, να μιλήσουν δημόσια κατά των υπευθύνων και να πουν το αυτονόητο: πηγαίνετε σπίτι σας, αυτά ευτελίζουν τις διαδικασίες διεξαγωγής του αθλήματος. Αυτοί οι φίλαθλοι δεν βγήκαν μπροστά, δεν ακούσαμε πολλούς να θέτουν τα πράγματα πάνω σε μια ορθολογική βάση. Δυστυχώς, κυριάρχησε μια κακώς νοούμενη αντίληψη ότι με τη σιωπή θα προστάτευαν την ομάδα τους από κινδύνους, και, έτσι, δεν αναζήτησαν την ουσία (ψευδές δελτίο με σειρά από έκνομες ενέργειες) αλλά το πώς διέρρευσε το θέμα προς την πλευρά του «Απόλλωνα»!

3. Οι διαστάσεις του ζητήματος Ουζόχο απασχόλησαν την κοιματική ατζέντα στον ΔΗΣΥ. Στις 25 Φεβρουαρίου οι έντεκα δημοτικοί σύμβουλοι του ΔΗΣΥ στον Δήμο Αμμοχώστου εξέφρασαν «στήριξη στο σωματείο, που ανέλαβε τα νηία της ποδοσφαιρικής εταιρείας, καλώντας τους απανταχού οπαδούς και φίλους του ιστορικού συλλόγου της πόλης να αγκαλιάσουν και αυτή την προσπάθεια... και να βοηθήσουμε τα βέλτιστα για την ανόρθωση της Ανόρθωσης».

Η ηγεσία του ΔΗΣΥ χαρακτήρισε «αυθαίρετη» την ενέργεια των δημοτικών του συμβούλων του στην Αμμόχωστο», λέγοντας ότι το κόμμα αυτό «δεν παρεμβαίνει στα ποδοσφαιρικά πράγματα». Η σύσκεψη στη Λάρνακα, όπως γράφει η εφημερίδα «Πολίτης», στην παρουσία

του προέδρου του ΔΗΣΥ Α. Νεοφύτου «ήταν η αφορμή για να διατυπωθούν τα συσσωρευμένα παράπονα των Αμμοχωστιανών του ΔΗΣΥ έναντι της κυβέρνησης και του κόμματος- απουσία Αμμοχωστιανών και γενικά εκτοπισθέντων από το κυβερνητικό σχίσμα, καθώς και για το τέλμα των διαπραγματεύσεων από το καλοκαίρι του 2017, που έβαλε ταφόπλακα στις ελπίδες για άνοιγμα της κατεχόμενης πόλης».

4. Η συνέκεια έγινε ακόμα πιο περίπλοκη. Κύκλοι με εσωκομματική επιρροή στην Αμμόχωστο διανοούσαν τη σκέψη ότι αν δεν πέσει στα μαλακά η υπόθεση Ουζόχο, «δεν θα ψηφίσουμε στις Ευρωεκλογές τον ΔΗΣΥ, θα ψηφίσουμε το ΕΛΑΜ!». Το ανάποδο σενάριο κυκλοφορούσε στη Λεμεσό από οπαδούς του «Απόλλωνα»: «μη γυρίσετε στην πόλη μας, αν δεν φέρετε τους 3 βαθμούς του αγώνα με την «Ανόρθωση», αλλιώς θα αποδοκιμαστεί ο ΔΗΣΥ στις ευρωεκλογές με το ΕΛΑΜ να γίνεται αποδέκτης της διαμαρτυρίας».

5. Από τη δεκαετία του ’40, τα κόμματα έπαιζαν ποδόσφαιρο ή έπαιζαν με το ποδόσφαιρο. Αυτό όμως με την υπόθεση Ουζόχο δεν έχει προηγούμενο. Παρασκάνιο, καθυστερήσεις από τον αθλητικό δικαστή, κομματικό παζάρι, εκβιασμοί με φόντο τις ευρωεκλογές. Έλειψε το στοιχειώδες θάρρος από την ηγετική ομάδα της Ανόρθωσης, έλειψε η νουνεχής παρέμβαση από άλλους. Πολλοί ζουν, δυστυχώς, με την πεποίθηση ότι αν συνεχί-

σουμε ένα πρωτάθλημα στον βούρκο, η μαρμάγκα θα καταπιεί κάθε παρατυπία, όλα θα ξεχαστούν σε πέντε μέρες για να συνεχίσουμε αμέριμνοι πάνω σε όλα όσα έχουν καταστήσει το πρωτάθλημα αναξιόπιστο. Χάνει τη μαζικότητά του, χάνει την επιρροή του ως μια κοινωνική διεργασία, χάνει τη μαγεία που διαθέτει, αλλά φαίνεται πως αφτιά δεν ιδρώνουν. Στην πεπατημένη. Δεν γνωρίζω τι σκέφτεται ο Ουζόχο, ίσως να μονολογεί «είδες πού έμπλεξα;».

6. Γενικότερα στον χώρο του επαγγελματικού ποδοσφαίρου έχουμε στροφές σε γκρίζες ζώνες: παράγοντες με σχέσεις με τον υπόκοσμο (εις εξ αυτών συνελήφθη στην κατεχόμενη πόλη της Αμμόχωστο με την κατηγορία της εμπορίας ναρκωτικών). Αδιαφορία των αρμοδίων για τις καταγγελίες της UEFA για παράξενη στοιχηματική δραστηριότητα σε συγκεκριμένους αγώνες. Στροφή από οργανωμένες «θύρες», τουλάχιστον σε τρία σωματεία, στον εθνικολαϊκισμό και την τυφλή επιρροή του ακροδεξιού ΕΛΑΜ. Εξελίξεις που δεν πηδούν κανέναν καμπανάκι. Ο γενικός ελεγκτής, αναλύοντας τις μορφές κακοδιοίκησης στον ΚΟΑ, στις 28 Φεβρουαρίου στη Βουλή, προσέθεσε νέο, επιβαρυντικό υλικό. Θέλει κάποιος να πάρει τα νηία για την αλλαγή στον χώρο του αθλητισμού; Θέλει κάποιος να πάει πέρα τη συγκάλυψη στον χώρο του ποδοσφαίρου;

www.larkoslarkou.org.cy

Προσωπικά δεδομένα και ελευθερία έκφρασης

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΡΑΓΚΟΥ**

Πίσω από το γράμμα κάθε νόμου υπάρχει το πνεύμα που διέπει τη θέσπισή του, το οποίο δεν μπορεί να είναι άλλο από την εξυπρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Γι’ αυτό και πέρα και πάνω από την όποια φορμαλιστική, τυπολατρική και δογματική λογική και προσήλωση, επιβάλλεται να τίθεται και να υπερέχει η λογική και η προσήλωση στο κοινωνικό όφελος και τα πανανθρώπινα ιδέωδη. Αυτή είναι μια θέση αρχής που φρονώ πως οφείλει ο κάθε δημοσιογράφος να υπηρετεί, σεβόμενος την αποστολή του λειτουργήματός του που είναι ο κάθε πολίτης, αλλά και ο κάθε άνθρωπος.

Αυτή η αρχή προϋποθέτει ανοιχτό πνεύμα, υπερβατικότητα και ουμανιστική προδιάθεση κατά την εφαρμογή και τήρηση όλων των νομοθεσιών και όλων των θεσμικών πλαισίων που διέπουν τη λειτουργία μιας Πολιτείας. Από αυτό το πνεύμα, από αυτή τη θεώρηση, δεν μπορεί να εξαιρείται το συνολικό θεσμικό πλαίσιο για τα προσωπικά δεδομένα ενός εκάστου εξ ημών και ο επιβεβλημένος σεβασμός προς αυτά. Με αυτό δεν υπαινίσσομαι, ούτε και ισχυρίζομαι ότι οι δημοσιογράφοι νομιμοποιούνται να παραβιάζουν ή να παρακάμπτουν νομοθε-

σίες. Ωστόσο, κατά την ενάσκηση ενός κοινωνικού λειτουργήματος όπως η δημοσιογραφία, η εξυπρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, πρέπει να δεσπόζει των όποιων άλλων κριτηρίων και παραμέτρων. Τέσσερα είναι τα βασικά είδη ρεπορτάζ στα οποία επιλοχωρεί ο κίνδυνος παραβίασης προσωπικών δεδομένων, το αστυνομικό ρεπορτάζ, το οικονομικό ρεπορτάζ και, κατά σειρά αξιολογικής ιεράρχησης, το πολιτικό και το κοινωνικό ρεπορτάζ. Σε ό,τι αφορά το αστυνομικό ρεπορτάζ θεωρώ πως άλλη είναι η ευαισθησία που πρέπει να επιδεικνύεται σε ό,τι αφορά τους θύτες και τα προσωπικά τους δεδομένα, και άλλη σε ό,τι αφορά τα θύματα. Ανάλογη διακρίση θα πρέπει να ισχύει και σε όλα τα υπόλοιπα είδη ρεπορτάζ. Γιατί σε κάθε υπόθεση που αφορά το δημόσιο συμφέρον και παρουσιάζει δημοσιογραφικό και κοινωνικό ενδιαφέρον, υπάρχουν αίτια και αιτιατά, αίτιοι και υπαίτιοι, αλλά και αυτοί που υπόκεινται στις συνέπειες των όποιων αιτίων. Είναι πιστεύω αυτονόητο προς τα πού επιβάλλεται να δίδεται βαρύτητα. Υπάρχουν βέβαια διαβαθμίσεις διακρίσεις για την κάθε χωριστή και μοναδική περίπτωση. Διότι καμιά υπόθεση

δεν είναι ταυτόσημη με άλλη που προηγήθηκε. Ως εκ τούτου, εκείνο που επιβάλλεται είναι να πρωταγείουν η διαλεκτική και η αναλογικότητα. Εξάλλου, συχνά μεταξύ θύτη και θύματος, μεταξύ εκείνου που προκαλεί τις συνέπειες και εκείνου που τις υπόκειται υπάρχουν παρεμβάλλονται και κάποιοι τρίτοι. Οι τελευταίοι, οι τρίτοι δηλαδή, π.χ. συγγενείς είτε των μεν είτε των δε, ως μην αποτελούν παράπλευρη απώλεια κατά την όποια παραβίαση του θεσμικού πλαισίου που αφορά τη διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων του κάθε πολίτη, του κάθε ανθρώπου.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να σημειώσω ότι ο σεβασμός και το απαράβατο των προσωπικών δεδομένων είναι συστατικό στοιχείο του συνόλου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Άρα η πρόσπιση τους είναι εκ των ων ουκ άνευ. Από την άλλη, η ανάγκη για σεβασμό και διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων ενός εκάστου εξ ημών δεν μπορεί να αποβαίνει σε βάρος της ελευθερίας του λόγου, της ελευθεροτυπίας και της ελευθερίας έκφρασης.

Ο κ. Γιώργος Φράγκος είναι πρόεδρος της Ένωσης Συντακτών Κύπρου.

Περί του δικαιώματος άδειας πατρότητας

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΡ. ΧΑΤΖΗΚΥΠΡΙΑΝΟΥ**

Περί τα τέλη του 2018, η Βουλή των Αντιπροσώπων εισήγαγε τροποποιήσεις στους περί Προστασίας της Πατρότητας (Ν. 117(Ι)/2017) και περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ν. 59(Ι)/2010) Νόμους, με τις οποίες χορηγείτο άδεια πατρότητας και συγκεκριμένα ωφελήματα σε άνδρες που δεν είχαν τελέσει γάμο ή υπογράψι συμφώνω πολιτικής συμβίωσης με τη μητέρα του παιδιού, αλλά αποδεδειγμένα συζούσαν με αυτήν (προ των εν λόγω τροποποιήσεων, τέτοια δικαιώματα ήταν διαθέσιμα μόνο σε άνδρες που ήτο παντρεμένοι ή είχαν υπογράψει σύμφωνο πολιτικής συμβίωσης με τη μητέρα του παιδιού πριν από τη γέννηση ή υιοθεσία).

Αναφορικά, οι τότε προτάσεις νόμου υπερψηφίστηκαν από ΑΚΕΛ, ΕΔΕΚ, Αλληλεγγύη, ΕΛΑΜ, ενώ το ΔΗΚΟ απείχε από την ψηφοφορία. Από την άλλη πλευρά, ο ΔΗΣΥ είχε καταψηφίσει τις προτάσεις, προβάλλοντας ως επιχείρημα την αντισυνταγματικότητα των εν λόγω τροποποιήσεων, καθώς θεωρήθηκαν ότι προνοούν αύξηση του κρατικού προϋπολογισμού.

Ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, εκφράζοντας την αντίθεση της κυβέρνησης επί του θέ-

ματος, παρέπεμψε τις πιο πάνω τροποποιήσεις στο Ανώτατο Δικαστήριο, υπό τον ισχυρισμό ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις, διευρύνοντας την ομάδα δικαιούκων σε επίδομα κοινωνικής ασφάλισης και άδεια πατρότητας, προσθέτουν κόστος στον κρατικό προϋπολογισμό και ως εκ τούτου παραβιάζονται τα άρθρα 54, 80 και 179 του Κυπριακού Συντάγματος, καθώς και η Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών. Συγκεκριμένα, το Σύνταγμα της Δημοκρατίας προνοεί ότι νομοσχέδια μέσω των οποίων συνεπάγεται και η αύξηση των εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού μπορούν να προέλθουν μόνο από το Υπουργικό Συμβούλιο και ως εκ τούτου, κανένας βουλευτής δεν μπορεί να εισαγάγει νομοσχέδιο που να έχει ως αποτέλεσμα αυξημένες δημοσιονομικές δαπάνες.

Εξετάζοντας τα πιο πάνω, το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε γνωμάτευση που αναφέρει συνοπτικώς τα ακόλουθα:

α. Σε επίνεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υπάρχει Οδηγία που να υποχρεώνει τα κράτη μέλη να παραχωρούν επίδομα ή άδεια πατρότητας στα προαναφερόμενα άτομα.

β. Η κυπριακή έννομη τάξη είναι ήδη πλήρως εναρμονισμένη με τις

σχετικές Οδηγίες περί Ισότητας των Φύλων (και μάλιστα αυτό ρητά αναφέρεται και είναι παραδεκτό και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων) και, δεδομένου ότι δεν υπάρχει σαφές Ενωσιακό Δίκαιο που επιβάλλει την παροχή άδειας και επίδοματος πατρότητας στα προαναφερόμενα άτομα, δεν τίθεται θέμα άμεσης ή έμμεσης διάκρισης μεταξύ των δύο φύλων με την παροχή άδειας και επίδοματος πατρότητας μόνο στους έγγαμους πατέρες, ούτε και παραβιάζεται, εν προκειμένω, το Ενωσιακό Δίκαιο.

γ. Δεδομένου λοιπόν ότι οι προαναφερθείσες τροπολογίες προϋποθέτουν αύξηση των εξόδων του κρατικού προϋπολογισμού, παραβιάζονται οι πρόνοιες του Συντάγματος και, εφόσον δεν διασώζονται από το Ενωσιακό Δίκαιο, κρίνονται αντισυνταγματικές.

Υπό το πρίσμα των πιο πάνω, δικαιώματα άδειας πατρότητας κατέχουν σήμερα μόνο άνδρες που έχουν τελέσει γάμο ή υπογράψει σύμφωνο πολιτικής συμβίωσης με τη μητέρα του παιδιού.

Ο κ. Γιώργος Χρ. Χατζηκυπριανού είναι δικηγόρος Λευκωσίας Senior Associate| EY Law | Προυντζός & Προυντζός Δ.Ε.Π.Ε. Υποψήφιος διδάκτορας.

Ο καλύτερος χειμώνας τα τελευταία 50 χρόνια

Θα σταματήσουν οι διακοπές νερού προς όφελος των γεωργών - Χωρίς προβλήματα τόσο η ύδρευση όσο και η άρδευση

Της **ΑΝΤΡΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Κάτι παραπάνω από ευεργετικές ήταν οι βροχοπτώσεις που σημειώθηκαν τον φετινό χειμώνα, καθώς τα ποσοστά νερού στα φράγματα έχουν φτάσει σε επίπεδα ρεκόρ, η Μετεωρολογική Υπηρεσία κάνει λόγο για τη δεύτερη καλύτερη χρονιά βροχοπτώσεων τα τελευταία 118 χρόνια, ενώ το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων αναφέρεται στη φετινή ως την καλύτερη χρονιά όλων των εποχών στην καταγραφή εισροών νερού. Τα φράγματα γεμίζουν το ένα μετά το άλλο –μεχρι σήμερα έχουν υπερχειλίσει 12 συνολικά φράγματα, με αυτό του Ασπρόκρεμμου το οποίο είναι το δεύτερο μεγαλύτερο στην Κύπρο, να είναι πολύ κοντά στο να υπερχειλίσει και αυτό (βρίσκεται στο 95,4% της πληρότητάς του) σύμφωνα πάντα με τις μετρήσεις του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. Με αυτή την εισροή νερού, όπως γίνεται αντιληπτό, επηρεάζονται και άλλοι τομείς όπως είναι η άρδευση και η ύδρευση, καθώς όπως αναφέρουν αρμόδιοι στην «Κ» θα σταματήσουν οι διακοπές νερού στους γεωργούς, γεγονός που, όπως τονίζεται, θα βοηθήσει την ανάπτυξη του γεωργικού τομέα, εφόσον πέρυσι σημειώθηκαν αρκετά προβλήματα στην παραγωγή εξαιτίας ανομβρίας.

Τα μεγάλα φράγματα μπορεί να πάνε και τρία χρόνια. Τα μικρά που χρησιμοποιούνται για άρδευση αδειάζουν και γεμίζουν.

Σύμφωνα με τις τελευταίες μετρήσεις του τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, για τον Φεβρουάριο καταγράφηκε η μεγαλύτερη εισροή νερού σε σχέση με τους άλλους δύο μήνες του χειμώνα. Αυτό σε αριθμούς μεταφράζεται σε 216.173 εκατομμύρια κυβικά μέτρα με τη συνολική εισροή νερού να φτάνει το 74,3%. Αντίστοιχα τον περυσινό Φεβρουάριο η εισροή νερού έφτανε μόλις τα 9,528 εκατ. κυβικά μέτρα.

Σε επικοινωνία της «Κ» με τον ανώτερο λειτουργό της Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, Παναγιώτη Μιχαήλ, ανέφερε σχετικά πως πλέον μπορούμε να κάνουμε λόγο για έναν εξαιρετικό χειμώνα, καθώς η βροχόπτωσή του κατατάσσεται ως

ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ 3/1/2019

	Χωρητ. Ε.Κ.Μ	Σήμερα Ε.Κ.Μ	Πληρότητα %
Κούρης	115.000	74.469	64,8
Καλαβασός	17.100	15.623	91,4
Λεύκαρα	13.850	6.705	48,4
Διπόταμος	15.500	10.391	67,0
Γερμασόγεια	13.500	13.500	100,0
Αρμίνου	4.300	1.562	36,3
Πολεμίδα	3.400	3.400	100,0
Άχνα	6.800	2.235	32,9

η δεύτερη καλύτερη των τελευταίων 118 χρόνων μετά από αυτή του 1968-1969. Συγκεκριμένα, για τον μήνα Φεβρουάριο, ο οποίος ήταν και ο πιο βροχερός από τους τρεις μήνες του χειμώνα, η ολική ποσότητα βροχής έφτασε στα 139,3 χιλιοστά, ενώ σε σύγκριση με την κανονική τιμή του μήνα το ποσοστό ανέρχεται στο 171%. Η συνολική βροχόπτωση από την 1η Οκτωβρίου μέχρι και την 26η Φεβρουαρίου έφτασε τα 605,2 χιλιοστά, ενώ το συνολικό ποσοστό βρίσκεται στο 165%. Σε ό,τι έχει να κάνει με τη συνολική βροχόπτωση πενταμήνου σε σύγκριση με την καλύτερη χρονιά που ήταν η περίοδος 1968-1969 η διαφορά είναι αρκετά μικρή, κα-

θώς η συνολική βροχόπτωση που καταμετρήθηκε έφτασε στα 627,7 χιλιοστά, διαφορά δηλαδή 22,5 χιλιοστών από τη φετινή, κάτι που σύμφωνα με τον κ. Μιχαήλ πιθανόν να ξεπεραστεί. Επισημαίνεται ότι τρίτη χρονιά σε βροχοπτώσεις είναι το 1929-1930 με 595,4 χιλιοστά βροχών και αρκετά μεγάλη διαφορά από τη φετινή, ενώ τέταρτη είναι το 1934-1935 με 592,9 χιλιοστά.

Υδρευση-άρδευση

Σε δηλώσεις του στην «Κ» ο πρώτος τεχνικός μηχανικός του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων Φαίδρος Ρουσής τόνισε πως η χρονιά αυτή είναι η καλύτερη χρονιά από πλευράς εισροής και η τέταρτη χρονιά

ΟΙ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΥΔΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΧΡΟΝΙΕΣ

		Οκτ	Νοε	Δεκ	Ιαν	Φεβ	Σύνολο
1	1968/69	41,6	161,9	205,9	205.0	13,3	627,7
2	2018/19	57,2	48,7	178,3	197,3	139,3	620,8
3	1929/30	55,0	53,8	204,8	178,8	103,0	595,4
4	1934/35	33,5	19,5	252,1	159,9	127,9	592,9
5	1928/29	32,2	120,1	133,7	108,5	182,3	576,8
6	1911/12	25,3	36,6	292,9	128.9	88,7	572,4
7	1904/05	46,5	162,9	117,0	115.7	124,1	566,2
8	2011/12	14,5	80,5	117,2	238.4	99,4	550,0
9	1944/45	58,4	46,8	217,5	126,6	90,2	539,5
10	1961/62	63,5	25,7	235,3	77,5	130,3	532,3
11	2003/04	13,6	23,1	127,3	281,8	74,5	520,3

από πλευρά αποθεμάτων μετά το 2004, 2012 και 2013. Ερωτηθείς για τα κυριότερα οφέλη αυτής της θετικής αποτίμησης, ο κ. Ρουσής σημείωσε πως «πέρσι δεν είχαμε αρκετό νερό για να ικανοποιήσουμε τους γεωργούς μας. Είχαμε πρόβλημα ως προς την ποσότητα που θα τους δώναμε. Η περσινή χρονιά ήταν η συνέχεια τριών συνεχόμενων χρόνων ανομβρίας, είχαμε λίγες εισροές στα φράγματα και πολύ χαμηλά αποθέματα. Φέτος θα μπορούμε να ικανοποιήσουμε σε μεγαλύτερο βαθμό τους γεωργούς. Στην ύδρευση δεν υπήρξαν περικοπές, αλλά έχουμε τις αφαλτώσεις από τις οποίες εξασφαλιζαμε μεγάλο ποσοστό από εκεί. Πλέον συνει-

σφέρουν και τα φράγματα σημαντικά στην ύδρευση μέσω των διυλιστηρίων». Την ίδια στιγμή επισημάνει πως «όταν τα φράγματα είναι άδεια έχουμε τεχνικά προβλήματα στο να διαχειριστούμε το νερό της ύδρευσης. Φέτος θα είναι μια χρονιά χωρίς προβλήματα τόσο στην ύδρευση όσο και στην άρδευση και πιστεύω ότι αυτό θα συνεχιστεί και την επόμενη χρονιά. Τα μεγάλα φράγματα μπορεί να πάνε και τρία χρόνια. Τα μικρά φράγματα που χρησιμοποιούνται για άρδευση αδειάζουν και γεμίζουν. Πέρυσι που είχαμε ανομβρία κάποια μικρά φράγματα στην Πάφο είχαν γεμίσει πάλι. Αυτό του Καλοπαναγιώτη για παράδειγμα κάθε χρόνο γεμίζει.

Αναζητούνται λύσεις για εξάλειψη της βίας στα σχολεία

Προβληματίζει τους εμπλεκόμενους φορείς το περιστατικό επίθεσης μαθητή στην Τεχνική Αγίου Λαζάρου στη Λάρνακα

Τον **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ** **Νέο κύμα** προβληματισμού ήρθε στο προσκήνιο μετά το περιστατικό βίας που έλαβε χώρα προ ημερών στη Τεχνική Αγίου Λαζάρου στην Λάρνακα. Το νέο περιστατικό το οποίο εμπλέκει μαθητή σε επίθεση προς συμμαθητή του και καθηγητές προκαλώντας τους τραυματισμό, είναι ένα εκ των πολλών που προκαλούν ανησυχίες σε κοινή γνώμη και φορείς χωρίς ωστόσο να έχει εξευρεθεί μέχρι στιγμής λύση για αντιμετώπιση αυτών των φαινομένων. Κάτω από συνθήκες που διερευνώνται ο 18χρονος μαθητής φέρεται να επιτέθηκε σε 17χρονο συμμαθητή του τραυματίζοντάς τον, ενώ σε προσπάθεια που κατέβαλαν δύο εκπαιδευτικοί προκειμένου να τον καθυποχάσουν τραυματίστηκαν οι αυτοί. Ως γενικότερη πρόεκτηση ΟΕΛΜΕΚ και ΟΛΤΕΚ ζήτησαν συνάντηση με τον υπουργό Παιδείας, Κώστα Χαμπιαούρη, ούτως ώστε να εξευρεθούν ουσιαστικές λύσεις, ενώ παράλληλα την περασμένη Τετάρτη τήρησαν μονόωρη στάση εργασίας από τα μαθήματα. «Όπως αναφέρουν οι εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών οργανώσεων προβέβησαν στη στάση αυτή προς εναισθητοποίηση του κοινού και για να γίνει αντιληπτό ότι η βία στα σχολεία είναι ένα πρόβλημα το οποίο πρέπει να επιλυθεί.

Παράλληλα, ΠΟΕΔ, ΠΣΕΜ και Οργανωμένοι γονείς Μέσης Εκπαίδευσης, μέσω ανακοινώσεων στήριξαν την ενέργεια των εκπαιδευτικών καταδικάζοντας κάθε μορφή βίας. Η ουσία είναι ότι το φαινόμενο στα κυπριακά σχολεία δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο. Ανά τακτά χρονικά διαστήματα περιστατικά βλέπουν το φως της δημοσιότητας με αποτέλεσμα οι εμπλεκόμενοι φορείς να δηλώνουν ότι το φαινόμενο πρέπει να εξαλειφθεί και πως το κλειδί είναι η πρόληψη, ωστόσο δεν φέρεται να παρατηρείται κάποια αλλαγή. Εξάλλου η εξαγγελία Εθνικής Στρατηγικής για την πρόληψη και τη διαχείριση της βίας στο σχολείο που έγινε από το Υπουργείο Παιδείας τον περασμένο Οκτώβριο, φέρεται να μην αποδίδει στον επιθυμητό βαθμό με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις να αναφέρουν πως αυτές οι πολιτικές πρέπει να καλύπτονται από πράξεις και να μην παραμένουν σε θεωρητικό πλαίσιο. Επιπρόσθετα, το στατιστικό ότι για κάθε ψυχολόγο που δραστηριοποιείται στα δημόσια σχολεία αντιστοιχούν περίπου 2.500 μαθητές καταδεικνύει μια ακόμη αδυναμία στον τομέα της πρόληψης, αφού ο αριθμός των 40 ψυχολόγων δεν είναι επαρκής για να δοθεί η απαιτούμενη προσοχή σε όλους τους μαθητές, οι οποίοι είναι περίπου

Δεν παρατηρήθηκε έξαρση του φαινομένου υποστηρίζει το Υπ. Παιδείας.

100.000. Μιλώντας στην «Κ», ο γενικός γραμματέας της ΠΟΕΔ, Χάρης Χαραλάμπους, αναφέρει πως αυτό το φαινόμενο δεν επιλύεται από τη μια μέρα στην άλλη, εξηγώντας πως χρειάζονται εκείνοι οι μηχανισμοί, οι οποίοι θα δρουν άμεσα για να βοηθούν ένα μαθητή, ο οποίος θα παρουσιάζει σημάδια παραβατικότητας. «Υπάρχει η ομάδα άμεσης δράσης, η οποία όμως για να κινηθεί πρέπει να γίνουν ολόκληρες διαδικασίες και δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε όλα τα περιστατικά που λαμβάνουν χώρα καθημερινά εντός των σχολικών χώρων», υπογραμμίζει.

Από την πλευρά του το Υπ. Παιδείας, με αφορμή το πρόσφατο περιστατικό, θεωρεί πως το θέμα είναι πολύ σοβαρό και δεν εφησυχάζει, ενώ μέσω ανακοινώσεων που εξέδωσε αναφέρει πως ο υπουργός Παιδείας Κώστας Χαμπιαούρης συγκάλεσε διευρυμένη υπηρεσιακή σύσκεψη και έδωσε οδηγίες για ενίσχυση των υφιστάμενων δράσεων του ΥΠΠ, με στόχο την άμεση αντιμετώπιση των φαινομένων. Το Υπουργείο Παιδείας σημειώνει πως δόθηκαν σαφείς οδηγίες για τάχιστη στήριξη των σχολικών μονάδων με την εμπλοκή και συνεργασία όλων των αρμόδιων

υπηρεσιών και για πλήρη συμμόρφωση με το πρωτόκολλο διαχείρισης σχολικών κρίσεων, συμπληρώνοντας πως σε περιπτώσεις κρίσεως θα παρέχεται στήριξη στη σχολική μονάδα με συνοπτικές διαδικασίες. Υποστηρίζει δε, πως σύμφωνα με τις έρευνες που παρατηρητήριο για τη βία στα σχολεία που αφορούν στην έκταση του φαινομένου στις σχολικές μονάδες, από το 2011 που μετρήθηκε για πρώτη φορά, δεν παρατηρήθηκε καμιά αύξηση του φαινομένου. Στο παρόν στάδιο στόχος είναι η καθολική εφαρμογή των δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής για την πρόληψη και διαχείριση της βίας στο σχολείο, ώστε να επιτευχθεί η δραστική μείωση του φαινομένου και η διατήρηση ενός ασφαλούς σχολικού περιβάλλοντος για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Καταλήγοντας το Υπουργείο αναφέρει πως προγραμματίζεται συνάντηση του κ. Χαμπιαούρη με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις, τους οργανωμένους γονείς και άλλες υπηρεσίες, «για συζήτηση του θέματος και κοινό συντονισμό δράσεων, ώστε να υπάρξει αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση».

Στον αέρα οι εισηγήσεις

Αντίθετα με τον Υπ. Παιδείας, η ΟΕΛΜΕΚ θεωρεί ιδιαίτερα ανησυ-

Αυτά τα μικρά είναι για μία χρονιά. Καταναλώνεται το νερό στην άρδευση και τον επόμενο χρόνο πάλι γεμίζουν. Σε ό,τι αφορά το φράγμα του Ασπρόκρεμμου, το οποίο είναι το δεύτερο μεγαλύτερο στην Κύπρο και αυτές τις μέρες προβλέπεται να υπερχειλίσει, ο κ. Ρουσής ανέφερε ότι μπορεί να γίνει αρκετά σύντομα, λόγω των έντονων βροχοπτώσεων, οι οποίες καταγράφονται τις τελευταίες μέρες.

Δύο όψεις

Τα προβλήματα που επικρατούν τα τελευταία χρόνια λόγω της μειωμένης βροχοπτώσης με συνεπακόλουθο να αδειάζουν τα φράγματα, ήταν πολλά. Υπενθυμίζεται μάλιστα ότι μέχρι τις αρχές Ιανουαρίου το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων έκανε έκκληση προς τους οικιακούς καταναλωτές για εξοικονόμηση νερού. Η πληρότητα των φραγμάτων βρισκόταν στο 13% με 38 εκατ. κυβικά μέτρα σε σχέση με 62 εκατ. πέρυσι. Επίσης, το 2018 το Υπουργείο Γεωργίας είχε καταθέσει ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου το πλαίσιο στρατηγικής για την υδατική πολιτική, σύμφωνα με τα δεδομένα από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Τότε τόσο η κυβέρνηση όσο και το Υπουργείο Γεωργίας προσπαθούσαν να προετοιμάσουν το έδαφος για ακόμη μία χρονιά ανομβρίας, αφού ήδη τα αποθέματα νερού στα φράγματα ήταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Την ίδια στιγμή είχαν προγραμματιστεί και περικοπές στην άρδευση μεταφέροντας την ημερομηνία για μέσα του καλοκαιριού λόγω των μεγάλων αναγκών για πότισμα. Συγκεκριμένα θα πραγματοποιούνταν περικοπές νερού της τάξης του 30%. Αυτή ήταν η μια πλευρά του νομίσματος που αφορούσε την έλλειψη νερού. Τα προβλήματα ήρθαν όμως όταν και το νερό τελικά έφτασε εφόσον λόγω των έντονων βροχοπτώσεων, αλλά και του χαλαζιού σε αρκετές περιοχές σημειώθηκαν καταστροφές στις γεωργικές παραγωγές. Μόνο στις κοινότητες Διερόνας και Αρακαπί της επαρχίας Λεμεσού, στα μέσα Δεκεμβρίου, λίγα λεπτά χαλαζόπτωσης ήταν αρκετά για προκαλέσουν ολοκληρωτική καταστροφή της παραγωγής. Φέτος τον Φεβρουάριο, ο υπουργός Γεωργίας Κώστας Καδής έκανε περιοδεία στις πατατοφυτείες που επλήυνσαν από το χαλάζι και την πολυομβρία στην Ορμίδεια, την Ξυλοφάγου, το Λιοπέτρι και την Αυγόρου.

χητική την αυξητική τάση που καταγράφεται το τελευταίο διάστημα σε ό,τι αφορά θέματα παραβατικής και αντικιωνικών συμπεριφορές από μερίδα μαθητών σε βάρος μαθητών και καθηγητών. Μάλιστα, από τον περασμένο Ιούνιο η Παγκύπρια Συνδιάσκεψη των Γενικών Αντιπροσώπων της ΟΕΛΜΕΚ έχει καταγράψει συνολικά 18 εισηγήσεις, παροτρύνοντας το Υπουργείο Παιδείας να προχωρήσει στην υλοποίησή τους. Σημειώνεται πως μέχρι στιγμής το Υπουργείο δεν φέρεται να έχει υιοθετήσει τις εισηγήσεις της ΟΕΛΜΕΚ και πορεύεται με τα όσα συμπεριλαμβάνονται στα υφιστάμενα πρωτόκολλα και στο σχέδιο Εθνικής Στρατηγικής για τη βία και τη παραβατικότητα. Συγκεκριμένα η ΟΕΛΜΕΚ εισηγείται, μεταξύ άλλων, στελεχιακή ενίσχυση της επιτελικής ομάδας άμεσης παρέμβασης και του παρατηρητηρίου για τη σχολική βία που έχουν συσταθεί για αντιμετώπιση της σχολικής βίας, έτσι ώστε να δρουν άμεσα, αποτελεσματικά και χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες, όπως και αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών ψυχολόγων. Επιπρόσθετα, εισηγείται την πρόσληψη Σχολικών Κοινωνικών Λειτουργών και Σχολικών Βοηθών για την επίβλεψη των αποβληθέντων μαθητών.

Ο πρωθυπουργός ακούει τον επίτροπο Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων Πιερ Μοσκοβισί, κατά τη συνάντησή τους στο Μαξίμου, την Πέμπτη.

Υστατες προσπάθειες Μαξίμου για αλλαγή του κλίματος

Η κίτρινη κάρτα της Κομισιόν, οι δημοσκοπήσεις, οι 120 δόσεις και το... αέριο

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Τρόπους να απαλύνει τις «σκιές» που δημιούργησε στο κυβερνητικό αφήγημα η αυστηρή έκθεση της Κομισιόν για τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων αναζητεί η κυβέρνηση, καθώς το πλήγμα που δέχθηκε από τις επισημάνσεις των εταίρων ήταν πολυεπίπεδο.

Πρώτον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετέδωσε ότι η κυβέρνηση επιχειρεί συστηματικά και «κάτω από τα ραντάρ» να ανατρέψει σειρά από συμφωνηθείσες πολιτικές, όπως για παράδειγμα στο μέτωπο των προσλήψεων. Δεύτερον, δημιούργησε περιπλοκές στο κυβερνητικό εγχείρημα για υλοποίηση της ρύθμισης των 120 δόσεων, που αποτελεί το τελευταίο «καρτί» του Μεγάρου Μαξίμου για την ανάταξη του πολιτικού τμήματος. Τρίτον, ακυρώνει εν μέρει την εικόνα που καλλιεργείται συστηματικά από την Κουμουνδούρου, ότι ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας έχει αναδειχθεί σε αξιόπιστο και ισχυρό «παίκτη» στη διεθνή σκηνή και διαθέτει στο συγκεκριμένο πεδίο συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι του προέδρου της Ν.Δ. Κυριάκου Μητσοτάκη.

Ο κ. Τσίπρας θα επιχειρήσει το αμέσως επόμενο διάστημα να ανατρέψει την τελευταία αυτή εικόνα, επενδύοντας στην υπογραφή της συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ για την κατασκευή του αγωγού East Med που θα μεταφέρει φυσικό αέριο από τα μεγάλα κοιτάσματα που έχουν βρεθεί στη Μεσόγειο, μέσω Κύπρου και Ελλάδας, στην Ευρώπη. Σύμφωνα με πληροφορίες, η υπογραφή της

συμφωνίας από τους κύριους Τσίπρα, Αναστασιάδη και Νετανιάχου θα πραγματοποιηθεί εντός του μήνα και εκτιμάται ότι μπορεί να αποτελέσει ισχυρό επικοινωνιακό όπλο για την κυβέρνηση, μετά και την ανακάλυψη αξιοποιήσιμου κοιτάσματος στον «Γλαύκο» της κυπριακής ΑΟΖ. Εκ των πραγμάτων, εξάλλου, ο αγωγός, παρά τις τεχνικές δυσκολίες για την κατα-

Εντός του μήνα αναμένεται η υπογραφή για τον αγωγό East Med σε επίπεδο πρωθυπουργών Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ.

σκευή του, έχει εκτός από ενεργειακή και μεγάλη γεωστратηγική σημασία, ενώ επιπροσθέτως υποστηρίζεται από την Ουάσιγκτον.

Εάν η επικείμενη υπογραφή της συμφωνίας για τον East Med ενισχύσει την εικόνα του κ. Τσίπρα στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, οι ισορροπίες με τους εταίρους ενόψει του Eurogroup της 11ης Μαρτίου, όπου θα κριθεί εάν θα εκταμιευθεί το 1 δισ. από τα κέρδη των ελληνικών ομολόγων, είναι πιο σύνθετες. Η κυβέρνηση θέλει σε κάθε περίπτωση να αποφύγει τις μεγάλες εντάσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση την παρούσα οίονει προεκλογική περίοδο, καθώς θα αντέτρεπε όλη την κεντρική επικερηματολογία της. Οτι, δηλαδή, αποτελεί, πλέον, αξιόπιστο συνομιλητή των Βρυ-

ξελλών και οδηγεί την ελληνική οικονομία σε «ήρεμα νερά». Υπ' αυτήν την έννοια, το επερχόμενο Eurogroup θεωρητικά είναι σε θέση να ασκήσει μεγάλες πιέσεις στην Αθήνα με μοχλό την εκταμίευση του ενός δισ. ευρώ, που αποτελεί και άτυπη δόση.

Όμως, διαπραγματευτικά όπλα ενόψει της 11ης Μαρτίου διαθέτει και η κυβέρνηση. Όπως λέγεται, σε ευρωεκλογές δεν οδεύει μόνο η Ελλάδα, αλλά και όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι, κανένας δεν θα επιθυμεί μια σύγκρουση με επικεντρω την Ελλάδα, που θα «θόλωνε» την εικόνα εξόδου από τη μνημονιακή περίοδο, αλλά και θα την καθιστούσε θέμα της ευρωπαϊκής προεκλογικής ατζέντας σε μια περίοδο που οι ακραίες φωνές κερδίζουν συνεχώς έδαφος στην Ευρώπη.

Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα, το επικρατέστερο σενάριο είναι μέχρι το επερχόμενο Eurogroup η Αθήνα να έχει καλύψει ένα μέρος από τα προαπαιτούμενα και οι δύο από την πλευρά των εταίρων να χαμηλώσουν. Εξάλλου, για την κυβέρνηση δεν συνιστά προτεραιότητα η απόφαση για εκταμίευση της δόσης να ληφθεί άμεσα και όχι τον Απρίλιο.

Το στοίχημα του ομολόγου

Το Μέγαρο Μαξίμου επενδύει κατά βάση στην επιτυχή έκβαση της επικείμενης νέας προσπάθειας για έκδοση ομολόγου -δεκαετίους αυτή τη φορά διάρκειας-, που θα πιστοποιεί ότι η ελληνική οικονομία ανακτά την εμπιστοσύνη των αγορών. Παράλληλα, η κυβέρνηση εμφανίζεται αποφασισμένη να προωθήσει τη ρύθμιση για τις 120

δόσεις, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με την έκθεση της Κομισιόν είχε δεσμευθεί ότι θα την «παγώσει». Απλώς, προκειμένου να αποφευχθούν εντάσεις στο Eurogroup, η συγκεκριμένη πρωτοβουλία θα εκδηλωθεί μετά τις 11 του μήνα. Μάλιστα, μετά τον αρχικό αιφνιδιασμό, το Μέγαρο Μαξίμου μετέδιδε ότι ουδέποτε είχαν αναληφθεί δεσμεύσεις πως η ρύθμιση δεν θα ισχύσει, αλλά ο υπουργός Οικονομικών Ευκλείδης Τσακαλώτος είχε απλώς αναφέρει προς τους θεσμούς πως θα ενημερωθούν όταν το νομοσχέδιο λάβει την τελική μορφή του.

Όπως προαναφέρθηκε, οι 120 δόσεις αποτελούν κρίσιμο πυλώνα του σχεδιασμού του κ. Τσίπρα στην πορεία προς τις κάλπες, αφού συμπληρώνουν το παζλ των παροχών των τελευταίων μηνών: Προστίθενται, δηλαδή, στην επιστροφή των αναδρομικών στα ειδικά μισθολόγια, στη διανομή κοινωνικού μερίσματος, στο νομοσχέδιο για την προστασία της πρώτης κατοικίας και στην καταβολή επιδόματος ενοικίου.

Πάντως και παρά τις προσδοκίες του ΣΥΡΙΖΑ, η στρατηγική του Μεγάρου Μαξίμου επί του παρόντος δεν αποδίδει. Είναι ενδεικτικό ότι, αν και η πλειονότητα των μέτρων με κοινωνικό πρόσημο έχει υλοποιηθεί ή εξαγγελθεί, η δημοσκοπική ψαλίδα από τη Ν.Δ. διευρύνεται. Μάλιστα, σύμφωνα με την έρευνα της Pulse (για τον ΣΚΑΙ) έχει φθάσει στις 11 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ καταγράφει μείωση των ποσοστών του σε σύγκριση με την αμέσως προηγούμενη μέτρηση.

«Συμπαράταξη» με το βλέμμα στην επόμενη μέρα

Τα σενάρια για τα σχέδια του κ. Τσίπρα

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Κάλεσμα για τη δημιουργία «ενός ευρύτατου μετώπου», μιας «ευρύτατης συμπαράταξης», όπως χαρακτηριστικά είπε, «προκειμένου να αποτραπεί ενόψει των κρίσιμων ευρωεκλογών η επέλαση της Ακροδεξιάς», απύθυνε ο Αλέξης Τσίπρας εντός της εβδομάδας, με το πέρας της Πολιτικής Γραμματείας του ΣΥΡΙΖΑ. Σύμφωνα με πηγές της «Κ», που είναι σε θέση να γνωρίζουν τις στρατηγικές σκέψεις του πρωθυπουργού, η λέξη-κλειδί της δήλωσης ήταν η «συμπαράταξη». Ο κ. Τσίπρας έχει βάσει φρένο αυτή τη στιγμή στη διεύθυνση του ΣΥΡΙΖΑ. «Είναι κάτι που δεν τον απασχολεί», σημειώνουν οι ίδιες πηγές, καθώς ο στόχος του δεν είναι να μεγαλώσει το κόμμα του ούτε να «εγγραφούν νέα μέλη». Ο στρατηγικός στόχος του Τσίπρα είναι η συνεργασία του ΣΥΡΙΖΑ με νέα κόμματα και σκέληματα. Εξ ου και η «συμπαράταξη». Οι ίδιες πηγές περιέγραφαν το σκεπτικό του πρωθυπουργού: «Στόχος δεν είναι ούτε να κεντροποιηθεί ο ΣΥΡΙΖΑ ούτε να συριζοποιηθούν οι κεντρώοι». Ο στόχος «είναι να παραμείνουν και οι μεν και οι δε με τις αρχές και τις αξίες τους και να μπορέσουμε να προχωρήσουμε σε μια προγραμματική σύγκλιση, δημιουργώντας την πολυπόθητη συμμαχία». Η περαιτέρω προσεκτική ανάπτυξη της ίδιας δήλωσης του πρωθυπουργού «το λέει» και αυτό. Ο κ. Τσίπρας μίλησε για ένα πλατύ κάλεσμα σε όλες τις προοδευτικές δυνάμεις, τις οποίες προσδιόρισε ως «κόμματα, συλλογικότητες, αλλά και πολίτες που αυτοπροσδιορίζονται στον προοδευτικό χώρο». Στην ίδια λογική αναμένεται να κινηθεί και η σημερινή ομιλία του στην Κεντρική Επιτροπή του κόμματος, που σύμφωνα με πληροφορίες θα προχωρήσει ένα ακόμη βήμα προς την κατεύθυνση της συνεργασίας κομμάτων και συλλογικότητας.

Τα επόμενα βήματα

Ο Μάρτιος θα είναι μήνας, ούτως ή άλλως, εξελίξεων στο συγκεκριμένο θέμα, αφού δεν υπάρχουν χρονικά περιθώρια. Ο πρωθυπουργός για αρχή θα μιλήσει αύριο στην, περήφην πλέον, εκδήλωση της 4ης Μαρτίου με τη συμμετοχή του προέδρου των Σοσιαλιστών, Ούντο Μπούλμαν. Παρά το γεγονός ότι η εκδήλωση έχει πάρει μεγάλη δημοτικότητα, κυρίως λόγω της παραφιλολογίας για τη συμμετοχή ή όχι του κ. Παπανδρέου, αλλά και της εκθροικής στάσης που κράτησε το ΚΙΝΑΛ, δεν έχει δοθεί η δέουσα προσοχή σε κάτι που επισομαινείται στην «Κ» στέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ. Η εκδήλωση συνδιοργανώνεται από το ελληνικό γραφείο του Friedrich Ebert-Stiftung, ενός ιδρύματος με μεγάλη επιρροή στη Γερμανία στο

πεδίο της κοινωνικής δημοκρατίας και των ισών ευκαιριών, κάτι που αποτυπώνει, σύμφωνα με την ίδια πηγή, «πως η προσπάθεια Τσίπρα πάει να αποκτήσει ρίζες». Θα ακολουθήσουν όμως και άλλα βήματα. Ο κ. Τσίπρας σχεδόν ολόκληρο τον Μάρτιο θα πάρει «επ' όμου» το θέμα της συγκρότησης του μετώπου. Και αυτό έχει εξήγηση. Δεν είναι λίγοι αυτοί που θεωρούν ότι με δεδομένο πως η προσπάθεια εκλογικής αντιπέθεσης που σχεδίαζε το Μαξίμου έχει αποτύχει, ο κ. Τσίπρας προσανατολίζεται προς μια στρατηγική «ελεγχόμενης ήττας». Δηλαδή, να μην να πτηθεί από τον κ. Μητσοτάκη, αλλά ταυτόχρονα να αναδειχθεί ο ίδιος στον αντίπαλο πόλο. Θεωρείται βέβαιο πως θα μιλήσει για το ίδιο θέμα στην παρουσίαση του ευρωψηφοδελτίου, ενώ δεν αποκλείεται να έχει προσωπικά τετ α τετ με «κόμματα, συλλογικότητες αλλά και πολίτες», όπως είχε πει στη δήλωσή του, που θα ενταχθούν στο ευρωψηφοδέλτιο. Στις εθνικές εκλογές ωστόσο η προσπάθεια μπο-

Το άρθρο του αρχηγού του ΣΥΡΙΖΑ στις 3 Σεπτεμβρίου του 2017, στο οποίο δήλωνε θαυμαστής του ΠΑΣΟΚ και του Ανδρέα Παπανδρέου.

ρεί να εκφραστεί και με νέο όνομα, που θα σηματοδοτεί αυτή τη «συμπαράταξη». Μία σκέψη είναι διπλά στο «ΣΥΡΙΖΑ» να προστεθεί το «προοδευτικό μέτωπο» ή «προοδευτική συμμαχία», που θα αποτυπώνει τα δύο διαφορετικά κομμάτια που «ενώθηκαν».

Τα παραπάνω φαίνεται πως ο Αλέξης Τσίπρας τα επεξεργάζεται καιρό. Αν ανατρέξει κάποιος στο άρθρο που είχε γράψει στις 3 Σεπτεμβρίου του 2017 για τα γενέθλια του ΠΑΣΟΚ, δήλωνε θαυμαστής του ΠΑΣΟΚ που κατάφερε και «συνένωσε τόσες και τόσο ισχυρές κοινωνικές δυνάμεις και πρόσφερε τόσα στην κοινωνία». Στο ίδιο κείμενο είχε μιλήσει με κολακευτικά λόγια για το γεγονός ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου δημιούργησε νέο κόμμα. Μιλώντας για «ραντεβού με την Ιστορία», σημείωνε πως «στο ραντεβού αυτό η ιδρυτική ομάδα του ΠΑΣΟΚ, με επικεφαλής τον Ανδρέα (...) δεν βολεύτηκαν στο πατρικό κόμμα της Ένωσης Κέντρου, αλλά επέλεξαν τον δύσκολο -και για πολλούς από τους παραδοσιακούς ακατανόητο- δρόμο της δημιουργίας νέου κόμματος». Μπορεί η τότε αναφορά να αποκαλύπτει μία ακόμη μύχια σκέψη του πρωθυπουργού για το απώτερο μέλλον;

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το γεωπολιτικό παιχνίδι και το πρωτογενές πλεόνασμα

Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Η αρχική ιδέα του Κοδριγκτόνους ήταν να επιτευχθεί μια ειρηνική «έξωση» του τουρκο-αιγυπτιακού στόλου. Όταν όμως ο Γάλλος ναυτικός de Rigny (γνωστός και ως «οδός Δερνγνύ» δίπλα στην πλατεία Βικτωρίας) έσπευσε να απαντήσει στα απρόκλητα πυρά που δέχτηκε η φρεγάτα «Ζεϊρήνα», ξέσπασε η ναυμαχία στο Ναυαρίνο. Το αποτέλεσμα ήταν να τα μαζέψει ο Ιμπραήμ και να έρθει αργότερα ο Καποδιστριας για να ξεκινήσει η περιπέτεια του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Ο πρόεδρος Μακρόν έχει περισσότερους λόγους (εσωτερικού πολιτικού γοήτρου) από τον Κάρολο Γ' να διπλωράσει με τις φρεγάτες του την επικίνδυνη αρχομανία της Τουρκικής Αρμάδας. Να θυμίσει δηλαδή στον Ερντογάν, ότι δεν

Παρατηρητές αποδίδουν την κατάργηση του διαγωνισμού για ό,τι έχει απομείνει στο λιμάνι του Πειραιά σε αμερικανική χείρα.

μπορεί με το έτος θέλω να κάνει κουμάντο στην Ανατολική Μεσόγειο. Κόντρα στους διεθνείς κανονισμούς και αδιαφορώντας για τα συλλογικά συμφέροντα των Μεγάλων. Τα ενεργειακά κοιτάσματα στην περιοχή είναι αυτό που οι αναλυτές αποκαλούν Game Changer, η εξέλιξη δηλαδή που μπορεί να αλλάξει την πορεία των πραγμάτων. Το παιχνίδι είναι, εν προκειμένω, γεωπολιτικό. Η ανεξαρτησία της

Ευρώπης από το ρωσικό αέριο, αλλά και η εναλλακτική προς τα αραβικά καύσιμα είναι θέμα σημαντικό. Δείτε πόσο διαφορετικά συμπεριφέρεται η Αμερική επειδή το λιμάνι να μεταλλάσσει και να αξιοποιεί τα ενεργειακά της κοιτάσματα. Και όσο βαδίζει προς την ανεξαρτησία της, τόσο θα ακούγεται λογικό να ζητεί ο Τραμπ (και αύριο κάποιος άλλος...) να πληρώσουν οι Ευρωπαίοι για την άμυνά τους.

Το ίδιο λογικά είναι η απαίτηση της Ουάσιγκτον να συγκρατηθεί η κινεζική επέκταση. Παρατηρητές αποδίδουν την κατάργηση του διαγωνισμού για ό,τι έχει απομείνει στο λιμάνι του Πειραιά, τη βασική παρακώρρηση του έργου αποθηκών στο Θριάσιο, την επιφύλαξη για την πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής και άλλα παρόμοια σε αμερικανική χείρα. Η κινεζική επέλαση πρέπει

να σταματήσει· ιδίως η υιοθέτηση της 5ης τεχνολογικής γενιάς στις τηλεπικοινωνίες (5G). Εκτιμάται ότι η καθημερινή δραστηριότητα του πρέσβη Τζέφρεϊ Πάιατ δεν απηχεί μόνον τη σημερινή Ουάσιγκτον. Εξάλλου, μια μεγάλη μερίδα Αμερικανών επικροτεί τις ενέργειες Τραμπ εναντίον της Κίνας. Ο,τι κι αν λένε οι Γερμανοί...

Οι οποίοι εξάλλου βρίσκονται πίσω από τις φήμες για δύο εξελίξεις που μας αφορούν. Σύμφωνα με καλά περιφρουρημένους παράγοντες του Μαξίμου, ο Κυριάκος Μητσοτάκης έχει αποκτήσει ισχυρό προβάδισμα κύρους επειδή κατόρθωσε να πείσει πως είναι ικανός, διαθέτει σχέδιο και, το κυριότερο, σύντομα θα αποκτήσει μια διευρυμένη συμμαχία στην προσπάθειά του να πείσει τους Ευρωπαίους για τις σημαντικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο με-

ταμνημονιακό πρόγραμμα επιτήρησης της Ελλάδας. Ο πρόεδρος της Ν.Δ. θέλει να το επιτύχει όσο πιο συναινετικά μπορεί, παρόλο που αυτό δεν θα αλλάξει τίποτε στα μετεκλογικά σχέδιά του. Η αλυσιδωτή μείωση της φορολογίας είναι η ναυαρχίδα σειράς μεταρρυθμίσεων, που θα δρομολογηθούν όλες μέσα στον πρώτο μήνα και θα ολοκληρωθούν στο πρώτο τρίμηνο.

Η ανησυχία του Μαξίμου είναι δικαιολογημένη. Μέτρηση της Pulse (ΣΚΑΙ) έδειξε ότι το 88% πιστεύει πως «κρίνεται να μειωθούν γενικά οι φόροι». Ο κ. Τσίπρας όμως είναι ταυτισμένος με τη βαριά φορολόγηση. Είναι ο πρωθυπουργός που «κάνει τον σταυρό του» στο όνομα του «υπεριπλεονάσματος». Ο μόνος πολιτικός που νομίζει ότι η οικονομία πηγαίνει καλύτερα όταν τα κρατικά έσοδα αυγαταίνουν. Εφτασε ο πρω-

θυπουργός, σε μια βδελυρή δήλωση, να θεωρεί «προοδευτικούς» μόνον όσους πολίτες θέλουν ένα βαρύ και μεγάλο κράτος.

Δείτε τώρα τον μοναδικό συνδυασμό των δύο εξελίξεων: Η κυρία Μέρκελ, εφόσον το κόμμα της χάσει και άλλο έδαφος στις ευρωεκλογές, θα πιεστεί σε παραιτήση υπέρ της «Ανεγκρετ» μέσα στο φθινόπωρο. Το ντούετο Γερμανία - Γαλλία θα σπεύσει με τη χαλάρωση των προγραμμάτων σε όσα κράτη υπέφεραν περισσότερο από την κρίση. Στο νέο περιβάλλον, η Ελλάδα θα μπορέσει να επανεισπραγματευτεί το Μεσοπρόθεσμο, μέσω νέας περαιτέρω διευθέτησης του χρέους, που θα επιτρέψει μείωση του πρωτογενούς πλεονάσματος «κοντά στο 2%». Θα είναι άραγε αυτό το αποκαireτιστήριο «δώρο» της «Μούτε» προς τον «τρυφερό Αλέξη»;

ΜΑΡΤΙΟΣ 2019

Γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

Η ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ ΣΤΟ ΠΙΑΤΟ ΜΑΣ

Ταραμοσαλάτες

από τον Λαζάρου

Ο καλύτερος μπακαλιάρος

από τον Πέσκια

Νηστήσιμα γλυκά

από τον Παρλιάρο

+

**Η ΧΑΡΑ
ΤΟΥ VEGAN!**

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αντίδοτο στο δόγμα «καμένης γης» του ΣΥΡΙΖΑ

Σχέδιο επόμενης ημέρας από τη Ν.Δ.

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Το **σχέδιο** της επόμενης ημέρας για τη διαμόρφωση νέων προοπτικών και ενός αισιόδοξου μέλλοντος για την Ελλάδα, μετά τις εθνικές εκλογές, αποτελεί τη βασική προτεραιότητα του προέδρου της Ν.Δ. Κυριάκου Μητσοτάκη, ο οποίος αντιμετωπίζει την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ως ήδη ξεπερασμένη από διενείς παράγοντες και αγορές. Ως εκ τούτου, ο κ. Μητσοτάκης αναπτύσσει το αφήγημα της Ν.Δ. όχι με βάση την εκλογική μάχη, αλλά την καλύτερη προετοιμασία για τη διακυβέρνηση της χώρας μετά τις εκλογές. Δεδομένου ότι στην Πειραιώς προεξοφλούν ότι η Ν.Δ. θα αποτελεί την επόμενη κυβέρνηση της χώρας, ο κ. Μητσοτάκης και οι συνεργάτες του εκπονοούν σχέδια αντιμετώπισης των προβλημάτων που θεωρούν ότι δίχως άλλο θα προκύψουν λόγω της ναρκοθέτησης του εδάφους την οποία συστηματικά προωθεί ο ΣΥΡΙΖΑ. Η Πειραιώς εκτιμά ότι ο ΣΥΡΙΖΑ ακολουθεί τακτική «καμένης γης» και γι' αυτό αφήνει πίσω τις νάρκες, που εκτιμά πως θα σκάσουν στα χέρια της επόμενης κυβέρνησης.

Την ίδια στιγμή ο κ. Μητσοτάκης θα στείλει (αύριο) επιστολή στο

ΕΛΚ ζητώντας αναστολή της συμμετοχής του κόμματος του Ούγγρου πρωθυπουργού Βίκτορ Ορμπαν. Η κίνησή του αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην ανάδειξη του κεντροδεξιού και φιλελεύθερου χαρακτήρα που εκπροσωπεί η Ν.Δ. μέσα στο ΕΛΚ, αλλά και στην ακύρωση εμπράκτως της κριτικής του ΣΥΡΙΖΑ περί «ακροδεξιάς».

Η αποτύπωση

Παράλληλα, από την Πειραιώς είναι εξαιρετικά λεπτομερείς στην αποτύπωση των ναρκών που έχει θέσει ο ΣΥΡΙΖΑ προκειμένου να υπονομεύσει την επόμενη κυβέρνηση. Το δόγμα «καμένης γης» σε συνδυασμό με μια πολιτική που στην Πειραιώς περιγράφουν ως ετεροχρονισμένη εκδοχή του «Τσοβόλα δώσ' τα όλα» με παροχολογία και διορισμούς στο Δημόσιο έχει ως στόχο τη συσπείρωση του σκληρού κομματικού ακροατηρίου. Σύμφωνα με τους επιτελείς της Ν.Δ., οι νάρκες του ΣΥΡΙΖΑ είναι τέσσερις.

• Πρώτη είναι η δημοσιονομική. Ο ΣΥΡΙΖΑ, τονίζουν, αφού δέσμευσε τη χώρα σε δυσβάσταχτα πρωτογενή πλεονάσματα της τάξης του 3,5% του ΑΕΠ έως το 2022 και λιτότητα έως το 2060, αφήνει στην επόμενη κυβέρνηση εκκρεμότητες

Ο κ. Μητσοτάκης θα στείλει επιστολή στο ΕΛΚ ζητώντας αναστολή της συμμετοχής του κόμματος του Ούγγρου πρωθυπουργού Βίκτορ Ορμπαν. Η κίνησή του αποσκοπεί στην ανάδειξη του κεντροδεξιού χαρακτήρα που εκπροσωπεί η Ν.Δ. μέσα στο ΕΛΚ, αλλά και στην έμπρακτη ακύρωση της κριτικής του ΣΥΡΙΖΑ περί «ακροδεξιάς».

Στην Πειραιώς περιγράφουν την πολιτική ΣΥΡΙΖΑ ως ετεροχρονισμένη εκδοχή του «Τσοβόλα δώσ' τα όλα» με παροχολογία και διορισμούς στο Δημόσιο.

που έχουν δύο πηγές: τη διόγκωση του κομματικού κράτους και την αύξηση του κόστους μισθοδοσίας και τις δικαστικές διεκδικήσεις. Τονίζεται ότι το 2018 το κόστος μισθοδοσίας αυξήθηκε κατά 660 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το 2017, ενώ στα χρόνια του ΣΥΡΙΖΑ το κόστος προσωπικού της Γενικής Κυβέρνησης αυξήθηκε κατά 2 δισ. ευρώ. Όλα αυτά, όπως αναφέρουν από την Πειραιώς, έγιναν παράλληλα με την υπερφορολόγηση όλων των πολιτών, την κατάργηση του ΕΚΑΣ και άλλων κοινωνικών επιδομάτων και την αύξηση των έμμεσων φό-

ρων. Γίνεται επίσης λόγος για πολλαπλασιασμό των άχρηστων διοικητικών δομών (47% αύξηση στις θέσεις των Γενικών Γραμματέων με αδιαφανείς διαγωνισμούς και παρέμβαση υπουργών στο ΑΣΕΠ).

Μιλούν ακόμη για τοποθέτηση κομματικών εγκαθέτων σε Ανεξάρτητες Αρχές, αναφέροντας ως πλέον πικρό παράδειγμα τη Βασιλική Θάνου στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Ως προς τις δικαστικές διεκδικήσεις, στην Πειραιώς θεωρούν ότι η κυβέρνηση δεν επέλυσε εγκαίρως τα ζητήματα που αναδύονταν κατά καιρούς, με αποτέλεσμα να υπάρχουν εκκρεμότητες για αναδρομικά που αγγίζουν τα 3,6 δισ. ευρώ σε ετήσια βάση.

• Δεύτερη είναι η τραπεζική νάρκη και το ιδιωτικό χρέος. Ως γενεσιουργός αιτία εντοπίζεται το κλείσιμο των τραπεζών το 2015, που οδήγησε στην τρίτη ανακεφαλαιοποίησή τους. Αποτέλεσμά της, αναφέρουν από την Πειραιώς, ήταν η απώλεια του 98% της αξίας των τραπεζών, με ζημιά 40 δισ. ευρώ (25 για το Δη-

μόσιο και 15 για τους μικρομετόχους). Επιπλέον τονίζεται η εκτόξευση των κόκκινων δανείων από το 35% στο 45% και η αύξηση του συνολικού ιδιωτικού ληξιπρόθεσμου χρέους στα 226 δισ. ευρώ, ήτοι 122% του ΑΕΠ. Ετσι, με την αναμικτή ανάπτυξη από τη μια και τον «ηθικό κίνδυνο» από την άλλη, τα ευάλωτα νοικοκυριά ήρθαν αντιμέτωπα με μια απελπιστική κατάσταση, ενώ οι στρατηγικοί κακοπληρωτές παρέμειναν στο απυρόβλητο.

• Η τρίτη νάρκη που θα πρέπει να απενεργοποιήσει η μελλοντική κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη είναι η πορεία της οικονομίας και η διαφανόμενη επιβράδυνσή της. Η Κομισιόν καθώς και σειρά άλλοι διενείς φορείς επισημαίνουν ότι υπάρχουν καθυστερήσεις στην προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων, την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου, τα κόκκινα δάνεια, την ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας και τις μεταρρυθμίσεις σε αγορά ενέργειας, φορολογική διοίκηση και δικαιοσύνη. Αυτές οι

καθυστερήσεις, τονίζουν από την Πειραιώς, επηρεάζουν και τις παρεμβάσεις στο χρέος.

• Τέταρτη, αλλά εξίσου σημαντική νάρκη είναι αυτή των βασικών υπηρεσιών και υποδομών, που, σύμφωνα με την Πειραιώς, βρίσκονται σε πιο τραγική κατάσταση από ποτέ. Ως πλέον ενδεικτικά παραδείγματα απαξίωσης περιγράφονται η ΔΕΗ και τα ΕΛΤΑ. Η κυβέρνηση Τσίπρα, αναφέρουν από το επιτελείο του κ. Μητσοτάκη, έχει πρακτικά επιβάλλει στη ΔΕΗ την απώλεια του 40% του κύκλου εργασιών της (2 δισ. ευρώ) δίχως κανένα αντάλλαγμα, ενώ παράλληλα προχωρά στην πώληση του 40% της λιγνιτικής παραγωγής της εταιρείας δίχως να ορίζει καν ελάχιστο τίμημα. Επίσης, η Ν.Δ. καταγγέλλει τη διαχείριση των ΕΛΤΑ από τον διευθύνοντα σύμβουλο ως αντάξια κομματικάρχη και όχι επικεφαλής ενός οργανισμού που παρουσιάζει εικόνα πτωχευμένης εταιρείας, με χρέη 250 εκατ. ευρώ και έλλειμμα που για το 2019 προβλέπεται στα 80 εκατ. ευρώ.

Ο επταετής πόλεμος του Αλέξη Τσίπρα με τον Γιάννη Στουρνάρα

Πώς οι μάχες του 2012 και τα «Ιουλιανά» του 2015 οδήγησαν στις τριβές για την Τράπεζα Αττικής και στο τηλεφώνημα Πολάκη

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Η **σύγκρουση** του ΣΥΡΙΖΑ με τον διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ξεκίνησε από την πρώτη ημέρα που ο Γιάννης Στουρνάρας ανέλαβε καθήκοντα υπουργού Οικονομικών στην κυβέρνηση Σαμαρά - Βενιζέλου στις 5 Ιουλίου 2012. Η τότε αξιωματική αντιπολίτευση υπό τον Αλέξη Τσίπρα ερχόταν συχνά σε σκληρή αντιπαράθεση με τον κ. Στουρνάρα, ο οποίος αναλάμβανε στο Κοινοβούλιο το βάρος της υπεράσπισης της κυβερνητικής πολιτικής. Ο οικονομολόγος καθηγητής με διδακτορικό από την Οξφόρδη και γιος κομμουνιστή ήταν και παραμένει αντίπαλον δέος και (εκ της θέσης του) «θεσμικό εμπόδιο» για τους σχεδιασμούς πολιτικών που αναδείχθηκαν μέσα από φοιτητικά κομμουνιστικά φυτώρια, πιστεύοντας ότι μια άλλη νομισματική αρχιτεκτονική μπορεί να είναι εφικτή για την Ελλάδα και την Ευρώπη του μέλλοντος. Από τις 10 Ιουνίου 2014, όταν ο ΣΥΡΙΖΑ αντέδρασε στον διορισμό του στην Τράπεζα της Ελλάδος, έως πρόσφατα, όταν ο αναπληρωτής υπουργός Υγείας Παύλος Πολάκης επιχείρησε ένα είδος τηλεφωνικού εκφοβισμού με αφορμή την υπόθεση διερεύνησης της νομιμότητας ενός δανείου του, ο κ. Στουρνάρας παραμένει ίσως ο προσφιλέστερος και πιο σταθερός στόχος της κυβέρνησης.

Τον θεωρούσαν εμπόδιο

Ο πρώτος υπουργός Οικονομικών της κυβέρνησης Τσίπρα Γιάννης Βαρουφάκης περιγράφει στο βιβλίο του «Ενήλικος στο δωμάτιο» με θέμα την εποποιία του 2015, ότι ο κ. Τσίπρας διαβεβαίωνε τους συνεργάτες του πως το πρώτο που θα έκανε όταν θα γινόταν πρωθυπουργός, θα ήταν «να διώξει με τις κλωτσιές» τον διοικητή της ΤτΕ. Σύμφωνα με διασταυρωμένες πηγές, ο πρωθυπουργός και οι στενοί συνεργάτες του πίστευαν ακράδαντα ότι ο κ. Στουρνάρας ήταν το κυρίαρχο εμπόδιο σε μια «σκληρή διαπραγμάτευση» που

θα οδηγούσε στην κατάργηση του μνημονίου. Μία από τις ιδέες που είχαν απήχηση σε κυβερνητικούς κύκλους εκείνη την εποχή ήταν η έφοδος στο Νομισματοκοπείο και η κατάσχεση του αποθέματος χαρτονομισμάτων από το ελληνικό κράτος. Μια άλλη φιλόδοξη ιδέα ήταν το «σχέδιο» για την υποστήριξη των τραπεζών με έκτακτη χρηματοδότηση της ΤτΕ μέσω του μηχανισμού ΕΛΑ, κάτι που θα επέτρεπε στην Αθήνα να συνεχίσει τη «διαπραγμάτευση», αγνοώντας τους κανόνες και τους περιορισμούς της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Με απλά λόγια, η απαίτηση του επιτελείου Τσίπρα προς την ΤτΕ ήταν «δώστε στις τράπεζες έκτακτη χρηματοδότηση, αγνοώντας τη Φρανκφούρτη, έτσι ώστε εμείς να έχουμε άνεση να επιμεινουμε στη διαπραγμάτευση».

Η πραγματικότητα ήταν ότι τίποτα από αυτά δεν είχαν οποιαδήποτε λογική και πρακτική αξία, αφού και οι δύο ιδέες («γιοιουρούσι» στον Χολαργό και μονομερή στήριξη τραπεζών), αν υλοποιούνταν από έναν πρόθυμο διοικητή, θα ενεργοποιούσαν διαδικασίες για την εξώση του «κράτους-πειρατή» από το ευρωσύστημα. Η Ευρώπη δεν είχε την «πολυτέλεια» να επικυρώσει την αρχή ότι ένα κράτος μπορεί να αποφασίζει για τις τράπεζές του αδιαφορώντας για όλα τα υπόλοιπα. Για να περιφρουρήσει την αρχή της αμοιβαιότητας θα αποφάσιζε έκτακτο Gxexit.

Όλα αυτά τα στοιχειώδη δεν μπορεί να μην τα γνώριζαν οι κυβερνώντες. Οπότε από τότε το ερώτημα παραμένει: Διέσωσε ο κ. Στουρνάρας την Ελλάδα από ένα «προσχεδιασμένο ατύχημα» που θα την έσπρωχνε σε έναν δρόμο χωρίς επιστροφή; Κάποιοι θεωρούν πως «ναι, εμπόδιζε μια προμελετημένη σύγκρουση που θα εξελισσόταν σε βαθιά μεταβολή», ενώ άλλοι επιμένουν ότι αυτή η ερμηνεία είναι υπερβολική και ότι ποτέ ο ΣΥΡΙΖΑ δεν ήθελε στ' αλήθεια να επιβάλει στη χώρα τις έκτακτες συν-

Σύμφωνα με όσα γράφει στο βιβλίο του ο πρώην υπουργός Οικονομικών Γιάννης Βαρουφάκης, ο Αλέξης Τσίπρας διαβεβαίωνε τους συνεργάτες του πως το πρώτο που θα έκανε όταν θα γινόταν πρωθυπουργός θα ήταν «να διώξει με τις κλωτσιές» τον διοικητή της ΤτΕ Γιάννη Στουρνάρα (φωτ. από συνάντησή τους λίγο πριν ανέλθει στην εξουσία ο ΣΥΡΙΖΑ).

Κατά τους υπολογισμούς της ΤτΕ το κόστος της «σκληρής διαπραγμάτευσης» με τους θεσμούς έφτασε τα 86 δισ. ευρώ.

θήκες ενός δραχμικού καθεστώτος. Οι γνωρίζοντες λένε, πάντως, ότι κατά τα Ιουλιανά του 2015 η Τράπεζα της Ελλάδος συνέβαλε ώστε το Μέγαρο Μαξίμου να κατανοήσει ότι μια ενδεχόμενη απόφαση που θα έφερνε την αποχώρηση από το ευρώ, θα μπορούσε να επισύρει ποινική ευθύνη λόγω του αναπόφευκτου μνημονισμού της εθνικής περιουσίας, που συμπυκνώνεται στους τραπεζικούς ισολογισμούς.

Η εσπευσμένη συμφιλίωση του Μεγάρου Μαξίμου με την ευρωπαϊκή κανονικότητα δεν συνοδεύθηκε από «κανονικοποίηση» των σχέσεων με

τον κ. Στουρνάρα. Οι επιθέσεις βρίσκονταν στην ημερήσια διάταξη με κάθε λογής αφορμή, καθώς ο διοικητής καλείτο να τοποθετηθεί σε εξεταστικές επιτροπές της Βουλής σχεδόν ως κατηγορούμενος – πότε για τις συμβάσεις του Δημοσίου για τη Siemens και πότε για τα «δάνεια των κομμάτων». Η απροθυμία του να αποκρύψει δεδομένα, όπως το κόστος της «σκληρής διαπραγμάτευσης» που κατά τους υπολογισμούς της ΤτΕ κόστισε 86 δισ. ευρώ, ουδώς βοήθησε στη διαμόρφωση φιλικών σχέσεων.

Η σφοδρότερη σύγκρουση, όμως, οφείλεται στην υπόθεση της Τράπεζας Αττικής. Η μη συστημική τράπεζα ακολουθούσε μια διαδικασία δανειοδοτήσεων, η οποία ετέθη υπό τον έλεγχο της Τράπεζας της Ελλάδος και ευρέθη προβληματική. Επιχειρηματίες που εμφανίζονταν φιλικοί προς στην κυβέρνηση –όπως ο εργολάβος Χρήστος Καλογρίτσας, αλλά και άλλοι– μπορούσαν να έχουν προνομιακή δανειοδότηση χωρίς

τις αντίστοιχες εξασφαλίσεις. Η εικόνα που δημιουργήθηκε ήταν αυτή μιας τράπεζας που επικειρήθηκε να λειτουργήσει με πολιτικούς όρους, προκαλώντας ζημία εκατοντάδων εκατομμυρίων στους μετόχους της. Ο κ. Στουρνάρας απέστειλε στη Δικαιοσύνη το σχετικό πόρισμα των υπηρεσιών της Τράπεζας της Ελλάδος. Την επόμενη ημέρα, στις 16 Σεπτεμβρίου 2016, πραγματοποιήθηκε έφοδος των φορολογικών αρχών στα γραφεία της εταιρείας επικοινωνίας και διοργανώσης συνεδρίων Mindshare που ανήκει στη σύζυγό του, Λίνα Νικολοπούλου. Το συμβάν προκάλεσε τηλεφωνική επικοινωνία την ίδια ημέρα του διοικητή με τον πρωθυπουργό, ο οποίος δήλωσε άγνοια για την έφοδο. Και ενώ μερίδα του Τύπου διατηρεί έκτοτε στο στόχαστρο την κ. Νικολοπούλου χωρίς να έχει προκύψει οποιαδήποτε κατηγορία, η Δικαιοσύνη προχώρησε μόλις πρόσφατα στις πρώτες διώξεις για την υπόθεση της Τράπεζας Αττικής.

«Εδώ Πολάκης»

Ολόκληρο το 2017 και το 2018 πέρασε με το ζεύγος Στουρνάρα να είναι στόχος συνεχών επικριτικών δημοσιευμάτων. Ο Νίκος Παππάς, ο Χρήστος Σπίρτζης, ο Δημήτρης Τζανακόπουλος, αλλά και ο Παύλος Πολάκης τιμούσαν ανελλιπώς τον κ. Στουρνάρα τοποθετώντας τον στα πρόσωπα με τα οποία συντηρούσαν αντιπαράθεση. Ανάμεσα στα «λάθη» του διοικητή ήταν ότι υποστήριξε πως ο πρωθυπουργός έπρεπε να ζητήσει την περίφημη «πιστοληπτική γραμμή», έτσι ώστε να διαμορφωθεί κλίμα ενισχυμένων εγγυήσεων, μέσα στο οποίο το κράτος θα μπορούσε να επανασυνδεθεί ασφαλέστερα με τις αγορές και οι τράπεζες θα είχαν μεγαλύτερη ευχέρεια στο να προχωρήσουν στην εξυγίανσή τους. Η κυβέρνηση προτίμησε την «καθαρή έξοδο», ενώ ο κ. Στουρνάρας είδε το όνομά του στη δικογραφία που σχηματίστηκε από τις καταθέσεις «προστατευόμενων μαρτύρων» για την υπόθεση Novartis. Ο Παύλος Πολάκης σε περυσινή τοποθέτησή του στη Βουλή είχε υπαινιχθεί ότι διέθετε γνώση για την ταυτότητα των προστατευόμενων μαρτύρων. Εναν χρόνο μετά, η πληροφορία για τον έλεγχο νομιμότητας δανείου του ύψους 100.000 ευρώ από την Τράπεζα Αττικής που διέταξε η Τράπεζα της Ελλάδος, τον παρέσυρε εν θερμώ να τηλεφωνήσει στον κ. Στουρνάρα και να δημοσιοποιήσει την περιεκτικόμενη συνομιλία, η οποία κατά τον διοικητή υπήρξε προϊόν καταγραφής.

Η επικίνδυνη σιγή ασυρμάτου στην ΕΛ.ΑΣ.

Διάρτητο το σύστημα επικοινωνίας των «μάχιμων» υπηρεσιών

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΟΥΛΙΩΤΗ**

Το πρωί της 20ής Φεβρουαρίου 30 αναρχικοί εισέβαλαν στο Εφετείο της Αθήνας και κατευθύνθηκαν στον 7ο όροφο όπου πέταξαν φέιγ βολάν με συνθήματα συμπαράστασης στον κρατούμενο απεργό πείνας Σπύρο Χριστοδούλου. Οι αστυνομικοί της Αμεσπς Δράσης και της Ομάδας Πρόληψης Καταστολής Εγκληματικότητας που πήραν εντολή να εντοπίσουν και να προσάγουν τους δράστες, φτάνοντας στο δικαστικό μέγαρο διέπιστσαν ότι δεν μπορούσαν να ενημερώσουν μέσω ασυρμάτου τους επικεφαλής τους στη ΓΑΔΑ, ούτε να ακούσουν τις εντολές που οι αξιωματικοί στο Κέντρο Επιχειρήσεων προσπαθούσαν να τους δώσουν.

Τέσσερα χρόνια μετά την αρχική συμφωνία παραλαβής του νέου, ψηφιακού συστήματος ασύρματων επικοινωνιών της αστυνομίας (Tetra Secura) και 1,5 χρόνο από την υπογραφή επικαιροποιημένης σύμβασης με την εγκαταστάτρια - διαχειρίστρια εταιρεία, η ηγεσία του Σώματος αδυνατεί να παράσχει ένα αξιόπιστο σύστημα επικοινωνιών στους αστυνομικούς των «μάχιμων» υπηρεσιών, που έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με το έγκλημα, οργανωμένο και μη, εισαγόμενο και μη, που θεωρείται. Οι πληροφορίες, μάλιστα, που φτάνουν στην «Κ» από καλά ενημερωμένες πηγές εγείρουν ερωτήματα για τους χειρισμούς και τις προθέσεις των επικεφαλής της ΕΛ.ΑΣ. στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Επίθεση από τρωκτικά

Δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα: εδώ και περίπου δύο χρόνια, η κεραία που έχει εγκατασταθεί στην Αίγυπτα και καλύπτει το παραλιακό μέτωπο της Αθήνας έχει τεθεί εκτός λειτουργίας εξαιτίας τρωκτικών που έχουν καταστρέψει τα καλώδια. Ενώ το κόστος για την αποκατάσταση της ζημιάς δεν υπερβαίνει -σύμφωνα με εκτιμήσεις- τις 30.000 ευρώ, η ηγεσία της Αστυνομίας που έχει την ευθύνη δεν εκταμειεύει το κονδύλι.

Το αποτέλεσμα; Οι ψηφιακοί ασύρματοι των πληρωμάτων της Αμεσπς Δράσης που περιπολούν στα νότια προάστια υπολειπούνται και χρειάζεται να καταφύγουν στους παλιούς αναλογικούς για να επικοινωνήσουν με το «Κέντρο».

Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει σε Πειραιά και Ανατολική Αττική. Λόγω αναδιάρθρωσης των υπηρεσιών της ΕΛ.ΑΣ., τα ακίνητα στα οποία στεγάζονταν τα τμήματα Αρτέμιδας και Κερατσινίου ξενοικιάστηκαν και οι κεραίες που λειτουργούσαν στις ταράτσες τους ηλώθηκαν, δίχως μέχρι σήμερα να εγκατασταθούν αλλού. Ετσι, σε περιοχές όπως το Κερατσίνι, το Πέραμα και η Ελευσίνα και αντίστοιχα, η Παλλήνη, η Ραφήνα, η Παιανία και τα Σπάτα επικρατεί «σιγή ασυρμάτου». Σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες έγινε προσπάθεια να υπάρξει συμφωνία με τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας προκειμένου οι αφαιρεθείσες κεραίες να τοποθετηθούν πάνω σε εκκείνες του υφιστάμενου δικτύου κινητής τηλεφωνίας. Η διαπραγμάτευση, όμως, δεν τελεσφόρησε, καθώς, όπως αναφέρουν οι πληροφορίες, η ΕΛ.ΑΣ. δεν έχει εξοφλήσει προηγούμενες οφειλές προς τους παρόχους για ανάλογες υπηρεσίες.

Το καλοκαίρι του 2018 η τέως ηγεσία της αστυνομίας και του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη αποφάσισε να εξοπλίσει το αστυνομικό προσωπικό με νέους ασυρμάτους (πομποδέκτες) και να διαθέσει τα απαραίτητα κονδύλια για να ρυθμιστούν οι εκκρεμότητες που καθιστούσαν το σύστημα επικοινωνιών δυσλειτουργικό. Η αγορά των νέων ασυρμάτων αποφασίστηκε επειδή υπήρχαν ισχυρές ενδείξεις ότι το πρόβλημα σε αρκετές περιπτώσεις -κυρίως στο κέντρο της Αθήνας- δεν ήταν η έλλειψη σήματος (ραδιοκάλυψη) αλλά οι παλιοί, κατεστραμμένοι πομποδέκτες, που επιπλέον δεν είχαν προσαρμοστεί στις ρυθμίσεις του νέου συστήματος αλλά διατηρούσαν ακόμα τις παλιές του C4I.

Οι καινούργιοι ασύρματοι παραμένουν στα υπόγεια της εγκαταστάτριας εταιρείας, καθώς ουδείς από το υπουργείο ή την αστυνομία εξέφρασε τη βούληση να τους παραλάβει.

Μετά τη φονική πυρκαγιά στο Μάτι, όμως, και την απομάκρυνση του αναπληρωτή υπουργού Νίκου Τόσκα και του -τότε- αρχηγού Κωνσταντίνου Τσουβάλα, η διαδικασία «πάγωσε». Η συμφωνία προέβλεπε ότι η αστυνομία θα αγόραζε 2.000 νέους ασυρμάτους και η εγκαταστάτρια εταιρεία, που έχει την ευθύνη συντήρησης του συστήματος, θα δώριζε άλλους 1.000. Επτά μήνες μετά, οι καινούργιοι ασύρματοι παραμένουν στα υπόγεια της εταιρείας, καθώς ουδείς από το υπουργείο ή την αστυνομία εξέφρασε τη βούληση να τους παραλάβει. Κάποιες πληροφορίες, μάλιστα, αναφέρουν ότι αξιωματικοί που μετείχαν στη διαπραγμάτευση και στην υπογραφή της συμφωνίας έχουν το τελευταίο διάστημα πέσει σε δυσμένεια.

Την ημέρα της καταστροφικής πυρκαγιάς στην Ανατολική Αττική σημειώθηκε μπλακ άουτ στις επικοινωνίες της ΕΛ.ΑΣ. Ο λόγος; Διεκόπη εξαιτίας της πυρκαγιάς η πλε-

κτροδότηση στη Ραφήνα και στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής, όπου λειτουργούσε κεραία - αναμεταδότης. Η αστυνομία δεν είχε φροντίσει -ως όφειλε- να εγκαταστήσει στο Α.Τ. σύστημα UPS, που θα εξασφάλιζε την αδιάλειπτη παροχή ρεύματος. Ετσι, λόγω της διακοπής χάθηκε η σύνδεση με τους κεντρικούς servers και οι ασύρματοι των αστυνομικών νεκρώθηκαν. Μέχρι σήμερα το πρόβλημα δεν έχει αντιτεωπιστεί.

Τεχνολογικά ξεπερασμένο

Την εβδομάδα που πέρασε, στελέχη του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη επισκέφθηκαν έκθεση στη Βαρκελώνη, προκειμένου να ενημερωθούν για νέα συστήματα ψηφιακής επικοινωνίας. Αξιωματοχός του υπουργείου που ρωτήθηκε σχετικά δήλωσε ότι το υφιστάμενο σύστημα ψηφιακής επικοινωνίας είναι ακριβό και τεχνολογικά ξεπερασμένο και εξέφρασε ενδιαφέρον για την προμήθεια νέου. Η σύμβαση, πάντως, για την προμήθεια του υφιστάμενου ενεργοποιήθηκε μόλις τον περασμένο Ιούλιο και προβλέπει ότι για τα επόμενα έξι χρόνια η εγκαταστάτρια εταιρεία θα έχει την ευθύνη συντήρησης του συστήματος αντί 1,6 εκατ. ευρώ τον χρόνο. Τις τελευταίες εβδομάδες, η ηγεσία του Σώματος συγκάλωσε αλληπάλληλες συσκέψεις με θέμα την πιθανή αποδέσμευση της ΕΛ.ΑΣ. από τη σύμβαση. Οι εισιγγητές των αρμοδίων (νομική υπηρεσία κ.ά.) ήταν κατά πληροφορίες αρνητικές.

Χωρίς σήμα στην Αττική οι παλιοί πομποδέκτες

Την άνοιξη του 2018 και προκειμένου να ελεγχθούν το ποσοστό ραδιοκάλυψης του νέου συστήματος (το πόσο καλό σήμα έχει) και η αξιοπιστία των ασυρμάτων της ΕΛ.ΑΣ., ανετέθη σε ομάδα αστυνομικών της Αμεσπς Δράσης να κάνει τον γύρο της Αττικής, πραγματοποιώντας δοκιμές επικοινωνίας με τα Κέντρα Επιχειρήσεων, χρησιμοποιώντας τότε τον παλιό ψηφιακό ασύρματο (Nokia) και τότε τον νέο (Secura). Τα αποτελέσματα αποτυπώθηκαν σε αναφορά προς το αρχηγείο και από το σχετικό έγγραφο (βρίσκεται στη διάθεση της «Κ») προκύπτει ότι η εκπομπή και λήψη των νέων ασυρμάτων ήταν καλή, ενώ αντίθετα οι παλιοί ασύρματοι δεν είχαν σήμα.

Οι αναφορές

«Κατά μήκος όλης της Αγίου Δημητρίου το Nokia εκτός δικτύου, ενώ το Secura με άριστη επικοινωνία», επισημαίνεται στην αναφορά. «Επί της Βουλιαγμένης, στην περιοχή του Αλίμου το Nokia ήταν εκτός δικτύου, ενώ το Secura είχε καλό σήμα. Στη λεωφόρο Ηρακλείου ο φορητός ασύρματος Nokia είχε κακή εκπομπή και λήψη, ενώ με τον τερματικό φορητό Secura η εκπομπή και η λήψη ήταν άριστες από το ίδιο σημείο»,

ανέφεραν οι αστυνομικοί. Τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2018, πάντως, η Διεύθυνση Αμεσπς Δράσης με επίσημες αναφορές της ενημέρωσε τη Διεύθυνση Τεχνικής Υποστήριξης του αρχηγείου για «προβλήματα στην εκπομπή και λήψη σήματος σε μία σειρά από περιοχές του Λεκανοπεδίου». Το ίδιο επαναλήφθηκε πριν από περίπου 1,5 μήνα σε περιοχές του κέντρου της Αθήνας, δίχως μέχρι σήμερα να υπάρξει η παραμικρή μέριμνα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Το νέο σύστημα ψηφιακής επικοινωνίας (Tetra Secura) παραχωρήθηκε με τη μορφή δωρεάς στην ΕΛ.ΑΣ., τον Δεκέμβριο του 2014, επί υπουργίας Βασίλη Κικιλία. Η αρχική συμφωνία προέβλεπε δωρεάν παροχή τεχνικής υποστήριξης του συστήματος για έναν χρόνο από την εταιρεία που θα αναλάμβανε να το εγκαταστήσει, υπηρεσία αξίας 2,2 εκατ. ευρώ. Το διάστημα που ακολούθησε ο αναπληρωτής υπουργός Προστασίας του Πολίτη επαναδιαπραγματεύθηκε τους όρους της αρχικής συμφωνίας και το κόστος για την ετήσια συντήρηση συμφωνήθηκε σε 1,6 εκατ. ευρώ για έξι χρόνια. Η ισχύς της νέας σύμβασης ξεκίνησε τον Ιούλιο.

Στη μάχη της επιβίωσης 8.000 αναγνωρισμένοι πρόσφυγες

Ηδη, οι πρώτοι 900 έλαβαν ειδοποιητήρια να εγκαταλείψουν τα διαμερίσματα όπου φιλοξενούνται με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση

Της **ΤΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ**

Να ζήσουν με ίδιες δυνάμεις καλούνται περίπου 900 πρόσφυγες, οι οποίοι έχουν λάβει ειδοποίηση ότι θα πρέπει να αδειάσουν έως το τέλος Μαρτίου τα διαμερίσματα στα οποία διαμένουν και τα οποία πληρώνονται με ευρωπαϊκά κονδύλια. Πρόκειται για την πρώτη ομάδα ατόμων από όσους ήρθαν από το 2015 στα ελληνικά νησιά μέσω Τουρκίας, οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί ως πρόσφυγες στην Ελλάδα και θα αντιμετωπίσουν την «πραγματική ζωή» στη χώρα που νομίμως θα παραμείνουν τουλάχιστον για τα επόμενα τρία χρόνια.

Στην πράξη δηλαδή πρέπει να αναλάβουν πλήρως τα έξοδα διαβίωσης τους βρίσκοντας δουλειά. Σύντομα και άλλοι που διαθέτουν τις ίδιες τυπικές προϋποθέσεις θα πάρουν σειρά. Υπολογίζεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής ότι μέσα στους επόμενους τέσσερις μήνες σταδιακά έως και 8.000 αναγνωρισμένοι πρόσφυγες θα βγουν στην αγορά εργασίας αναζητώντας τρόπο να εξασφαλίσουν τα προς το ζην.

Η μεταβίβαση

Για 2-3 μήνες οι πρώτοι που θα εξέλθουν από το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ -όπως ονομάζεται το πρόγραμμα στέγασης- θα συνεχίσουν να λαμ-

βάνουν ένα μικρό χρηματικό ποσό καθώς και επιδότηση ενοικίου με την προϋπόθεση βέβαια ότι θα νοικιάσουν οι ίδιοι σπίτι. «Η μετάβαση αυτή επιχειρείται για πρώτη φορά και θέλουμε να είμαστε προσεκτικοί ώστε να μη δημιουργηθεί πρόβλημα στην ελληνική κοινωνία», λέει στην «Κ» ο γενικός γραμματέας Μετα-

Δεν έχουν λυθεί εκκρεμότητες που θα βοηθήσουν στην ένταξη των προσφύγων, όπως η έκδοση ΑΜΚΑ και ΑΦΜ, καθώς και το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού.

ναστευτικής Πολιτικής Μιλτιάδης Κλάπας. Πολλοί από τους ανθρώπους που είχαν ενταχθεί στο ΕΣΤΙΑ μένουν στα διαμερίσματα τα οποία πληρώνονται από ευρωπαϊκά κονδύλια για 3,5-4 χρόνια. Αυτό σημαίνει ότι έχουν συνθηθεί να καλύπτονται τα βασικά τους έξοδα - ενοίκιο, λογαριασμοί και τροφή. Το πρόγραμμα αρχικά, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές, αφορούσε τους αιτούντες άσυλο με χρονικό περιορισμό έξι μήνες, όμως έπειτα από πίεση της ελληνικής κυβέρνησης δόθηκε η δυνα-

Όσοι έχουν ειδοποιηθεί να αδειάσουν τα διαμερίσματα του ευρωπαϊκού προγράμματος έχουν κλείσει ήδη 19 - 36 μήνες ως αναγνωρισμένοι πρόσφυγες.

τότητα να παραμείνουν στα διαμερίσματα και αναγνωρισμένοι πρόσφυγες για μικρό χρονικό διάστημα έτσι ώστε να υπάρχει ο αναγκαίος χρόνος μετάβασης στην «κανονικότητα».

Όμως, ουδέν μονιμότερον του προσωρινού, ειδικά στην Ελλάδα. Οι άνθρωποι που έχουν ειδοποιηθεί τις τελευταίες ημέρες να αδειάσουν τα διαμερίσματα του ευρωπαϊκού προγράμματος, έχουν κλείσει ήδη από 19 έως και 36 μήνες ως αναγνωρισμένοι πρόσφυγες. Από την άλλη, παρά το μεγάλο χρονικό διά-

στημα που μεσολάβησε, το κράτος δεν έχει καταφέρει να επιλύσει πολλές εκκρεμότητες που θα βοηθούσαν στην ένταξη αυτών των ανθρώπων όπως την έκδοση ΑΜΚΑ και ΑΦΜ αλλά και τη δυνατότητα να ανοίξουν τραπεζικό λογαριασμό.

Πώς αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες το γεγονός ότι θα πρέπει να βρουν αλλού στέγη την οποία μάλιστα θα μισθώσουν και θα πληρώσουν μόνοι τους άμεσα, μέσα στον επόμενο μήνα; Η απάντηση που δίνει σε αυτή την ερώτηση η

κ. Εύα Γιαννακάκη, συντονίστρια Προγράμματος Στέγασης - Αττικής για λογαριασμό της οργάνωσης SolidarityNow, η οποία συνεργάζεται με την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, είναι χαρακτηριστική. «Δεν έχουν θορυβηθεί ιδιαίτερα, μάλλον γιατί δεν θεωρούν ότι πρόκειται για κάτι που θα συμβεί. Μέσα στα τελευταία δύο χρόνια έχουμε ειδοποιήσει δύο ακόμα φορές αυτούς τους ανθρώπους ότι πρέπει να φύγουν έπειτα από οδηγία που λάβαμε από το υπουργείο και μετά δεν έγινε τίποτα. Κανένας δεν τους ενόχλησε και συνέχισαν να μένουν στα ίδια διαμερίσματα. Νομίζω ότι δεν πιστεύουν ότι αυτή τη φορά θα γίνει, γι' αυτό δεν έχουν αναστατωθεί».

«Επαναπαύονται»

Αν είναι προετοιμασμένοι κατά κάποιον τρόπο να «βγουν στον δρόμο» και να αντιμετωπίσουν τη ζωή με δικά τους μέσα; «Οι περισσότεροι όχι γιατί δεν έχει γίνει το επόμενο βήμα από την πολιτεία παρόλο που έχει περάσει τόσο καιρός. Ετσι και οι ίδιοι επαναπαύονται. Υπάρχουν δυσκολίες στην έκδοση ΑΜΚΑ και ΑΦΜ και δεν μπορούν να ανοίξουν λογαριασμό στην τράπεζα. Αν υποθέσουμε ότι βρίσκουν δουλειά -που ξέρουμε πόσο δύσκολο είναι- πώς θα πληρωθούν νόμιμα αν δεν έχουν λογαριασμό;» ανα-

ρωτιέται η κ. Γιαννακάκη. Το πρόγραμμα γλωσσομάθειας για ενήλικες που έχει εξαγγελθεί από το προηγούμενο καλοκαίρι ακόμα δεν έχει ξεκινήσει, παρά το γεγονός ότι η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί αναγκαίο βήμα ένταξης στην κανονική ζωή της χώρας. Για να μάθει κάποιος ελληνικά πρέπει να καταφύγει στα μαθήματα που προσφέρουν εθελοντικά κάποιες οργανώσεις, αλλά σφαρές δεν πρόκειται για οργανωμένη προσπάθεια που αφορά όλο τον πληθυσμό. Βήματα αυτομόνης κάνουν μόνο λίγοι, που προσπαθούν παρά τις όποιες δυσκολίες. Οι υπόλοιποι απλώς συνεχίζουν να περιμένουν. «Είναι πολλοί που θεωρούν ότι η Ελλάδα είναι μια στάση και όχι ο τελικός τους προορισμός, οπότε δεν κάνουν καμία προσπάθεια να μάθουν να ζουν στη χώρα», επισημαίνει η κ. Γιαννακάκη. Σύμφωνα, πάντως, με το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής πολλοί πρόσφυγες θα χρειαστεί να εγκαταλείψουν τα διαμερίσματα του προγράμματος ΕΣΤΙΑ άμεσα. Στη συνέχεια για έξι μήνες θα διακινούνται επιδότηση ενοικίου, ενώ ταυτόχρονα θα μπορούν να συνδεθούν με το σύστημα πρόνοιας της χώρας και να αρχίσουν να λαμβάνουν επιδόματα ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση.

Ανατροπές στο παρά πέντε του Brexit

Η Μεί άνοιξε παράθυρο για παράταση στην ημερομηνία εξόδου, ο Κόρμπιν υπό προϋποθέσεις θα στήριζε νέο δημοψήφισμα

Μόλις ένα μήνα πριν από την ημερομηνία, κατά την οποία η Βρετανία υποτίθεται ότι αποχωρεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, Εργατικοί και Τόρις αλλάζουν τακτική στο ζήτημα του Brexit, με την πρωθυπουργό Τερέζα Μεί να προσφέρει στη Βουλή τη δυνατότητα να σταματήσει το ρολόι, ενώ ο Τζέρεμι Κόρμπιν, ηγέτης των Εργατικών, τάσσεται πλέον ανοικτά υπέρ ενός δεύτερου δημοψηφίσματος. Όπως επισημαίνει στο τελευταίο του τεύχος ο Economist, αμφότερα τα δύο μεγάλα κόμματα της χώρας άλλαξαν στάση, καθώς η Μεί, που κάποτε έλεγε ότι «η μη συμφωνία είναι καλύτερη από μια κακή συμφωνία», δίνει πλέον τη δυνατότητα στο Κοινοβούλιο να εμποδίσει μια τέτοια προοπτική. Την ίδια στιγμή, ο Κόρμπιν, ο οποίος ανθίστατο σθεναρά στις πιέσεις μελών του κόμματός του για ένα δεύτερο δημοψήφισμα, λέει πλέον ότι οι Εργατικοί υπό προϋποθέσεις θα στήριζαν μια νέα προσφυγή στη λαϊκή επιθυμία.

Αυτή την εβδομάδα η πρωθυπουργός ανακοίνωσε ότι οι βουλευτές θα έχουν τη δυνατότητα να ψηφίσουν επί του σχεδίου συμφωνίας της για την έξοδο από την Ε.Ε. μέχρι το αργότερο στις 12 του μηνός. Αν απορρίψουν αυτό το σχέδιο, όπως έπραξαν τον περασμένο μήνα με μεγάλη πλειοψηφία, τότε θα θέσει την επόμενη μέρα σε ψηφοφορία τη λύση της εξόδου χωρίς συμφωνία.

Αν, τέλος, απορριφθεί και αυτή η εναλλακτική, όπως φαίνεται από κάποιες δοκιμαστικές ψηφοφορίες που έχουν γίνει, τότε στις 14 Μαρτίου θα τεθεί υπόψη του σώματος το αίτημα για μια «σύντομη, περιορισμένης διάρκειας αναβολή» ενεργοποίησης του άρθρου 50 για το Brexit. Η Μεί προτείνει η παράταση αυτή να μην υπερβαίνει τους τρεις μήνες, ώστε να μην υποχρεωθεί η χώρα να συμμετάσχει στις ευρωεκλογές του Μαΐου. Συνεπώς, τα σχέδιά της δεν αποκλείουν πλήρως τη μη συμφωνία, δίνοντας όμως την ευκαιρία στους βουλευτές να αναβάλουν την έξοδο

από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τρεις μήνες.

Κατά τη βρετανική επθεώρηση, αυτές οι αποκλίσεις στα δύο κόμματα ενδέχεται να μοιάζουν μικρές σε πρακτικό επίπεδο, αφού ελάχιστα αλλάζουν τη γενικότερη στάση των κομμάτων. Είναι όμως σοβαρές υποχωρήσεις σε επίπεδο αρχών. Και στις επόμενες εβδομάδες μέχρι τα τέλη Μαρτίου, δεν αποκλείεται να οδηγήσουν σε νέα ανατροπή στρατηγικής εκ μέρους των Συντηρητικών και των Εργατικών.

Απώλεια ελέγχου

Η αλλαγή πλεύσης και στα δύο κόμματα αποδεικνύει πως τόσο η Μεί όσο και ο Κόρμπιν έχασαν τον έλεγχο των δικών τους πολιτικών αλλά και των δικών τους κομμάτων με τις πρόσφατες μαζικές παραιτήσεις και ανεξαρτητοποιήσεις βουλευτών. Η αναδιπλώσή τους είναι ευπρόσδεκτη. Η διστακτική αρχικά υποστήριξη των Εργατικών σε ένα δεύτερο δημοψήφισμα, θέτει μεν όρους, αλλά τουλάχιστον για πρώτη φορά ο Κόρμπιν παρα-

Οι επόμενες εβδομάδες, μέχρι τα τέλη Μαρτίου, δεν αποκλείεται να οδηγήσουν σε νέα αλλαγή στρατηγικής τόσο τους Συντηρητικούς όσο και τους Εργατικούς.

δέχεται πως ο λαός πρέπει να έχει το δικαίωμα να εγκρίνει ή να απορρίψει οιαδήποτε συμφωνία. Και η στροφή 180 μοιρών εκ μέρους της Μεί καθιστά εξαιρετικά απίθανη μια άτακτη έξοδο της χώρας από την Ε.Ε., στα τέλη του μηνός, χωρίς συμφωνία. Είναι πρόωρο όμως να ενθουσιαστεί κανείς για τις εξελίξεις, προειδοποιεί το βρετανικό περιοδικό, αφού αυτές δεν σημαίνουν ότι η χώρα δεν οδεύει ολοταχώς προς τον γκρεμό, απλώς η πορεία αυτή αναβάλλεται και μάλιστα όχι για πολύ. Μπορεί η πρω-

Η πρωθυπουργός Τερέζα Μεί, η οποία κάποτε έλεγε ότι «η μη συμφωνία είναι καλύτερη από μια κακή συμφωνία», δίνει πλέον τη δυνατότητα στο Κοινοβούλιο να εμποδίσει μια τέτοια προοπτική.

θυπουργός να αγοράζει χρόνο, αλλά μοιάζει αποφασισμένη να συνεχίσει να παριστάνει πως επαναδιαπραγματεύεται τη συμφωνία της με τις Βρυξέλλες, με την ελπίδα ότι οι βουλευτές της θα υποχωρήσουν ότι η συμφωνία αυτήν την εβδομάδα για μια νέα προσπάθεια, αλλά η πρωθυπουργός υπαναχώρησε, φοβόμενη να την πτα. Τώρα έχει θέσει ως καταληκτική ημερομηνία τη 12η Μαρτίου, 17 μέρες δηλαδή πριν από την ημέρα του Brexit. Ίσως πράγματι ενδώσουν.

Κάποιοι σκληροπυρηνικοί υπέρμαχοι της εξόδου από την Ε.Ε. αφήνουν να εννοηθεί ότι προτι-

τούν να αποχωρήσουν εμπρόθεσμα παρά να καθυστερήσει το Brexit και να διακινδυνεύσουν τελικά ένα νέο δημοψήφισμα. Αλλά, αντίστροφα, αντί να νιώθουν πίεση όσο πλησιάζει η καταληκτική ημερομηνία, φαίνονται να βυθίζονται στην επαναστατική τους ζέση. Δυσπιστούν, άλλωστε, τόσο πολύ στις διαβεβαιώσεις της Μεί ότι η τελική διορία είναι ο Ιούνιος, ώστε αμφισβητούν πλήρως τις δεσμεύσεις της και θεωρούν ότι η αξιοπιστία της έχει τρωθεί ανεπανόρθωτα. Κανείς δεν

μούν να αποχωρήσουν εμπρόθεσμα παρά να καθυστερήσει το Brexit και να διακινδυνεύσουν τελικά ένα νέο δημοψήφισμα. Αλλά, αντίστροφα, αντί να νιώθουν πίεση όσο πλησιάζει η καταληκτική ημερομηνία, φαίνονται να βυθίζονται στην επαναστατική τους ζέση. Δυσπιστούν, άλλωστε, τόσο πολύ στις διαβεβαιώσεις της Μεί ότι η τελική διορία είναι ο Ιούνιος, ώστε αμφισβητούν πλήρως τις δεσμεύσεις της και θεωρούν ότι η αξιοπιστία της έχει τρωθεί ανεπανόρθωτα. Κανείς δεν

Γιατί είπα «όχι» στη συγχώνευση Siemens - Alstom

Η επίτροπος Μαργκρέτε Βεστάγκερ στην «Κ»

Συνέντευξη στην **ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ**

Εκοντας ως εχθρούς της όχι μόνο πανίσχυρες εταιρείες όπως η Google ή η Apple, η επίτροπος, υπεύθυνη για θέματα Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ πρόσθεσε πρόσφατα και άλλους στη λίστα της, όπως τις δύο πιο ισχυρές χώρες της Ε.Ε., τη Γαλλία και τη Γερμανία.

Πριν από περίπου ένα μήνα πήρε την απόφαση να μπλοκάρει μία από τις μεγαλύτερες συγχωνεύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αυτή του γερμανικού κολοσσού Siemens και της γαλλικής εταιρείας Alstom στον τομέα των σιδηροδρόμων. Παρά τη δυσарέσκεια που προκάλεσε σε Βερολίνο και Παρίσι, δεν είναι λίγοι αυτοί που βλέπουν τη φιλελεύθερη πολιτική από τη Δανία ως την αντικαταστάτρια του Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ.

Και αυτό, παρόλο που το κόμμα της, το οποίο την έχρισε επίτροπο όχι μόνο δεν είναι πλέον στην εξουσία αλλά και η Δανία είναι μία χώρα εκτός Ευρωζώνης, κάτι που δυσκολεύει ακόμα περισσότερο την προοπτική να γίνει η νέα πρόεδρος της Επιτροπής.

Σε συνέντευξη που παραχώρησε σε έξι ευρωπαϊκές εφημερίδες, ανάμεσα τους και την «Κ», η κ. Βεστάγκερ τονίζει ότι στη Δανία υπάρχει η παράδοση «να βοηθάμε οποιονδήποτε Δανό είχε την ευκαιρία να επι-

τα καταφέρει κάπου», όπως μας λέει απαντώντας στο πώς γίνεται να την υποστηρίξει ένα αντιπαλό κόμμα. Αλλωστε, αναμένονται εκλογές στη χώρα της τους επόμενους μήνες και η ίδια έχει εκφράσει επισημώς την επιθυμία να παραμείνει στην ίδια θέση. Όταν τη ρωτάμε κατά πόσον πιστεύει ότι θα καταφέρει να αντέξει άλλη μία θητεία ως επίτροπος Ανταγωνισμού μετά τις έχθρες που έχει δημιουργήσει σε Βερολίνο και Παρίσι, μας τονίζει πως «αν θέλεις η επόμενη δουλειά σου να είναι καλή, χρειάζεται να κάνεις και καλή δουλειά σε αυτήν που έχει ήδη». Η ίδια δηλώνει ότι είναι απολύτως ικανοποιημένη με τις αποφάσεις της.

Εμφαση στη λεπτομέρεια

Φορώντας ένα πράσινο φόρεμα η Δανή πολιτικός έχει διαφορετικό αέρα από τους άλλους Επιτρόπους. Ερχεται να μας συνοδεύσει από την αίθουσα αναμονής του γραφείου της, στην οποία υπάρχει ένα σαλόνι με έπιπλα που φαίνονται παλιά παρά το καινούργιο πράσινο δέρμα με τα οποία είναι ντυμένα. «Τα βρήκα πεταμένα στο υπόγειο της γενικής γραμματείας Ανταγωνισμού ανάμεσα από ένα βουνό από σκουπίδια», μας λέει και εξηγεί με ενθουσιασμό ότι ήταν τα έπιπλα του πρώτου Δανού επιτρόπου που φρόντισε να επι-

«Η ταχύτητα με την οποία εξελίσσεται πλέον η τεχνολογία είναι τεράστια, ενώ είναι γεγονός ότι ο ανταγωνισμός θα μεταφερθεί άμεσα στην πρόσβαση στα δεδομένα», λέει η Ευρωπαία επίτροπος Ανταγωνισμού, Μαργκρέτε Βεστάγκερ.

σκευάσει. Δίνει μεγάλη έμφαση στη λεπτομέρεια, στο να μιλάει πιο προσωπικά από άλλους επιτρόπους και στο να δημιουργεί την εντύπωση ότι κάθε τι που λέει το έχει σκεφθεί από πριν.

Η ίδια το τελευταίο διάστημα έχει δεχθεί έντονη κριτική για την απόρριψη της σιδηροδρομικής συγχώνευσης, καθώς η γερμανική και η γαλλική κυβέρνηση ασκούσαν μεγάλες πιέσεις στην Επιτροπή, τονίζοντας ότι μόνο έτσι θα μπορούσε η Ευρώπη να ανταγωνιστεί τον μεγαλύτερο κατασκευαστή αμαξοστοιχιών στον κόσμο, την κινεζική εταιρεία CRRC. Όμως, όπως λέει η Βεστάγκερ, μία τέτοια συγχώνευση δύο τεράστιων εταιρειών θα δημιουργούσε ένα μονοπώλιο μαμούθ που θα έβλαπτε τελικά τον

Ευρωπαίο καταναλωτή. «Ο Ευρωπαίος πολίτης χρειάζεται προστιές τιμές, επιλογές και καινοτομία». Τα δύο από αυτά τα θέματα μπορούσαν να τα λύσουν οι δύο εταιρείες», λέει η Δανή πολιτικός, όμως «επέλεξε να μην το κάνουν». Ενώ κατά πόσον η Κίνα είναι ο βασικός ανταγωνιστής στον τομέα αυτό, η ίδια τονίζει ότι «το 90% των δραστηριοτήτων των CRRC παραμένει στην εγχώρια αγορά της Κίνας».

Η Γαλλία και η Γερμανία μετά την πρόσφατη απόρριψη της συγχώνευσης ζητούν να ξαναγραφτούν οι κανόνες ανταγωνισμού. Για τη Βεστάγκερ όμως δεν είναι εκεί το πρόβλημα, καθώς «σχεδόν για όλη τη συναλλαγή δεν είχαμε ανησυχίες» και τονίζει ότι οι Βρυξέλλες θα ενέκριναν τη συγχώνευ-

“

Κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε ένα μονοπώλιο μαμούθ στους σιδηροδρόμους, που θα έβλαπτε τελικά τον Ευρωπαίο πολίτη, ο οποίος αυτό που χρειάζεται είναι προστιές τιμές και καινοτομία.

ση αν και οι σιδηροδρομικοί γιγαντες είχαν προχωρήσει σε μικρές αλλαγές. Η ίδια για πρώτη φορά, όμως, φαίνεται να παραδέχεται ότι «οι κανόνες του ευρωπαϊκού ανταγωνισμού πρέπει να επανεξεταστούν», παρόλο που γι' αυτή οι κανόνες δεν είναι το πρόβλημα.

Η ίδια τονίζει ότι πρέπει να υπάρξει ξανά συζήτηση όχι μόνο για συγκεκριμένους κανόνες αλλά και γιατί τους έχουμε. «Οι κανόνες που έχουμε είναι για να υπάρχει δίκαιος ανταγωνισμός στην Ευρώπη και αυτό είναι στρατηγική επιλογή της Ε.Ε.» λέει και αναφέρει ότι η Κίνα έχει κάνει διαφορετική στρατηγική επιλογή, ενισχύοντας κρατικά μονοπώλια. «Είναι σημαντικό να συζητήσουμε τις θεμελιώδεις επιλογές και αν θέλουμε να τις αλλάξουμε να αντιληφθούμε και τις συνέπειες», επισημαίνει.

Συγχρόνως τονίζει πόσο σημαντικό είναι οι κανόνες ανταγωνισμού να είναι συμβατοί τώρα που η παγκόσμια αγορά αλλάζει ραγδαία. «Η ταχύτητα με την οποία εξελίσσεται πλέον η τεχνολογία είναι τεράστια, ενώ είναι γεγονός ότι ο ανταγωνισμός θα μεταφερθεί άμεσα στην πρόσβαση στα δεδομένα (data)» όπως λέει η ίδια.

τους εγγυάται ότι το αδιέξοδο δεν θα συνεχιστεί για τρεις ακόμη μήνες και πάει λέγοντας.

Γι' αυτό το περιοδικό Economist πιστεύει ότι η Ε.Ε. πρέπει να επιμείνει σε μια μεγαλύτερη παράταση, ίσως και ως τα τέλη του χρόνου. Η αναβολή έχει νόημα μόνο αν το Λονδίνο εκμεταλλευθεί τον χρόνο για να οικοδομήσει μια νέα στρατηγική που μπορεί να εξασφαλίσει μία στέρεη πλειοψηφία στις τάξεις των βουλευτών και της κοινής γνώμης. Και αυτό είναι εφικτό μόνο αν υπάρξει άπλετος χρόνος. Δεν αποκλείεται η λύση να είναι νέες εκλογές, προκειμένου να αρθεί το αδιέξοδο στη Βουλή, αν και οι δημοσκοπήσεις συγκλίνουν ότι μια πρόωρη αναμέτρηση μάλλον θα το παρατείνει. Η βρετανική επθεώρηση ανέκαθεν ήταν υπέρ ενός δημοψηφίσματος για το σχέδιο-προϊόν διαπραγματεύσεως της Μεί ώστε να εξασφαλιστεί η συμφωνία. Ωστόσο, η προοπτική αυτή απαιτεί χρόνο, σίγουρα πάνω από τρεις μήνες για να πετύχει ευρεία συναίνεση.

Οι κίνδυνοι

Μια μακρά παράταση ενέχει φυσικά κινδύνους. Ορισμένοι Τόρις βιάζονται να ρίξουν τη Μεί. Ο διάδοχός της ενδέχεται να αποδειχθεί ακόμη σκληρότερος συνωμιλητής. Και αν η Βρετανία παραμείνει στην Ε.Ε. πέραν του Ιουνίου, τότε ίσως είναι νομικά υποχρεωμένη να συμμετάσχει στις ευρωεκλογές, κάτι που προς το παρόν δεν προβλέπεται. Ωστόσο, ακόμη και ένας θεσμός τόσο στενά οριοθετημένος νομικά όσο η Ε.Ε. θα πρέπει να βρει τρόπους να παρακάμψει τέτοιου είδους σκοπέλεις, αν το τελικό έπαθλο είναι ένα καλύτερο Brexit για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Όταν η Μεί ζητήσει περισσότερο χρόνο σε δύο εβδομάδες από τώρα, όπως μοιάζει πλέον πιθανό, η Ε.Ε. θα πρέπει να την πιέσει να αποδεχθεί μια μεγαλύτερη παράταση. Και η πρωθυπουργός καλά θα κάνει να δεχθεί αυτήν την προσφορά.

ECONOMIST

Η ψηφιακή πρόκληση

Οι ρυθμοί στην ευρωπαϊκή νομοθέτηση είναι πολύ διαφορετικοί από εκείνους που επιβάλλει η αλματώδης πρόοδος της τεχνολογίας. «Η νομοθέτηση είναι για τους πολύ υπομονετικούς», λέει η επίτροπος. Κάθε προϊόν δημιουργεί δεδομένα, μας εξηγεί και δίνει ως παράδειγμα ένα Airbus αεροπλάνο που μπορεί να δημιουργεί δεδομένα της τάξεως του ενός terabyte κάθε μέρα. «Πλέον, αποτελεί ιδιαίτερα σημαντική δεξιάτητα να έχει κάποιος πρόσβαση σε αυτά τα δεδομένα», λέει και προειδοποιεί ότι καθώς πολλά από τα δεδομένα μπορούν να αγοραστούν πολύ γρήγορα, είναι δυνατόν να δημιουργηθούν και μονοπώλια δεδομένων – κάτι που θα δυσκολίζει τον υγιή ανταγωνισμό. Ακόμα και στη γεωργία η πρόσβαση στα δεδομένα μπορεί να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο γίνονται τα πράγματα στον τομέα. «Αν κάποιος συνδυάσει τις πληροφορίες που έχουν τα φυτοφάρμακα, την ποιότητα των σπόρων, τη σύνθεση του χώματος και τις προβλέψεις για τον καιρό, τότε μπορεί να δώσει μία πολύ στοχευμένη συμβουλή όσον αφορά τις καλλιέργειες». Το μήνυμα που στέλνει η ίδια είναι ξεκάθαρο: «Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να βλέπουμε τα πράγματα όπως τα βλέπαμε πριν από πέντε χρόνια». Και εκφράζει την ελπίδα να παραμείνει η ίδια επίτροπος Ανταγωνιστικότητας για άλλη μία θητεία.

Οι... σκελετοί του Τραμπ βγήκαν από την ντουλάπα

Οι αποκαλύψεις του πρώην δικηγόρου του προέδρου, Μάικλ Κόεν

Την Τετάρτη, ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ βρισκόταν στο Βιετνάμ αλλά το μυαλό του είχε μείνει στην Ουδοιγκτον, εκεί όπου ο πρώην δικηγόρος του, Μάικλ Κόεν εξέθετε επί πέντε ώρες στα μέλη της επιτροπής ελέγχου της Βουλής όσα γνώριζε για εκείνον.

Λίγες εβδομάδες πριν περάσει την πύλη της φυλακής για να εκτίσει τριετή ποινή, ο Κόεν υποστήριξε ότι μεγάλο τμήμα των ψευδών καταθέσεων για τις οποίες καταδικάστηκε ήταν υπαγορευμένες από τον Τραμπ. Από τον Κόεν οι Αμερικανοί άκουσαν με πόση χαρά ο πρόεδρος τους άφηνε απλήρωτες τις μικρές επιχειρήσεις με τις οποίες συναλλασσόταν, με πόσο ρατσισμό μι-

Παραδέχθηκε, μεταξύ άλλων, ότι ο ίδιος απειλούσε τα σχολεία και πανεπιστήμια όπου φοίτησε ο Αμερικανός πρόεδρος για να μη δώσουν στη δημοσιότητα τους βαθμούς του.

λούσε για τους μαύρους και με πόση απαξίωση ανέμιζε μπροστά στους συνεργάτες του επιταγή 10 εκατ. δολαρίων που είχε λάβει ως επιστροφή φόρου από την «ηλίθια» εφορία.

Ο Κόεν παραδέχθηκε ότι ο ίδιος είχε απειλήσει και εκβιάσει πολλές δεκάδες ανθρώπους, οργανισμούς και εταιρείες για λογαριασμό του Τραμπ. Μεταξύ αυτών τα... σχολεία και πανεπιστήμια στα οποία φοίτησε ο Τραμπ, που αυτοχαρακτηρίζεται ιδιοφυΐα, προκειμένου να μη δώσουν στη δημοσιότητα τους βαθμούς του.

Ροζ εκβιασμός

Η ειρωνεία είναι ότι την προηγούμενη της κατάθεσης, ο Κόεν υπέστη ο ίδιος ανοικτό εκβιασμό από τον πιστό στον πρόεδρο Βουλευτή Τζον Γκετζ, ο οποίος τον ρώτησε μέσω τουίτερ αν η σύζυγός του γνωρίζει για την ερωμένη του.

Μερικές από τις περιγραφές του Κόεν, όπως ότι ο Τραμπ υποτιμούσε στο ένα δέκατο την αξία των περιουσιακών του στοιχείων και εν συνεχεία ζητούσε γιγάντιες εκπτώσεις στα δημοτικά τέλη, ότι χρησιμοποίησε το ίδρυμα Τραμπ, που υποτίθεται ότι είχε φιλανθρωπικούς σκοπούς, για φορολογικές απατές και ότι ενέγραψε στα βιβλία ως νομικές δαπάνες της εταιρείας του τα χρήματα που κατέβαλλε για να εξαγοράσει τη σιωπή γυναικών ενδέχεται να ενδιαφέρουν τη Δικαιοσύνη.

Ακόμη περισσότερο ενδιαφέρουν τους Αμερικανούς τα στοιχεία που μπορεί να δείχνουν ότι ο πρόεδρος ίσως είναι εκβιάσιμος.

Από τον Μάικλ Κόεν ο οποίος κατέθετε επί πέντε ώρες στην επιτροπή ελέγχου της Βουλής, οι Αμερικανοί άκουσαν με πόση χαρά ο πρόεδρος τους άφηνε απλήρωτες τις μικρές επιχειρήσεις με τις οποίες συναλλασσόταν.

Δεν συμφώνησαν ΗΠΑ - Βόρεια Κορέα

Η σύνοδος κορυφής ανάμεσα στον Αμερικανό πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ και στον Βορειοκορεάτη Κιμ Γιόνγκ Ουν έληξε άδοξα, με το τραπέζι που είχε στρωθεί για το κοινό γεύμα να στέκει άδειο και το κοινό ανακοινωθέν να παραμένει ανυπόγραφο. Η Βόρεια Κορέα και οι ΗΠΑ έδωσαν διαφορετικές εξηγήσεις για τους λόγους κατάρρευσης της συνόδου. Ο Ντόναλντ Τραμπ είπε ότι οι Βορειοκορεάτες ζήτησαν πλήρη άρση των κυρώσεων, ενώ ο υπουργός Εξωτερικών της Βόρειας Κορέας υποστήριξε ότι η χώρα του είχε αποδεχθεί ότι η διαδικασία άρσης των κυρώσεων θα είναι σταδιακή. Οι αναλυτές της ιστοσελίδας 38north διερωτώνται ποιο ρόλο έπαιξε ο Σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του προέδρου, Τζον Μπόλτον, τον οποίο οι Βορειοκορεάτες αποκαλούν «πατέρα» του πυρηνικού τους προγράμματος, επειδή βοήθησε στην κατάρρευση της συμφωνίας αποπυρηνικοποίησης του 1994. «Μερικές φορές πρέπει απλά να φεύγεις» ήταν το σχόλιο του Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος ωστόσο δεν έκοψε όλες τις γέφυρες, αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο να συνεχιστεί η προσπάθεια προσέγγισης. Η αποτυχία της συνόδου και η κατάρριψη των ελπίδων για υπογραφή συνθήκης επίσημου τερματισμού του πολέμου της Κορέας δυσaráστησαν τη διεθνή κοινότητα - αλλά ίσως δεν φάνηκε τόσο κακή στα μάτια όσων θέλουν να βλέπουν στο πρόσωπο του Ντόναλντ Τραμπ έναν διαπραγματευτή με πυγμή.

Ο Κόεν περιέγραψε με λεπτομέρειες τη συμμαχία του Τραμπ με τον Ντέιβιντ Πέκερ του σκανδαλοθηρικού «Νάσιοναλ Ενκουάιρερ», ο οποίος επί σειράν ετών αγοράζε τα δικαιώματα όλων των ρεπορτάζ που μπορεί να εξέθεταν τον Τραμπ και εν συνεχεία τα έβαζε στο συρτάρι.

Ως προς τις πιθανές προεκλογικές σχέσεις του Τραμπ με τη Ρωσία, ο Κόεν είπε ότι δεν υπέπεσαν στην αντίληψή του ενδείξεις συμπαιγνίας.

Επιβεβαίωση

Ωστόσο, επιβεβαίωσε ότι ο Τραμπ ενδιαφερόταν αυτοπροσώπως για την εξέλιξη της μεγάλης επένδυσης της εταιρείας του

στη Ρωσία, η οποία ήταν εξαρτημένη από τη συγκατάθεση των ρωσικών αρχών. Επίσης, τον Ιούλιο του 2016 ο Τραμπ δήλωσε ικανοποίηση όταν πληροφορήθηκε από συνεργάτη του ότι η WikiLeaks επρόκειτο να δώσει στη δημοσιότητα έγγραφα που δημιουργούσαν πολιτικό πρόβλημα στην αντιπαλότητα του, Χίλαρι Κλίντον.

Ο ιδρυτής της WikiLeaks, Τζούλιαν Ασάντζ, είχε προαναγγείλει τη δημοσίευση αυτή εβδομάδες πριν από την επίμαχη συζήτηση, αλλά ο Κόεν είπε ότι το περιβάλλον του Τραμπ γνώριζε τότε ακριβώς θα γίνει.

Απευθυνόμενος στους βουλευτές του Ρεπουμπλικανικού Κόμ-

ματος, που τον χαρακτήρισαν «παθολογικό ψεύτη», ο Κόεν είπε: «Είμαι υπεύθυνος για τη δική σας απονομία γιατί επί δέκα χρόνια έκανα αυτό που κάνετε τώρα εσείς. Προστάτευα τον Τραμπ».

Ο Κόεν έφθασε να εκφράζει αμφιβολίες για το αν θα υπάρξει ομαλή μεταβίβαση της εξουσίας σε περίπτωση που ο Τραμπ χάσει τις εκλογές του 2020. Ήταν μια έμμεση παραίτηση προς τους γερουσιαστές που αυτές τις ημέρες βρίσκονται στο δίλημμα αν θα δυναμτίσουν ή όχι την προσπάθεια του Τραμπ να κηρύξει τη χώρα σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης.

Ο νόμος που ακυρώνει την αμφιλεγόμενη υφαρπαγή εξουσιών από τον Τραμπ πέρασε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, ενώ στη Γερουσία ήδη τρεις Ρεπουμπλικανοί έχουν ανακοινώσει ότι θα συνταχθούν με τους Δημοκρατικούς. Αν βρεθεί και τέταρτος, ανάμεσα στους 10 που έχουν ήδη δηλώσει ότι το σκέφτονται, η ενέργεια του Τραμπ, που έχει στόχο την εξεύρεση χρηματοδότησης για το τείχος, θα προσκρούσει σε τοίχο. Το χειρότερο για τον Τραμπ ήταν ότι ο Κόεν κατηγόνησε τα μέλη της επιτροπής σε άλλα άτομα του στενού περιβάλλοντος του προέδρου, εξηγώντας τους τι γνωρίζει ο καθένας. Έτσι η μέγγενη της κοινοβουλευτικής πίεσης ετοιμάζεται να σφίξει ακόμη περισσότερο. Όσο για τη διπλωματική νίκη που ανέμενε ο Τραμπ στη συνάντησή του με τον Βορειοκορεάτη Κιμ Γιόνγκ Ουν στο Βιετνάμ, αυτή μετατίθεται για μία άλλη φορά.

REUTERS, A.P.

Οργή κατά Νετανιάχου για τη συμμαχία του με ρατσιστικό κόμμα

Καιροσκοπική σύμπραξη ενόψει εκλογών

Του **DAVID M. HALBFINGER**
THE NEW YORK TIMES

ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ. Ο πρωθυπουργός του Ισραήλ Μπέντζαμιν Νετανιάχου είναι από καιρό γνωστός για την ικανότητά του να συμπτράττει με μικρότερα κόμματα, αλλά η πιο πρόσφατη συμμαχία του προκάλεσε θύελλα καταγγελιών. Με το πολιτικό του μέλλον να αμφισβητείται λόγω δικαστικών διώξεων, ο Νετανιάχου εξόργισε ηγέτες της εβραϊκής κοινότητας τόσο στις ΗΠΑ όσο και στο Ισραήλ όταν έκλεισε συμφωνία με ένα ρατσιστικό, αντιαραβικό κόμμα, η ιδεολογία του οποίου συνδέεται με τους ναζί, σύμφωνα με έναν ισχυρή επιρροής ραββίνο. Η εξέλιξη αυτή αποτέλεσε πλήγμα για τις εκστρατείες κατά του αντισημιτισμού, ο οποίος βρίσκεται σε άνοδο, σε Αμερική και Ευρώπη.

Αντιμέτωπος με τη συμμαχία των δύο ισχυρότερων, κεντρικών αντιπάλων του ενόψει των βουλευτικών εκλογών του Απριλίου, ο Ισραηλινός πρωθυπουργός στράφηκε προς το εξτρεμιστικό κόμμα Otzma Yehudit (Εβραϊκή Ισχύς), οι ηγέτες του οποίου έχουν μακρά ιστορία υποστήριξης της βίας εναντίον των Παλαιστινίων, του εξοστρακισμού των Αράβων από το Ισραήλ και της απαγόρευσης του γάμου και του σεξ μεταξύ Εβραίων και Αράβων.

Ο Νετανιάχου φρόντισε να συκωνευθεί η εξτρεμιστική αυτή δύναμη με το κάπως περισσότερο ορθόδοξο κόμμα θρησκοευόμενων σιωνιστών, την Εβραϊκή Έστια. Η εξέλιξη αυτή μπορεί να εκτοξεύσει το Otzma Yehudit από το περιφρονημένο περιθώριο στην επόμενη κυβέρνηση συνασπισμού του Ισραήλ.

Μαθητές του Κεχάνε

Οι ηγέτες του εν λόγω κόμματος δηλώνουν με περηφάνια ότι είναι μαθητές του Μείρ Κεχάνε, ο οποίος γεννήθηκε στο Μπρούκλιν, επιδόθηκε σε εκστρατείες εναντίον των Αράβων και υπήρξε βουλευτής του Ισραήλ τη δεκαετία του 1980, προτού το κόμμα του τεθεί εκτός νόμου στο Ισραήλ και ανακρουχθεί τρομοκρατική οργάνωση από τις ΗΠΑ. Η πολιτική πλατφόρμα του Otzma Yehudit καλεί σε προσάρτηση των κατεχόμενων παλαιστινιακών εδαφών, στην απέλαση των «εχθρών» του

Ισραήλ (δηλαδή, των Αράβων) και στην «ιδιοκτησία» των ιερών χώρων μουσουλμάνων και Εβραίων στο Όρος του Ναού, στην Ιερουσαλήμ. Η συμμαχία Νετανιάχου-εξτρεμιστών προκάλεσε έκρηξη από την πλευρά προοδευτικών εβραϊκών οργανώσεων, όπως η J Street. Επίσης, η Ένωση για τη Μεταρρύθμιση του Ιουδαϊσμού, η οποία συνήθως αποφεύγει να εμπλέκεται με την ισραηλινή πολιτική ζωή, εξέφρασε την αποδοκιμασία της. Αλλά οι αντιδράσεις δεν περιορίστηκαν εκεί.

Στην Αμερική, η βασική οργάνωση του ισραηλινού λόμπι στις ΗΠΑ, η AIPAC, και η Επιτροπή Αμερικανών Εβραίων -δύο οργανώσεις με ειδικό βάρος στην κοινή γνώμη του Ισραήλ- χαρακτήρισαν «αξιοκατάκριτες» τις ιδέες του Otzma Yehudit και δεσμεύθηκαν ότι δεν θα έχουν καμία επαφή με τους ηγέτες του, ακόμη κι αν συμμετάσχουν στην επόμενη κυβέρνηση. Σε μία ακόμη πιο αναπάντεχη εξέλιξη, ο ραββίνος

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο ραββίνος της Ιερουσαλήμ Μπένι Λάου συνέδεσε τις ιδέες του κόμματος αυτού με τον ναζισμό.

της Ιερουσαλήμ Μπένι Λάου, ένας από τους πυλώνες του θρησκοεθνικού σιωνισμού, εξαπέλυσε επανειλημμένες επιθέσεις κατά της συμφωνίας του Νετανιάχου, δήλωσε ότι ο πρωθυπουργός ενδιαφέρεται μόνο να κερδίσει τις εκλογές και, από το βήμα της συναγωγής, συνέδεσε τις ιδέες των εξτρεμιστών συμμάχων του με τον ναζισμό και τους νόμους της Νυρεμβέργης.

Ο Νετανιάχου κατεβαίνει σε αυτές τις εκλογές ενώ η παραπομπή του σε δίκη με κατηγορίες για διαφθορά αναμένεται από μέρα σε μέρα. Παράλληλα, αντιμετωπίζει σκληρό ανταγωνισμό από το κεντρικό κόμμα του Μπένι Γκαντζ, ενός δημοφιλούς πρώην αρχηγού των ενόπλων δυνάμεων. Γι' αυτό ο Ισραηλινός πρωθυπουργός επιδιώκει όχι μόνο μια νέα θητεία, αλλά και μια κοινοβουλευτική πλειοψηφία που θα τον κρατήσει στο αξίωμά του ακόμη κι αν παραπεμφθεί σε δίκη.

Ο Ισραηλινός πρωθυπουργός Μπέντζαμιν Νετανιάχου κατεβαίνει σε αυτές τις εκλογές τη στιγμή που η παραπομπή του σε δίκη, με βαρύτατες κατηγορίες για διαφθορά, αναμένεται από μέρα σε μέρα.

3

DAY

BEST OF

MONO ΓΙΑ

04-06 / 03 / 2019

M

METRO

Φρέσκια Τσιπούρα (300-800g)

€6,25 /kg

Χοιρινός Κιμάς

€2,79 /kg

Κλεμεντίνες Ισραήλ

€1,49 /kg

Galant Μήλα Ιταλίας

€1,09 /kg

Πυρηνικοί εφιάλτες απειλούν την Ασία

Παγκόσμια ανησυχία για την ανάφλεξη της σύγκρουσης μεταξύ της Ινδίας και του Πακιστάν στο διαφιλονικούμενο Κασμίρ

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ενώ η άδοξη κατάληξη της συνάντησης Ντόναλντ Τραμπ - Κιμ Γιονγκ Ουν στο Ανόι επανέφερε στην ημερήσια διάταξη τον κίνδυνο υποτροπής στο πυρηνικό πρόγραμμα της Βόρειας Κορέας, μια πιο χειροπιαστή απειλή κατέβαινε από τους παγετώνες των Ιμαλαΐων. Για πρώτη φορά στην ιστορία, δύο πυρηνικές δυνάμεις, η Ινδία και το Πακιστάν, εμπλέκονταν σε αερομαχίες με κατάρριψη πολεμικών αεροσκαφών για τη διαφιλονικούμενη περιοχή του Κασμίρ.

Η ανάφλεξη αυτής της παλιάς διένεξης, που πυροδότησε δύο από τους τρεις πολέμους Ινδίας - Πακιστάν στον εικοστό αιώνα, προκάλεσε διεθνή ανησυχία. Ηνωμένες Πολιτείες και Ρωσία προσφέρθηκαν να διαμεσολαβήσουν για να αποτραπούν τα χειρότερα, ενώ Ευρωπαϊκή Ένωση και Κίνα κάλεσαν τις δύο πλευρές να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση.

Η επίθεση αυτοκτονίας

Ρόλο πυροκροτητή έπαιξε επίθεση αυτοκτονίας εναντίον κονβόι Ινδών παραστρατιωτικών στο υπό ινδική διοίκηση τμήμα του Κασμίρ, που στοίχισε τη ζωή 44 ενόπλων. Η Ινδία κατήγγειλε ως οργανωτή της επίθεσης την οργάνωση «Jaish-e-Mohammad» (Στρατός του Μωάμεθ), η οποία μάχεται για την

Διεθνείς παρεμβάσεις για αποκλιμάκωση της έντασης ανάμεσα στους δύο ανήσυχους γείτονες, που διαθέτουν αμφότεροι πυρηνικά όπλα.

ενσωμάτωση ολόκληρου του Κασμίρ στο Πακιστάν και είναι υπεύθυνη για σειρά τρομοκρατικών επιθέσεων όχι μόνο στο Κασμίρ, αλλά και στο ινδικό κοινοβούλιο.

Το Πακιστάν έχει κηρύξει παράνομη την οργάνωση, αλλά το Νέο Δελχί υποστηρίζει ότι το Ισλαμαμπάντ συνεχίζει να της προσφέρει κάθε είδους υποστήριξη μέσω της μυστικής υπηρεσίας του στρατού.

Ινδία και Πακιστάν ενεπλάκησαν σε πόλεμο αμέσως μετά την κήρυξη της ανεξαρτησίας τους από τη Βρε-

τανική Αυτοκρατορία, το 1947, ακριβώς λόγω της διένεξης γύρω από το Κασμίρ.

Η στρατηγικής σημασίας περιοχή είχε μουσουλμανικό, κατά κύριο λόγο, πληθυσμό αλλά ινδουιστή μαχαραγιά, ο οποίος προσχώρησε στην Ινδία. Αποτέλεσμα αυτού του πρώτου πολέμου ήταν να χωριστεί το Κασμίρ σε δύο περιοχές, μία υπό ινδικό και μία υπό πακιστανικό έλεγχο (ένα τρίτο, μικρότερο τμήμα, είχε παραχωρηθεί στην Κίνα).

Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ αποφάσισε τη διεξαγωγή δι-

ταινιών και έλλειψη αυτοσυγκέντρωσης σε μακρόσυρτες συζητήσεις. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με έκαναν οργίλο και αγχώδη. Δοκίμασα σειρά μεθόδων, με στόχο τον περιορισμό της χρήσης, όπως την κατάργηση της εφαρμογής του Twitter τα Σάββατοκύριακα και την εγκατάσταση εφαρμογών απαγόρευσης σύνδεσης σε αυτό. Κάθε φορά, όμως, υποτροπιάζα.

Εντέλει, στα τέλη Δεκεμβρίου, αποφάσισα ότι ο κόμπος είχε φτάσει στο χτένι. Επικοινωνήσα με την Κάθριν Πράις, συγγραφέα του βιβλίου «Πώς να διακόψετε τη σχέση με το τηλέφωνό σας» και ζήτησα τη βοή-

Οσο παραμένω συνειδητός χρήστης, της συσκευής και αντιλαμβάνομαι πώς και πότε τη χρησιμοποιώ, η υποτροπή είναι λιγότερο πιθανή.

θεία της. Η Κάθριν συμφώνησε να γίνει η «τηλεφωνική μου προπονήτρια» για τον Ιανουάριο, έτσι ώστε να οικοδομήσω μία υγιή σχέση με το τηλέφωνό μου και να διαφυλάξω τη λειτουργία του εγκεφάλου μου.

Η μέθοδος της Κάθριν δεν είναι ριζική. Δεν θα μπορούσα άλλωστε

μοφηφίσματος για την αυτοδιάθεση του Κασμίρ, κάτι που δεν έγινε ποτέ, καθώς η Ινδία έθετε ως προϋπόθεση την αποχώρηση των πακιστανικών στρατευμάτων.

Για πρώτη φορά μετά τον πόλεμο του 1971, η απάντηση της Ινδίας δεν περιορίστηκε σε πυρά πυροβολικού, αλλά συμπεριέλαβε αεροπορικές επιχειρήσεις στο εσωτερικό του Πακιστάν – κι αυτό ενώ, σε αντίθεση με το 1971, αυτή τη φορά και οι δύο χώρες διαθέτουν πυρηνικές βόμβες. Ο στρατός του Πακιστάν απάντησε με τις δικές

Μια εικόνα γνώριμη στους περισσότερους, σε όλη σχεδόν τη Γη. Τα έξυπνα κινητά με τις δυνατότητες πλοήγησης στο Ιντερνετ, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αλλά σε και δεκάδες άλλες εφαρμογές, έχουν προκαλέσει εξάρτη-ση σε εκατομμύρια ανθρώπους.

να ακολουθήσω «στεγνό πρόγραμ-μα», καθώς εργάζομαι ως δημοσιογράφος του ρεπορτάζ τεχνολογίας και δεν μπορώ να αφαιρέσω τις οθόνες από τη ζωή μου. Το πρόγραμμα απεξάρτησης της Κάθριν βασίζεται στην αντιμετώπιση των βαθένων αιτιών της εξάρτησης από

του αεροπορικές επιθέσεις επί ινδικού εδάφους, κλιμακώνοντας ακόμη περισσότερο την κρίση.

Οι Πακιστανοί υποστήριξαν ότι κατέρριψαν δύο ινδικά αεροσκάφη, ενώ η Ινδία ισχυρίστηκε ότι κάθε πλευρά κατέρριψε από ένα. Γεγονός είναι ότι το Πακιστάν αιχμαλώτισε έναν Ινδό πιλότο, ο οποίος μάλιστα εμφανίστηκε σε βίντεο να αιμορραγεί, ύστερα από ξυλοδαρμό που υπέστη από μουσουλμάνους του Κασμίρ, κάτι που πλήττρισε περαιτέρω την ατμόσφαιρα.

Το μείζον ερώτημα είναι αν η

1984-2003, σύγκρουση του Σιατσέν

Σειρά μαχών μεταξύ ινδικών και πακιστανικών στρατευμάτων στον διαφιλονικούμενο **Παγετώνα του Σιατσέν** λήγει με συμφωνία κατάπαυσης του πυρός, το 2003.

Μάιος 2002

Ενα εκατομμύριο στρατιώτες αναπτύσσονται κατά μήκος των συνόρων ύστερα από επίθεση εναντίον ινδικής βάσης στο Κασμίρ, που σκότωσε **34** στρατιώτες.

14 Φεβρουαρίου 2019

Βομβιστής αυτοκτονίας σκοτώνει **44** στρατιώτες στο ινδικό Κασμίρ. Το Νέο Δελχί απειλεί με αντίποινα, κατηγορώντας το Πακιστάν ότι υποθάλπει την οργάνωση **Jaish-e-Mohammad** (JeM).

27 Φεβρουαρίου

Το Πακιστάν ισχυρίζεται ότι κατέρριψε δύο ινδικά αεροπλάνα. Η Ινδία υποστηρίζει ότι κατέρριψε ένα πακιστανικό.

PHFEEZ/Associated Press, Graphic News

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

επικίνδυνη αυτή σύγκρουση κλιμακωθεί σε έναν τέταρτο, ανοικτό ινδο-πακιστανικό πόλεμο τις επόμενες ημέρες. Η απλή λογική λέει ότι και οι δύο πλευρές έχουν κάθε λόγο να αποφύγουν το εφιαλτικό σενάριο.

Το Πακιστάν γνωρίζει καλά – και οι σκληρές εμπειρίες των προηγούμενων τριών πολέμων του το υπενθυμίζουν– ότι δεν μπορεί να υπερισχύσει σε μια στρατιωτική σύγκρουση με τη στρατιωτικά, οικονομικά και πληθυσμιακά πολύ ισχυρότερη Ινδία.

Αλλωστε, ο Πακιστανός πρωθυπουργός Ιμράν Χαν προσπάθησε από την πρώτη στιγμή να ρίξει τον Ινδό ομόλογό του Ναρέντρα Μόντι, έφτασε μάλιστα να προτείνει μυστικές διαπραγματεύσεις για τη διευθέτηση της διένεξης γύρω από το Κασμίρ.

Αλλά και ο Μόντι έχει καλούς λόγους να μην παρασυρθεί από τα εθνικιστικά πάθη, που είναι ιδιαίτερα εξημμένα στην υποήπειρο.

Οι εκλογές του Μαΐου

Οι αεροπορικές επιθέσεις που διέταξε (και οι οποίες είναι αμφίβολο αν βρήκαν στόχους ή αν είχαν μόνο συμβολικό χαρακτήρα) ασφαλώς ικανοποιούσαν την ανάγκη να δοθεί η εικόνα της δυναμικής απάντησης, κάτι το οποίο θα τον είναι χρήσιμο ενόψει των βουλευτικών εκλογών του Μαΐου, όπου θα διεκδικήσει και δεύτερη θητεία.

Ωστόσο ένας ανοικτός πόλεμος θα είχε σοβαρότατες συνέπειες στην ινδική οικονομία, η οποία δεν βρίσκεται στα καλύτερά της, ενώ θα πυράκτωνε τις αντιθέσεις μεταξύ ινδουιστών και μουσουλμάνων στην ίδια τη χώρα του.

Το κυριότερο, η προσπάθειά του να απομονώσει διπλωματικά το Πακιστάν και να εξασφαλίσει υποστήριξη από το σύνολο των μεγάλων δυνάμεων στο όνομα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας δεν είχε τα αποτελέσματα που θα ήθελε ο Ινδός πρωθυπουργός.

Αν και αναγνώρισαν το δικαίωμα της Ινδίας να αμύνεται εναντίον της τρομοκρατίας, όλες οι μεγάλες δυνάμεις κράτησαν γραμμή ισων αποστάσεων, πιέζοντας και τις δύο πλευρές να αποκλιμακώσουν γρήγορα την κρίση.

Οι συμμαχίες

Παραδοσιακός σύμμαχος των ΗΠΑ στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, όταν η Ινδία διατηρούσε καλές σχέσεις με τη Σοβιετική Ένωση, το Πακιστάν υποχρεώθηκε να αναζητήσει καινούργιο γεωπολιτικό ρόλο από τις αρχές του 21ου αιώνα. Οι σχέσεις του με τις ΗΠΑ μπήκαν σε περίοδο ψυχρότητας και αμοιβαίας καχυποψίας μετά την 11η Σεπτεμβρίου του 2001 και τον πόλεμο των Αμερικανών κατά των Ταλιμπάν, που εξασφάλιζαν «στρατηγικό βάθος» στο Πακιστάν, στην αντιπαράθεσή του με την Ινδία. Ταυτόχρονα, οι Αμερικανοί προσέγγισαν την Ινδία ως αντίβαρο στην αναδυόμενη Κίνα. Οι φονικές επιθέσεις με drones (που κορυφώθηκαν επί Ομπάμα) επί πακιστανικού εδάφους, με πολλές απώλειες αμάχων, ενίσχυσαν τον αντιαμερικανισμό στην ισλαμική χώρα. Ωστόσο, το Πακιστάν κατάφερε να αντισταθμίσει σε μεγάλο βαθμό τις απώλειες ενισχύοντας τους δεσμούς του με έναν άλλο παραδοσιακό του σύμμαχο, την Κίνα. Ο «Νέος Δρόμος του Μεταξίου», το μεγάλο αναπτυξιακό σχέδιο του Κινέζου ηγέτη Σι Τζινπίνγκ, προσφέρει μεγάλες ευκαιρίες οικονομικής ανάπτυξης στο Πακιστάν, ενώ η Κίνα μπλόκαρε στο Συμβούλιο Ασφαλείας της προσπάθειες της Ινδίας για αποφάσεις που θα επέβαλαν στο Ισλαμαμπάντ πιο σκληρά μέτρα κατά της τρομοκρατίας. Δύο άλλοι σημαντικοί σύμμαχοι του Πακιστάν, η Σαουδική Αραβία και η Τουρκία, έσπευσαν επίσης να συσφίγξουν τις σχέσεις μαζί του, με τελευταίο δείγμα την πρόσφατη επίσκεψη του Σαουδάραβα πρίγκιπα διαδόχου Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν στο Ισλαμαμπάντ.

Μαθαίνοντας τα παιδιά να μετρούν τα άστρα

Κανάλι στο YouTube «διδάσκει» αστροφυσική με απλούς όρους

Της **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΣΣΙΜΗ**

Η αγάπη και η «προσκόλλησή» του στο σύμπαν και τα μυστήριά του εκδηλώθηκε σε πολύ νεαρή ηλικία. Σπούδασε φυσική με όραμα να ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές του σπουδές στην αστροφυσική. Αναζητούσε έναν τρόπο να μοιραστεί το επιστημονικό του ταξίδι στα άστρα με ένα ευρύτερο κοινό. Έτσι «εν αρχή ην» το Αστρόνιο. Πρόκειται για ένα κανάλι στο YouTube, το οποίο δημιουργήθηκε με στόχο να φέρει το Διάστημα... πιο κοντά, να το κάνει οικείο στο ελληνόφωνο κοινό. Ο ίδιος είναι καθηγητής στην ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση και διδάσκει θετικές επιστήμες (Φυσική, Μαθηματικά, Μηχανική Ρευστών κ.λπ.), ενώ έχει εργαστεί και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ο λόγος για τον Παύλο Καστανά, τον πρωταγωνιστή και «σκηνοθέτη» του Αστρονίου, το οποίο επιτρέπει σε ένα μη εξειδικευμένο κοινό να γνωρίσει από κοντά, με επιστημονική τεκμηρίωση αλλά εύκολα κατανοητή, τον κόσμο των άστρων. Τι κερδίζει όμως ο ίδιος από αυτό; Εκτός από 90.000 συνδρομητές και πάνω από 4.000.000 προβολές που έχουν καταγράψει τα βίντεό του, ικανοποιεί την ανάγκη να μοιραστεί την αγάπη του για την αστροφυσική με ένα ευρύτερο κοινό.

Το ξεκίνημα

Εχοντας σπουδάσει και στο εξωτερικό, ο Παύλος Καστανάς παρακολουθούσε ξενόγλωσσα κανάλια αντίστοιχου περιεχομένου και οραματιζόταν τη μεταφορά τέτοιων προσπαθειών και στην Ελλάδα. «Είμαι αστροφυσικός», συστήνεται

στην «Κ» και εξηγεί πώς προέκυψε η ιδέα. «Είπα να κάνω αυτή την προσπάθεια, καλύπτοντας και τη δική μου επιθυμία να μιλήσω για την επιστήμη που αγαπώ. Στην αρχή ήταν σαν ένα πείραμα που δεν ήξερα αν θα πετύχει. Εγγραψα 10 σενάρια, έμαθα να σκηνοθετώ και να επεξεργάζομαι βίντεο, και είπα πάμε κι ό,τι γίνει!». Η γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στους επιστήμονες και στο ευρύ κοινό αποτελεί τον βασικό σκοπό της προσπάθειάς του. «Η αστροφυσική έχει αποκαλύψει ένα συναρπαστικό σύμπαν και έχει αλλάξει ριζικά ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε τη θέση μας μέσα σε αυτό. Αυτή η γνώση όμως τελικά δεν φτάνει στην κοινωνία και αυτό το θεωρώ τεράστιο πρόβλημα. Είναι σαν να υπάρχουν “άνθρωπόττες διαφορετικών ταχυτήτων”. Δηλαδή από τη μια έχεις ανθρώπους που προσπαθούν να καταλάβουν τι συμβαίνει μέσα σε μια μελανή οπή και μέσα από ποιες φυσικές διεργασίες προέκυψε το σύμπαν και από την άλλη έχεις ανθρώπους που δεν ξέρουν τι είναι τα άστρα που βλέπουν το βράδυ στον ουρανό. Εμένα με τρομάζει αυτό, δείχνει ότι είμαστε διχασμένοι ως ανθρωπότητα σε ένα πολύ θεμελιώδες κομμάτι της ύπαρξής μας», εξηγεί ο κ. Καστανάς χωρίς να κρύβει τον ενθουσιασμό του για το αντικείμενό του.

Το κανάλι του απευθύνεται σε όλους, ανεξαρτήτως μορφωτικού επιπέδου, ηλικίας ή επαγγελματικής κατάρτισης. Σύμφωνα με τα στατιστικά όμως, η πλειονότητα των τηλεθεατών του βρίσκεται μεταξύ 25 και 34 ετών. Ωστόσο δεν είναι λίγα τα μικρά παιδιά που τον παρακολουθούν, κάθε άλλο.

«Περιμένω με αγωνία κάθε φορά που θα βγάλει το Αστρόνιο ένα νέο επεισόδιο. Μιλάει για πράγματα τα οποία δεν ήξερα καν ότι υπάρχουν», λέει η 9χρονη Ελλη. «Μερικά από αυτά που λέει δεν τα καταλαβαίνω, αλλά πάντα θέλω να βγω μετά έξω και να χαζέψω τα αστέρια. Περιμένω πότε θα πάρω το πρώτο μου τηλεσκόπιο», εξηγεί η μικρή θαυμάστριά της δουλειάς του Παύλου Καστανά.

Η γλώσσα

Ο ίδιος προσπαθεί όσο γίνεται να μη χρησιμοποιεί «πολύ» τεχνικές ορολογίες, ώστε να μπορεί ο οποιοσδήποτε να καταλάβει τα φαινόμενα που περιγράφει. Κάποιες έννοιες είναι πολύ σύνθετες για τα μικρά παιδιά, παραδέχεται ο ίδιος και εξηγεί ότι «αυτό που θα ήθελα πραγματικά θα ήταν ο θεατής να αισθάνεται για λίγο ότι εγκαταλείπει τη Γη και ότι ταξιδεύει στο Διάστημα».

Μέσω μηνυμάτων στα κοινωνικά δίκτυα ή ακόμη και μέσα από ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ο Παύλος Καστανάς λαμβάνει τα σχόλια και τις παρατηρήσεις του κοινού. «Μου κάνουν μεγάλη εντύπωση τα μηνύματα που λαμβάνω από νέα παιδιά που μου γράφουν ότι αποφάσισαν να σπουδάσουν φυσική και αστροφυσική βλέποντας τα βίντεό μου. Αυτή νομίζω είναι η μεγαλύτερη επιβράβευση που μπορεί να εισπράξει κάποιος που ασχολείται με την επικοινωνία της επιστήμης», τονίζει ο ίδιος και συμπληρώνει: «Υπάρχουν πολλοί που εκμυστηρεύονται ότι δεν είχαν ασχοληθεί ποτέ με το Διάστημα αλλά τώρα άνοιξε ένα νέο παράθυρο γνώσης στο μυαλό τους».

Ο Παύλος Καστανάς σε ένα από τα διαδίκτυα μαθήματά του. Το κανάλι του στο YouTube, το Αστρόνιο, έχει 90.000 συνδρομητές, ενώ οι προβολές έχουν ξεπεράσει τα 4.000.000.

Πολλοί πιστεύουν ότι η Γη είναι επίπεδη!

Ως εκπαιδευτικός ο ίδιος βρίσκει ιδιαίτερη χαρά στη διαδικασία της διδασκαλίας. Πώς μπορεί κανείς να περιγράψει σε ένα μικρό παιδί όμως τόσο σύνθετες έννοιες;

«Η Γη είναι ένας πλανήτης. Ένας γιγάντιος βράχος που γυρίζει γύρω από τον ήλιο παρέα με άλλους πλανήτες. Όλη αυτή η παρέα αποτελεί ένα ηλιακό σύστημα. Βγες έξω να δεις τα άστρα τη νύχτα. Κάθε φωτεινή κουκκίδα που βλέπεις στον νυχτερινό ουρανό είναι ένα ολόκληρο ηλιακό σύστημα, δηλαδή ένας άλλος ήλιος που γύρω του γυρίζουν πλανήτες. Κάθε τέτοιος πλανήτης είναι εντελώς μοναδικός και διαθέτει διαφορετικές συνθήκες από τους άλλους. Σε κάποιους από αυτούς βρέχει γυαλί ή διαμάντια, σε άλλους έχει τρομακτικούς ανέμους, και υπάρχουν και κάποιοι που μπορεί να μοιάζουν με τη Γη», απαντά.

«Σκέψου πόση ώρα μπορείς να κουβεντιάσεις με ένα παιδί για τις

«Αρκετοί άνθρωποι έχουν μια δυσπιστία απέναντι στους επιστήμονες διότι δεν τους καταλαβαίνουν – ήρθε η ώρα να αλλάξει αυτό».

συνθήκες που θα συναντούσες σε έναν τέτοιο πλανήτη. Έτσι και ανάψεις τη σπιθα της φαντασίας στις μικρές ηλικίες, όλα μετά παίρνουν τον δρόμο τους», περιγράφει τη μαγική διαδικασία διαλόγου με τα παιδιά.

Συνομιλώντας με τον δημιουργό του Αστρονίου δεν θα μπορούσαμε να μην τον ρωτήσουμε για τη... θεωρία (ακόμα πολλών) που θέλει τη γη να είναι επίπεδη. «Δυστυχώς αυτό που όλοι νομίζαμε ότι είναι μια πλάκα φαίνεται να έχει αρκετούς υποστηρικτές. Μάλιστα αν διαβάσεις τι γράφουν στο γκρούπ τους θα δεις ότι θεωρούν ότι είμαι

ένας... νθοποιός βαλτός από τη NASA! Να ένας ακόμα λόγος που νομίζω ότι η επικοινωνία της επιστήμης είναι σημαντική. Πολλοί άνθρωποι έχουν μια δυσπιστία απέναντι στους επιστήμονες διότι δεν τους καταλαβαίνουν. Ηρθε η ώρα να αλλάξει αυτό και να φέρουμε όσο γίνεται περισσότερους ανθρώπους κοντά στην επιστημονική μέθοδο», υποστηρίζει.

Εκτός από το κανάλι στο Διαδίκτυο ο Παύλος Καστανάς συμμετέχει ή πρωταγωνιστεί σε πολλές εκδηλώσεις που γίνονται σε διάφορους χώρους και περιλαμβάνουν κυρίως ομιλίες. Η ταχύτητα των εξελίξεων στην αστροφυσική είναι ιλιγγιώδης και οι ανακαλύψεις σχεδόν καθημερινό φαινόμενο που απαιτεί συνεχή μελέτη. «Δυστυχώς δεν έχω τον χρόνο να κάνω όσες ομιλίες θα ήθελα λόγω της δουλειάς και λόγω του καναλιού», λέει. Αυτόν τον καιρό κάνει μια προσπάθεια να φέρει την επιστήμη ακόμα και στα... μπαρ, οργανώνοντας κουίζ αστροφυσικής.

ΠΡΩΤΗ ΠΙΑΣΑ

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΤΙΤΑΝΩΝ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ Ή ΑΘΛΗΤΙΚΑ;
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7:00 - 10:00

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΓΙΔΗΣ

GET IT ON Google play

Download on the App Store

LISTEN LIVE 24sports.com.cy

Αδείες κερκίδες από τον αγώνα του πρώτου γύρου μεταξύ ΑΠΟΕΛ και Ομόνοιας. Ο ΑΠΟΕΛ είναι η ομάδα που είχε τη μεγαλύτερη μείωση στα εισιτήριά του σε σχέση με πέρυσι.

Ανακινείται ξανά το θέμα της κάρτας

Μεγαλώνουν οι ζημιές των συλλόγων με τη συνεχόμενη μείωση του κόσμου στα γήπεδα

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΧΗ**

Μπήκαμε από χτες (2 Μαρτίου), στην τελική φάση του παγκύπριου ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος 2018 – 2019. Μία διοργάνωση με πολύ μεγάλο ανταγωνισμό τόσο για την κατάκτηση του τίτλου όσο και για τα τρία εισιτήρια για το Europa League. Το ενδιαφέρον των Κύπριων ποδοσφαιρόφιλων είναι πολύ μεγάλο, ωστόσο, όπως έχουμε επισημάνει σε προηγούμενο ρεπορτάζ μας, όλο και μεγαλώνει η μείωση του κόσμου στα γήπεδά μας, ενώ παράλληλα παρατηρείται μεγάλη αύξηση στη θέαση των αγώνων από τις καφε-τέριες!

Οι «μεγάλες» ομάδες έχουν χάσει το στοιχείο της υποστήριξης της πλειάς μάζας του κόσμου τους που τους έδινε μεγάλη ώθηση και δύναμη. Η απουσία των οργανωμένων, αλλά και η γενικότερη μείωση στην παρουσία του κόσμου στα γήπεδά μας έχουν σαν αποτέλεσμα να μην υπάρχει πλέον εκείνη η «καυτή» ατμόσφαιρα με τα τραγούδια που δεν σταματούσαν αν δεν τέλειωνε το παιχνίδι...

Μετά το τέλος του Β΄ γύρου και της κανονικής φάσης του Πρωταθλήματός μας το θέμα με την «κάρτα φιλάθλου» σε σχέση με τη γενικότερη μείωση της παρουσίας του κόσμου στα γήπεδά μας ανακινήθηκε ξανά. Ο ΑΠΟΕΛ εισηγήθηκε ξανά σύστημα με αρχείο φιλάθλων που θα έχουν τα σωματεία, όπως δηλαδή τη loyalty card που είχαν οι πρωταθλητές πριν από την εφαρμογή της κάρτας φιλάθλου.

Ανακοίνωση των εισιτηρίων

Όπως έχουμε ενημερωθεί από την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου, η διάθεση των εισιτηρίων για τους αγώνες της κανονικής διάρκειας του πρωταθλήματος (Α΄ και Β΄ γύρος) θα ανακοινωθεί στα μέσα περίπου της ερχομένης εβδομάδας. Ο λόγος που δεν έχουν ακόμη ανακοινωθεί τα ει-

Ο υπουργός Δικαιοσύνης Ιωνάς Νικολάου με τον πρόεδρο της ΚΟΠ Γιώργο Κούμα θα παίξουν καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις.

Ο ΑΠΟΕΛ εισηγήθηκε ξανά σύστημα με αρχείο φιλάθλων που θα έχουν τα σωματεία.

σιτήρια είναι ότι εκκρεμούν φύλλα εκκαθάρισης αγώνων του Β΄ γύρου. Έτσι από τη Δευτέρα (4/3), θα γίνει η καταμέτρηση και η ανακοίνωση του ακριβή αριθμού κάθε αγώνα και κάθε αγωνιστικής. Πάντως, με τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας τη μεγαλύτερη ζημιά από την πολύ μεγάλη μείωση των εισιτηρίων έχουν υποστεί οι «γαλαζοκίτρινοι» Λευκωσίας (ΑΠΟΕΛ) και Λεμεσού (ΑΕΛ).

Μετά το τέλος του ντέρμπι Απόλλων – ΑΠΟΕΛ για την 22η αγωνιστική και τελευταία του Β΄ γύρου, ο Ιταλός προπονητής του ΑΠΟΕΛ, Πάολο Τραμετσάνι δήλωσε εμφαντικά ότι θα πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος για να επιστρέψει ο κόσμος στα γήπεδα και ν΄ απολαμβάνουν παίκτες και προπονητές

την ωραία ατμόσφαιρα που δημιουργούν οι οπαδοί.

Ξεπερνά το 30% η ζημιά

Ο εκπρόσωπος Τύπου του ΑΠΟΕΛ Νεκτάριος Πετεβίνος με δηλώσεις του στον ραδιοσταθμό μας ΣΠΟΡ FM 95.0 αναφέρθηκε στο «καυτό» αυτό θέμα: «Πρέπει να μας ενημερώσουν από την ΚΟΠ για την επιστολή του υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης. Αυτό που ξέρουμε εμείς είναι ότι (μέχρι την Παρασκευή, 1/3), έχουμε προπωλήσει μόνο 260 εισιτήρια για τον αγώνα με τη Νέα Σαλαμίνα. Αυτή είναι η θλιβερή πραγματικότητα που μας συνοδεύει καθ΄ όλη τη φετινή χρονιά. Η κάρτα φιλάθλου και αυτή η απόφασή με τη συγκεκριμένη εφαρμογή έχει σπρώξει σε μια μεγάλη μείωση όπως ποτέ προηγουμένως.»

Ο Ν. Πετεβίνος αναφέρθηκε και στην οικονομική ζημιά του συλλόγου από τη μείωση των εισιτηρίων:

«Πέρσι είχαμε 70 χιλιάδες ευρώ πρόσχημα από ποινές. Φέτος όμως θα είμαστε 170 χιλιάδες ευρώ κάτω από την περσινή

χρονιά στα έσοδα από τα εισιτήρια. Έχουμε συζητήσει με τα οργανωμένα σύνολα και συμφωνούμε σε όλα όσα λένε. Ο υπουργός έχει δώσει τρεις επιλογές. Μία από τις τρεις είναι αυτό που δώσαμε εμείς. Είναι το αρχείο φιλάθλων που θα έχουν τα σωματεία μια φάση όπως τη loyalty card που είχαμε εμείς. Χαιρόμαστε που ανακινείται ξανά το θέμα. Ο ΚΟΑ έχει κοιτάξει τις θέσεις των σωματείων και αναμένεται να απαντήσει. Όλος ο κόσμος πρέπει να έχει το δικαίωμα να πηγαίνει στο γήπεδο.

Η ζημιά ξεπερνά το 30% για τον ΑΠΟΕΛ. Η ζημιά που θα γίνει στα πλείοφ θα είναι πολύ μεγαλύτερη συγκριτικά. Έτσι όσοι επιχειρηματολογούν ότι η εφαρμογή της κάρτας φιλάθλου ότι δεν είναι ο λόγος που άδειασαν τα γήπεδα και να υπάρχει αυτή η ραγδαία μείωση, θα διαφευστούν πανηγυρικά. Αυτό που λέγαμε από την αρχή ως ΑΠΟΕΛ με τις πρωτοβουλίες και τις θέσεις που εκφράσαμε για να επανέρχεται το θέμα στην επικαιρότητα είναι ότι πρέπει η ΚΟΠ να αναπτύξει μια στρατηγική πρωτοβουλία και να μιλήσει με τα σωματεία και να δει τι μπορεί να αλλάξει. Πρέπει να πούμε ότι είναι ξεκάθαρο πως η Κάρτα Φιλάθλου ήρθε βιαία και δεν παροσιόσθηκε όπως έπρεπε στον κόσμο. Δυστυχώς, τα τελευταία γεγονότα που είδαν το φως της δημοσιότητας αφήνουν το ποδόσφαιρο εκτεθειμένο...».

Καταλήγοντας ο εκπρόσωπος του ΑΠΟΕΛ, αναφέρθηκε στην ασυμφωνία σωματείων και Ιωάνη Νικολάου για το θέμα της κάρτας φιλάθλου: «Τα ΜΜΕ έδωσαν έμφαση ότι ο υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης είχε πει ότι δεν αποδέχεται την πρόταση σε σχέση με το δικαστικό ένταλμα για να παραχωρείται το αρχείο στην αστυνομία που είναι στην ουσία ένα σχολίο εντυπωσιασμού, αφού από τη στιγμή που προκύπτει ποινικό αδίκημα, τότε ο διαχειριστής του αρχείου είναι υποχρεωμένος να το δώσει στην Αστυνομία».

* * * * *

Σοφότερος ο Παπασταύρου

Στην Κύπρο βρίσκεται ο Σταύρος Παπασταύρου. Την Πέμπτη έδωσε το παρών του στην προπόνηση. Γίνεται αντιληπτό ότι θα τρέξουν θέματα. Όπως ο σχεδιασμός, τα προγραμματιζόμενα έργα στο «Ηλιος Πούλλος» και το τηλεοπτικό. Το κυριότερο σημείο που πρέπει να ξε-ρουν οι Ομοσπονδίες είναι ότι ο πρόεδρος της εταιρείας έχει γίνει σοφότερος μετά τα περσινά. Όλοι βρίσκονται υπό συνεχή αξιολόγηση. Όλοι!

* * * * *

Λαφράνς...

Φουντώνουν οι φήμες που τον φέρουν να έχει υπογράψει σε άλλη ομάδα στην Κύπρο. Μάλιστα, τούτη τη φορά οι φήμες στράφηκαν προς τη Λεμεσό και τον Απόλλωνα, αφού αναφέρουν ότι έχει μάλιστα υπογράψει. Όλα αυτά υπό τη μορφή φημών. Οι ειδήσεις μάλλον θα προκύψουν με το πέρασ του πρωταθλήματος... ίσως και νωρίτερα.

* * * * *

Κόπις

Λίγο το ότι έχασε ο Απόλλωνας στο ντέρμπι, λίγο ότι ξεκίνησαν οι φήμες για τον τελευταίο χρόνο του Σωφρόνη στον πάγκο του Απόλλωνα άμα η ομάδα δεν κατακτήσει το πρωτάθλημα, κάποιοι συνεδέσαν το όνομα του προπονητή της Πάφου με τη λεμεσιανή ομάδα. Ο λόγος; Τα δικαιώματα του παίκτη ανήκουν στο γραφείο του Πέτρου Κονναφή. Είναι αυτό από μόνο του αρκετό; Ο χρόνος θα το δείξει...

ΑΠΟΨΕΙΣ

Πάντα φταίνε οι...

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Τα έχουμε γράψει δεκάδες φορές, όχι πως αλλάζει κάτι, έχουμε ομολογούμενως μάθει να ρίχνουμε αβγά στον τοίχο... μη σου πω κιόλας άρχισε να μας αρέσει. Λοιπόν, σε τούτο τον χώρο να ξέρεις ότι συμβαίνει στην ομάδα του καθενός, αυτός που ευθύνεται δεν είναι άλλος από τον προπονητή. Το πιο σημαντικό, τιμητικό πόστο σε μια ποδοσφαιρική ομάδα και όχι μόνο, έχουμε καταφέρει να το εξευτελίσουμε σε τέτοιο βαθμό, που η θέση του προπονητή μοιάζει με το λερωμένο σφουγγαρόπανο στα χέρια ενός εργαζόμενου στην καθαριότητα. As έχει προσφέρει, as έχει αποδείξει τις ικανότητες του, την προσήλωση, τον επαγγελματισμό και τις αρετές του, αυτός που πάντα ευθύνεται είναι ο άνθρωπος που χτίζει και ακολούθως διαχειρίζεται την ομάδα.

Δεν ξέρω ποιος σφήνωσε τούτη την ιδέα στον κύπριο οπαδό, ούτε και από πού προέρχεται αυτή η ανωμαλία στη σκέψη, δεν λέει πάντως να ξεκολλήσει από το μυαλό των περισσοτέρων.

Αν είναι κανείς να δει τι συμβαίνει στις μεγάλες ομάδες φέτος (για τις μικρές, ούτε λόγος, αφού προσλαμβάνονται καμιά φορά απλά άνεργοι/ ανεπίδικοι για να διεκπεραιώσουν καταστάσεις) η μοίρα του προπονητή δεν διαφέρει σε τίποτα απ΄ αυτή ενός δύσμοιρου εργαζόμενου που ό,τι και να κάνει, αυτός θα την πληρώσει τελικά.

Ο Κερκέρ πήρε την ΑΕΛ από το πουθενά, την έχει στην τρίτη θέση και στους τέσσερις του κυπέλλου και κάθε εβδομάδα είναι στο στόχαστρο της κριτικής. Ο Αναστασιού ανέλαβε μια ομάδα διαλυμένη, την έχει σουλούπωσει, έκανε νίκες σε ντέρμπι, μπήκε στην εξέδρα και κάποιοι επιμένουν ότι δεν είναι ικανός. Στον ΑΠΟΕΛ έφταναν δύο απώλειες σε ματς με υποδεέστερες ομάδες και ο Τρεμαντζάνι από μετρ της τακτικής έγινε ένας άσχετος που απλά θα προστεθεί στη λίστα των δεκάδων απολυθέντων προκατόχων τους. Ακόμη και ο Απολλωνίστας Σωφρόνης που τόσα έχει προσφέρει, είναι πλέον στο στόχαστρο ως ο απόλυτος υπεύθυνος για τυχόν απώλεια του φετινού πρωταθλήματος...

Και έζησαν αυτοί καλά... και εμείς τα ίδια και τα ίδια.

Ο Παντελή έφυγε, οι άλλοι έρχονται;

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΗ**

Φυσιολογική η εξέλιξη στα διοικητικά της Ανόρθωσης. Εδώ και αρκετό καιρό, ο Ανδρέας Παντελή και οι στενοί του συνεργάτες είχαν βρεθεί σε δύσκολη θέση και στο επικεντρω κριτικής, σε σχέση με τις αποφάσεις και ενέργειές τους στο κεφάλαιο προγραμματισμός και πολύ περισσότερο για την οικονομική διαχείριση. Το θέμα Φράνσις Ουζόχο ήταν η χαριστική βολή.

Φυσιολογικά λοιπόν και αναγκαστικά, ο Ανδρέας Παντελή αποχώρησε ικανοποιώντας το... λαϊκό αίτημα αλλά και την απαίτηση των περισσοτέρων παραγόντων του σωματείου. Ωστόσο, η παραίτηση και φυγή του δεν λύνει το πρόβλημα, για να είμαστε πιο σωστοί τα πολλά προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί το τελευταίο χρονικό διάστημα. Χωρίς υπερβολή, οι επόμενοι, η διάδοχη κατάσταση στην ποδοσφαιρική εταιρία της Ανόρθωσης, θα έχουν μπροστά τους πολύ πιο δύσκολα εμπόδια να ξεπεράσουν, στην προσπάθεια να ξαναμπει το ποδοσφαιρικό τμήμα της Ανόρθωσης στον σωστό δρόμο.

Ζητούμενο πρώτο, λοιπόν, να βρεθούν οι... θαρραλέοι. Και όσοι θεωρούν πως η απάντηση ακούει (μόνο) στο όνομα Χρίστος Πουλλαϊδης, ίσως βρεθούν προ εκπλήξεως. Ακόμη και με διάθεση εμπλοκής ξανά στα διοικητικά της Ανόρθωσης, ακόμη και με διάθεση να ξαναβάλει βαθιά το χέρι στον δικό του τραπεζικό λογαριασμό, ο κύριος Πουλλαϊδης μπορεί να μην είναι σε θέση να διαχειριστεί σωστά μόνος του ένα τέτοιο φορτίο και η δυσκολία δεν περιορίζεται μόνο στο να υπάρχουν χρήματα στο ταμείο της Ανόρθωσης...

Δικαίως η διοίκηση Ανδρέα Παντελή δέχθηκε έντονη κριτική του τελευταίου μήνες και πολύ περισσότερο τις τελευταίες εβδομάδες για τους χειρισμούς της. Δικαίως προέκυψε από πλευράς παραγόντων του συλλόγου η απαίτηση για παραίτηση. Αναγκαίο είναι όμως πλέον, να προκύψουν και έτοιμες λύσεις για την επόμενη δύσκολη μέρα. Η Ανόρθωση βρίσκεται αυτή τη στιγμή σ΄ ένα εξαιρετικά κρίσιμο σημείο, κατά το οποίο ενδεχόμενο νέο λάθος μπορεί να αποβεί μοιραίο.

Το «χρωστάνε» σ΄ ένα ιστορικό σύλλογο, όλοι όσοι (μέλη του) έχουν τη δυνατότητα να βοηθήσουν σε μια τόσο δύσκολη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί. Το «χρωστάνε» απέναντί και στη δική τους ευθύνη, στην προ διετίας συναινεσή τους να επανέλθει ο κύριος Ανδρέας Παντελή στην προεδρία της ποδοσφαιρικής εταιρίας της Ανόρθωσης...

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
4,99%

Χ.Α.
5,28%

Dow Jones

-0,02%

Nasdaq

0,90%

Nikkei

0,83%

Dax

0,81%

FTSE 100

-1,29%

ΗΠΑ
Αννυσκούν
από την
επιβράδυνση
Ευρώπης
και Κίνας
Σελ. 9

Πετρέλαιο

0,66%

€/ \$

0,32%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΟΑΥ

Εκτός εισφορών ΓεΣΥ τα Ταμεία Προνοίας

Τα Ταμεία Προνοίας θα εξαιρεθούν από τις εισφορές για το ΓεΣΥ. Την απόφαση πήρε το Δ.Σ. του ΟΑΥ, μετά τις αντιδράσεις των εργοδοτικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων. Για να γίνει αυτό πιθανώς να χρειαστεί τροποποίηση της νομοθεσίας από τη Βουλή, η οποία διάκειται θετικά. **Σελ. 4**

ΕΛΛΑΔΑ

Σε δουλειά κατώτερη των προσόντων τους

Την απουσία σύνδεσης εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας αναδεικνύει ο ΣΕΒ. Ένας στους τρεις Έλληνες εργάζεται σε δουλειά κατώτερη των προσόντων του, κυρίως στο Δημόσιο, στο εμπόριο και στην εστίαση, καλύπτοντας θέσεις για τις οποίες απαιτούνται χαμηλότερου επιπέδου ικανότητες. **Σελ. 8**

ΔΙΕΘΝΗ

Ελλοχεύουν κίνδυνοι για την παγκόσμια οικονομία

Αντιμέτωπη με οικονομικές, πολιτικές και στρατιωτικές απειλές που θα μπορούσαν να εκτροχιάσουν την παγκόσμια ανάπτυξη είναι η παγκόσμια οικονομία, σύμφωνα με το Economist Intelligence Unit. Ατία η επιβράδυνση των μεγάλων οικονομιών και η σινο-αμερικανική εμπορική διαμάχη. **Σελ. 11**

Real Estate

Αθέμιτες πρακτικές στην αγορά ακινήτων

Καινοφανείς πρακτικές που συχνά ακροβατούν μεταξύ του «γκρίζου» ή ακόμα και του εντελώς «μαύρου» έχουν αρχίσει να κάνουν την εμφάνισή τους στην αγορά ακινήτων. Επιπλέον εκμεταλλεύονται την υψηλή ζήτηση που έχει δημιουργηθεί λόγω Airbnb και του προγράμματος «κρυφή βίζα». **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετιών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	1,83%	-0,06%
Γερμανία	0,18%	0,05%
Γαλλία	0,57%	0,03%
Ιταλία	2,75%	0,08%
Ισπανία	1,17%	-0,03%
Ιρλανδία	0,81%	-0,03%
Ελλάδα	3,64%	0,12%
Ην. Βασίλειο	1,30%	0,10%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακρο- πρόθεσμο Χρέος	Βραχυ- πρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Ηροδότη – Περσιάνης στον τελικό για ΚΤΚ

Εντός της εβδομάδας αναμένεται να ξεκαθαρίσει ποιος από τους δύο θα διαδεχθεί τη Χρ. Γιωρκάτζη

Σε κούρσα για δύο εξελίσσεται η θέση του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Ο λόγος για το εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, Κωνσταντίνο Ηροδότη και το μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, Ανδρέα Περσιάνη.

Ο πρόεδρος Αναστασιάδης αναμένεται να ανακοινώσει τον διορισμό ενός εκ των δύο εντός της εβδομάδας. Στις 11 Απριλίου ολοκληρώνεται η θητεία της ση-

μερινής διοικήτριας Χρυστάλλας Γιωρκάτζη και πρέπει τουλάχιστον έναν μήνα προηγουμένως να ανακοινωθεί το όνομα του διαδόχου της, ώστε να έχει και την ευχέρεια η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να τον εγκρίνει

ή να τον απορρίψει. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει συγκεντρώσει η «Κ» από το περιβάλλον των δύο προσώπων και από άτομα τα οποία γνωρίζουν το «πώς κινούνται», προκύπτει ότι και οι δύο έχουν τις ίδιες πιθα-

νότητες για διορισμό, αφού τα βιογραφικά τους είναι πλούσια. Όπως επισημάνθηκε, και οι δύο είναι άριστοι γνώστες των τραπεζικών ζητημάτων και ο διορισμός θα κριθεί με διαφορά στήθους. **Σελ. 4**

Το Brexit κτυπά δημοπρασίες έργων τέχνης

Οι κραδασμοί του επικείμενου διαζυγίου ανάμεσα στη Βρετανία και στην Ε.Ε. αρχίζουν να γίνονται αισθητοί και στην αγορά έργων τέχνης. Μονέ, Πικάσο, Μπρακ, ένας «στράτος» από τα έργα των πλέον πικρών ονομάτων της τέχνης θα παρeλάσει τις επόμενες εβδομάδες από τους οίκους δημοπρασιών στο Λονδίνο. **Σελ. 10**

ΑΠΟΨΗ / Του ΠΑΜΠΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Εκτός από το Σύνταγμα υπάρχει και η κοινή λογική

Το Διοικητικό Δικαστήριο με μια σειρά πρόσφατων αποφάσεων δικαίωσε συνταξιούχους του Δημοσίου, ακυρώνοντας περικοπές που είχαν επιβληθεί κατά τη διάρκεια της κρίσης. Το Δικαστήριο στις αποφάσεις του κάνει αναφορά σε περιουσιακό δικαίωμα όσον αφορά το εφάπαξ και τη σύνταξη.

Αν ο τρόπος με τον οποίο αποφασίζει μέχρι τώρα το Διοικητικό Δικαστήριο καλύψει όλες τις περικοπές στον δημόσιο τομέα, υπολογίζεται ότι θα χρειαστούν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ για να καλυφθούν οι περικοπές αυτές. Στην περασμένη έκδοσή της η «Καθημερινή» έκανε αναφορά σε κόστος που θα μπορούσε

να φτάσει μέχρι 1240 εκατομμύρια ευρώ. Πρόκειται για ένα αστρονομικό ποσό το οποίο δεν έχει προϋπολογιστεί. Δεν υπάρχει δηλαδή, αλλά και να υπήρχε, θα ήταν σωστότερο να πάει σε κοινωνικά προγράμματα για πολίτες που έχουν μεγάλες ανάγκες παρά σε άτομα των οποίων η σύνταξη είναι ικανοποιητική. Εν γένει, ένα τέτοιο απρόσμενο έξοδο θα δημιουργήσει δημοσιονομικές δυσκολίες στο κυπριακό κράτος, το οποίο είναι ούτως ή άλλως υπερδανεισμένο και προσδοκά ότι με δημοσιονομικά πλεονάσματα θα καταφέρει με τα χρόνια να μειώσει το δημόσιο χρέος.

Με άλλα λόγια, οι αποφάσεις του Διοικητικού Δικαστηρίου δη-

μιουργούν κίνδυνο για την κυπριακή οικονομία. Επιπλέον, φαίνεται να διέπονται από την εντύπωση ότι το κράτος διαθέτει απεριόριστα χρήματα και ότι οφείλει να πληρώνει τα χρήματα που έχει υποσχεθεί ανεξάρτητα από τα εκάστοτε δεδομένα. Το κράτος όμως δεν παράγει χρήματα.

Αυτό που κάνει είναι αναδιανομή. Στη συγκεκριμένη περίπτωση πρέπει να πάρει τα χρήματα από αλλού για να τα δώσει σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου.

Μάλιστα, στην περίπτωση του εφάπαξ και των συντάξεων, τα οποία το δικαστήριο θεωρεί λίγο πολύ περιουσιακά στοιχεία αυτών

που προσδοκούν να τα πάρουν, θα πρέπει να επισημανθούν τα εξής δεδομένα.

Οι δημόσιοι υπάλληλοι παραδοσιακά δεν συνεισφεραν για το εφάπαξ και τη σύνταξη τους. Δεν είναι δηλαδή υφιστάμενα δικά τους χρήματα κάπου τοποθετημένα. Ούτε υπάρχει κάποιο ειδικό ταμείο για να πληρωθούν από αυτό. Είχαν εξασφαλίσει με συνεχείς τροποποιήσεις της νομοθεσίας τέτοια συνταξιοδοτικά ωφελήματα που οι αναλογιστές έκριναν ότι σε βάθος χρόνου μερικών δεκαετιών θα ήταν αδύνατο να ικανοποιηθούν στο μέλλον χωρίς να κινδυνεύσει με χρεοκοπία η χώρα. Γι' αυτό και έκλεισε το σύστημα των εγγυημένων

ωφελημάτων για όσους μπήκαν στο Δημόσιο από το 2012 και μετά.

Είναι λογικό οι υποχρεώσεις του κράτους να θεωρούνται θέσφατα ανεξαρτήτως των πραγματικών δεδομένων; Αν δηλαδή το κράτος δεν μπορεί να πληρώσει διότι υπάρχει κρίση ή αν τυχόν πληρωμή θα βλάψει δραματικά το κοινωνικό σύνολο, τι πρέπει να γίνει; Και τούτο γιατί πέρα από την κρίση περί του κατά πόσο ένας νόμος είναι συνταγματικός ή όχι, είναι αυτονόητο ότι οι δικαστικές αποφάσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις συνέπειες που θα προκύψουν για το κοινωνικό σύνολο και μην αφίστανται της κοινής λογικής.

pwc

22η Παγκόσμια Έρευνα για τους CEOs

Εγγραφείτε και λάβετε τα αποτελέσματα της έρευνας για την Κύπρο στις 5 Μαρτίου: www.pwc.com.cy/ceosurvey

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΗΛ ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Δύσκολη εξίσωση για τον πρόεδρο η απόφαση για τον νέο διοικητή

Μια ιδιαιτέρα δύσκολη απόφαση καλείται να λάβει ο πρόεδρος της δημοκρατίας για τη νευραλγική για την οικονομία θέση του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας. Η απόφαση για τον πρόεδρο Αναστασιάδη είναι δύσκολη, καθώς στην κυριολεξία θα πρέπει ο υποψήφιος να τετραγωνίσει τον κύκλο. Και αυτό γιατί τα ζητούμενα είναι πολλά και δύσκολα. Κατ' αρχάς ο διοικητής θα πρέπει να κατέχει το αντικείμενο και ιδιαίτερα τον τομέα της τραπεζικής εποπτείας, όπως μας εξήγησαν οικονομολόγοι με τους οποίους έχουμε μιλήσει. Ενώ σε άλλες χώρες η εποπτεία μπορεί να έχει δευτερεύοντα σημασία στην Κύπρο η εποπτεία στην παρούσα φάση είναι το ζητούμενο και υπάρχει μια γενική αντίληψη ότι η κ. Γιωρκάτζη δεν ανταποκρίθηκε επαρκώς στο θέμα αυτό. Ίσως και άλλες συγκυρίες να συνέβαλαν σε αυτό όπως το γεγονός ότι τα διάφορα μέλη του Δ.Σ. της Κεντρικής Τράπεζας ήταν από άτομα που διορίζονταν με πολιτικά κριτήρια ή και συγκεκριμένες ατζέντες, όπως η αποψίλωση των εξουσιών του πρώην διοικητή Πανίκου Δημητριάδη. Όπως μας έχει λεχθεί ο κάθε σοβαρός υποψήφιος θα σταθμίσει πολύ σοβαρά τόσο το Δ.Σ. με το οποίο θα πρέπει απαραίτητα να συνεργαστεί όσο και με την ανώτατη εκτελεστική ομάδα της Κ.Τ. Είναι γι' αυτό που ο πρόεδρος Αναστασιάδης θα πρέπει να διαβουλευτεί και με τον νέο διοικητή πριν διορίσει νέο εκτελεστικό σύμβουλο και μέλος του Δ.Σ. ώστε η νέα ομάδα να δουλέψει καλά. Άλλωστε, όπως έχει αποδειχθεί και σε άλλες περιπτώσεις, δεν είναι μόνο τα πρόσωπα που παίζουν ρόλο, αλλά και η χημεία μεταξύ των ανώτατων εκτελεστικών σε οποιοδήποτε οργανισμό.

Πέραν των απαραίτητων εμπειριών στο θέμα της χρηματοοικονομικής και τραπεζικής εποπτείας θα ήταν ιδανικό αν όχι αναγκαίο ο νέος διοικητής να έχει ένα ισχυρό ακαδημαϊκό υπόβαθρο σχετικό με το αντικείμενο των εργασιών της ΕΚΤ. Αυτό επιτρέπει την αποδοχή του ως ιδιότιμου μέλους και ουσιαστικά από τους ομολόγους του, καθώς θα μπορεί να συμμετέχει παραγωγικά και ισότιμα στις συνεδρίες του πανίσχυρου Governing Council της ΕΚΤ. Εξίσου σημαντικό και απο-

λύτως αναγκαίο είναι και το ζήτημα της προσωπικότητας του νέου διοικητή, καθώς θα πρέπει να είναι αποδεκτός όχι μόνο από την κυβέρνηση που θα τον διορίσει, αλλά και από το πολιτικό σύστημα, ενώ παράλληλα θα πρέπει να έχει και τον σεβασμό του τραπεζικού συστήματος. Ο νέος διοικητής καλείται επίσης να διασφαλίσει αποτελεσματικά την Κεντρική Τράπεζα και να ξεπεράσει εσωτερικές ιντριγκες και στεγανά. Εξίσου σημαντικό όμως ο νέος διοικητής θα πρέπει να θεωρείται αποδεκτός πολιτικά και σεβαστός από την αγορά. Αυτή την δύσκολη εξίσωση καλείται να επιλύσει ο πρόεδρος.

Πάντως, η θέση θεωρείται πολιτικά δηλητηριασμένη από τα διάφορα γεγονότα που έχουν συμβεί τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα μετά το 2013. Ανεξαρτήτως του τι έγινε η Κεντρική Τράπεζα έμεινε λαβωμένη. Μιλώντας με γνωστό οικονομολόγο εγνωσμένου κύρους θέσαμε το ερώτημα κατά πόσο θα τον ενδιέφερε η θέση αυτή και αν του έγιναν οποιεσδήποτε κρούσεις από πλευράς κυβέρνησης. Η απάντησή του ήταν πως θα πρέπει πρώτα να γνωρίζει κανείς με ποια ομάδα παίζει, όπως μας δήλωσε χαρακτηριστικά. Εξηγώντας την τοποθέτησή του μας υπενθύμισε ότι η κυβέρνηση αρχικά διόρισε ένα Διοικητικό Συμβούλιο με αποστολή την αποψίλωση του προηγούμενου διοικητή και αυτή η αποστολή έχει ολοκληρωθεί, αφήνοντας όμως πίσω της απώλειες για τον ίδιο τον θεσμό και ειδικότερα για την ανεξαρτησία του. Συμφώνησε μαζί μας πως ο νέος διοικητής θα πρέπει να διαθέτει το academic punch ώστε να μπορεί να συμμετέχει ισότιμα με τα άλλα μέλη του συμβουλίου της ΕΚΤ κάτι που προφανώς δεν συμβαίνει τώρα. Πιστεύει, μάλιστα, πως θα πρέπει η κυβέρνηση να προσδιορίσει τις πραγματικές ανάγκες της Κεντρικής Τράπεζας που θα πρέπει να αναζητήσει στο πρόσωπο του νέου διοικητή. Το βέβαιο πάντως είναι ότι ο πρόεδρος Αναστασιάδης θα αναζητήσει πρόσωπο με το οποίο ο ίδιος θα μπορεί να έχει ένα εποικοδομητικό διάλογο, χωρίς όμως αυτό να δίδει την εντύπωση ότι συμβιβάζεται η ανεξαρτησία του. Οι επιλογές είναι εξαιρετικά περιορισμένες.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Συστάθηκε ειδική ομάδα της Νομικής Υπηρεσίας για το πόρισμα. Πού να διαβάσει 800 σελίδες ένας άνθρωπος.

Πλήθος οι μνηστήρες

Ένα πλήθος αθκιασερών και πρώην τραπεζιτών αμφιβόλου ικανοτήτων εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους για τη θέση του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας. Σχολιάζοντας κάποια ονόματα με σοβαρό άνθρωπο κατέχει πολύ καλά τα θέματα αυτά μας έδωσε την εξήγηση ότι πιθανόν πολλοί να έρχονταν να προσόντα τους καλύτερα από αυτά της Χρυστάλλας!

• • • •

Οι εκ των έσω

Έχουμε επιβεβαιώσει το ενδιαφέρον των δύο μελών του Δ.Σ. της Κ.Τ. για τη θέση του διοικητή. Από εσωτερική πληροφόρηση που εξασφαλίσαμε προκύπτει ότι η συνεισφορά τους στη κρίση του Συνεργατισμού ήταν σχεδόν ανύπαρκτη με βάση τα σχετικά πρακτικά των συνεδριάσεων της Κ.Τ. Αν είχαν κάτι ουσιαστικό να προσφέρουν, γιατί δεν το έπραξαν όπως μας έχει λεχθεί χαρακτηριστικά. Άλλες πηγές αναφέρουν ότι ένας εξ αυτών βοήθησε ουσιαστικά την κυβέρνηση χωρίς όμως να γνωρίζουμε ακριβώς τι είδους βοήθεια έδωσε.

• • • •

Ο Χάρης διοικητής;

Ο Χάρης Γεωργιάδης θεωρεί ότι έχει ολοκληρώσει τον κύκλο του στο υπουργείο και ήδη είναι από τους βετεράνους υπουργούς Οικονομικών

στο Eurogroup. Έχει επιτελέσει σημαντικό έργο κάτω από δύσκολες συνθήκες, η ανάπτυξη έχει εδραιωθεί παρά τις ανισορροπίες που επισημαίνει η Κομισιόν στην προχθεσινή της έκθεση και η Κύπρος βρίσκεται σε επενδυτική βαθμίδα με θε-

τική προοπτική. Πληροφορίες τον επαναφέρουν στο κάδρο για ακόμα μία φορά, ωστόσο έχει ξεκαθαρίσει πως ο ίδιος δεν ενδιαφέρεται για τεχνοκρατική, αλλά για πολιτική θέση.

• • • •

Και ο γρίφος για έναν πιθανό υποψήφιο διοικητή

Υπάρχει τουλάχιστον ένα άτομο που όπως μας έχει λεχθεί από γνωστό παράγοντα της αγοράς διαθέτει μεγάλη εμπειρία σε θέματα εποπτείας με επιτυχημένη καριέρα. Είναι αποδεκτό από το πολιτικό σύστημα και σεβαστό από την αγορά. Διαθέτει ανεξαρτησία αλλά και ικανότητα επικοινωνίας σε όλα τα επίπεδα. Μπορεί επίσης να διοικήσει την Κεντρική Τράπεζα και να συνεννοηθεί με υφιστάμενο περιβάλλον. Μπορεί να αποδειχθεί μια ασφαλής και αξιόπιστη επιλογή.

• • • •

Το πόρισμα του Συνεργατισμού

Με την ολοκλήρωση του πορίσματος και την παράδοσή του στον γενικό εισαγγελέα η Ερευνητική Επιτροπή έχει επιτελέσει ένα ογκωδές και σημαντικότατο έργο. Το ζητούμενο είναι να εξασθούν τα σωστά συμπεράσματα και να μη χαθούμε στις αλληλοκατηγορίες που ως συνήθως ακολουθούν. Το πρώτο συμπέρασμα είναι ότι πολιτικές ευθύνες έχουν όλοι όσοι έχουν κυβερνήσει.

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Το «in the long-run» της Λάρνακας έχει φτάσει...

Κάποιος φίλος είπε μεταξύ άλλων σε μια παρουσίαση πως «...το τι θα κρίνει αν μια εταιρεία διεθνών δραστηριοτήτων θα δραστηριοποιηθεί τελικά σε μια χώρα, είναι το αν ο εκτελεστικός της διευθυντής θα βρει ένα υγιές, ασφαλές, φιλικό, βολικό και από κάθε άποψη εξυπηρετικό περιβάλλον να στεγάσει τον ίδιο και την οικογένειά του...». Εντάξει, είπε και πάρα πολλά άλλα, αλλά θα ήθελα σήμερα να εστιάσω σε αυτό. Είναι η Κύπρος ένας τέτοιος προορισμός; Το ερώτημα δεν απαντάται με ένα «ναι» ή με ένα «όχι». Ούτε εξυπηρετεί κάποιο σκοπό να πούμε το σχεδόν πάντοτε βολικό, «η απάντηση είναι κάπου στη μέση...». Καλό είναι την απάντηση να την ακούμε από το στόμα ατόμων που ήρθαν αντιμέτωποι με τέτοιες αποφάσεις και επέλεξαν την άλφα ή τη βήτα οδό. Και ο καλύτερος τρόπος να εκμαιεύσεις κάποια στοιχεία, είναι κατά τη διάρκεια συζητήσεων σε πγαγαδάκια πριν και μετά από ένα συνέδριο ή παρουσίαση. Η μίνι «έρευνα» μεταξύ ξένων λοιπόν κατέδειξε συγκλίσεις στα ακόλουθα σημαντικά στοιχεία:

Η Λεμεσός έχει ακριβώς τον πολύ σε όλα και είναι ακάθαρτη...

Η Πάφος είναι η προτιμητέα επιλογή των συνταξιούχων...

Η Αγία Νάπα είναι καλή για διασκέδαση νέων μέχρι ηλικίας 30 ετών...

Η Λευκωσία πάσχει λόγω έλλειψης θαλάσσας...

Η Λάρνακα είναι αδικώς... αδικημένη... και έχει την καλύτερη προοπτική...

Κάποιοι αναφέρθηκαν σε εμπειρίες που έζησαν πριν από δέκα, δε-

καπέντε και είκοσι χρόνια. Είπαν μεταξύ άλλων πως όταν ήρθαν, πολλοί προσπάθησαν να τους πείσουν πως αν ήθελαν να δραστηριοποιηθούν επαγγελματικά ή/και να αποκτήσουν το σπίτι τους, θα έπρεπε να μην κοιτάζουν πέραν της Λεμεσού. Αν πάλι ήθελαν ένα δυνατό δικηγορικό γραφείο έπρεπε να στραφούν στη Λευκωσία. Κανείς δεν τους πρότεινε κάποια εναλλακτική επιλογή ως προς τις άλλες πόλεις. Κάποιοι εισάκουσαν τις νοουθεσίες των διαφόρων καλοθελητών. Σήμερα φαίνεται να έχουν τις δικές τους απόψεις. Ναι, η Λεμεσός μπορεί να ήταν η καλύτερη επιλογή πριν από κάτι χρόνια. Σήμερα, επικρατεί πολλή βαβούρα, οι τιμές των ακινήτων έχουν ανέβει σε ύψη που θεωρούν δύσκολα διαχειρίσιμα, αλλά και το κόστος ζωής πλέον είναι σε άλλο επίπεδο... Έκαναν αναφορά και στους όγκους σκουπιδιών που ρυπαίνουν την πόλη και έψεξαν το γεγονός ότι πολλές φορές πρέπει να υποδειχθεί στις αρχές πως πρέπει να μαζεύονται πιο συχνά.

Η Λευκωσία ίσως είναι μια καλή επιλογή για κάποιον κολοσσό που θέλει να νιώθει πως είναι κοντά στο κέντρο εξουσίας και αποφάσεων. Ως εκεί όμως. Όταν κάποιος πάρουν την απόφαση να εγκατασταθούν σε κάποιο νησί, θέλουν να έχουν άμεση επαφή με τη θάλασσα. Ναι, μπορεί κάποιου να του προτάθηκαν τα Λατσία ως τόπος για απόκτηση κατοικίας επειδή είναι μόνο 30 λεπτά από τη θάλασσα, αλλά πέραν του σωστού ως προς την τοποθέτηση των 30 λεπτών, ποιος θέλει να είναι στα Λατσία όταν μπορεί να είναι σε κάποια αντίστοιχη γειτονιά της Λάρνακας και

να είναι μόλις δέκα λεπτά από τη θάλασσα;

Η Λάρνακα—κατ' αυτούς—θυμίζει τη Λεμεσό πριν από 20 χρόνια. Είναι σε μια φάση που είναι έτοιμη να ανοίξει τα φτερά της. Έχει όλα τα στοιχεία εκεί όπως, σχολεία κάθε βαθμίδας για τα παιδιά τους, είναι ήσυχη πόλη με όλες τις υπηρεσίες και πολύ εύκολες προσβάσεις τόσο εντός πόλης όσο και στο εθνικό οδικό δίκτυο και είναι μόλις κάποια λεπτά από το αεροδρόμιο. Το πάλαι ποτέ θεωρούμενο από τους Σκαλιώτες μειονέκτημα του εγκλεισμού από βιομηχανικές ζώνες στην περιφέρεια, άρχισε να θεωρείται ως πλεονέκτημα. Αυτοί οι δορυφόροι παρέχουν πλέον άπειρες επιλογές ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που μπορούν να προσφέρουν εργασία σε χιλιάδες ντόπιας αλλά και ξένους, με αλυσιδωτές θετικές επιπτώσεις στην τοπική οικονομία. Μόνο το real estate να σκεφτεί κάποιος, δημιουργείται μια τεράστια προοπτική δεδομένου ότι στέκει σε πιο χαμηλές τιμές τοποθέτησης σε σχέση με τη Λεμεσό και παρέχει εξαιρετικές προοπτικές συνολικών αποδόσεων. Ο τουρισμός στη Λάρνακα μπορεί να αυξηθεί εντός μερικών ετών τουλάχιστον κατά 50% σε σχέση με σήμερα. Αυτός ο στόχος είναι απόλυτα εφικτός, φτάνει να γίνουν τα σωστά βήματα προς την προσθήκη των κατάλληλων κτιρίων και της συνεχούς αναβάθμισης του προσφερόμενου προϊόντος. Χρήωρα της Λάρνακας έχει φτάσει. Χρειάζεται να επενδυθούν τα κατάλληλα κεφάλαια στις σωστές κατευθύνσεις. Χρειάζονται νέοι και σύγχρονοι γρα-

φειακοί χώροι, νέα ξενοδοχεία, υποποίηση νέων έργων σοβαρής υποδομής και οι τοπικοί άρχοντες να σκέφτονται outside the box. Πρέπει οι επιχειρήσεις να αγκαλιάσουν την πολυπολιτισμικότητα και να εντάξουν στο ανθρώπινο τους δυναμικό άτομα που μιλούν ρωσικά, αραβικά και κινεζικά πέραν των απαιτούμενων ελληνικών και αγγλικών. Οι ξένοι που μας επιλέγουν για να ζήσουν στην πόλη μας, πρέπει να νιώθουν ότι μπορούν να ενταχθούν και ότι τους θέλουμε. Δεν αρκεί να έχουμε την απαίτηση να μαθαίνουν τη γλώσσα μας. Πρέπει και εμείς να είμαστε κοντά τους από την αρχή.

Το θετικό είναι πως φαινομενικά διαχρονικοί παράγοντες που χαρακτηρίζονταν από εσωστρέφεια και κρατούσαν τη Λάρνακα πίσω, σιγά-σιγά παραμερίζονται και νέοι με νέες ιδέες, προσβάσεις και αντιλήψεις έρχονται στην επιφάνεια. Αρχίσαμε να βλέπουμε ένα δείγμα από αυτό το νέο κύμα. Θα κτιστεί το νέο μομέντουμ και η Λάρνακα δεν θα έχει να ζηλέψει τίποτα και από κανένα. Φτάνει να μην χάσει τον χαρακτήρα της στην πορεία, όπως τον έχουν χάσει άλλοι. Εδώ ακριβώς είναι το σφάλμα, οι λόγοι που την επιλέγουν οι ξένοι σήμερα να είναι και οι λόγοι που θα τους κρατήσουν στο μέλλον. Το «long-run» που όπως χαρακτηριστικά αναφερόμασταν με οικονομικούς όρους πριν από είκοσι χρόνια είναι εδώ. Ας το αξιοποιήσουμε κατάλληλα.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Deloitte.

Tax Webcast - February 2019

Be informed on the latest tax updates

Watch the video and subscribe >

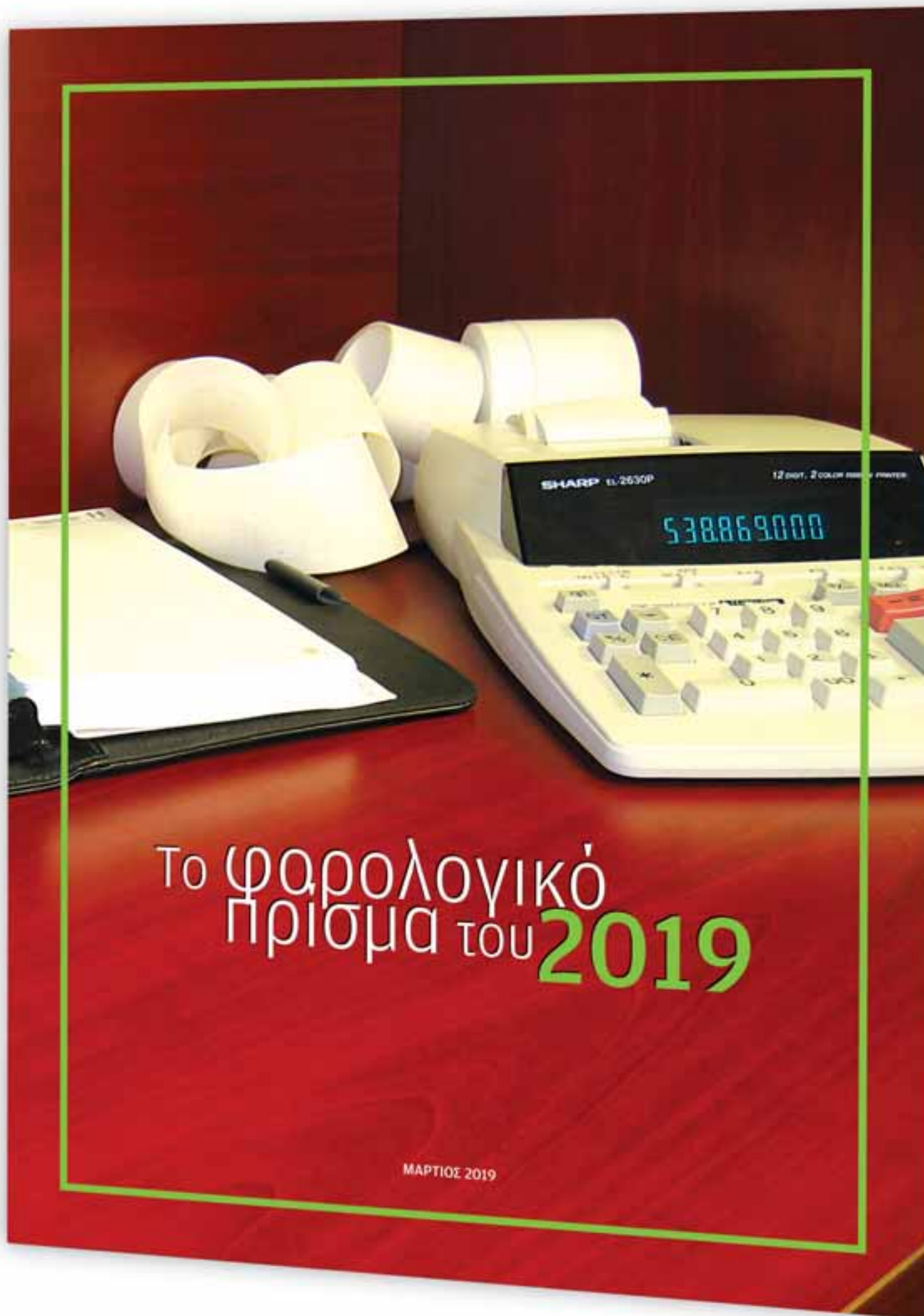
© 2019 Deloitte Limited

Tax

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ 13 ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Deloitte.

Κούρσα για δύο η θέση του κεντρικού τραπεζίτη

Κωνσταντίνος Ηροδότου και Ανδρέας Περσιάνης, αμφότεροι μέλη της ΚΤΚ

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Εντός της εβδομάδας αναμένεται να ανακοινωθεί το όνομα που θα αναλάβει τη θέση του κεντρικού τραπεζίτη, ενώ αν δεν προχωρήσει ο πρόεδρος Αναστασιάδης αυτή την εβδομάδα στον διορισμό, θα πρέπει σίγουρα να το πράξει όσο πιο γρήγορα γίνεται. Και αυτό, διότι στις 11 Απριλίου ολοκληρώνεται η θητεία της νυν διοικήτριας Χρυστάλλας Γιωρκάτζη και πρέπει τουλάχιστον έναν μήνα προηγουμένης να ανακοινωθεί το όνομα του διαδόχου της, ώστε να έχει και την ευχέρεια η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τρά-

Οποιος από τους δύο και αν είναι εντέλει ο νέος κεντρικός τραπεζίτης, θα υπάρξει δραστική βελτίωση στους χειρισμούς της ΚΤΚ σε σύγκριση με την τωρινή διοίκησή της.

πεζα να την εγκρίνει ή να την απορρίψει. Η «τριπλέτα» των επικρατέστερων για τη θέση άλλαζε συνεχώς αυτό τον χρόνο, όμως δύο ονόματα ήταν σταθερά. Ο λόγος για το εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, Κωνσταντίνο Ηροδότου και το μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, Ανδρέα Περσιάνη. Υπήρξαν συζητήσεις στον λόφο του Προεδρικού και για άλλα πχπρά ονόματα που δραστηριοποιούνται στον τραπεζικό κλάδο εντός και εκτός συνόρων. Ως υποψήφιοι πέρασαν οι εξής: ο διευθύνων σύμβουλος της Citi για την Ελλάδα (Citi Country Officer), Αιμίλιος Κυριάκου, ο οικονομικός διευθυντής του Ομίλου ΤΙΤΑΝ και πρώην τραπεζίτης της Τράπεζας Πειραιώς και της Eurobank Ελλάδος, Μιχάλης Κολακίδης και ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος στο συγκρότημα της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και μέλος

του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank, Τάκης Αράπογλου. Ως γνωστόν, ο κ. Αράπογλου έχει προταθεί για νέος πρόεδρος της Τράπεζας Κύπρου, ο κ. Κολακίδης επέλεξε να παραμείνει στη θέση του CFO της Titan, ενώ για τον κ. Κυριάκου δεν ευδοχώθηκε το όλο γχείρημα. Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας διερεύνησε και το ενδεχόμενο προσώπων που είναι εκτός ελληνικής και κυπριακής πραγματικότητας, όμως ως σκόπελος λειτουργησε ο νόμος της Κεντρικής Τράπεζας που δεν επιτρέπει διορισμό ξένου τραπεζίτη για τη θέση του διοικητή/τριας της ΚΤΚ. Θα χρειάζταν αλλαγή της σχετικής νομοθεσίας, διαδικασία που θα καθυστέρουσε τον διορισμό.

Τα ρεπορτάζ του 2018 και του τρέχοντος έτους είχαν ως πρωταγωνιστές τα δύο πρόσωπα που είναι ήδη μέσα στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, τον κ. Ηροδότου και τον κ. Περσιάνη. Το γεγονός αυτό κάνει την υπόθεση του διορισμού του διοικητή της Κεντρικής μέχρι και στο τελευταίο δεκαήμερο, «κούρσα για δύο». Κούρσα στην οποία οι θεατές είναι κυρίως τα κόμματα, αφού για να διορισθεί, ο όποιος από τους δύο ως κεντρικός τραπεζίτης, έχει περάσει –όπως ειθισται άλλωστε– από κομματικές κρυσάρες και έχουν «φλερτάρει» με πρόσωπα κλειδιά τα οποία λειτουργούν ανασταλτικά ή ως καταλύτες για το αποτέλεσμα.

Τα προφίλ τους

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει συγκεντρώσει η «Κ» από τον περίγυρο των δύο προσώπων και από άτομα τα οποία γνωρίζουν το «πώς κινούνται», προκύπτει πως και οι δύο έχουν τις ίδιες πιθανότητες για διορισμό, αφού τα βιογραφικά τους είναι πλούσια. Όπως επισημάνθηκε, στη δεδομένη περίπτωση θα ζυγιστούν τα αρνητικά τους σημεία και όχι τα θετικά, διότι και οι είναι άριστοι γνώστες των τραπεζικών ζητημάτων και ο διορισμός θα είναι με διαφορά στήθους. Γι' αυτό εξάλλου στα τραπεζικά πηγαδάκια υπάρχει προβάδισμα μία για το ένα πρόσωπο και

Ολα τα ρεπορτάζ του 2018 και του τρέχοντος έτους είχαν ως πρωταγωνιστές τα δύο πρόσωπα που είναι ήδη μέσα στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

μία για το άλλο. Οι εναλλαγές αυτές έχουν κορυφωθεί από τον Δεκέμβριο και εντεύθεν, λόγω του ότι πλησιάζουμε στο τέλος της θητείας της κ. Γιωρκάτζη και εντείνεται ο μεταξύ τους ανταγωνισμός.

Από τη μία ο κ. Ηροδότου περιγράφεται «δεν βάζει εύκολα νερό στο κρασί του». Ως χαρακτηριστικό φαντάζει αρνητικό, ωστόσο, για μία τόσο καίρια θέση ίσως λειτουργήσει θετικά εκ του αποτελέσματος για την οικονομία της Κύπρου. Ίσως και για τον πρόεδρο λειτουργήσει θετικά, συμπληρώνοντας

«τα θέλω του» στο γεγονός ότι θέλει να υπάρχει μία φωνή τραπεζίτη που να έχει βαρύτητα, λόγω και παράστημα στη Φρανκφούρτη.

Σχολιάστηκε δε πως, ο κ. Ηροδότου δεν πρέπει να κριθεί από το έργο του ως Έφορος Αποκρατικοποιήσεων, διότι οι καταστάσεις δεν ήταν ευνοϊκές για να γίνουν αλλαγές σε ημικρατικούς και δεν πρέπει να του φορτωθεί όποια αποτυχία.

Από την άλλη, ο κ. Περσιάνης –εξετάζοντας το βιογραφικό του– έχει βαθιά γνώση από επενδύσεις,

επενδυτικά ταμεία και την Επενδυτική Τραπεζική, γεγονός που ίσως μετρήσει για το προφίλ που θέλει να παρουσιάσει ο πρόεδρος της Δημοκρατίας για τον νέο του τραπεζίτη και τον τομέα των υπηρεσιών στην Κύπρο. Ως γνωστόν, υπάρχει μεταστροφή του τομέα των υπηρεσιών στη χώρα και υπάρχει καταφανής ροπή στις επενδύσεις και τα επενδυτικά ταμεία. Είναι μία πίτα που η Κύπρος έχει πολύ μικρό μερίδιο και ίσως το συγκεκριμένο πρόσωπο λειτουργήσει θετικά για ένα καλό αποτέλεσμα.

Πρόσωπα κλειδιά του οικονομικού τοπίου της Κύπρου μετέφεραν πως όποιος από τους δύο και να είναι ο νέος κεντρικός τραπεζίτης θα υπάρξει δραστική βελτίωση στους χειρισμούς της ΚΤΚ σε σύγκριση με την τωρινή διοίκησή της. «Χρειάζεται αξιόπιστη εποπτεία η Κεντρική και ο λόγος της να μετρά στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Πρέπει να πιστώσουμε, ωστόσο, πως η οικονομική θέση του νησιού ήταν διαφορετική όταν ανέλαβε η κ. Γιωρκάτζη και διαφορετική εν έτει 2019», κατέληξαν.

Τα βιογραφικά των δύο υποψηφίων

Κωνσταντίνος Ηροδότου

Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο University College London (UCL) το 1996 με BSc στα Οικονομικά (First Class Honours και βραβείο πανεπιστημίου για την απόδοσή του στα οικονομικά). Το 2001, αποφοίτησε από το London Business School με MBA στη Διοίκηση Επιχειρήσεων με Διάκριση (ανώτατο 10% της χρονιάς). Στη συνέχεια, εργοδοτήθηκε από τη UBS Investment Bank στο Λονδίνο, όπου εργάστηκε για σχεδόν όλη την καριέρα του στην επενδυτική τραπεζική και έφθασε να διοικεί ταυτόχρονα δύο τομείς της τράπεζας. Ήταν επικεφαλής της Ναυτιλίας για την Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Αφρική και ταυτόχρονα επικεφαλής Υποδομών & Παραχωρή-

σεων /Χρηματοδοτήσεων Έργων για την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Επανεκκίνησε και τους δύο τομείς και τους ανέπτυξε σε εργασίες με ετήσια έσοδα πολλών εκατομμυρίων. Υπήρξε σύμβουλος κυβερνήσεων, καθώς και ομίλων και επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα σε μεγάλες χρηματοοικονομικές συναλλαγές και στρατηγικές, συνολικής αξίας άνω των €50 δισ. Η εμπειρία του περιλαμβάνει τις δόμηση και ηγεσία πολύπλοκων διαπραγματεύσεων, συγχωνεύσεις και εξαγορές, παραχωρήσεις έργων, εισαγωγές εταιρειών σε χρηματιστήρια (NASDAQ και NYSE), δόμηση και άντληση ιδίων και δανειακών κεφαλαίων (τραπεζική χρηματοδότηση και ομόλογα), εταιρικές και χρηματοοικονομικές αναδιρθρώσεις και

χρηματοδοτήσεις έργων. Τον Ιούλιο του 2014 επιλέχθηκε μετά από διεθνή διαγωνισμό ως Επίτροπος Αποκρατικοποιήσεων στην Κύπρο και τον Μάρτιο του 2017 διορίστηκε ως εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ.

Ανδρέας Περσιάνης

Ο Ανδρέας Περσιάνης γεννήθηκε το 1963 στη Λευκωσία. Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο Cambridge το 1986 με πτυχίο MAHonours στη Μηχανολογία. Κατόπιν αποφοίτησε από το Wharton Business School με MBA στα Χρηματοοικονομικά και την Επενδυτική Τραπεζική το 1989. Από το 1989 μέχρι το 1994 διετέλεσε στέλεχος της εταιρείας Bain&Company στο Λονδίνο, δεύτερος μεγαλύτερος οίκος

συμβούλων διαχειρίσις (management consultants) παγκοσμίως, με έδρα τη Βοστώνη. Συμμετείχε σε έργα, στρατηγικούς σχεδιασμούς, συγχωνεύσεις και εξαγορές επιχειρήσεων, καθώς και επιχειρηματικούς ανασχεδιασμούς για μεγάλες εταιρείες που ανήκαν στον δείκτη τιμών μετοχών Financial Times Stock Exchange 100 (FTSE 100). Είναι ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Centaur Financial Services Ltd από το 1994, μιας εταιρείας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών αρχικά στο Ηνωμένο Βασίλειο και τώρα στην Κύπρο. Η εταιρεία διαχειρίζεται κεφάλαια για ιδιώτες και θεσμικούς επενδυτές. Διορίστηκε ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, τον Φεβρουάριο του 2014.

Εξαιρούνται τα Ταμεία Προνοίας από τις εισφορές του ΓεΣΥ

Σε στάση αναμονής η ΟΕΒ μέχρι να διευθετηθεί το ζήτημα - Προς τροποποίηση της νομοθεσίας από τη Βουλή

Του **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ**

Να εξαιρεθούν από τις αποκοπές εισφορών για το ΓεΣΥ τα Ταμεία Προνοίας αποφάσισε το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ). Μετά τις αντιδράσεις που προέκυψαν από εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις, ο ΟΑΥ παρουσιάζεται διατεθειμένος ναβάλει τέλος σε αυτό το ζήτημα. Υπενθυμίζεται πως οι πρώτες αντιδράσεις προήλθαν από μέρους της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχανιών (ΟΕΒ) προ δύο εβδομάδων, όταν με επιστολή που απέστειλε προς τον υπουργό Οικονομικών με κοινοποίηση στον υπουργό Υγείας και τον πρόεδρο του ΟΑΥ, αναφέρει πως προκύπτει σοβαρό ζήτημα σε σχέση με τον τρόπο που θα τηχάνουν μεταχειρίσις τα ποσά που καταβάλλουν οι εργοδότες ως εισφορά στα Ταμεία Προνοίας κατά τον χρόνο που οι εργαζόμενοι θα εισπράττουν το σχετικό ωφέλημα. Η ΟΕΒ σημείωσε, μεταξύ άλλων, στην επιστολή της, πως μετά την

1η Μαρτίου 2019 εάν ένας εργαζόμενος εισπράξει το ωφέλημα που προκύπτει από τη συμμετοχή του σε συγκεκριμένο Ταμείο Προνοίας, θα καταβάλλονται εισφορές για σκοπούς ΓεΣΥ επί του ποσού που αναλογεί στις εισφορές του εργοδότη στο εν λόγω ταμείο. Συγκεκριμένα, βάσει του περί φορολογίας νόμου τα εφάπαξ ωφελήματα που λαμβάνουν οι εργαζόμενοι όταν αποσυρρετήσουν, αυτά εμπίπτουν στον ορισμό του εισοδήματος σύμφωνα με τη νομοθεσία του Γενικού Συστήματος Υγείας. Όποτε από τη στιγμή που εμπίπτουν στο άρθρο 5 της νομοθεσίας περί φορολογίας εισοδήματος νόμου, προνοείται να γίνονται αποκοπές για εισφορές στο ταμείο του ΓεΣΥ. Ωστόσο, για σκοπούς φόρου εισοδήματος δεν φορολογούνται, διότι παρόλο που εμπίπτουν στο άρθρο 5 της νομοθεσίας υπάρχει και το άρθρο 8 το οποίο απαλλάσσει την υποχρέωση καταβολής φορολογίας εισοδήματος στα εισοδήματα που προκύπτουν από τα Ταμεία Προνοίας. Το σημείο αυτό προκάλεσε τις αντιδράσεις

Δεν επηρεάζεται το ύψος του σφαιρικού προϋπολογισμού, τονίζει ο αν. διευθυντής του ΟΑΥ.

των εργοδοτικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων, διότι ο ΟΑΥ δεν υιοθέτησε τις εξαιρέσεις που υπάρχουν στο άρθρο 8 και έτσι όπως είναι η νομοθεσία του ΓεΣΥ τη δεδομένη στιγμή θα γίνονται αποκοπές εισφορών από τις εισφορές των ταμείων προνοίας.

Να εξαιρεθούν λέει ο ΟΑΥ

Από εκεί και πέρα προκειμένου να επιλυθεί αυτό το ζήτημα το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας συνήλθε την περασμένη Πέμπτη και αποφάσισε όπως εξαιρεθούν τα Ταμεία Προνοίας από τις εισφορές του ΓεΣΥ. Ωστόσο, για να καταστεί εφικτό αυτό πιθανώς να χρειαστεί να γίνει

τροποποίηση της νομοθεσίας από την Ολομέλεια της Βουλής, κάτι το οποίο δεν φέρεται να αποτελεί πρόβλημα εκ πρώτης όψεως, αφού σύμφωνα με τα όσα αναφέρει στην «Κ», ο αναπληρωτής διευθυντής του ΟΑΥ Ανδρέας Παπακωνσταντίνου, κατά την παρουσία τους στη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας διαπιστώθηκε πως όλες οι πλευρές συμφωνούν στο να γίνει αυτή η εξαίρεση. Όπως είπε χαρακτηριστικά ο κ. Παπακωνσταντίνου, «θα εξερευρεθεί λύση γι' αυτό το ζήτημα είτε μέσω αλλαγής της νομοθεσίας, είτε μέσω κάποιας άλλης ρύθμισης προκειμένου να εξαιρεθούν». Σημείωσε δε, πως «αν πολιτικά θέλουμε να εξαιρέσουμε τα Ταμεία Προνοίας πρέπει είτε να υιοθετήσουμε το άρθρο 8 είτε να πάμε στη νομοθεσία του ΓεΣΥ και να εξαιρέσουμε τα σημεία που απευθύνονται στην αποκοπή εισφορών από τα Ταμεία Προνοίας». Κληθείς να σχολιάσει κατά πόσο θα επηρεαστεί ο σφαιρικός προϋπολογισμός του ΓεΣΥ, αν τελικώς γίνει αυτή τροποποίηση,

ο κ. Παπακωνσταντίνου απάντησε αρνητικά, εξηγώντας, πως οι αποκοπές εισφορών από τα Ταμεία Προνοίας δεν έχουν υπολογιστεί στο κονδύλι του σφαιρικού προϋπολογισμού (1 δισ. ευρώ).

Θετικά τα κόμματα

Για τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν προκειμένου να τεθεί τέλος σε αυτό το ζήτημα μιλάει στην «Κ», ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Αντρέας Φακοντής. Όπως αναφέρει ο κ. Φακοντής, το Υπουργείο Υγείας θα πρέπει να παρουσιάσει ενώπιον της Βουλής τροπολογία, η οποία να εξαιρεί τα Ταμεία Προνοίας από την υποχρέωση καταβολής εισφορών για το ΓεΣΥ, σημειώνοντας παράλληλα, πως αναμένεται να προβεί σε αυτή την ενέργεια μέχρι τα τέλη Μαρτίου. Ερωτηθείς κατά πόσο η στάση των κοινοβουλευτικών κομμάτων είναι θετική στην τροποποίηση, απάντησε: «Πιστεύω ότι θα είναι θετική, διότι δεν ανατάζεται ούτε ο προϋπολογισμός

του ΟΑΥ ούτε και ήταν πρόθεση τα Ταμεία Προνοίας να συνεισφέρουν στο Σχέδιο Υγείας», προσθέτοντας πως ο ίδιος εκτιμά ότι θα περάσει από τη Βουλή ομόφωνα χωρίς κανένα πρόβλημα, αφού καμία πλευρά δεν φέρεται να διαφωνεί στο να γίνει αυτή η τροπολογία.

Σε στάση αναμονής η ΟΕΒ

Από την πλευρά του ο γενικός διευθυντής της ΟΕΒ, Μιχάλης Ανωτνίου, μιλώντας στην «Κ», αναφέρει πως δεν έχουν λάβει γραπτή απάντηση μετά την επιστολή που απέστειλαν, ωστόσο, έλαβαν δημόσιες διαβεβαιώσεις σε τοποθετήσεις που έγιναν από εκπροσώπους του ΟΑΥ ότι θα μεριμνήσουν ούτως ώστε να προσαρμοστούν τα δεδομένα και να μην καταβάλλονται εισφορές από τα ταμεία προνοίας στο ΓεΣΥ. Τόνισε δε, πως «θα παρακολουθούμε το θέμα μέχρι να βεβαιωθούν ότι θα διορθωθεί αυτό το λάθος που έγινε», ενώ προσθέτει πως αναμένουν να γίνουν αυτές οι αλλαγές σύντομα πριν δημιουργηθούν προβλήματα.

Ακριβότερη στην κινητή τηλεφωνία η Κύπρος

Πληρώνουμε μέχρι και 62% ψηλότερες χρεώσεις σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο - Τέταρτη η Ελλάδα

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το 2017 η έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις συνδέσεις κινητής τηλεφωνίας και διαδικτύου κατέτασσε την Κύπρο στις ακριβότερες χώρες της Ευρώπης. Ένα χρόνο μετά η ίδια έρευνα ανέδειξε την Κύπρο ως την πλέον ακριβότερη χώρα ανάμεσα στους 28. Μάλιστα, συγκεκριμένα πακέτα είναι ακριβότερα μέχρι 62,75% σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Πρόκειται για τα πακέτα δεδομένων κινητού διαδικτύου 10GB και 20GB. Στην ανάλυση των στοιχείων της έρευνας αναφέρεται ότι σε

Στην έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συμπεριλήφθηκαν μόνο οι 2-3 μεγαλύτεροι πάροχοι τηλεπικοινωνιακών δεδομένων.

σύγκριση με το σύνολο των 28 χωρών οι τιμές για τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας και κινητού διαδικτύου είναι πολύ ακριβότερες, ενώ δεν καταγράφεται ξεκάθαρη τάση των τιμών για υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας και διαδικτύου σε σχέση με το 2017.

Σε επίπεδο συνόλου της Ε.Ε. ο μέσος όρος των τιμών για πακέτα κινητής τηλεφωνίας μειώθηκε μέχρι και 20%, σε σύγκριση με την προηγούμενη καταμέτρηση. Η μέλητη των χρεώσεων έγινε από την εταιρία Empirica για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Φεβρουάριο του 2018 και διεξάγεται για τέταρτη συνεχή χρονιά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην έρευνα συμπεριλήφθηκαν μόνο οι 2 ή 3 μεγαλύτεροι παροχείς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κάθε χώρας, των οποίων το μερίδιο αγοράς τους, ξεπερνά συνολικά τουλάχιστον το 70%. Επισημαίνεται ότι οι χρεώσεις είναι μεταφρασμένες σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (Purchasing Power Parity ή PPP).

Ακριβό κινητό διαδίκτυο
Εξαιρετικά υψηλές καταγράφονται οι χρεώσεις μέσω δικτύου κινητής για laptop και tablet. Η Κύπρος είναι η ακριβότερη χώρα στα πακέτα κινητού διαδικτύου 1GB, 2GB, 5GB, 10GB και 20GB. Μάλιστα, στην περίπτωση του πακέτου των 10GB (63,05) η τιμή είναι διπλάσια από τη δεύτερη ακριβότερη χώρα. Συγκριτικά με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, οι χρεώσεις είναι σχεδόν τριπλάσιες για το διαδίκτυο 5GB, καθώς οι καταναλωτές στην Κύπρο το πληρώνουν 43,92 ευρώ και στην Ευρώπη 16,02 ευρώ. Τριπλάσιες οι χρεώσεις για πακέτο διαδικτύου 10 GB καθώς στην Κύπρο είναι 63,05 ευρώ και ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 20.56. Η χρέωση είναι η ίδια και για 20 GB. Σημειώνεται, επίσης, ότι και στις τρεις περιπτώσεις οι τιμές παρουσιάζουν μικρή άνοδο σε σχέση με προηγούμενη καταμέτρηση του 2017.

Μέχρι 53%
Αυτό που εντοπίζεται είναι τεράστια μείωση στη ζήτηση για τα πακέτα 0.1GB, τριάντα κλήσεων και 100 sms κάτι που ενδεχομένως να δικαιολογεί και τις χαμηλές τιμές σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Συγκεκριμένα οι χρεώσεις για πακέτα 0.1 GB, 30 κλήσεις και 100

ΠΑΚΕΤΟ	ΚΥΠΡΟΣ (€)	Ε.Ε (€)	ΔΙΑΦΟΡΑ %
0.1 GB,30 κλήσεις, 100 SMS	7,95	12,20	-0,53%
0.5 GB, 100 κλήσεις, 140 SMS	17,38	16,64	0,74%
1 GB, 300 κλήσεις, 225 SMS	29,47	22,32	28,7%
2 GB, 900 κλήσεις, 350 SMS	7,13	29,87	46,49%
2 GB, 100 κλήσεις, 140 SMS	30,40	20,06	29,7%
5 GB, 100 κλήσεις, 140 SMS	53,49	25,48	53%
5 GB (DATA)	43,92	16,02	43,55%
10 GB (DATA)	63,05	20,56	62,7%
20 GB (DATA)	63,05	27,76	62,6%

sms στην Κύπρο ανέρχονται στα 7,95 (η τιμή μειώθηκε σε σχέση τα 11,30 ευρώ του 2017) ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι στα 12,20 ευρώ. Εντοπίζεται ωστόσο χαμηλότερη τιμή για καταναλωτές πακέτων 0.1 GB data, 30 κλήσεις και 100 sms σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Διπλάσιες σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο είναι οι χρεώσεις για πακέτα 5GB, 100 κλήσεις και 140 sms. Στην Κύ-

προ η χρέωση είναι στα 53,49 ευρώ και είναι κατά 53% αυξημένη σε σχέση με τον μέσο όρο των 28 που είναι στα 25,48 ευρώ. Στα ίδια επίπεδα κυμάνθηκαν οι τιμές για το συγκεκριμένο πακέτο και το 2017. Πέραν των στοιχείων της ευρωπαϊκής έρευνας σημειώνεται σύμφωνα με το Γραφείο του Επιτρόπου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, για πρώτη φορά συνολικά ο αριθμός των χρηστών

κινητής τηλεφωνίας έσπασε το φράγμα των 700 χιλιάδων και παρουσίασε αύξηση το 1ο εξάμηνο του 2018 κατά 12.368 χρήστες σε σχέση με το τελευταίο εξάμηνο του 2017.

Οι υπόλοιπες χώρες
Λίγο πιο κάτω από την Κύπρο βρίσκουμε την Τσεχία, την Σλοβακία και την Ελλάδα, ενώ ακριβές χρεώσεις στην κινητή τηλεφωνία

και διαδίκτυο έχουν συγκριτικά με τους υπόλοιπους Βέλγιο, Ελβετία, Ιρλανδία, Κροατία, Μάλτα, Πορτογαλία και Ουγγαρία. Φαίνεται ότι τα πακέτα κινητής τηλεφωνίας ήταν σαφώς ήταν σαφώς φθηνότερα το 2018 σε σχέση με το 2017.

Οι φθηνότερες χώρες είναι η Ιταλία, η Πολωνία, η Αυστρία, η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Λουξεμβούργο και η Φινλανδία. Σχετικά φθηνές είναι η Σλοβενία, η Λετονία, η Εσθονία, η Λιθουανία, η Ρουμανία, η Σουηδία, η Δανία, η Βουλγαρία, η Γερμανία και η Ισπανία. Αναφέρεται ενδεικτικά ότι τα φθηνότερα πακέτα χαμηλής χρήσης τα οποία περιλαμβάνουν 0.1 GB data τριάντα κλήσεις και 100 sms εντοπίζονται στην Γαλλία με 4,10 ευρώ και το ακριβότερο η Βουλγαρία με 28,91 ευρώ. Για τα πακέτα με 0.5 GB data, 100 κλήσεις και 140 sms, οι φθηνότερες χρεώσεις είναι αυτές της Ιταλίας με 7,08 ευρώ ενώ περισσότερο από πενταπλάσιο είναι το κόστος για τη Βουλγαρία που φτάνει τα 38,76 ευρώ. Η Κύπρος βρίσκεται μία θέση πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (16,64 ευρώ). Για πακέτα τα οποία περιλαμβάνουν 1 GB data 300 κλήσεις και 225 sms, τα φθηνότερα πακέτα εντοπίζεται σε Λουξεμβούργο, Ιταλία, Σλοβενία, Αυστρία και Γαλλία και έχουν τιμές κάτω των δέκα ευρώ και τα ακριβότερα σε Τσεχία, Σλοβακία Ουγγαρία και Ελλάδα με τιμές μεταξύ 40 και 60 ευρώ. Το κόστος της κινητής ευρυζωνικής σύνδεσης στο επίπεδο των 28, είναι περίπου το ίδιο με τις τιμές σε επιλεγμένες χώρες εκτός Ε.Ε. όπως είναι η Ισπανία, η Νορβηγία, η Τουρκία, η Ιαπωνία η Νότια Κορέα και οι Ηνωμένες Πολιτείες.

Τα Μυλλωμένα

μια παράσταση με κείμενα, ποιήματα και τραγούδια μέσα στο πνεύμα του καρναβαλιού

Παίρνουν μέρος οι

Μιχάλης Παπαευαγόρου, Χάρης Παναγιώτου, Μιχάλης Τερλικκάς με τη μουσική του πατέρα **ΜΟΥΣΑ, Μάκης Χρυσοστόμου, Τάκης Αργύρη** και η ρεμπέτικη κομπανία **“Αρχή δια του Ρεμπέτικου”**

Επιμέλεια και παρουσίαση **Αντρέας Μακρίδης**

Ακατάλληλη για ανήλικους

Δευτέρα 4 Μαρτίου

στη μουσική σκηνή **Down Town Live** στη Λευκωσία

Τρίτη 5 & Τετάρτη 6 Μαρτίου

στη μουσική σκηνή **Ravens Music Hall** στη Λεμεσό

Έναρξη παραστάσεων στις 8.30 το βράδυ

Χορηγός

Χορηγός Επικοινωνίας

Κρατήσεις για Λεμεσό στο 99 - 614100

Κρατήσεις για Λευκωσία στο 99 - 810011

Απόκτησε και εσύ ψηφιακές δεξιότητες!

Δωρεάν προγράμματα κατάρτισης από το Κέντρο Παραγωγικότητας σε όλες τις πόλεις

1

Εργαστήρια Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, διάρκειας 6 ωρών. Καλύπτονται μεταξύ άλλων: η Διαδικτυακή Πύλη Αριάδνη, το TaxisNet και το Διαδικτυακό Σύστημα Πληρωμής Εισφορών στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

2

Προγράμματα κατάρτισης στις Ψηφιακές Δεξιότητες, διάρκειας 27 ωρών. Καλύπτονται μεταξύ άλλων: η χρήση του διαδικτύου και οι βασικές εφαρμογές του, MS Word, MS Excel και Ασφάλεια Δεδομένων.

3

Προγράμματα κατάρτισης στις Ψηφιακές Δεξιότητες για Πρόσωπα Τρίτης Ηλικίας (60 και άνω): α) σε περιβάλλον Windows διάρκειας 24 ωρών β) σε περιβάλλον Android διάρκειας 15 ωρών γ) σε περιβάλλον IOS διάρκειας 15 ωρών.

4

Προγράμματα κατάρτισης στην Ασφάλεια στο Διαδίκτυο, διάρκειας 3 ωρών. Καλύπτονται μεταξύ άλλων: οι κίνδυνοι στο Διαδίκτυο, τα κακόβουλα λογισμικά, οι ασφαλείς ηλεκτρονικές αγορές και προστασία καταναλωτή, τα κοινωνικά δίκτυα και το ηλεκτρονικό έγκλημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΟΥ ΣΤΟ

www.kepa.gov.cy/mathisi/eskills ή στα τηλέφωνα 25 873588, 24 812350, 22 806114.

ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

1993 • 100%

THE

TRUSTED HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ

Το κόστος ρεύματος απειλεί επιχειρήσεις

Κατά 18% έχει αυξηθεί η τιμή του από το 2016 – Οι μεγάλες βιομηχανίες ζητούν μειώσεις του τέλους των ΑΠΕ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Αστάθμητος παράγοντας, ο οποίος λειτουργεί εις βάρος του περιθωρίου κερδοφορίας των επιχειρήσεων και ανασταλτικά σε προοπτικές επιχειρηματικού ανοίγματος, είναι το κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος. Αποτελεί μάλιστα το 15% του μεταβλητού κόστους των μεγάλων καταναλωτών. Σίγουρα δεν πρόκειται για την πρώτη φορά που εγείρεται το θέμα και είναι ξεκάθαρο ότι θα παραμείνει για καιρό στη σφαίρα του επιχειρηματικού και βιομηχανικού ενδιαφέροντος από την στιγμή που στο τοπίο της παραγωγής και της διατίμησης του ηλεκτρισμού, δεν αλλάζει κάτι επί της ουσίας.

Από τον Οκτώβριο του 2018 ο Σύνδεσμος Μεγάλων Καταναλωτών Ηλεκτρικού Ρεύματος είχε θέσει ενώπιον της Βουλής και συγκεκριμένα της Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού, το θέμα των νέων διατιμήσεων και την αύξηση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας. Μέσω της επιστολής υπογράμμιζε ότι ενώ η αύξηση του κόστους καυσίμων δεν μπορεί να ελεγχθεί, θα μπορούσαν να μειωθούν στο 10% τα τέλη ΑΠΕ&ΕΞΕ και των ΥΔΩ, τα οποία επιωάζονται οι βιομηχανίες. Νέα επιστολή στάλθηκε εκ νέου τον Φεβρουάριο

Η αύξηση ηλεκτρισμού στην Κύπρο για τους μεγάλους καταναλωτές είναι η δεύτερη υψηλότερη στην Ευρώπη, και ξεπερνά και τις γειτνιαζουσες χώρες της Μέσης Ανατολής.

του 2019, με τα αιτήματα να παραμένουν τα ίδια. Αιτήματα τα οποία μπορούν να αιτιολογηθούν στη βάση στοιχείων που θέλουν το κόστος του ηλεκτρισμού να έχει αυξηθεί κατά 18% από το 2016 μέχρι σήμερα και να την Κύπρο να συγκαταλέγεται στην τριάδα των ακριβότερων ευρωπαϊκών χωρών αλλά και των γειτνιαζουσών χωρών της Μέσης Ανατολής.

Θέμα ανταγωνιστικότητας

Στην επιστολή τονίζεται εκ νέου ότι η αδυναμία της Κύπρου για παραγωγή φτηνής ηλεκτρικής ενέργειας υποβαθμίζει σοβαρά την εμπορική ανταγωνιστικότητα της Κύπρου. Για παράδειγμα, το αυξημένο κόστος του ηλεκτρισμού μπορεί να αφαιρέσει πόντους από τις εξα-

γωγικές επιδόσεις των κυπριακών εταιρειών, ενώ από την άλλη, λόγω ακριβώς της διαφοράς στην τιμή, κυπριακά προϊόντα και υπηρεσίες χάνουν έδαφος έναντι άλλων εισαγόμενων. Πάντως ίδια, όπως και το περιεχόμενο της επιστολής, φαίνεται να είναι και η αντίδραση της Βουλής. Όπως ούτε πριν από έναν χρόνο, έτσι ούτε και σε αυτή την περίπτωση δεν έχει εγγραφεί το θέμα για συζήτηση στην Επιτροπή Ενέργειας της Βουλής, ενώ δεν φαίνεται να υπάρχει κάποια κινητοποίηση για το θέμα.

Τι ζητούν να αλλάξει

Μείωση του τέλους ΑΠΕ προς τους μεγάλους καταναλωτές, το οποίο αυξήθηκε από το 2017, εισηγείται ο Σύνδεσμος ώστε να μειωθεί η υπέρμετρη όπως αναφέρεται, επιβάρυνση των επιχειρήσεων. Η μείωση θα φέρει μόνο μικρή μείωση στα έσοδα του ταμείου ΑΠΕ και ΕΞΕ. Μέσω της επιστολής κατατίθεται επίσης η εισήγηση, όπως το τέλος ΑΠΕ για τους μεγάλους καταναλωτές να μειωθεί κατά 60% και να θεσμοθετηθεί στο 40% του τέλους. Δηλαδή από 1 σεντς/κιλοβατώρα να καθοριστεί στα 0,4 σεντς/κιλοβατώρα. Αυτό θα επιφέρει μείωση της τάξης του 6,5% στα έσοδα του ταμείου ΑΠΕ, έτσι από 49,6 εκατ. θα είναι 46,4 εκατ. Επι-

Καμπανάκι για μειώσεις σε κερδοφορία και περιορισμός ενδεχόμενων νέων ανοιγμάτων και επενδύσεων των επιχειρήσεων, οι συνεχείς αυξήσεις στο κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος.

καλούνται εξάλλου το γεγονός ότι ο διπλασιασμός του τέλους ΑΠΕ θα πρέπει να τύχει αναπροσαρμογής και αναθεώρησης το 2019, βάσει του κόστους αποφυγής και κατανάλωσης του ηλεκτρισμού.

Η μείωση του τέλους των ΑΠΕ είναι πρακτική η οποία εφαρμόζεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Παραδείγματα τα οποία επικαλείται για να ενισχύσει τη θέση του ο Σύνδεσμος Μεγάλων Καταναλωτών, είναι αυτά της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Δανίας. Στην περίπτωση της Γερμανίας φαίνεται ότι δίδονται εξαιρέσεις από το τέλος ΑΠΕ σε ενεργοβόρες βιομηχανίες, ενώ στην περίπτωση της Γαλλίας, οι καταβολές τέλους ΑΠΕ, έχουν ετήσιο ανώτατο όριο.

Στην Ιταλία οι μεγάλοι καταναλωτές με σύνδεση στη μέση ή την υψηλή τάση εξαιρούνται, ενώ στη Δανία μετά από συγκεκριμένο όριο καταβάλλεται μειωμένη προσφορά.

Η κατανάλωση για το 2019

Σημειώνεται ότι ο σύνδεσμος εκπροσωπεί τους 630 μεγαλύτερους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας και αποτελείται από όλες τις κυπριακές βιομηχανίες μεταποίησης και τις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες και απορροφά περίπου το 10% της ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται από την ΑΗΚ. Σύμφωνα με στοιχεία του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, η υπολογιζόμενη κατανάλωση για το 2019 υπολογίζεται στα 4.96 δισ.

κιλοβατώρας. Υπολογίζεται ότι η μερίδα του λέοντος αφορά του εμπορικούς καταναλωτές (1.84 δισ. κιλοβατώρας), ενώ άλλο ένα δισ. αφορά τους βιομηχανικούς και μεγάλους βιομηχανικούς καταναλωτές. Οι οικιακοί καταναλωτές αναμένεται να καταναλώσουν 1,82 δισ. κιλοβατώρας. Όσον αφορά το κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος, τουλάχιστον για τους οικιακούς καταναλωτές, είναι δεδομένο ότι οι λογαριασμοί είναι αυξημένοι σε σχέση με πέρσι κατά 15%, ενώ τα δεδομένα στη διαμόρφωση τιμής της πρώτης ύλης, δεν φαίνεται να δικαιολογούν, τουλάχιστον τους επόμενους μήνες, περιθώριο μείωσης στη διατίμηση της κιλοβατώρας.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ**

Τιμωρούμε τη συνέπεια

Με την ψήφιση του Σχεδίου Εστία αυτή η Πολιτεία έκλεισε να μην ένα κεφάλαιο το οποίο συζητούσε εδώ και αρκετούς μήνες, αλλά άφησε μια σοβαρή υποχρέωση, η οποία δεν είναι μόνο οικονομική, είναι κυρίως ηθική. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης για τη δημιουργία του Σχεδίου Εστίας, στην Επιτροπή Οικονομικών, καταθέσαμε Πρόταση Νόμου στην ολομέλεια της Βουλής για τροποποίηση του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου.

Η Πρόταση ουσιαστικά εισάγει στη νομοθεσία ως εκπίπτουσα δαπάνη από το φορολογητέο εισόδημα φυσικού προσώπου το ποσό που πληρώθηκε ως επιτόκιο δανείου που αφορά πρώτη κατοικία από δανειολήπτη, ο οποίος ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του. Η Πρόταση συζητήθηκε για πρώτη και τελευταία φορά στην Επιτροπή την Δευτέρα 22 Οκτωβρίου 2018.

Παράλληλα, εισηγηθήκαμε όπως ζητηθεί από τον Φορέα Ισότητας Κατανομή Βαρών να ετοιμάσει εισήγηση για ένταξη στο πρόγραμμα Επιδότησης Επιτοκίου, που εφαρμόζει σήμερα, των δανειοληπτών πρώτης κατοικίας που ήταν συνεπείς με τις υποχρεώσεις τους και είχαν εισοδήματα μικρότερα του φορολογητέου και δεν θα μπορούσαν να ευνοηθούν από τη φοροαπαλλαγή που εισάγει η πρόταση νόμου μας.

Σκοπός των προτάσεών μας ήταν παράλληλα με την εφαρμογή του Σχεδίου Εστίας να εφαρμοστεί και ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα, το οποίο ουσιαστικά θα επιβραβύει και όσους δανειολήπτες είχαν τα ίδια μεν εισοδήματα με τους δανειολήπτες που θα ενταχθούν στο Σχέδιο, αλλά επέλεξαν να είναι συνεπείς με τις υποχρεώσεις τους στερούμενοι την ποιότητα ζωής τους.

Κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή Οικονομικών της προτάσής μας λάβαμε διαβεβαιώσεις τόσο από την κυβέρνηση όσο και από το κυβερνών κόμμα ότι μελετάται ολοκληρωμένο Σχέδιο το οποίο ονόμασαν Εστία 2, που θα αφορά

αυτή την ομάδα, και θα το παρουσιαζαν σύντομα στην Επιτροπή.

Το Σχέδιο Εστία εγκρίθηκε και πάλι για εφαρμογή, η στήριξη των συνεπών δανειοληπτών ακόμη εκκρεμεί.

Δεν θεωρούμε ότι κατέχουμε την απόλυτη αλήθεια, ούτε θεωρούμε πως οφείλουν τα υπόλοιπα –και μεγαλύτερα κόμματα– να υποθετήσουν τις θέσεις και τις προτάσεις μας.

Προφανώς και είμαστε έτοιμοι να ακούσουμε και να συζητήσουμε προτάσεις, για επιβράβευση των δανειοληπτών που ήταν συνεπείς, και από άλλα κόμματα αλλά κυρίως από το Υπουργείο Οικονομικών και κατ' επέκταση την κυβέρνηση. Θα ήταν ευχής έργο αν κατατεθεί ένα ολοκληρωμένο Σχέδιο από κυβερνητικούς πλευράς, το οποίο θα συζητηθεί με τη μορφή του κατεπείγοντος στην Επιτροπή Οικονομικών και οδηγηθεί σε συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα στην Ολομέλεια για ψήφιση με την ομόφωνη στήριξη όλων.

Οφείλουμε να το ζητήσουμε και να το εγκρίνουμε άμεσα πριν να ξεκινήσει η εφαρμογή του Σχεδίου Εστίας.

Χιλιάδες συμπολίτες μας, οι οποίοι είχαν τα εισοδήματά τους να μειώνονται τα τελευταία χρόνια επέλεξαν να εξυπηρετούν τα δάνειά τους και να στερνοθούν από την ποιότητα ζωής τους. Το γεγονός ότι το σχέδιο Εστία δεν συμπεριλαμβάνει και όσους έχουν τα ίδια χαμηλά εισοδήματα, αλλά εξυπηρετούσαν τα δάνειά τους αποτελεί μέγιστη κοινωνική αδικία, δημιουργεί δικαίως το αίσημα της ανισότητας και στέλνει λανθασμένα μηνύματα στις μελλοντικές γενιές που καλούνται να οικοδομήσουν ένα κράτος δικαιο, που να προάγει την αξιοκρατία, την ισονομία, τη συνέπεια και την αλληλεγγύη.

Στέλνουμε το μήνυμα ότι επιβραβεύουμε την ασυνέπεια και τιμωρούμε τη συνέπεια.

Ο κ. Ανδρέας Α. Αποστόλου είναι εκπρόσωπος Τύπου της Συμμαχίας Πολιτών (@apostolouand)

Κλειδί για Τράπεζα Κύπρου η σχέση Αράπογλου - Χούρικαν

Σημαντική η χημεία των δύο ανδρών για να μπορούν να προχωρούν θέματα

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Ήταν τέλος Αυγούστου 2018 όταν ανακοίνωσε επισήμως η Τράπεζα Κύπρου πως ο Γιόζεφ Άκερμαν θα αποχωρήσει από τη θέση του προέδρου του Συγκροτήματος και έφτασε τέλος Φεβρουαρίου 2019 για να ανακοινώσει το πρόσωπο που θα τον διαδεχθεί. Την Τρίτη η Τράπεζα Κύπρου ανακοίνωσε πως τα καθήκοντα του προέδρου της Τράπεζας Κύπρου αναμένεται να αναλάβει ο Τάκνς Αράπογλου, ως ο υποψήφιος για να διαδεχθεί τον κ. Άκερμαν μετά την έγκρισή του από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ένα πρόσωπο που δεν είναι άγνωστο στην τράπεζα της Αγίας Παρασκευής, αφού ο κ. Αράπογλου διετέλεσε και μέλος του Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου από το 2012 μέχρι και το 2013 όπου και παραιτήθηκε. Το νέο ανεξάρτητο μέλος και ο προορισθείς για πρόεδρος της Τρ. Κύπρου Τάκνς Αράπογλου είναι πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της διεθνούς τσιμεντοβιομηχανίας Titan Cement, εισηγμένης στο Χρηματιστήριο Αθηνών, όπως και της ναυτιλιακής εταιρείας Tsakos Energy Navigation, εισηγμένης στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.

Σε μήνυμα που απέστειλε προς το προσωπικό, ο κ. Άκερμαν έγραψε τα εξής: «Είμαι πολύ σίγουρος ότι, με το βαθύ του υπόβαθρο στις χρηματοπιστωτικές και κεφαλαιαγορές στην Ευρώπη και αλλού, τη στενή εξοικειωσή του με τραπεζικούς και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και την εκτεταμένη εκτελεστική του διαχείριση και την εμπειρία του μέλους του διοικητικού συμβουλίου, ο κ. Αράπογλου θα αποτελέσει πολύτιμη προσθήκη στα συμβούλιά μας».

Η σχέση γενικού διευθυντή και προέδρου του Δ.Σ. αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για την καλή διακυβέρνηση μια τράπεζας.

Η Τράπεζα Κύπρου βλέπει τη μετοχή της να βρίσκεται στο 1 ευρώ, τιμή που σύμφωνα με αναλυτές είναι ιδιαίτερα χαμηλή.

Αράπογλου στην Ελλάδα ως τραπεζίτη. Σχολιάζοντας τον επικείμενο διορισμό του, ανέφεραν ότι οι τραπεζικές του περγαμνές είναι πλούσιες, με το αποκορύφωμα την αγορά της τουρκικής Finansbank το 2006 από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ), τράπεζα που τότε ηγείτο. Το 2006 με δική του απόφαση αγοράστηκε το 46% της Finansbank έναντι 2,3 δισ. ευρώ, χρήματα που είχαν χαρακτηριστεί πολλά από αναλυτές. Ήθελε όμως να δώσει προστιθέμενη αξία στην Εθνική Τράπεζα της Κύπρου, κίνηση που όπως φάνηκε, ήταν επιτυχής. Μέχρι το 2016 η ΕΤΕ κατείχε

το 100% της τουρκικής τράπεζας, μιας τράπεζας που σύμφωνα με τα ελληνικά ΜΜΕ κράτησε τα οικονομικά αποτελέσματα της Εθνικής σε θετικό έδαφος για περίπου 10 χρόνια. Το 2016, ένεκα των ανακεφαλαιοποιήσεων των ελληνικών τραπεζών, πωλήθηκε στην τράπεζα του Κατάρ (Qatar National Bank) για 2,75 δισ. ευρώ.

Κομβικός ο ερχομός

Η Τράπεζα Κύπρου βλέπει τη μετοχή της να βρίσκεται στο 1 ευρώ. Τιμή που σύμφωνα με αναλυτές δεν αξίζει να βρίσκεται, χαρακτηρίζοντάς της ιδιαίτερα χαμηλή. Όσον αφορά στην πώληση δανείων ύψους 2,8 δισ. ευρώ, ενός project ονόματι Helix που ανακοίνωσε τον Αύγουστο, βλέπουμε ότι χρειάστηκε περίπου 7 - 8 μήνες για να το «κλείδωθεί». Παράλληλα, τα ΜΕΔ που έχει στον ισολογισμό της η Τράπεζα ανέρχονται σε 5,5 δισ. ευρώ, τα περισσότερα που έχει όποια κυπριακή τράπεζα. Την ίδια ώρα, η τράπεζα της Αγίας Παρασκευής βρίσκεται στη μέση μιας

διαμάχης μεταξύ εξουσιών και οικονομικών της Κύπρου, υπόθεση που βγήκε προσφάτως, γνωστή και ως «υπόθεση Νικολάτου» που απασχόλησε την κοινή γνώμη. Τέλος, είναι και ο ανταγωνισμός. Πλέον υπάρχει η Ελληνική Τράπεζα που μέχρι πρότινος ήταν τρίτη σε μέγεθος, ενώ η δεύτερη μεγαλύτερη ήταν ο Συνεργατισμός που κατέρρεε και δεν ήταν ιδιαίτερα ανταγωνιστικός προς την Τράπεζα Κύπρου. Όλα τα παραπάνω είναι προκλήσεις που ο Τάκνς Αράπογλου θα πρέπει να αντιμετωπίσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Κεο - Πρόεδρος Δ.Σ.

Ο Τζον Πάτρικ Χούρικαν θα βρίσκεται στη θέση του διευθύνοντα συμβούλου της Τράπεζας –βάσει των ανακοινώσεων– μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Από το καλοκαίρι υπάρχει στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα πως αφού ο κ. Άκερμαν ανακοίνωσε την αποχώρησή του, έχει ανοίξει τρόπον τινά η πόρτα εξόδου και για τον CEO της τράπεζας, τον Πάτρικ Χούρικαν. Κατά τα άλλα, τίθεται ερωτηματικό αναφορικά με τη σχέση που θα έχουν ο Έλληνας και ο Ιρλανδός, διότι η σχέση μεταξύ Άκερμαν και Χούρικαν ήταν πολύ καλή.

Η σχέση γενικού διευθυντή και προέδρου του Δ.Σ. αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για την καλή διακυβέρνηση μιας τράπεζας, ενώ μία καλή χημεία των δύο ανδρών –εφόσον θα υπάρξει– είναι αρκετή προϋπόθεση για να μπορέσει μια τράπεζα να επιλύει επιτυχώς τα θέματα της και να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που έρχονται ενώπιόν της.

Σε αντίθεση περίπτωση, εάν η σχέση μεταξύ Αράπογλου και Χούρικαν δεν θα είναι ομαλή, θα υπάρχουν καθυστερήσεις στη λήψη αποφάσεων, αλλά και μεγάλες εντάσεις στο επίπεδο της ανώτατης ηγεσίας που μόνο προβλήματα θα δημιουργήσουν μεσοπρόθεσμα.

Πτώση 8,7% στις πληρότητες ξενοδοχείων της Αττικής

Εξαιτίας Airbnb, υπερπροσφοράς δωματίων, ανακοπής της ανάπτυξης – Μείωση εσόδων 10,1% ανά διαθέσιμο δωμάτιο τον Ιανουάριο

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Η συνεχής αύξηση της προσφοράς δωματίων ξενοδοχείων στην Αττική, σε συνδυασμό με την ανακοπή της αλματώδους ανάπτυξης της ζήτησης και την είσοδο στην αγορά φιλοξενίας χιλιάδων βραχυπρόθεσμα ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων, άρχισε ήδη να οδηγεί τις πληρότητες των ξενοδοχείων της πρωτεύουσας αλλά και τις τιμές προς τα κάτω. Και οι προοπτικές τόσο για την προσφορά όσο και για τη ζήτηση παραπέμπουν σε ακόμα μεγαλύτερο άνοιγμα της ψαλίδας. Από το 2015 έως τα τέλη του 2018 προστέθηκαν περισσότερα από 1.500 νέα δωμάτια ξενοδοχείων στο κέντρο της Αθήνας και περίπου άλλα 500 στην ευρύτερη Αττική, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ) του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Την ίδια περίοδο ο αριθμός των προσφερομένων προς βραχυχρόνιες μισθώσεις διαμερισμάτων στην Αθήνα εκτοξεύθηκε από μερικές εκατοντάδες σε περισσότερο από 12.300, σύμφωνα με την AirDNA, εταιρεία που ειδικεύεται στη μελέτη των δεδομένων που προκύπτουν από τις πλατφόρμες της Airbnb και της HomeAway.

Και σαν να μην έφταναν αυτά, φέτος και τα επόμενα λίγα χρόνια αναμένεται να προστεθούν στην Αττική περί τις 3.500 επιπλέον δωμάτια ξενοδοχείων εάν προσθέσει κανείς τα υπό ανακαίνιση Εσπέρια, King's Palace και τα άλλα υπό ανάπτυξη μητροπολιτικά ξενοδοχεία όπως τα La Mirage, Καπίγος 21, Αστέρια Γλυφάδας κ.ά., με τις 2.000 δωμάτια που θα αναπληρωθούν στο ξενοδοχείο του καζίνο στο Ελληνικό και τα 650 που σχεδιάζει η Cosco να αναπτύξει

σε τρεις μονάδες στο λιμάνι του Πειραιά.

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει τώρα η πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Αθηνών-Αττικής και Αργοσαρωνικού (ΕΞΑΑΑ) Λαμπρινή Καρανάσιου-Ζούλοβιτς με τα στοιχεία που δημοσίευσε για τον Ιανουάριο και τα οποία δείχνουν πτώση της τάξης του 8,7% στις πληρότητες και μείωση κατά 10,1% στα έσοδα ανά διαθέσιμο δωμάτιο.

Σύμφωνα με την ΕΞΑΑΑ, «ακόμα πιο εντυπωσιακό αποτελεί το γεγονός ότι η Αθήνα σημειώνει τη μεγαλύτερη πτώση πληρότητας και τη μεγαλύτερη πτώση σε έσοδο ανά διαθέσιμο δωμάτιο σε σχέση με τους ανταγωνιστές».

«Είναι απλά μαθηματικά», λέει η κ. Λαμπρινή Καρανάσιου-Ζούλοβιτς μιλώντας στην «Κ» για τον ανταγωνισμό από τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και την αύξηση των προσφερόμενων ξενοδοχειακών κλινών. «Κανείς δεν πρέπει να εφησυχάζει, ούτε οι φορείς, ούτε η πολιτεία, ούτε οι επιχειρηματίες», συμπληρώνει, εξηγώντας πως «σε μια πόλη που δεν έχει ακόμα λύσει επαρκώς το πρόβλημα των υποδομών αλλά ούτε και της ασφάλειας, της καθαριότητας ή ακόμα και του φωτισμού, η επιστροφή των επισκεπτών τα επόμενα χρόνια δεν πρέπει να θεω-

ρείται δεδομένη». Αν και αισιοδοξεί πως η εικόνα το καλοκαίρι θα βελτιωθεί, δεν περιμένει πως το 2019 συνολικά θα είναι εξίσου καλό με τα προηγούμενα χρόνια. Εκτίμηση που μοιράζονται και άλλοι παράγοντες του ελληνικού τουρισμού, οι οποίοι παρατηρούν την κάμψη της ζήτησης για διακοπές από αγορές-κλειδιά για τον ελληνικό τουρισμό όπως η Βρετανία και η Γερμανία. Μεταξύ αυτών, το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΝΣΕΤΕ), η Alpha Bank αλλά και οι επικεφαλής φορέων όπως ο ΣΕΤΕ και το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο.

Αξίζει να σημειωθεί πως, σύμφωνα με τα μηνιαία δελτία ΕΞΑΑΑ και GBR Consulting και τα στοιχεία κίνησης και απόδοσης ξενοδοχείων, «το 12μηνο 2018 έκλεισε με οριακή αύξηση της πληρότητας της τάξης του 1,5%, παρουσιάζοντας παράλληλα προειδοποιητικά σημάδια για ανατροπή του θετικού κλίματος».

Πιο συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια των λεγόμενων μηνών αιχμής (Ιούνιος-Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος)δυστυχώς καταγράφηκαν αρνητικά πρόσημα στην πληρότητα των ξενοδοχείων, κάτι που παρατηρήθηκε και τον Δεκέμβριο του 2018, με πτώση πληρότητας της τάξης του (-)2,7%».

Η ΕΞΑΑΑ σχολιάζει πως «πλήθος νέων τουριστικών κλινών, διαφόρων τύπων και κατηγοριών, προστέθηκε στον προορισμό, προ-ϊόν μιας περισσότερο ευκαιριακής και λιγότερο μελετημένης εμπλοκής ανθρώπων και επιχειρήσεων με τα τουριστικά πράγματα, προφανώς επηρεασμένων από την πρόσκαιρη αύξηση της ζήτησης για την Αθήνα». Η αύξηση της ζήτησης ήταν όντως πρόσκαιρη: προέκυψε μετά τη «μεγάλη κατιούσα» της περιόδου 2008-2013.

Το 2018 έκλεισε με οριακή αύξηση της πληρότητας, της τάξης του 1,5%, παρουσιάζοντας παράλληλα «προειδοποιητικά» σημάδια για ανατροπή του θετικού κλίματος.

Εως και 30% η υποχώρηση τιμών, εσόδων

Τα προηγούμενα χρόνια η εξαιρετικά ανταγωνιστική τιμολογιακή πολιτική των ξενοδοχείων της Αθήνας –με μέση τιμή πολύ χαμηλότερη των ανταγωνιστών της– συνέβαλε καθοριστικά στην άνοδο της ζήτησης και της τουριστικής κίνησης προς την Αθήνα, εκτιμά η Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών-Αττικής και Αργοσαρωνικού. Και προσθέτει ότι «ενώ δεν είχε καν σταθεροποιηθεί η απαραίτητη ισορροπία ζήτησης-προσφοράς-τιμών, εμφανίζονται σημάδια πτώσης τιμών και εσόδων – που κατά περίπτωση φτάνουν έως και 30%».

Με βάση τη μελέτη των στοιχείων, αλλά και την αθηναϊκή ξενοδοχειακή εμπειρία, «αναμένονται στην αγορά σημαντικές αλλαγές και αναταράξεις». Επιπλέον, χαρακτηρίζει «εντυπωσιακό το γεγονός ότι η Αθήνα πλέον θεωρείται προορισμός διακοπών, ωστόσο, ως αστικός κατά βάση προορισμός, δεν είναι λογικό να παρουσιάζει τόσο έντονα προβλήματα εποχικότητας.

Πολύ περισσότερο όταν το φθινόπωρο και η άνοιξη της Αθήνας στο παραλιακό μέτωπο και στα νησιά του Αργοσαρωνικού αποτελούν “καλοκαίρι” για τους ξένους επισκέπτες». Έτσι εκτιμά πως οι πρωτοβουλίες τοπικών και επαγγελματικών φορέων θα πρέπει πλέον να στραφούν προς την ενδυνάμωση της ζήτησης καθ’ όλη τη διάρκεια του χρόνου, προβάλλοντας τα ανάλογα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Αθήνας έναντι των ανταγωνιστών της.

PIK1 | PIK2

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2018 - 2019

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στις οκτώ το βράδυ ακριβώς, η ενημέρωση, με εγκυρότητα και αντικειμενικότητα. Με το πιο εκτεταμένο δίκτυο ανταποκριτών στην Κύπρο και το εξωτερικό, σφαιρική πληροφόρηση από την Κύπρο και τον κόσμο.

Παρουσίαση:
Γωγώ Αλεξανδρινού

Υπεύθυνος Σκηνοθέτης Δελτίου Ειδήσεων:
Στέφανος Φαρμακάς

Καθημερινά
8.00 μ.μ.

PIK1 | PIK2

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2018 - 2019

ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Τρεις οικογένειες με προβλήματα συνηθισμένα και ασυνήθιστα, με αρκετή τρέλα αλλά και πολλή αγάπη. Τρεις οικογένειες πολύ διαφορετικές μεταξύ τους που συνθέτουν έναν πολύχρωμο καμβά. Το πορτρέτο μιας σύγχρονης οικογένειας που θα μπορούσε να είναι η δικιά μας. Η σειρά βασίζεται στο πολυβραβευμένο «Modern Family».

Σκηνοθεσία:
Πιέρρος Ανδρακάκος

Από 5 Μαρτίου
Κάθε Δευτέρα, Τρίτη και Τετάρτη
10.00 μ.μ.
PIK 1

Ενας στους τρεις σε δουλειά κατώτερη των προσόντων του

Την ίδια στιγμή, υπάρχει έλλειμμα εργαζομένων με συγκεκριμένες δεξιότητες

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Ενας στους τρεις Έλληνες εργάζεται σε δουλειά κατώτερη των προσόντων του, κυρίως στο Δημόσιο, το εμπόριο, τα καταλύματα και την εστίαση, καλύπτοντας θέσεις εργασίας για τις οποίες απαιτούνται χαμηλότερου επιπέδου ικανότητες. Μάλιστα, το Δημόσιο εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους πιο ελκυστικούς εργοδότες, ακόμη και αν οι θέσεις που προσφέρει είναι χαμηλών προσόντων. Την ίδια στιγμή, οι επιχειρήσεις δυσκολεύονται να καλύψουν θέσεις εργασίας για τις οποίες απαιτούνται συγκεκριμένες δεξιότητες. Οι μεγαλύτερες ελλείψεις παρατηρούνται κυρίως σε τεχνικές και επαγγελματικές δεξιότητες.

Στο φαινόμενο της υπερεκπαίδευσης και παράλληλα της ανεπάρκειας μεταξύ των απαιτούμενων και των προσφερόμενων προσόντων στην αγορά εργασίας αναφέρεται στο Οικονομικό του Δελτίο ο ΣΕΒ, επισημαίνοντας ότι σημαντικοί πόροι επενδύονται για την παροχή υψηλών προσόντων στο ανθρώπινο δυναμικό, χωρίς όμως να αξιοποιούνται επαρκώς στην εγχώρια αγορά εργασίας.

Αρνητικές επιπτώσεις

Σύμφωνα με τον σύνδεσμο, η εκτεταμένη υπερεκπαιδευμένη απασχόληση προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις στους ίδιους τους εργαζομένους, στις επιχειρήσεις αλλά και στην οικονομία συνολικά.

Αλλωστε, η παραγωγικότητα της εργασίας τείνει να είναι χαμηλότερη σε αγορές εργασίας όπου δεν επιτυγχάνεται αποτελεσματική σύζευξη της ζήτησης με την προσφορά προσόντων. Και παράλληλα, η απασχόληση σε θέσεις εργασίας χαμηλότερων προσόντων αποτελεί έναν από τους βασικούς λόγους μετανάστευσης του ανθρώπινου δυναμικού υψηλών προσόντων.

Στην ελληνική αγορά εργασίας την περίοδο 2008-2017 το ποσο-

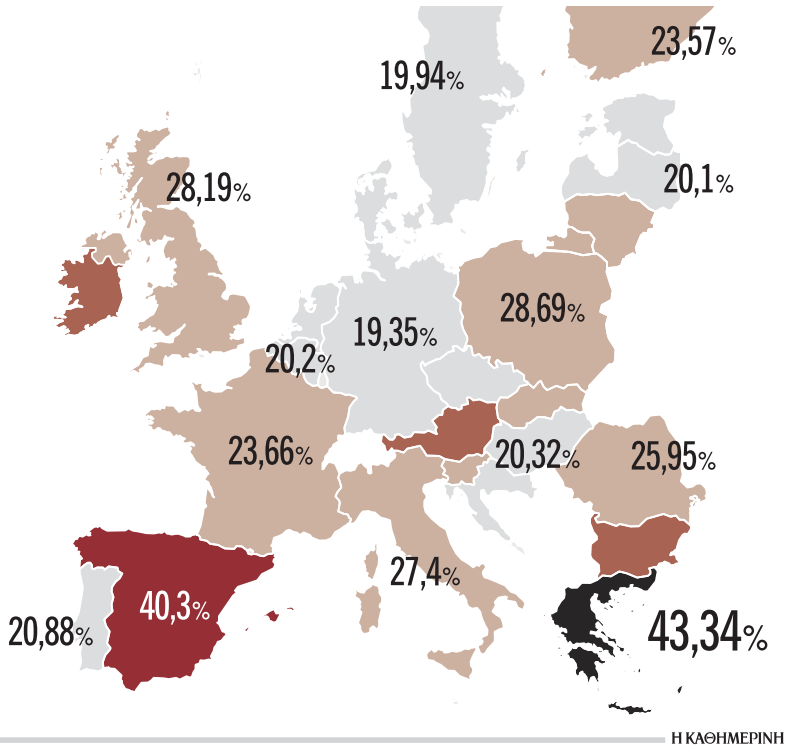
Αναντιστοιχία εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας

ΠΟΣΟΣΤΟ ΥΠΕΡΕΚΠΑΙΔΕΥΜΕΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΝΕΩΝ 25-34 ΕΤΩΝ, 2016

16,0%-22,8%
22,8%-29,7%
29,7%-36,5%
36,5%-43,3%
>43,3%

Η Ελλάδα έχει τα μεγαλύτερα ποσοστά στην Ευρώπη όσον αφορά τους νέους που διαθέτουν αυξημένα προσόντα σε σχέση με τις θέσεις εργασίας που διεκδικούν.

ΠΗΓΗ: CEDEFOP

Η εκπαίδευση δεν συνδέεται με τις ανάγκες της εργασίας, τονίζει ο ΣΕΒ.

στό υπερεκπαιδευμένης απασχόλησης αυξήθηκε κατά 60,6%, με αποτέλεσμα περισσότεροι από τρεις στους δέκα απασχολούμενους με υψηλά προσόντα να καλύπτουν θέσεις εργασίας για τις οποίες απαιτούνται χαμηλότερου επιπέδου προσόντα.

Η αναντιστοιχία προσόντων οφείλεται σε δύο παράγοντες: πρώτον στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, κυρίως σε τομείς της οικονομίας που δεν είναι έντασης γνώσης και δεύτερον στην απουσία σύνδεσης μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και κα-

τάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Στην περίπτωση της Ελλάδας, το πρόβλημα της υπερεκπαιδευμένης απασχόλησης είναι εντονότερο σε τομείς όπως η δημόσια διοίκηση και το χονδρικό και λιανικό εμπόριο ή σε τομείς που παράγουν προϊόντα και υπηρεσίες που δεν είναι έντασης γνώσης, όπως είναι η παροχή υπηρεσιών σε καταλύματα και δραστηριότητες του κλάδου εστίασης. Είναι χαρακτηριστικό ότι έξι στους 10 εργαζόμενους στη δημόσια διοίκηση, άμυνα και κοινωνική ασφάλιση διαθέτουν υψηλότερου επιπέδου προσόντα από αυτά που απαιτούνται για την κάλυψη των θέσεων εργασίας τους, αποδεικνύοντας ότι ο δημόσιος τομέας εξακολουθεί να αποτελεί ελκυστικότερο εργοδότη για εργαζόμενους με υψηλού επιπέδου προσόντα, ακόμη και αν προσφέρει θέσεις χαμηλότερων

απαιτήσεων. Σχετικά υψηλό είναι και το ποσοστό υπερεκπαιδευμένης απασχόλησης (63%), σε δραστηριότητες φύλαξης, καθαρισμού κτιρίων και τηλεφωνικών κέντρων, καθώς και στους τομείς του εμπορίου και του επισιτισμού.

Αντίθετα, στον τομέα της μεταποίησης η υπερεκπαιδευμένη απασχόληση είναι λιγότερο δεδομένη και ιδιαίτερα σε κλάδους που είναι έντασης γνώσης, όπως η παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων και η κατασκευή ηλεκτρονικών προϊόντων και εξοπλισμού. Η ίδια εικόνα παρατηρείται και στον τομέα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών. Ταυτόχρονα και παρά τους σημαντικούς πόρους που διατίθενται για την κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού στην Ελλάδα, οι επιχειρήσεις δυσκολεύονται να βρουν ανθρώπινο δυναμικό με τις κατάλληλες δεξιότητες.

Αισιόδοξη η Morgan Stanley για τη μείωση των κόκκινων δανείων

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Τα βήματα προς μία δραστική μείωση των κόκκινων δανείων των ελληνικών τραπεζών έχουν γίνει, ωστόσο συνεχίζουν να υπάρχουν αρκετά εμπόδια, όπως σημειώνει η Morgan Stanley έπειτα από συναντήσεις που είχε στην Αθήνα με τις διοικήσεις των τεσσάρων ελληνικών τραπεζών –Alpha Bank, Eurobank, Εθνική και Πειραιώς–, την Grivalia, την Τράπεζα της Ελλάδος, το ΤΧΣ και τη διοίκηση εταιρείας διαχείρισης NPLs.

Αναδιρθρώσεις

Η Morgan Stanley εξακολουθεί να εκτιμά πως οι ελληνικές τράπεζες θα πετύχουν τους στόχους μείωσης των NPLs το διάστημα 2019-2021, ωστόσο η προσπάθεια αυτή, ανεξάρτητα από τη δημιουργία μιας «κακής τράπεζας», θα πρέπει να ενισχυθεί με την τροποποίηση του νόμου Κατσέλη, καθώς θα ενθαρρύνει περισσότερους κακοπληρωτές να αναδιρθρώσουν τα δάνειά τους.

Οι αλλαγές στον νόμο Κατσέλη είναι γενικότερα θετικές, ωστόσο έχουν κάποια προβλήματα, επισημαίνει. Αν και σε ορισμένα σημεία τα κριτήρια για την προστασία αναμένεται να γίνουν αυστηρότερα, παράλληλα ο νόμος θα επεκταθεί καλύπτοντας και επιχειρηματικά δάνεια με εγγύηση πρώτης κατοικίας.

Επιπλέον, η κυβέρνηση σχεδιάζει να επιδοτήσει τις δόσεις εκείνων που εμπίπτουν στον νέο νόμο, κάτι που θα ήταν θετικό για τις τράπεζες, αλλά η αβεβαιότητα παραμένει λόγω των ευρωπαϊκών κανόνων ανταγωνισμού. Πάντως, οι προσδοκίες είναι γενικότερα υψηλές για τον θετικό αντίκτυπο που θα έχει ο νέος νόμος Κατσέλη στις τράπεζες σε ό,τι αφορά τους στρατηγικούς κακοπληρωτές και τη μείωση των NPLs.

Εμπόδια στα σχέδια ΤτΕ - ΤΧΣ

Η Morgan Stanley επισημαίνει πως αν και υπάρχει θετικό πολιτικό μομέντουμ για την επιτάχυνση της επίλυσης του ζητήματος των NPLs, τα σχέδια της Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ έχουν αρκετά εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν.

Απαιτείται η έγκριση των ευρωπαϊκών θεσμών, ωστόσο στην Αθήνα θεωρείται πως η προσοχή των Ευρωπαίων είναι περισσότερο επικεντρωμένη στις δεσμεύσεις της Ελλάδας για τις μεταρρυθμίσεις, όπως η τροποποίηση του νόμου Κατσέλη.

Σε ό,τι αφορά το σχέδιο της ΤτΕ είναι πιο ριζοσπαστικό σε σχέση με το σχέδιο του ΤΧΣ, από άποψη απόλυτου επιπέδου μείωσης των κόκκινων δανείων και καθώς σκοπεύει να αντιμετωπίσει το αμφιλεγόμενο πλαίσιο της Ελλάδας όσον αφορά τα κεφάλαια,

που είναι απαγορευτικό στην επιτάχυνση της μείωσης των NPLs. Το σχέδιο βρίσκεται στα αρχικά του στάδια, με την εφαρμογή του να αναμένεται το 2020 στο καλύτερο σενάριο, σύμφωνα με τους συμμετέχοντες στην αγορά. Επίσης, το σχέδιο αυτό απαιτεί νομοθετικές αλλαγές, ενώ ακόμη η κυβέρνηση δεν το έχει υποβάλει προς έγκριση στην DG Comp.

Το σχέδιο του ΤΧΣ σχετίζεται με την κρατική εγγύηση που θα καλύπτει ένα ποσοστό των απωλειών που θα αντιμετωπίσουν οι τράπεζες κατά τη μεταφορά των NPLs στο σχήμα προστασίας ενεργητικού (APS).

Η ελληνική κυβέρνηση έχει στείλει το σχέδιο προς έγκριση στην DG Comp και γενικότερα υπάρχει αισιοδοξία ότι θα μπορούσε να πάρει το πράσινο φως εντός δύο μηνών, υποδηλώνοντας ότι θα μπορούσε να εφαρμοστεί το 2019. Τα δύο σημαν-

Οι ελληνικές τράπεζες μπορούν να πετύχουν τους στόχους της τριετίας 2019-2021, υποστηρίζει ο οίκος.

τικά πλεονεκτήματα του σχεδίου αυτού είναι ότι δεν χρειάζονται αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο και πως υπάρχει προηγούμενο από την Ιταλία με το GACS. Ωστόσο, όπως τονίζει η Morgan Stanley, η έγκριση του σχεδίου δεν είναι εγγυημένη.

Οι τιτλοποιήσεις

Οι ελληνικές τράπεζες έχουν μια «υγιή» σειρά πωλήσεων NPLs και εξετάζουν επίσης τις τιτλοποιήσεις, με την Eurobank να είναι η πρώτη που θα προχωρήσει σε αυτό το μέτωπο και θα ακολουθήσουν και άλλες τράπεζες, όπως αναφέρεται.

Πάντως, δεν είναι σαφές σε αυτό το σημείο πως η εφαρμογή του σχεδίου του ΤΧΣ θα επηρεάσει το χρονοδιάγραμμα των συναλλαγών, δεδομένου ότι το APS στη θεωρία μπορεί να μειώσει το κόστος για τις τράπεζες που θα επιδίδουν τέτοιες πρωτοβουλίες. Σε ό,τι αφορά την ποιότητα του ενεργητικού των τραπεζών η Morgan Stanley επισημαίνει πως εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις. Ο ρυθμός αύξησης των δανείων περιορίζεται από το μέγεθος της οικονομικής ανάκαμψης, που μέχρι στιγμής είναι μέτριος. Επιπλέον, σημαντικό μέρος της αγοράς επιβαρύνεται από ιστορικά χρεοκοπήν, με τον ανταγωνισμό μεταξύ των τραπεζών για τους καλύτερους πελάτες να είναι σκληρός.

Υγειονομική περιθάλψη με 50 ημέρες ασφάλισης

Σε 50, αντί 75, διατηρούνται και για το 2019 οι απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης (ένσημα), προκειμένου οι ασφαλισμένοι να εξασφαλίζουν υγειονομική περίθαλψη. Εγκύκλιος που υπέγραψε χθες ο υφυπουργός Κοινωνικής Ασφάλισης Τάσος Πετρόπουλος διατηρεί τα απαιτούμενα ένσημα σε 50 μέχρι και τις 29 Φεβρουαρίου του 2020. Με την ίδια εγκύκλιο διατηρείται η προϋπόθεση ασφάλισης των ελεύθερων επαγγελματιών για τουλάχιστον 2 μήνες, αντί για 3. Υπενθυμίζεται πως χωρίς νομοθετική ρύθμιση

τα αντίστοιχα ελάχιστα όρια θα έπρεπε να αυστηροποιηθούν και να αυξηθούν από σήμερα 1η Μαρτίου 2019 σε κατ' ελάχιστον 75 ένσημα για τους μισθωτούς και 3 μήνες ασφάλισης για τους ελεύθερους επαγγελματίες, ενώ πριν από την κρίση η ασφαλιστική ικανότητα στο ΙΚΑ χορηγούνταν με 120 ένσημα τον χρόνο κατ' ελάχιστον. Το 2011, ο απαραίτητος χρόνος έπεσε στις 100 ημέρες ασφάλισης και το 2012 στις 50 ημέρες ασφάλισης.

Αναλυτικά η εγκύκλιος αναφέρει πως προωθείται διάταξη

νόμου η οποία προβλέπει πως από 1/3/2019 έως 29/2/2020 στους μισθωτούς χορηγείται ασφαλιστική ικανότητα για υγειονομική περίθαλψη με τουλάχιστον 50 ένσημα είτε εντός του 2018 είτε το τελευταίο 12μηνο πριν από την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου.

Αντιστοίχως στους μη μισθωτούς χορηγείται ασφαλιστική ικανότητα με τη συμπλήρωση τουλάχιστον δύο μηνών ασφάλισης το 2018 ή το τελευταίο 12μηνο πριν από την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου και εφόσον

έχουν καταβάλει τις ελάχιστες ασφαλιστικές εισφορές ή έχουν ρυθμίσει και τηρούν τους όρους της ρύθμισης, εφόσον οφείλουν.

Παράλληλα, με την εγκύκλιο χορηγείται χωρίς προϋποθέσεις ασφαλιστική ικανότητα σε ασφαλισμένους περιοχών που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές. Διατηρείται επίσης η ασφαλιστική ικανότητα χωρίς προϋποθέσεις σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες που έχουν οφειλές για τα έτη 2011-2013 και ο μέσος όρος του οικογενειακού τους εισοδήματος δεν υπερβαίνει τις 12.000 ευρώ.

Διστακτικοί οι Γερμανοί για να «κλείσουν» τις καλοκαιρινές διακοπές τους

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Νέες ανησυχητικές ενδείξεις για την πορεία του ελληνικού τουρισμού κατά το 2019 έρχονται από τη Γερμανία τη μεγαλύτερη αγορά επισκεπτών της Ελλάδας.

Ερευνήτες της αγοράς κρατήσεων και πρακτόρων της αξιόπιστης ευρωπαϊκής εταιρείας μετρήσεων GfK διαπιστώνουν πως οι κρατήσεις Γερμανών τουριστών συνολικά για το εξωτερικό μειώθηκαν δραματικά τον Ιανουάριο και βρίσκονται πίσω από τις περυσινές, σύμφωνα με την τελευταία ανάλυση των μηνιαίων πωλήσεων.

Το γεγονός πως η ζήτηση διακοπών από τη Γερμανία έχει εξασθενήσει σημαντικά, προκύπτει από στοιχεία της GfK που συγκρίνουν τις πωλήσεις από 2.000 αντιπροσωπευτικά ταξιδιωτικά πρακτορεία, συμβατικά και διαδικτυακά και οργανισμούς κρατήσεων όπως

Μειωμένες κατά 9% οι κρατήσεις για το εξωτερικό τον Ιανουάριο.

και ταξιδιωτικούς οργανισμούς ολοκληρωμένων υπηρεσιών τον περασμένο μήνα με τον Ιανουάριο του 2018, ο οποίος ήταν πολύ ισχυρός μήνας κράτησης.

Οι πωλήσεις για το καλοκαίρι μειώθηκαν κατά 9% τον Ιανουάριο, παρά το γεγονός πως είναι παραδοσιακά ένας από τους ισχυρότερους μήνες κρατήσεων. Ως αποτέλεσμα, το καλοκαίρι του 2019 είναι πλέον 2% κάτω από την ίδια περυσινή περίοδο σε αθροιστική βάση (συμπεριλαμβανομένων δηλαδή των κρατήσεων που έγιναν για φέτος το καλοκαίρι από πέρυσι). Οι κρατήσεις για Ιούλιο και Αύγουστο

είναι μεταξύ 1% και 3% χαμηλότερες από πέρυσι.

Οι Έλληνες ξενοδοχοί και φορείς του τουρισμού έχουν ήδη προειδοποιήσει πως η φετινή χρονιά θα είναι σταθεροποιητική ή και διορθωτική σε σχέση με την περυσινή σεζόν, κατά την οποία σημειώθηκαν ιστορικά ρεκόρ, καθώς η καταναλωτική εμπιστοσύνη στις βασικές αγορές για τη χώρα μας, όπως η Γερμανία και η Αγγλία δείχνει να υποχωρεί.

Αντίστοιχα στοιχεία χαμηλότερων αφίξεων από τη Γερμανία προκύπτουν, άλλωστε, και από τον προγραμματισμό θέσεων προς την Ελλάδα των αεροπορικών θέσεων που δείχνουν μείωση της τάξεως του 7% συνολικά και κατά 16% από τη Γερμανία.

Οι Γερμανοί ταξιδιώτες ολόκληρο το 2018 με βάση τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος έως και τον Νοέμβριο εκτιμάται πως άγγιξαν

ή και ξεπέρασαν τα 4,5 εκατ., φέροντας έσοδα ύψους 3 δισ. ευρώ.

Οι ταξιδιωτικοί πράκτορες που εξυπηρετούν τους Γερμανούς είχαν ήδη δει χαμηλότερες πωλήσεις τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο, γεγονός που σημαίνει ότι τον Ιανουάριο παρουσίασαν αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης για τρίτο συνεχόμενο μήνα και μάλιστα επιταχυνόμενους.

Η GfK επεσήμανε ότι η «ασθενής ζήτηση διακοπών» εξηγείται εν μέρει από τους πολύ ισχυρούς διψήφιους ρυθμούς ανάπτυξης που καταγράφηκαν τον Ιανουάριο του 2018. Οι ταξιδιωτικοί πράκτορες ελπίζουν τώρα ότι οι Γερμανοί καταναλωτές απλώς καθυστερούν τις κρατήσεις των καλοκαιρινών διακοπών τους και δεν θα προσφύγουν σε αυτο-οργανωμένες διακοπές με αυτοκίνητο στη Γερμανία ή σε εύκολα προσβάσιμους προορισμούς όπως η Αυστρία και η Ιταλία.

Η γερμανική αγορά είναι η μεγαλύτερη για την Ελλάδα. Το 2018 εκτιμάται ότι πάνω από 4,5 εκατ. Γερμανοί τουρίστες επισκέφθηκαν τη χώρα μας, φέροντας έσοδα ύψους 3 δισ. ευρώ.

Η επιβράδυνση Ευρώπης - Κίνας προβληματίζει τη Federal Reserve

Εντός πορείας οι ΗΠΑ παρά τις προκλήσεις, λέει ο Τζερόμ Πάουελ

Η επιβράδυνση της οικονομίας σε Ευρώπη και Κίνα και η αυξημένη αβεβαιότητα που οφείλεται στο Brexit και την αντιπαράθεση Ουάσιγκτον - Πεκίνου για το εμπόριο προβληματίζουν τον πρόεδρο της αμερικανικής ομοσπονδιακής τράπεζας Τζερόμ Πάουελ. Ο επικεφαλής της Fed, καταθέτοντας χθες στην αμερικανική Γερουσία, είπε πως η οικονομία των ΗΠΑ είναι υγιής, ωστόσο παραδέχθηκε πως οι προοπτικές της επισκιάζονται από τους παραπάνω εξωτερικούς παράγοντες, αλλά και από την «αθροιστική επίπτωση» της αύξησης επιτοκίων δανεισμού που είχε κάνει πέρυσι η Fed. «Η ανάπτυξη έχει επιβραδυνθεί σε ορισμένες μεγάλες ξένες οικονομίες, ιδιαίτερα σε Κίνα και Ευρώπη», δήλωσε χθες ο Πάουελ ενώπιον της επιτροπής τραπεζών της αμερικανικής Γερουσίας. Προσέθεσε πως η αμερικανική οικονομία έχει αντιμετωπίσει ορισμένους «πλάγιους ανέμους και αντιφατικά σήματα» που θα μπορούσαν να τη βγάλουν ελαφρώς εκτός πορείας. Ο επικεφαλής της Fed δικαιολόγησε με αυτό τον τρόπο την απόφαση της αμερικανικής κεντρικής τράπεζας να αλλάξει νομισματική πολιτική τον Ιανουάριο και να επιδείξει «υπομονή» όσον

αφορά την περαιτέρω αύξηση των επιτοκίων δανεισμού. Αναφερόμενος στις απειλές που αντιμετωπίζει βραχυπρόθεσμα η αμερικανική οικονομία, ο Πάουελ είπε πως «οι χρηματοπιστωτικές αγορές είχαν περισσότερη μεταβλητότητα προς το τέλος του (περασμένου) έτους και οι συνθήκες χρηματοδότησης είναι σήμερα λιγότερο υποστηρικτικές προς την ανάπτυξη από ό,τι ήταν νωρίτερα το περασμένο έτος». Ανέφερε, επίσης, την αβεβαιότητα που προκαλούν το Brexit και ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ - Κίνας και δεν εξέφρασε προτίμηση για περαιτέρω αύξηση των αμερικανικών επιτοκίων δανεισμού ή για τη μείωσή τους. Κατά τον Αμερικανό κεντρικό τραπεζίτη, η αμερικανική οικονομία θα αναπτυχθεί με θετικό ρυθμό το 2019, παρότι θα είναι κάπως χαμηλότερος, ενώ προέβλεψε πως η κατάσταση στην αμερικανική αγορά εργασίας θα παραμείνει καλή. Προέβλεψε, επίσης, πως η επίπτωση που είχε η αναστολή λειτουργίας της αμερικανικής ομοσπονδιακής κυβέρνησης στο αμερικανικό ΑΕΠ ήταν «αρκετά περιορισμένη» και πως θα «ξεθυμάνει» τους επόμενους μήνες. Στα θετικά σημεία συγκαταλέγεται το γεγονός πως η απασχόληση μεταξύ των ηλι-

Αναφερόμενος στον πληθωρισμό, ο Αμερικανός κεντρικός τραπεζίτης Τζερόμ Πάουελ είπε πως η πρόσφατη υποχώρηση των τιμών της ενέργειας θα οδηγήσει «παροδικά» τον πληθωρισμό ακόμη πιο κάτω από τον στόχο 2% που έχει η Fed.

Κατά τον Αμερικανό κεντρικό τραπεζίτη, η οικονομία των ΗΠΑ θα αναπτυχθεί με καλό ρυθμό το 2019, παρότι θα είναι κάπως χαμηλότερος.

κών 25-54 συνεχίστηκε το 2018 και ότι ενισχύθηκε ο ρυθμός αύξησης των μισθών, ιδιαίτερα για τους χαμηλόμισθους Αμερικανούς. Ωστόσο, η αμερικανική οικονομία αντιμετωπίζει και μακροπρόθεσμες προκλήσεις, προειδοποίησε ο Αμερικανός κεντρικός τραπεζίτης. Η

παραγωγικότητα είναι υπερβολικά χαμηλή, είπε ο Πάουελ, πολλές οικογένειες βρίσκονται αντιμέτωπες με «σχετικά στάσιμα εισοδήματα», εργαζόμενοι με χαμηλά εισοδήματα δεν μπορούν να ανέλθουν οικονομικά, ενώ το αμερικανικό δημόσιο χρέος βρίσκεται σε «μη βιώσιμο μονοπάτι». Αναφερόμενος στον πληθωρισμό, ο επικεφαλής της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ είπε πως η πρόσφατη υποχώρηση των τιμών της ενέργειας θα οδηγήσει «παροδικά» τον πληθωρισμό ακόμη πιο κάτω από τον στόχο 2% που έχει η Fed. Τέλος, αναφερόμενος στο επιθυμητό μέγεθος του ελλογισμού της Fed, είπε πως η εκτίμηση της αγοράς για περίπου 1 τρις. δολάρια «συν μαξιλάρι» είναι λογική ένδειξη.

Ανεργία 4% στην Αμερική

Η αμερικανική οικονομία βρίσκεται πλέον στο δέκατο έτος της αδιάλειπτης επέκτασής της και αν δεν περάσει περίοδο ύφεσης για δύο συναπτά τρίμηνα, αυτή αναμένεται τον Ιούλιο να καταγραφεί ως η μακροβιότερη περίοδος ανάπτυξης στην αμερικανική ιστορία. Η οικονομική ανάπτυξη του 2018 τοποθετείται κοντά στο 3%, ωστόσο για το 2019 οι περισσότεροι οικονομολόγοι προβλέπουν επιβράδυνσή της στο 2,5%. Σύμφωνα με έρευνα του Bloomberg μεταξύ οικονομολόγων, η επιβράδυνση θα συνεχιστεί το 2020. Τη Δευτέρα, το 42% των οικονομολόγων αμερικανικών επιχειρήσεων, που συμμετείχαν

σε έρευνα της αμερικανικής Εθνικής Ενωσης για την Οικονομία της Επιχειρηματικότητας (NABE), είχε προβλέψει πως η αμερικανική οικονομία θα εισέλθει σε ύφεση το 2020. Από πολλές απόψεις η Fed έχει φέρει εις πέρας την αποστολή της, καθώς με την ανεργία να βρίσκεται τον Ιανουάριο στο 4%, η αγορά θεωρείται πως βρίσκεται σε κατάσταση πλήρους απασχόλησης, ενώ ο δείκτης που χρησιμοποιεί για τον πληθωρισμό ήταν στο 1,8% στα τέλη Νοεμβρίου. Ωστόσο, τόσο ο Τραμπ όσο και πολλοί επενδυτές κατηγορούν τη Fed πως αύξησε υπερβολικά γρήγορα τα επιτόκια δανεισμού το 2018.

Ισπανικός «αιφνιδιασμός» με την έκδοση κοινοπρακτικού δεκαπενταετούς ομολόγου

Αιφνιδίασε την αγορά η Ισπανία εκδίδοντας κοινοπρακτικό δεκαπενταετές ομόλογο με σκοπό να αντλήσει 5 δισ. ευρώ. Η δημοπρασία υπερκαλύφθηκε, όμως, θεαματικά, καθώς οι προσφορές έφτασαν τα 43 δισ. ευρώ, επιβεβαιώνοντας ότι οι επενδυτές είναι και πάλι πρόθυμοι να αναλάβουν ρίσκο, καθώς επιδιώκουν υψηλότερες αποδόσεις. Είναι ενδεικτικό ότι κατά τη διάρκεια της ημέρας υποχώρησαν παράλληλα οι αποδόσεις των ομολόγων των χωρών του Νότου, με την απόδοση των δεκαετών του ελληνικού Δημοσίου να υποχωρεί σε χαμηλό έτους στο 3,722%.

Αντίθετα με την πάγια τακτική της Ισπανίας να αποφασίζει το ποσό που θα αντλήσει κατά τη διάρκεια της δημοπρασίας, οι εκδότριες τράπεζες Barclays, Goldman Sachs, HSBC, Morgan Stanley, NatWest Markets και Santander ανακοίνω-

Στόχος η άντληση 5 δισ. ευρώ, την ώρα που οι προσφορές έφτασαν τα 43 δισ. – Αποκλιμάκωση στον ευρωπαϊκό Νότο.

σαν από το πρωί ότι το ισπανικό δημόσιο θα αντλήσει μόνο 5 δισ. ευρώ από το ομόλογο που θα λήγει τον Ιούλιο του 2035. «Είναι λίγο περίεργο», σχολίασε τραπεζικό στέλεχος, που τόνισε πως τα 5 δισ. ευρώ δεν είναι μικρό ποσό λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για δεκαπενταετές ομόλογο, «αλλά η αγορά είναι σε πολύ καλή κατάσταση γι' αυτό και δεν είναι κατανοητό γιατί περιορίστηκαν σε αυτό το πο-

Οι εκδότριες τράπεζες Barclays, Goldman Sachs, HSBC, Morgan Stanley, NatWest Markets και Santander ανακοίνωσαν από το πρωί ότι το ισπανικό δημόσιο θα αντλήσει μόνο 5 δισ. ευρώ από το ομόλογο που θα λήγει τον Ιούλιο του 2035.

σό, ίσως περιμένουν καλύτερες ευκαιρίες σύντομα». Η αγορά περίμενε πως το ισπανικό δημόσιο θα αντλούσε μεταξύ 5 δισ. και 7,5 δισ. ευρώ. Το γεγονός, πάντως, ότι ανακοινώθηκε το ύψος του ποσού από την αρχή της δημοπρασίας είχε ως αποτέλεσμα να υποχωρήσει η απόδοση του δεκαετούς του ισπανικού δημοσίου στο 1,13% στη δευτερογενή αγορά. Εξάλλου, αισιοδοξία για την πορεία της ισπανικής οικονομίας εξέφρασε χθες η υπουργός Οικονομίας, Νάντια Καλβίνο, καθώς προεξοφλεί ότι το ισπανικό ΑΕΠ θα εξακολουθήσει να αναπτύσσεται με ρυθμούς ταχύτερους από εκείνους της υπόλοιπης Ευρώζωνς και δεν πρόκειται να επηρεαστεί από τις πρόωρες εκλογές. Σε συνέντευξή της στην τηλεόραση του Bloomberg, η κ. Καλβίνο τόνισε πως η κυβέρνηση προβλέπει

ανάπτυξη της ισπανικής οικονομίας κατά 2,2% το 2019, που θα είναι χαμηλότερη μεν από το 2,5% του 2018. Προσέθεσε, όμως, πως «δεν πρόκειται να επηρεαστεί ουσιαστικά επειδή θα έχουμε εκλογές». Στο μεταξύ, η επιτυχής έκδοση ομολόγου από το ισπανικό δημόσιο οδήγησε σε αποκλιμάκωση τις αποδόσεις των ομολόγων του ευρωπαϊκού Νότου. Οι αποδόσεις των δεκαετών της Ιταλίας και της Πορτογαλίας μειώθηκαν κατά 5 μ.β., ενώ της Γαλλίας υποχώρησαν στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Νοέμβριο του 2016. Σύμφωνα με το Reuters, μειώνεται ο αντίκτυπος που έχει στη γαλλική αγορά ομολόγων το κίνημα των «Κίτρινων Γιλέκων». Σημειωτέον ότι την περασμένη εβδομάδα η Γαλλία εξέδωσε τριακονταετές ομόλογο, με την προσφορά να υπερκαλύπτεται πέντε φορές.

Η οικονομία της Ευρωζώνης δεν ανησυχεί την ΕΚΤ

Δεν ανησυχεί ιδιαίτερα τον Φίλιπ Λέιν, επόμενο επικεφαλής οικονομολόγο της ΕΚΤ από τον Ιούνιο, η επιβράδυνση της οικονομίας της Ευρωζώνης. Όπως δήλωσε δεν φαίνεται να είναι αρκετά έντονη ώστε να αλλάξει ουσιαστικά τη νομισματική πολιτική της κεντρικής τράπεζας. Ο κεντρικός τραπεζίτης της Ιρλανδίας υποβάθμισε τη σημασία σειράς αρνητικών οικονομικών στοιχείων που δημοσιεύονται τους τελευταίους μήνες, λέγοντας ότι θα οδηγήσουν σε μικρή αναθεώρηση των προβλέψεων της ΕΚΤ στις αρχές Μαρτίου. Το σημαντικότερο για τους επενδυτές είναι πως ο Λέιν είπε ότι η διαφανής επιβράδυνση μπορεί να αντιμετωπιστεί με μικρή αναβολή της πρώτης αύξησης επιτοκίων δανεισμού – αύξηση που σύμφωνα με την επικρατούσα άποψη μεταξύ οικονομολόγων θα έρθει στις αρχές του 2020. «Είναι σαφές πως η αγορά περιμένει... πως αναθεώρηση των στοιχείων προς το χειρότερο θα σημαίνει

Το σημαντικότερο για τους επενδυτές είναι πως ο Λέιν είπε ότι η διαφανής επιβράδυνση μπορεί να αντιμετωπιστεί με μικρή αναβολή της πρώτης αύξησης επιτοκίων δανεισμού.

πιο αργό ρυθμό εξομάλυνσης των επιτοκίων δανεισμού», δήλωσε ο Λέιν κατά τη διάρκεια της ακρόασής του στην επιτροπή Οικονο-

μικών και Νομισματικών Υποθέσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. «Νομίζω πως η παρούσα στρατηγική μπορεί να αντέξει τις περιορισμένες προς το χειρότερο αναθεωρήσεις», τόνισε, προσθέτοντας ότι «η καθοδήγηση (της κεντρικής τράπεζας προς τους επενδυτές για την πορεία που θα ακολουθήσουν τα επιτόκια δανεισμού) μπορεί να προσαρμοστεί στην αναθεώρηση των προβλέψεων». Ως επικεφαλής οικονομολόγος της ΕΚΤ, ο Λέιν θα έχει το καθήκον να προετοιμάζει το πλαίσιο για τη λήψη αποφάσεων όσον αφορά τη νομισματική πολιτική. Θεωρείται πως είναι υπέρμαχος των (σχετικά) χαμηλών επιτοκίων δανεισμού και ότι θα συνεχίσει την πολιτική του προκατόχου του, Πέτερ Πρατ. Η επόμενη συνεδρίαση της ΕΚΤ είναι στις 7 Μαρτίου και η αγορά θεωρεί πως η κεντρική τράπεζα θα αναθεωρήσει προς το χειρότερο την πρόβλεψή της για τον πληθωρισμό και την ανάπτυξη το 2019.

Hermes Group

Το Debenhams Olympia στη Λεμεσό συνεχίζει απρόσκοπτα τη λειτουργία του

Με αφορμή πρόσφατα δημοσιεύματα, το Συγκρότημα Hermes επιθυμεί να πληροφορήσει το κοινό και την πολυπληθή πελατεία του ότι το πολυκατάστημα Debenhams Olympia στη Λεμεσό λειτουργεί κανονικά και θα συνεχίσει απρόσκοπτα την ομαλή λειτουργία του μέχρι και το 2020.

Λευκωσία, 28 Φεβρουαρίου 2019

Το Brexit επηρεάζει και τις δημοπρασίες έργων τέχνης

Οι εξελίξεις στην ισοτιμία καθορίζουν τις κινήσεις των ενδιαφερομένων

Οι **τράπεζες** μεταφέρουν προσωπικό και μονάδες από το Λονδίνο σε άλλες ευρωπαϊκές μητροπόλεις, οι επικειρήσεις σωρεύουν αποθέματα προϊόντων σε βαθμό που έχουν εξαντληθεί οι αποθηκευτικοί χώροι και η Βρετανίδα πρωθυπουργός ζει το δράμα του Brexit. Την ίδια στιγμή, οι κραδασμοί του επικείμενου διαζυγίου ανάμεσα στη Βρετανία και στην Ε.Ε. αρχίζουν να γίνονται αισθητοί και στην αγορά έργων τέχνης.

Μονέ, Πικάσο, Μπρακ, ένας «στρατός» από τα έργα των πλέον ηχηρών ονομάτων της τέχνης πρόκειται να παρελάσει τις επόμενες εβδομάδες από τους οίκους δημοπρασιών έργων τέχνης στο Λονδίνο. Η αβεβαιότητα, όμως, που περιβάλλει την επικείμενη αποχώρηση της Βρετανίας από την Ε.Ε. επηρεάζει την αγορά καθώς οι συλλέκτες παρακολουθούν να εκτυλίσσεται η διαπραγματευση ανάμεσα στη βρετανική κυβέρνηση και στις Βρυξέλλες. Και τις κινήσεις των επίδοξων πωλητών ή αγοραστών έργων τέχνης θα καθορίσει ο αντίκτυπος όσων συμβαίνουν καθημερινά στην ισοτιμία της στερλίνας.

Οι οίκοι Christie's, Sotheby's και Phillips ετοιμάζονται να διαθέσουν

Ο οίκος Christie's προσφέρει στους κατόχους έργων τέχνης την δυνατότητα να «κλειδώσουν» μια ισοτιμία της στερλίνας, ώστε να προστατευθούν από τις αυξομειώσεις.

στην αγορά έργα ιμπρεσιονιστών και σύγχρονων τέχνης συνολικής αξίας 700 εκατ. στερλινών, πόσο που αντιστοιχεί σε 820 εκατ. ευρώ. Λίγες ώρες, όμως, πριν από τη δημοπρασία που διοργάνωσε ο οίκος Sotheby's την Τρίτη, η στερλίνα εκτοξευόταν στα υψηλότερα επίπεδα που έχει σημειώσει έναντι του ευρώ από το 2017. Είχε προηγηθεί η υπόσχεση της Βρετανίδας πρωθυπουργού ότι θα καθυστερήσει την προγραμματισμένη για τις 29 Μαρτίου αποχώρηση της χώρας της από την Ε.Ε. αν απορριφθεί η συμφωνία της. Η αβεβαιότητα που πηγάζει από το επικείμενο διαζύγιο της Βρετανίας από την Ε.Ε. αλλάζει

Δύο υπάλληλοι του οίκου δημοπρασιών Sotheby's ετοιμάζονται να κρεμάσουν το έργο του Κλοντ Μονέ «Το Παλάτι των Δόγηδων», που βγήκε σε δημοπρασία την Τρίτη. Ο πίνακας πωλήθηκε έναντι 27,5 εκατ. στερλινών, που αντιστοιχούν σε περίπου 32,2 εκατ. ευρώ.

τα δεδομένα. Ορισμένοι κάτοχοι έργων τέχνης που θα ενδιαφέρονταν να τα πωλήσουν στις δημοπρασίες προτιμούν να περιμένουν, καθώς παρακολουθούν τις εξελίξεις στην ισοτιμία του βρετανικού νο-

μισματός. «Γενικά όλοι προτιμούν να μην πωλούν όταν επικρατεί αβεβαιότητα και τώρα στο σκηνικό υπάρχει το Brexit», σχολιάζει ο Τομ Μαγιού, διευθυντής της Beaumont Nathan Art Advisory, εται-

ρείας συμβούλων για έργα τέχνης. Το θέμα αφορά έργα αξίας πολλών εκατ. στερλινών. Αυτό σημαίνει πως η υποχώρηση του βρετανικού νομισματός ενδέχεται να ενθαρρύνει τις πωλήσεις.

Υποχώρηση στερλίνας ανεβάζει προσφορές

«Οι άνθρωποι θέλουν να αγοράζουν όταν έχει υποτιμηθεί το νόμισμα στο οποίο θα πληρώσουν», σχολιάζει ο Ντέιβιντ Ναχμάντ, συλλέκτης έργων τέχνης που παράλληλα είναι διαπραγματευτής νομισμάτων. Όπως τονίζει ο ίδιος, «αν η στερλίνα έχει υποχωρήσει την ημέρα της δημοπρασίας, τότε θα υπάρξουν περισσότερες προσφορές». Η Βρετανία κινδυνεύει να εμπλακεί εν' αόριστον σε αυτή τη διαδικασία των καθημερινών εξελίξεων γύρω από το Brexit, με την αστάθεια να αποτελεί πλέον καθημερινότητα. Ετσι, οι οίκοι δημοπρασιών έργων τέχνης προσπαθούν να αμβλύνουν την αβεβαιότητα και τις επιπτώσεις της. Ο οίκος Christie's, για παράδειγμα, προσφέρει στους κατόχους έργων τέχνης που ενδιαφέρονται να πωλήσουν τη δυνατότητα να «κλειδώσουν» μια ισοτιμία της στερλίνας κατά την πώληση ενός έργου, ώστε να προστατευθούν από τις αυξομειώσεις της στερλίνας. Οι διακυμάνσεις του βρετανικού νομισματος είναι μεγαλύτερες και βαθύτερες τους τελευταίους μήνες. Η στερλίνα κυμάνθηκε σε ένα φάσμα σχεδόν 20 σεντ στη διάρκεια του περασμένου έτους, όταν σε παγκόσμιο επίπεδο επικρατούσε σχετική νηνεμία στις αγορές συναλλάγματος. Σύμφωνα με την Τσεγν Γουέστφελ, πρόεδρο του οίκου δημοπρασιών Phillips, «δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η αβεβαιότητα γύρω από το Brexit έχει προκαλέσει πολύ μεγαλύτερη επιφυλακτικότητα μεταξύ των Ευρωπαίων συλλεκτών έργων τέχνης». Η ίδια χαρτρίζει επιτακτική ανάγκη να κατορθώσει η κυβέρνηση της Βρετανίας να καταλήξει σε κάποια συμφωνία με τις Βρυξέλλες, «προκειμένου να γίνει η μετάβαση όσο πιο ομαλά γίνεται και να μειωθεί η ένταση με την οποία αντιμετωπίζει τις εξελίξεις η αγορά».

Σημάδια ανάκαμψης στην κινεζική οικονομία

Τα **πρώτα** σημάδια ανάκαμψης της κινεζικής οικονομίας εμφανίζονται στον ορίζοντα. Τα εντοπίζει σχετικός δείκτης του Bloomberg, που προκρίπτει βάσει των τελευταίων μετρήσεων του οικονομικού αισθήματος και των επιχειρηματικών συνθηκών στην Κίνα. Την ίδια στιγμή, πάντως, πληθώρα στοιχείων εξακολουθεί να κατατείνει σε συνεχή επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας.

Η πρόσφατη άνοδος των κινεζικών χρηματιστηρίων συνέπεσε με την ώθηση που έδωσε στο γουάν η απόφαση του Αμερικανού προέδρου να παρατείνει το χρονικό διάστημα των διαπραγματεύσεων. Σύμφωνα με τον Ντέιβιντ Κου, οικονομολόγο του Bloomberg Economics στο Χονγκ Κονγκ, τα κινεζικά χρηματιστήρια κινήθηκαν ανοδικά χάρη στα μέτρα που υιοθέτησε τελευταία η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας. Ανάμεσα τους η χορήγηση φτηνών δανείων στον ιδιωτικό τομέα και η προώθηση έργων υποδομής που οδήγησαν σε αύξηση του δανεισμού. Τον Ιανουάριο τα νέα δάνεια σημείωσαν ιστορικό ρε-

Η άνοδος των χρηματιστηρίων και η αύξηση των εξαγωγών αποτελούν ενδείξεις επιτάχυνσης, σύμφωνα με το Bloomberg.

κόρ, ενώ παράλληλα κατεγράφη αύξηση των εξαγωγών. Ο ίδιος οικονομολόγος υπογραμμίζει, ωστόσο, πως η άνοδος των κινεζικών χρηματιστηρίων «μπορεί μεν να τονώσει την καταναλωτική εμπιστοσύνη, αλλά είναι πολύ νωρίς για να πούμε πως θα ωφεληθεί σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα».

Ο Ντέιβιντ Κου προεξοφλεί, πάντως, πως η κεντρική τράπεζα της Κίνας θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει αναπτυξιακή νομισματική πολιτική και το Πεκίνο θα προωθεί αναπτυξιακά μέτρα, όπως φοροαπαλλαγές, αυξήσεις δαπανών, αλλά και εκδόσεις ειδικών ομολόγων. Ανάλογες είναι οι προβλέψεις και της Σεν Λαν,

Οικονομολόγος του Bloomberg Economics υποστηρίζει πως η κεντρική τράπεζα της Κίνας θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει αναπτυξιακή νομισματική πολιτική.

οικονομολόγου της Standard Chartered, που διαπιστώνει ότι έχουν αρχίσει να αποδίδουν καρπούς τα στοχευμένα μέτρα του Πεκίνου για τη χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Όπως τονίζει η ίδια, «θα

συνεχιστούν τα μέτρα που στοχεύουν στη μείωση του κόστους χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας». Ανεξάρτητα, πάντως, από τα μέτρα που λαμβάνουν οι κινεζικές αρχές, η συνολική εικόνα της κινεζικής οικονομίας εξακολουθεί να κατατείνει σε επιβράδυνση. Ο δείκτης υπευθύνων προμηνειών βρίσκεται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, προδίδοντας πως «εξακολουθεί να υποχωρεί ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης», όπως διαπιστώνει το World Economics του Λονδίνου.

Παράλληλα, ο πληθωρισμός των τιμών παραγωγής παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, ενώ η κάμψη της παγκόσμιας ζήτησης δεν παύει να επιβαρύνει την πρώτη στον κόσμο εξαγωγική οικονομία. Περαιτέρω ένδειξη αποτελεί, άλλωστε, η πτώση κατά 11,7% που σημείωσαν τον Φεβρουάριο οι εισαγωγές εξαρτημάτων ηλεκτρονικών ειδών από τη Νότια Κορέα. Αντανακλά τη γενικότερη κάμψη που έχει σημειώσει τους τελευταίους μήνες το διεθνές εμπόριο ηλεκτρονικών ειδών.

Οι Κινέζοι καταναλωτές περιορίζουν τις δαπάνες τους

Καθώς επιβαρύνεται η κινεζική οικονομία και έχει μεγαλύτερη ανάγκη από την τόνωση που της προσφέρει η κατανάλωση, οι Κινέζοι αρχίζουν να γίνονται πιο προσεκτικοί. Επικρατεί, έτσι, ανησυχία πως θα αποδυναμωθεί αυτός ο καιρίος μοχλός ανάπτυξης τόσο της κινεζικής όσο και της παγκόσμιας οικονομίας. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Κίνας, οι καταναλωτικές δαπάνες κορυφώθηκαν στην Κίνα το 2017, οπότε έφτασαν τα 4,7 τρισ. δολάρια. Η ζωή βελτιωνόταν στη δεύτερη οικονομία στον κόσμο και οι Κινέζοι αγόραζαν τα πάντα, από τροφές για κατοικίδια μέχρι αυτοκίνητα. Ετσι, οι καταναλωτικές δαπάνες έφτασαν να αντιπροσωπεύουν το 54% του κινεζικού ΑΕΠ όταν το 2011 ήταν κάτω από το 50%. Η αύξηση της κατανάλωσης υπερέβη για πρώτη φορά από τη δεκαετία του 1980 τον ρυθμό αύξησης των εξαγωγών και των επενδύσεων.

Μιλώντας, μάλιστα, στους Financial Times, ο οικονομολόγος Τζιμ Ο' Νιλ, πρώην στέλεχος της

Goldman Sachs, τόνισε πως «το σημαντικότερο πράγμα για την παγκόσμια οικονομία είναι ο Κινέζος καταναλωτής». Όπως διευκρίνισε, τα επόμενα 40 χρόνια η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη θα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κατανάλωση στην Κίνα καθώς «είναι απίθανο να υπάρξει ανάλογη κατανάλωση σε οποιαδήποτε άλλη χώρα». Το πρόβλημα είναι, όμως, ότι ακριβώς αυτή τη στιγμή που η Κίνα χρειάζεται περισσότερο από ποτέ την ισχυρή κατανάλωση, οι Κινέζοι αρχίζουν να περιορίζουν τις δαπάνες τους και να γίνονται ιδιαίτερα προσεκτικοί. Στη διάρκεια του 2018, οι πωλήσεις οχημάτων στην κινεζική αγορά, τη μεγαλύτερη αγορά αυτοκινήτων στον κόσμο, μειώθηκαν για πρώτη φορά από τη δεκαετία του 1990. Παράλληλα, όμως, επιβραδύνθηκε ο ρυθμός αύξησης των λιανικών πωλήσεων στο 8% καταγράφοντας, έτσι, τον χαμηλότερο ρυθμό των τελευταίων 15 ετών. Και στο μεταξύ συρρικνώνεται η αγορά των λεγόμενων έξυπνων κινητών.

Η κυβέρνηση Μακρόν προχωράει σε περικοπή επιδομάτων ανεργίας

Περικοπή στα επιδόματα των ανέργων ανακοίνωσε ο Εντουάρ Φίλιπ, πρωθυπουργός της Γαλλίας, στο πλαίσιο μιας σειράς μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στην αναδιαμόρφωση της ασφάλισης των ανέργων. Η κίνηση αυτή εν μέσω των διαμαρτυριών από τα «Κίτρινα Γιλέκα» ενδέχεται να αναζωπυρώσει τη σύγκρουση Μακρόν - συνδικάτων.

Η γαλλική κυβέρνηση εξαιτίας της αδυναμίας συμβιβασμού μεταξύ συνδικάτων και εργαζομένων, αναγκάστηκε να παρέμβει και να δημιουργήσει δικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων όσον αφορά τον τομέα της ανεργίας, το οποίο θα παρουσιαστεί στα μέσα του έτους. Στόχος της κυβέρνησης είναι να μειώσει το έλλειμμα του συστήματος κατά 3,9 δισ. ευρώ σε βάθος

Η κίνηση αυτή ενδέχεται να αναζωπυρώσει τη σύγκρουση Μακρόν - συνδικάτων.

τριών ετών, το οποίο στις αρχές του 2018 είχε ανέλθει στα 30 δισ. ευρώ. Σκοπεύει, επίσης, να μειώσει τα επιδόματα ανεργίας και να παράσχει κίνητρα στους εργοδότες, ώστε να προσλαμβάνουν κανονικά τους εργαζομένους.

Χρόνια παθογένεια που πλήττει τη χώρα είναι η τακτική που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις συνάπτοντας συμβάσεις εργασίας μικρής διάρκειας. Όπως υποστήριξε την Τρίτη ο Εντουάρ Φίλιπ, τα τε-

Η αναδιάρθρωση του συστήματος ανεργίας αποτελεί μέρος του σχεδίου μεταρρυθμίσεων, που είχε ξεκινήσει το 2017 ο Μακρόν. Υστερα από τις διαμαρτυρίες των «Κίτρινων Γιλέκων», ο Γάλλος πρόεδρος φαίνεται μη αρεστός στο εργατικό δυναμικό της Γαλλίας.

λευταία 15 χρόνια τριπλασιάστηκε ο αριθμός των συμβάσεων που διαρκούν λιγότερο από ένα μήνα. Μάλιστα, προσέθεσε, πως το 80% των περιπτώσεων αφορά επαναπρόσληψη του ίδιου ατόμου από την ίδια εταιρεία. Οι εργοδότες, θεωρώντας πως είναι πολύ πιο δύσκολο και κοστοβόρο να απολύσουν εργαζομένους που έχουν μακροχρόνια σύμβαση, επιλέγουν να προσλαμβάνουν με εξαιρετικά βραχύχρονες συμβάσεις, που σε πολλές περιπτώσεις δεν υπερβαίνουν τη μία ημέρα.

Σύμφωνα με το Unedic (κρατικό ταμείο επιδομάτων ανεργίας) το επίδομα που λαμβάνουν οι Γάλλοι κυμαίνεται στα 1.200 ευρώ τον μήνα. Παρότι το επίδομα μπορεί να ανέλθει έως και 7.700 ευρώ, μόνο το 0,03% των ανέργων λαμβάνει αυτό το ποσό, όπως υποστήριξε

το Unedic. Το επίδομα ανεργίας στη Γαλλία αποτελεί το 68% του μέσου όρου των προηγούμενων μισθών, σε αντίθεση με τα 36 μέλη του ΟΟΣΑ, στα οποία το επίδομα ανεργίας ανέρχεται στο 56% των προηγούμενων μισθών.

Η αναδιάρθρωση του συστήματος ανεργίας αποτελεί μέρος του σχεδίου μεταρρυθμίσεων, που είχε ξεκινήσει το 2017 ο Εμανουέλ Μακρόν. Υστερα από τις διαμαρτυρίες των «Κίτρινων Γιλέκων», ο Γάλλος πρόεδρος φαίνεται αποδυναμωμένος και μη αρεστός στο εργατικό δυναμικό της Γαλλίας. Επομένως, οφείλει να κινηθεί με προσοχή και να μην αναιρέσει την προηγούμενη υπόσχεσή του για μεταρρυθμίσεις προς ελάφρυνση των εργαζομένων, ώστε να μην προκαλέσει μεγαλύτερη ρήξη με τους διαμαρτυρόμενους.

Εισιτήριο εισόδου στη Βενετία θα χρεώνει ο δήμος της πόλης

ΒΕΝΕΤΙΑ. Εισιτήριο εισόδου στη Βενετία θα χρεώνει εφεξής ο δήμος της πόλης στους επισκέπτες, σε μια προσπάθεια χρηματοδότησης της συντήρησης και της καθαριότητας.

Περίπου 25 εκατομμύρια τουρίστες συρρέουν κάθε χρόνο στην Πόλη των Δόγνων, ενώ 14 εκατομμύρια από αυτούς μένουν σε αυτή μόλις μία ημέρα. Πολλοί επισκέπτες, ενήμεροι για τις υψηλές τιμές, επιλέγουν να φέρουν μαζί τους το γεύμα τους, στερώντας έσοδα από την τοπική οικονομία.

Το δημοτικό συμβούλιο ψήφισε την Τρίτη την επιβολή του εισιτηρίου, αξίας 3 ευρώ, για τους ημερήσιους επισκέπτες. Από τις αρχές του 2020, το ποσό αυτό θα κυμανθεί μεταξύ 6 και 10 ευρώ, ανάλογα με το εάν οι επισκέπτες θα επιλέγουν να προσέλθουν τον χειμώνα ή το καλοκαίρι. «Πρόκειται για σημαντική καμπή στην προσπάθεια διαχείρισης του τουριστικού κύματος στη Βενετία», είπε ο δήμαρχος Λουίτζι Μπρουνάρο.

Ο πληθυσμός της Βενετίας έχει σημειώσει σταδιακή συρρίκνωση τα τελευταία χρόνια, από 175.000 στα τέλη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου σε περίπου 50.000 σήμερα. Οι εναπομείναντες κάτοικοι παραπονιούνται ότι η πόλη τους έχει κατακλυσθεί από τουρίστες, ενώ όσοι διαμένουν μόνιμα εκεί καλούνται να επωμισθούν τα έξοδα καθαρισμού και ασφαλείας.

Ο δήμαρχος έχει προτείνει την προσάρτηση του «τέλους επισκεπτιών» στα εισιτήρια των ταξιδιωτικών γραφείων ή στο κόστος αποβίβασης από τα κρουαζιερόπλοια. Από το τέλος θα εξαι-

ρούνται οι τουρίστες που θα διανυκτερεύουν στη Βενετία και τα παιδιά κάτω των 6 ετών.

Τα κρουαζιερόπλοια θεωρούνται μεγάλο πρόβλημα για τη Βενετία, καθώς όχι μόνον οδηγούν σε αποσάθρωση των θεμελίων όταν περνούν από το Μεγάλο Κανάλι κοντά στον καθεδρικό του Αγίου Μάρκου, αλλά αυξάνουν κατά εκατοντάδες τόνους τον ημερήσιο όγκο απορριμμάτων, τα οποία καλούνται να διαχειρισθούν οι δημοτικές υπηρεσίες καθαριότητας.

Ο δήμος είχε τοποθετήσει πέρυσι το καλοκαίρι περιστρεφόμενες μπάρες στην είσοδο της πλατείας του Αγίου Μάρκου, σε μια προσπάθεια ελέγχου της ροής των τουριστών που αποβιβάζονταν από τα κρουαζιερόπλοια και προσπαθούσαν να προσεγγίσουν το Ανάκτορο των Δόγνων. Οι Αρχές μπορούσαν, σε ώρες ιδιαίτερης αιχμής, να διακόψουν τη λειτουργία των θυρών, αποκλείοντας έστω και προσωρινά την είσοδο των επιβατών πλοίων στους βενετικούς δρόμους. Οι εκκλήσεις των δημοτικών αρχών για περιορισμό του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιερόπλοίων μοιάζουν να αποδίδουν σταδιακά, καθώς 1,45 εκατομμύρια επιβάτες αποβιβάστηκαν στη Βενετία το 2018 από 1,8 εκατομμύρια το 2013.

Την απέχθειά του για το τουριστικό κύμα που έπληττε τη Βενετία ήδη από τον 19ο αιώνα είχε εκφράσει ο Αμερικανός λογοτέχνης Χένρι Τζέιμς γράφοντας το 1882: «Παρότι η Βενετία διαθέτει ορισμένα αντιπαθητικά στοιχεία, τίποτα δεν είναι τόσο αντιπαθητικό όσο οι επισκέπτες της».

REUTERS

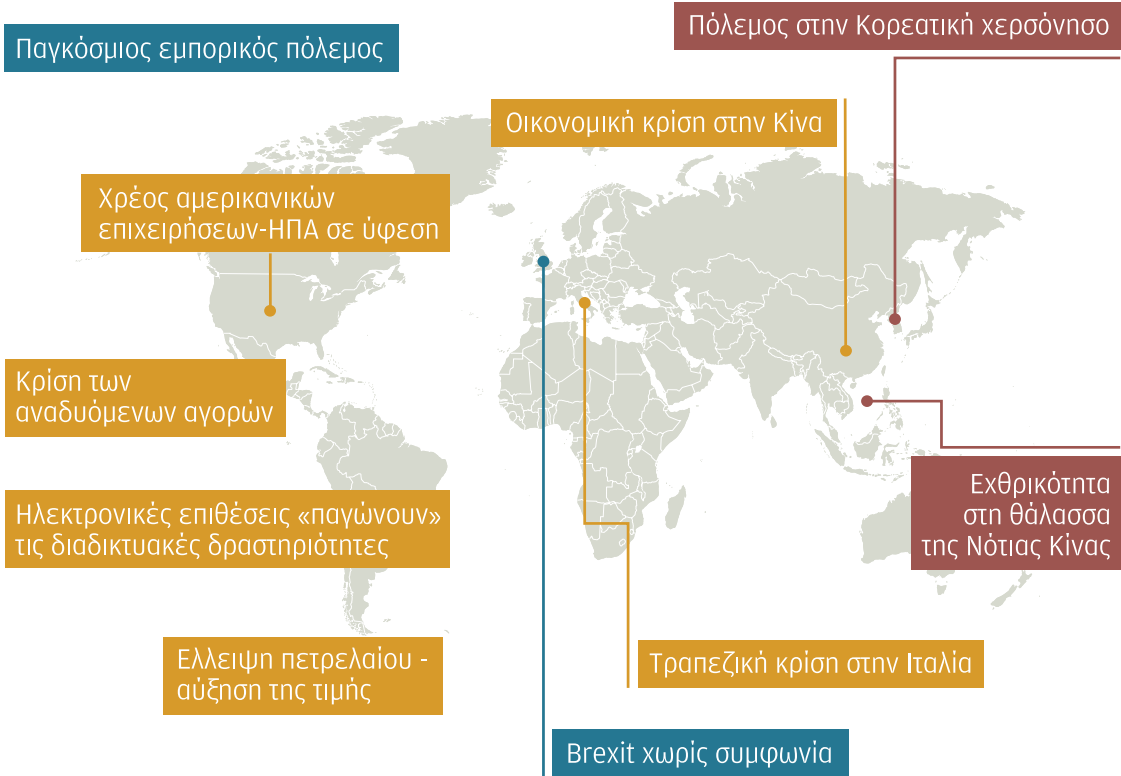
Την **πλωτή** πορεία του φετινού καρναβαλιού κατά μήκος του Μεγάλου Καναλιού παρακολούθησαν πλήθη κόσμου τον Φεβρουάριο.

Οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι για την παγκόσμια οικονομία

Οικονομικοί, πολιτικοί και στρατιωτικοί, που θα μπορούσαν να την εκτροχιάσουν

Οι δέκα απειλές που μπορούν να αλλάξουν το τοπίο

■ Πολιτικός κίνδυνος ■ Στρατιωτικός ■ Οικονομικός

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Περαιτέρω ανασφάλεια δημιουργούν ο αυξημένος προστατευτισμός, οι τεταμένες σχέσεις μεταξύ των κρατών και η γεωπολιτική αβεβαιότητα.

μική αβεβαιότητα που έπληξε την Ιταλία κατά τους τελευταίους μήνες του 2018 οδήγησε την οικονομία σε ύφεση το δεύτερο εξάμηνο. Το Economist Intelligence Unit προβλέπει πως η ανάπτυξη της Ιταλίας το 2019 θα περιοριστεί σε μόλις 0,2%, ωστόσο θα μετατραπεί σε πολύ βαθύτερη ύφεση στην περίπτωση που χάσει η Ιταλία την εμπιστοσύνη των επενδυτών και αυξηθεί σημαντικά το κόστος δανεισμού της. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να πυροδοτηθεί από πρόωρες εκλογές ή μια νέα διαμάχη για τον δημοσιονομικό προϋπολογισμό. Δεδομένου ότι το ιταλικό χρέος υπερβαίνει το 130% του ΑΕΠ και ότι οι ιταλικές τράπεζες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα, θα μπορούσε να προκληθεί τραπεζική κρίση στην τρίτη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώζωνας,

η οποία θα είχε καταστροφικά αποτελέσματα για την ευρωπαϊκή οικονομία ενδεχομένως και για τον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα.

Χρέος επιχειρήσεων

Πολύ σοβαρή είναι η απειλή που συνιστά το εξαιρετικά υψηλό χρέος των αμερικανικών επιχειρήσεων, που ανέρχεται στο 47% του ΑΕΠ και έχει χαμηλή πιστοληπτική αξιολόγηση. Η επιβράδυνση της αμερικανικής οικονομίας σε συνδυασμό με τον εμπορικό πόλεμο και την επιβράδυνση στην Ευρώπη θα μπορούσε να οδηγήσει τις αμερικανικές επιχειρήσεις να μειώσουν επενδύσεις και προσλήψεις και ενδεχομένως να ωθούν τους επενδυτές να αποσύρουν κεφάλαια, με αποτέλεσμα όλο και περισσότερες εταιρείες να αδυνατούν να εξυπηρετήσουν το χρέος τους και η επιβράδυνση να μετατραπεί σε ύφεση. Εξίσου σοβαρή είναι και η απειλή να προκύψει ευρεία κρίση στις αναδυόμενες αγορές είτε εξαιτίας εγγενών προβλημάτων είτε εξαιτίας του εμπορικού πολέμου ΗΠΑ - Κίνας. Παρατεταμένη και хаοτική επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης στην Κίνα είναι απίθανο να συμβεί, ωστόσο εάν συνέβαινε θα είχε καταστροφικές συνέπειες για την παγκόσμια οικονομία. Αν δεν επιλυθεί η εμπορική διαμάχη με τις

ΗΠΑ, θα μπορούσε να προκύψει απότομη ύφεση της κινεζικής οικονομίας και αν προκληθεί μεγάλη πτώση στις τιμές ακινήτων, είναι πιθανό το Πεκίνο να δυσκολευθεί να διατηρήσει τον έλεγχο της οικονομίας. Στη χειρότερη περίπτωση, η οικονομική αστάθεια της Κίνας θα προκαλούσε σημαντική μείωση της τιμής των πρώτων υλών και κατά κύριο λόγο των μετάλλων, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθούν οι οικονομίες της Λατινικής Αμερικής της Μέσης Ανατολής και την υποσαχάριας Αφρικής. Δεδομένης της εξάρτησης των δυτικών βιομηχανιών και λιανικών επιχειρήσεων από την κινεζική ζήτηση ενδεχόμενη χαοτική επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας θα είχε σοβαρή επίπτωση στην παγκόσμια οικονομία, πολύ σοβαρότερη από τις προηγούμενες δεκαετίες. Τέλος, Σαουδική Αραβία, Ρωσία και το αμερικανικό σχιστολιθικό φυσικό αέριο μπορούν να καλύψουν τη μείωση των ιρανικών εξαγωγών, όχι όμως ενδεχομένως και απότομη και μεγάλη μείωση της παραγωγής στη Βενεζουέλα και στη Λιβύη. Σε αυτή την περίπτωση, οι τιμές του πετρελαίου θα αυξάνονταν πολύ περισσότερο από 80 δολάρια το βαρέλι, αυξάνοντας τον παγκόσμιο πληθωρισμό και επιβραδύνοντας την παγκόσμια ανάπτυξη.

Ενεργειακή απεξάρτηση από τη Ρωσία θέλει η Πολωνία

Η **Πολωνία** αυξάνει τις εισαγωγές υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) από το Κατάρ, τη Νορβηγία και τις ΗΠΑ, καθώς επιδιώκει να μειώσει σταδιακά την εξάρτησή της στον άνθρακα αλλά και από τη Ρωσία. Πληροφορίες της αμερικανικής εφημερίδας New York Times αποκαλύπτουν πως η Πολωνία είναι αποφασισμένη να μη στηρίξει στη ρωσική Gazprom σε λίγα χρόνια. Ο στόχος αυτός αντανάκλα μια γενικότερη αλλαγή στη γεωπολιτική στρατηγική της. Οι σχέσεις της χώρας με τη Μόσχα έχουν ψυχρανθεί κυρίως λόγω του ρόλου που έχει αναλάβει η Βαρσοβία στο ΝΑΤΟ, σημειώνουν οικονομικοί αναλυτές στους New York

Times. Αμερικανικές ενεργειακές εταιρείες έχουν ήδη υπογράψει συμβάσεις για να προμηθεύουν την Πολωνία με υδροποιημένο φυσικό αέριο μέσα στις επόμενες δεκαετίες. Σε βάθος χρόνου, οι συμβάσεις αυτές έχουν τη δυνατότητα να καλύψουν έως και το ήμισυ των συνολικών εισαγωγών της χώρας σε LNG. «Δεδομένου του εύρους επιλογών και των όρων που προσφέρονταν στις συμβάσεις με αμερικανικές εταιρείες, η Πολωνία δεν δίστασε να αλλάξει προμηθευτές για την κάλυψη μέρους των ενεργειακών αναγκών της», σχολίασε ο Ντέιβιντ Γκρόντνγκεν, ο εκπρόσωπος ενέργειας επί κυβέρνησης Μπαράκ

Ομπάμα και νυν επικεφαλής της συμβουλευτικής εταιρείας Goldwyn Global Strategies. Οι παραδόσεις φυσικού αερίου από το Κατάρ ξεκίνησαν το 2015. Εκτοτε, αναπτρώνονται από έκτακτες παραγγελίες από τη Νορβηγία και τις ΗΠΑ. Προ δεκαετίας, η σύγκρουση ανάμεσα στη Μόσχα και στο Κίεβο οδήγησε στη διακοπή παροχής φυσικού αερίου από τη ρωσική Gazprom στην Ουκρανία, με αποτέλεσμα να μην μπορούν η Πολωνία και οι γειτονικές χώρες να προμηθευτούν καύσιμα θέρμανσης από πουθενά αλλού επί τρεις εβδομάδες. «Η στρατηγική της εταιρείας είναι να ξεχάσουμε απλά την όποια προ-

μήθεια ενέργειας από την Ανατολική Ευρώπη και ειδικά την Gazprom», δηλώνει στους New York Times ο Πιτρ Βόζνιακ, πρόεδρος της PGNiG, της εισηγμένης εταιρείας που κυριαρχεί στην αγορά φυσικού αερίου της Πολωνίας. Σύμφωνα με την PGNiG, οι εισαγωγές LNG αυξήθηκαν πέρυσι σχεδόν κατά 60% σε σχέση με το 2017, μειώνοντας τις προμήθειες από τη Ρωσία και την Ανατολική Ευρώπη κατά 6%. Η Πολωνία βρήκε πρακτικά διέξοδο στο λιμάνι Σβινούϊ-στρσιε, όπου κτίστηκε θερματικός σταθμός με κόστος ένα δισ. ευρώ, το οποίο καλύφθηκε –εν μέρει– με κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο

θερματικός σταθμός ονομάστηκε «Λεχ Καζίνσκι» στη μνήμη του προέδρου της Πολωνίας που σκοτώθηκε σε αεροπορικό δυστύχημα στη Ρωσία το 2010, ένα τραγικό περιστατικό που επιδείνωσε τις σχέσεις Μόσχας - Βαρσοβίας. Τότε ο Πολωνός υπουργός Αμυνας, Αντόνι Ματισιέρεβιτς, είχε αφήσει αιχμές για την εμπλοκή του Κρεμλίνου στο δυστύχημα. «Γνωρίζουμε πως ο θερματικός παίζει έναν πολύ σημαντικό ρόλο στην ενεργειακή ασφάλεια της Πολωνίας», σχολιάζει στους New York Times ο Γκρεγκόρτζ Μπλεντόφσκι, υψηλόβαθμο διοικητικό στέλεχος του θερματικού σταθμού.

Πληροφορίες της αμερικανικής εφημερίδας New York Times αποκαλύπτουν πως η Πολωνία είναι αποφασισμένη να μη στηρίξει στην Gazprom σε λίγα χρόνια.

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία **MTN Cloud Business Telephony** είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρωζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία ενοποιεί όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητά της και μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

Πρώτοι οι Κινέζοι

Πάνω από τις μισές άδειες διαμονής, στο πλαίσιο του προγράμματος «χρυσή βίζα» έχουν εκδοθεί για λογαριασμό Κινέζων αγοραστών ακινήτων. Συγκεκριμένα, από τις 3.620 άδειες, οι 1.945 αφορούν αγοραστές από την Κίνα, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 53%. Ακολουθούν οι Ρώσοι επενδυτές με 423 άδειες, δηλαδή με μερίδιο μόλις 11,7% των συνολικών αδειών.

Μεγάλη άνοδος

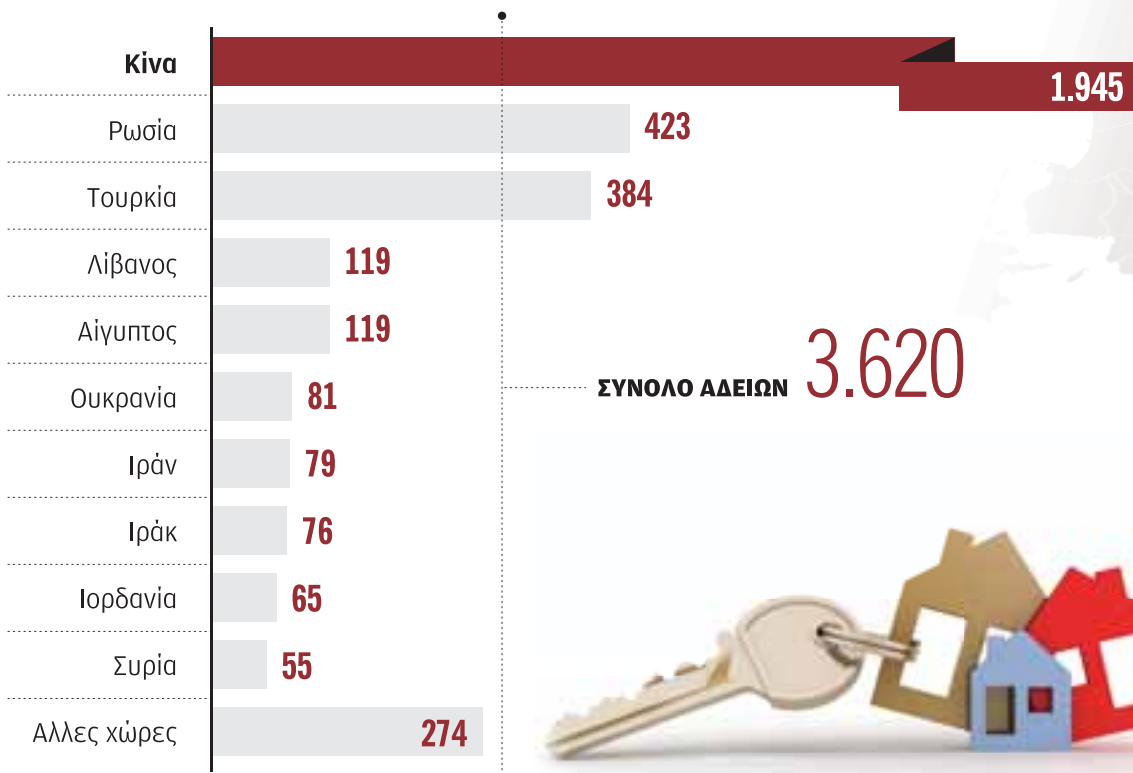
Εν μέσω υψηλής ζήτησης, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΤτΕ, οι τιμές πώλησης διαμερισμάτων στην Αθήνα κατέγραψαν αύξηση της τάξεως του 3,7% κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2018. Στην αγορά, όμως, έχουν αρχίσει να πληθαίνουν οι αναφορές ακόμα και για περιοχές με διψήφιο ποσοστό ανόδου.

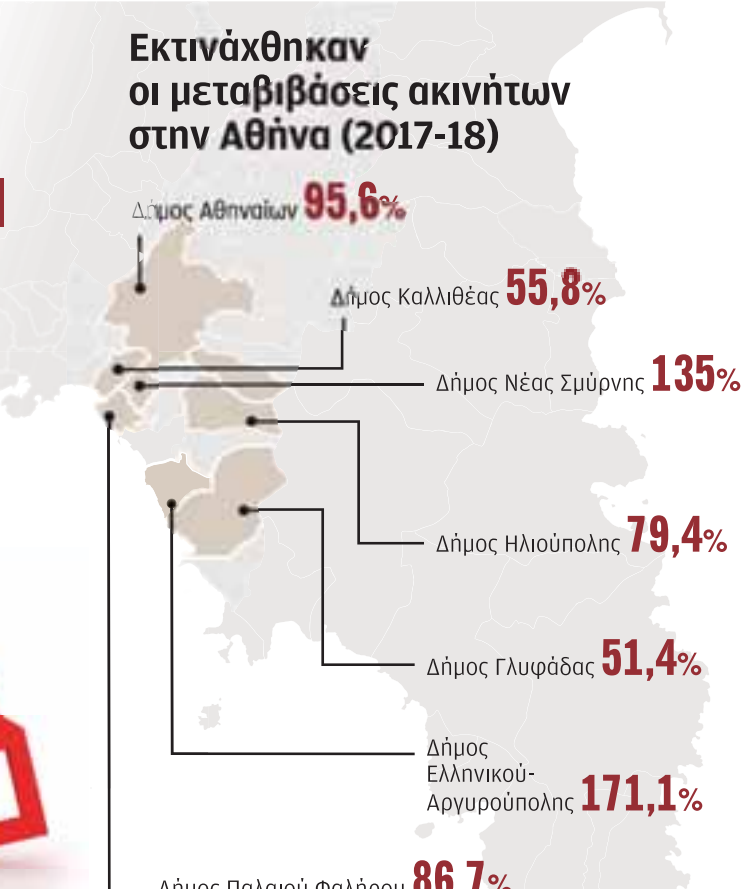
Καμία βελτίωση

Η πρόσφατη αύξηση στο παράβολο αίτησης του επενδυτή, από 500 ευρώ σε 2.000 ευρώ, έγινε για να χρηματοδοτήσει τη βελτίωση των υπηρεσιών έκδοσης αδειών, κάτι που δεν συνέβη ποτέ. Σύμφωνα με εκτιμήσεις στελεχών της αγοράς, η έμφαση του υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής αυτήν την εποχή έχει στραφεί προς τις ελληνοποιήσεις...

Συνολικές χορηγήσεις αδειών διαμονής σε επενδυτές-αγοραστές ακινήτων

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Γκρίζες ζώνες στην αγορά ακινήτων

Μεσίτες-μαϊμού ανεβάζουν τεχνητά τις τιμές, δημιουργώντας νέα «φούσκα» στις κατοικίες

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Καινοφανείς πρακτικές που συχνά ακροβατούν μεταξύ του «γκρίζου» ή ακόμα και του εντελώς «μαύρου» έχουν αρχίσει να κάνουν την εμφάνισή τους στην αγορά ακινήτων, ταυτόχρονα με την «εισαγωγή» ξένων επενδυτών, είτε λόγω του ενδιαφέροντος που έχει δημιουργήσει το πρόγραμμα «χρυσή βίζα» είτε λόγω της ζήτησης για διαμερίσματα, κατάλληλα για εκμετάλλευση μέσω κάποιας ψηφιακής πλατφόρμας βραχυρόνων μισθώσεων.

Σύμφωνα με αναφορές μεσιτικών γραφείων, τους τελευταίους μήνες έχουν εντοπιστεί να λειτουργούν στην αγορά ακινήτων πάνω από 50 εταιρείες, κατά κανόνα μονοπρόσωπες ΙΚΕ (ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία), οι οποίες εμφανίζονται ως μεσολαβητές/μεσάζοντες για λογαριασμό «ευρωπαίων» Κινέζων, ή άλλης προέλευσης, ξένων επενδυτών που

ενδιαφέρονται να αποκτήσουν ακίνητα στην Ελλάδα. Στην πράξη, οι εκπρόσωποι αυτών των εταιρειών λειτουργούν στην αγορά ως άτυπα μεσιτικά γραφεία, χωρίς καμία πιστοποίηση ή έλεγχο και ασφαλώς χωρίς κάποιον κώδικα δεοντολογίας, με αποτέλεσμα να υπολογίζεται ότι στην πλειονότητα των συναλλαγών που εμπλέκονται τέτοιοι «μεσάζοντες» καταγράφεται και σοβαρή φοροδιαφυγή. Τα παραδείγματα είναι πολυάριθμα και συνήθως έχουν κοινή συνισταμένη την απόπειρα των εταιρειών αυτών να εξασφαλίσουν ακίνητα με την πολύμηνη δέσμευσή τους, είτε μέσω συμφωνιών με νόμιμους μεσίτες είτε ακόμα και απευθείας με τους ιδιοκτήτες/πωλητές. Στη συνέχεια, το επόμενο βήμα αφορά την απόπειρα εύρεσης αγοραστών, κυρίως από τη χώρα προέλευσης των επικεφαλής των εταιρειών αυτών. Εν τω μεταξύ, όμως, αρκετά διαμερίσματα αφαι-

Επιτήδειοι εκμεταλλεύονται την υψηλή ζήτηση που έχει δημιουργηθεί λόγω Airbnb και «χρυσής βίζας».

ρούνται με τον τρόπο αυτό το «απόθεμα» της προσφοράς, με αποτέλεσμα η αγορά να παρουσιάζει στρεβλώσεις, καθώς τα εν λόγω ακίνητα δεν έχουν στην πραγματικότητα πωληθεί. Αν κάτι τέτοιο ήταν μεμονωμένο, ασφαλώς δεν θα υπήρχε ζήτημα. Επειδή όμως έχει αρχίσει να γενικεύεται το φαινόμενο και ταυτόχρονα εστιάζεται σε συγκεκριμένες περιοχές υψηλού ενδιαφέροντος για ξένους αγοραστές, όπως το κέντρο της Αθήνας και τα νότια προάστια, δημιουργείται ζήτημα, καθώς προκαλεί τεχνητή αύξηση

των τιμών, δηλαδή μια νέα «φούσκα». «Πριν από λίγες ημέρες, επικοινωνησα μαζί μου εκπρόσωπος μιας εταιρείας και, αφού με ενημέρωσε ότι εκπροσωπούσε έναν Κινέζο πελάτη της, μου εκδήλωσε το ενδιαφέρον για την αγορά ενός ακινήτου που έχουμε αναλάβει να πωλήσουμε. Πράγματι, συναντηθήκαμε, τους δείξαμε το σπίτι και, αφού μας είπαν ότι θα προχωρήσουν στην αγορά του, μας ζήτησαν να υπογράψουμε προσύμφωνο διάρκειας κάποιων μηνών, γιατί θέλει να το δει και ο πελάτης τους. Στο διάστημα αυτό, δεν θα μπορούσαμε να διαθέσουμε το ακίνητο κάπου αλλού, έναντι κάποιας σχετικής προκαταβολής». Η αφήγηση αυτή ανήκει σε έναν από τους μεσίτες που κλήθηκε να διαχειριστεί μια τέτοια περίπτωση, αρνούμενος να συνεργαστεί με τους ενδιαφερομένους. Όπως τονίζει στην «Κ» ο κ. Λευτέρης Ποταμάνος, πρόεδρος του Συλλόγου Μεσιτών

Αθηνών - Αττικής, «οι εν λόγω πρακτικές είναι καταδικαστέες από εμάς, καθώς δεν συνάδουν με τον κώδικα δεοντολογίας των μελών μας. Συνιστούμε στους ιδιοκτήτες και στους συναδέλφους μεσίτες να συνεργάζονται μόνο με πιστοποιημένα μεσιτικά γραφεία». Σύμφωνα με τον κ. Ποταμάνο, αν οι εταιρείες αυτού του είδους λειτουργούσαν όπως διαφημίζονται, δηλαδή ως έμποροι ακινήτων, και αγόραζαν κάποια ακίνητα και στη συνέχεια αναζητούσαν νέους αγοραστές για να τα μεταπωλήσουν, δεν θα υπήρχε ζήτημα. Ωστόσο, με την πάγια αυτή πρακτική της απόπειρας δημιουργίας στοκ ακινήτων μέσω προκαταβολών και δεσμεύσεις ακινήτων από κανονικά μεσιτικά γραφεία, τελικά καταλήγουν να λειτουργούν ως άτυποι μεσίτες και να στρεβλώνουν την αγορά κατοικίας, οδηγώντας και τις τιμές προς τα πάνω, πολύ περισσότερο απ' ό,τι θα έπρεπε.

Εξαπατούν ανυποψίαστους ξένους αγοραστές κατοικιών

«Οβερ». Πρόκειται για τη νέα αγαπημένη λέξη στην «αργκό» των μεσιτών, που αναφέρεται στην αναγραφή στο συμβόλαιο τιμής πολύ υψηλότερης από εκείνη στην οποία γίνεται μια πράξη αγοραπωλησίας. Με την λέξη «όβερ» περιγράφεται ουσιαστικά η αισχροκέρδεια των νέων παικτών της αγοράς κατοικίας, των εταιρειών δηλαδή που έχουν ξεφυτρώσει σαν τα «μανιτάρια» και ισχυρίζονται ότι εκπροσωπούν πλούσιους πελάτες από τα Εμιράτα, την Κίνα, την Τουρκία κ.ο.κ. Στην πράξη πρόκειται συνήθως για επιτήδειους, οι οποίοι ειδαν μια επιχειρηματική ευκαιρία λόγω της μεγάλης ζήτησης

από το εξωτερικό για την απόκτηση διαμερισμάτων, για την έκδοση αδειών διαμονής σε πολίτες εκτός Ε.Ε. και επιχειρούν να επωφεληθούν με προμήθειες της τάξεως του 20-30% ή και ακόμα παραπάνω για κάθε ακίνητο που πωλούν.

Κατά κανόνα και ασφαλώς σε συνεννόηση με «πρόθυμους» μεσίτες, οι εταιρείες αυτές προχωρούν στη σύναψη συμβολαίων για λογαριασμό των ανυποψίαστων πελατών τους, αναγράφοντας πλαστές τιμές. Όπως αναφέρει άνθρωπος με γνώση της πρακτικής αυτής, «αφού συμφωνήσει και ο ιδιοκτήτης/πωλητής του ακινήτου, η τιμή που αναγράφεται στο

συμβόλαιο ξεπερνά κατά πολύ την πραγματική αξία του ακινήτου και εσφαλώς και το τίμημα που θα εισπράξει ο πωλητής. Δηλαδή, αν ζήτησε π.χ. 70.000 ευρώ για το διαμέρισμά του, θα εισπράξει μεν το ποσό αυτό, αλλά στο συμβόλαιο μπορεί η τιμή που θα αναγραφεί να αγγίζει και τις 120.000 ευρώ. Τα υπόλοιπα, δηλαδή οι 50.000 ευρώ, αποτελούν την προμήθεια των μεσάζοντων», σημειώνει χαρακτηριστικά. Υπενθυμίζεται ότι η θεσμοθετημένη προμήθεια για μεσιτικές υπηρεσίες είναι 2% (1% από τον πωλητή και 1% από τον αγοραστή) της αξίας του ακινήτου... Στην πρακτική αυτή της

εξαπάτησης των ανυποψίαστων ξένων αγοραστών κατοικίας στην Ελλάδα, ρόλο έχει διαδραματίσει ασφαλώς και ο χαμηλός φόρος μεταβίβασης, ο οποίος δεν ξεπερνά πλέον το 3%, έναντι του 10%-12% που ίσχυε στο πρόσφατο παρελθόν (10% για τις πρώτες 20.000 ευρώ και 12% για το υπόλοιπο ποσό). Ετσι, δεν προκύπτει μεγάλη φορολογική επιβάρυνση και οι αγοραστές δεν αντιλαμβάνονται ουσιαστική διαφορά. Με τον τρόπο αυτό όμως και πάλι δημιουργείται τεχνητή αύξηση τιμών, καθώς η πολίτεια έχει στρεβλή αντίληψη για το τι συμβαίνει από πλευράς αξιών, καθώς άλλες αξίες αναγράφονται στα

συμβόλαια και άλλες ισχύουν στην πράξη. Στο παρελθόν, το ίδιο φαινόμενο συνέβαινε από την αντίστροφη, δηλαδή οι αγοραπωλησίες δηλώνονταν σε τιμές χαμηλότερες των πραγματικών, προκειμένου να περιοριστεί η φορολογική επιβάρυνση του φόρου μεταβίβασης. Συνήθως επιλεγόταν η αντικειμενική τιμή, η οποία απείχε παρασάγγας από την τιμή στην οποία γινόταν η συναλλαγή. Μάλιστα, ανάλογες πρακτικές φαίνεται να επιθυμούν εσχάτως να επαναφέρουν και ορισμένοι επαγγελματίες κατασκευαστές, παρά τη σχετική σύγκλιση που έχουν καταγράψει οι αντικειμενικές τιμές με τις πραγματικές.

Φρέναρε το πρόγραμμα «χρυσής βίζας» μετά την υπόθεση Παπαευαγγέλου

«Μουδιασμένη» χαρακτηρίζεται εσχάτως η δραστηριότητα στην αγορά κατοικίας με σκοπό τη χορήγηση αδειών παραμονής, στο πλαίσιο του σχετικού προγράμματος που απευθύνεται σε πολίτες εκτός Ε.Ε.

Όπως αναφέρουν πηγές της αγοράς, από τις αρχές του έτους και κυρίως μετά την αποκάλυψη της υπόθεσης της εταιρείας Destiny του πρώην αντιπροέδρου της Jumbo, κ. Παπαευαγγέλου, αρκετοί ενδιαφερόμενοι επενδυτές έχουν αναστείλει προσωρινά τα σχέδιά τους.

Όπως αποδεικνύεται, ο αρνητικός αντίκτυπος που δημιουργήθηκε για το ελληνικό πρόγραμμα ήταν αρκετός και έχει περιορίσει τις αγοραπωλησίες,

κυρίως από την Κίνα, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι δεν γίνονται πράξεις ή ότι έχει περιοριστεί το ενδιαφέρον. Απλώς, αρκετοί είναι πλέον πιο επιφυλακτικοί και κινούνται στην αγορά με μεγαλύτερη προσοχή. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι, από το περασμένο φθινόπωρο, ο οργανισμός Enterprise Greece έχει στρέψει το μεγαλύτερο μέρος της προσοχής του στην προώθηση άλλων δράσεων για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, περιορίζοντας την έμφαση στο πρόγραμμά της «χρυσής βίζας». Εν τω μεταξύ, εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη συγκεκριμένη αγορά τονίζουν ότι υπάρχει πρόσθετη αβεβαιότητα λόγω και της σχετικής ρύθ-

μισης αναφορικά με τον τρόπο πληρωμής του απαιτούμενου ποσού των 250.000 ευρώ. Η εν λόγω τροπολογία όριζε ότι θα πρέπει το ποσό να έχει εξοφληθεί ολοσχερώς μέχρι την υπογραφή των σχετικών συμβολαίων, με αποτέλεσμα να θεωρηθεί ότι με τον τρόπο αυτό επιχειρείται να μπει φρένο στις πληρωμές με δόσεις, μέσω τερματικών POS.

Ωστόσο, όπως αναφέρει στην «Κ», ο κ. Πάνος Ροζάκης, επικεφαλής της εταιρείας Prime Synergy, στην πράξη δεν έχει διαφοροποιηθεί κάτι, καθώς ούτως ή άλλως και με τον προηγούμενο νόμο οριζόταν ρητώς ότι η πληρωμή του ποσού γίνεται αυστηρά μέσω τραπεζικού εμβάσματος ή δι-

γραμμής τραπεζικής επιταγής. Αλλωστε και οι σχετικές υπηρεσίες που εκδίδουν τις άδειες διαμονής δεν έχουν αλλάξει κάτι στον τρόπο λειτουργίας τους, μετά την έκδοση της τροπολογίας. Αυτό όμως που έχει αλλάξει είναι η περαιτέρω επιδείνωση του χρόνου επεξεργασίας των αιτημάτων έκδοσης αδειών διαμονής. Σύμφωνα με τον κ. Ροζάκη, η κατάσταση είναι χειρότερη στις υπηρεσίες του Πειραιά και της Παλλήνης και λιγότερο σε εκείνη της Αθήνας. «Η Παλλήνη είναι, με διαφορά, η χειρότερη υπηρεσία, καθώς χρειάζεται πλέον ένας χρόνος για το ραντεβού υποβολής και την έκδοση».

Όπως αντιλαμβάνεται κανείς, το

πρόγραμμα χορήγησης αδειών διαμονής θα μπορούσε να έχει αποφέρει ακόμα περισσότερες άδειες το 2018, από αυτές που τελικά έχουν καταγραφεί, καθώς εκκρεμεί η έκδοση αρκετών εκατοντάδων αδειών λόγω γραφειοκρατίας. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, ο αριθμός των αδειών που εκδόθηκαν κατά το 11μηνο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2018 το σχετικό μέγεθος ανήλθε σε 1.127 άδειες. Στο σύνολο του 2017, οι άδειες που εκδόθηκαν είχαν διαμορφωθεί σε 961.

Συνολικά, από την έναρξη του προγράμματος στα μέσα του 2013 και μέχρι το τέλος Νοεμβρίου του

2018, έχουν εκδοθεί 3.620 άδειες διαμονής σε επενδυτές από χώρες εκτός Ε.Ε. Αξίζει μάλιστα να καταγραφεί και μια σημαντική τάση, καθώς, από τις άδειες αυτές, περίπου το 1/3 αφορά ακίνητα που αποκτήθηκαν στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου της Αθήνας. Σύμφωνα με τα στοιχεία, το γραφείο της Αθήνας έχει εκδώσει 1.143 από τις 3.620 άδειες. Άλλες 968 άδειες έχουν χορηγηθεί από την υπηρεσία υποδοχής του Πειραιά, που αφορά αγορές ακινήτων σε περιοχές κυρίως των νοτίων προαστίων, ενώ την πρώτη τριάδα συμπληρώνει η Παλλήνη, που καλύπτει αγορές στα ανατολικά προάστια, με 644 άδειες.

«Το μουσικό φεστιβάλ Rock in Athens, που διεξήχθη στις 27 και 28 Ιουλίου 1985, ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο που διοργανώθηκε εκείνη τη χρονιά στην Ευρώπη, με πρώτο το θρυλικό Live Aid στο Γουέμπλεϊ», λέει ο Θανάσης Αντωνίου.

«Μια φωτοβολίδα που φώτισε για πάντα τις καρδιές όσων αγάπησαν με πάθος τη ροκ μουσική. Όσοι το έζησαν (υπολογίζεται ότι ο αριθμός των θεατών έφτασε τις 90.000 συνολικά και τις δύο μέρες, με μαζικότερη τη δεύτερη) το χαρακτηρίζουν μία από τις σημαντικότερες στιγμές της ζωής τους». (Θανάσης Αντωνίου)

«Μπορεί τότε τα πράγματα να μην ήταν τόσο φωτεινά όσο οι δεκαετίες του '60 και του '70 (παρόλο που τα χρώματα κάλυπτε η γκρίζα σκιά της χούντας), εντούτοις υπήρχε ακόμη κάποιο ημίφως. Οι νέοι πίστευαν σε ιδεολογίες, στα μηνύματα που μετέφερε η μουσική και, κυρίως, αισθάνονταν ελεύθεροι να αντιδράσουν με όποιον τρόπο ήθελαν». (Νίκος Κοντογούρης)

«Όταν ολοκληρώθηκε η εμφάνιση των Cure, ανεβήκαμε λίγο στις κερκίδες για να πάρουμε αέρα και να παρακολουθήσουμε για λίγο από ψηλά την οργιαστική Νίνα Χάγκεν. Αλλά επειδή δεν θέλαμε η χαριτωμένη υστερία να λεηλατήσει εντελώς το συναίσθημα που μας είχε αφήσει η εμφάνιση των Cure, πήγαμε μια βόλτα με τον “Λούσιφερ” – και φόρεσα επιτέλους και το μπλουτζίν μου». (Γιάννης Γ. Μπαζός)

Το πιο ροκ καλοκαίρι της Αθήνας

Ανέκδοτο υλικό για το αξέχαστο διήμερο στο Παναθηναϊκό Στάδιο το 1985

Της **ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ**

Πώς βλέπει ένας ροκάς του 1960 —«ερασιτέχνης φωτογράφος», λέει— το ροκ της δεκαετίας του '80; Ο Γιώργος Τουρκοβασίλης τον Ιούλιο του 1985, με ανάθεση από το περιοδικό «Ηχος & Hi Fi», βρέθηκε

Οι φωτογραφίες και οι μαρτυρίες για το Rock in Athens συμβάλλουν στον απολογισμό μιας εποχής.

στο Παναθηναϊκό Στάδιο για να καλύψει το μεγάλο μουσικό φεστιβάλ Rock in Athens. Στο διήμερο της συναυλίας τράβηξε 20 ασπρόμαυρα φιλμ, 720 φωτογραφίες. Ελάχιστες από αυτές, και μόνον από συγκροτήματα, δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό. Το υπόλοιπο υλικό έμεινε στο συρτάρι μέχρι πρόσφατα, όταν οι εκδόσεις «Στο Περιθώριο» αποφάσισαν να δη-

μοσιεύσουν 70 από αυτές σε ένα βιβλίο, το «Rock in Athens '85».

«Σχεδόν 35 χρόνια έχουν περάσει από τότε, τι ψάχνεις;» είπε ένας φίλος ξεφυλλίζοντάς το. Αυτός βρισκόταν τότε στις κερκίδες του σταδίου και διατηρεί στη μνήμη του ζωντανή την εμπειρία ενός γενναίου νεανικού ξεφαντώματος. Αλλωστε, μόλις ανακοινώθηκε η απώλεια ενός ακόμη από τους πρωταγωνιστές εκείνου του διημέρου, του Μαρκ Χόλις των Talk Talk. Όμως, το «Rock in Athens '85» δεν είναι ένα νοσταλγικό βιβλίο. Σε αυτό επιμένουν και όλοι εκείνοι που με τα κείμενά τους «ντύνουν» την έκδοση. Οι φωτογραφίες και οι μαρτυρίες τους συμβάλλουν στον απολογισμό μιας εποχής. Σε συνδυασμό με τα «Ροκ ημερολόγια», επίσης του Γιώργου Τουρκοβασίλη —μια αναπάντεχη εκδοτική επιτυχία του 1985, που πρόσφατα επανεκδόθηκε—, αποτελεί ένα σημαντικό αρχείο για τις συμπεριφορές της ελληνικής νεολαίας στη δεκαετία του '80.

«Εμφανίστηκαν συνολικά οκτώ συγκροτήματα. Την πρώτη ημέρα στη σκηνή ανέβηκαν οι Telephone και ακολούθησαν οι Stranglers, οι Depeche Mode και τελευταίοι οι Culture Club. Τη δεύτερη ημέρα εμφανίστηκαν πρώτοι οι Talk Talk και ύστερα οι Cure, η Νίνα Χάγκεν με την μπάντα της και οι Clash – αυτή ήταν η τελευταία μεγάλη συναυλία τους». (Από τον πρόλογο του βιβλίου)

«Αυτό που είχε σημασία τότε ήταν ότι το Rock in Athens ήταν μια ευκαιρία για μας να “μετρηθούμε». Να δούμε, διάολε, πόσοι ήταν αυτοί που ασχολούνταν με αυτή τη μουσική. Θέλαμε να μετρηθούμε λοιπόν. Και μετρηθήκαμε. Και είδαμε ότι ήμασταν στ’ αλήθεια πολλοί! Προσωπικά χάρηκα πολύ γι’ αυτό. Μπράβο μας...» (Αργύρης Ζήλος)

«Όσα έχετε ακούσει για το κομμένο πανό της Coca-Cola και τον σουγιά του Στράμερ αληθεύουν. Όσα έχετε ακούσει για το ότι πήρε φωτιά όχι μόνο η αρένα αλλά και οι κερκίδες, επίσης αληθεύουν. Το ότι μπροστά στη σκηνή έπεφταν κορμιά, επίσης αληθεύει. Το ότι υπήρξε κόσμος που έκλαιγε, αδιαφορώντας για την καζούρα που θα έτρωγε, και αυτό αληθεύει – και βάλτε και μένα μέσα σε αυτούς». (Στυλιανός Τζιρίτας)

«Θυμάμαι θραύσματα από εκείνες τις δύο ημέρες – μια ασύλληπτα ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα έξω απ’ το Καλλιμάρμαρο, κόσμος στη Βασιλέως Κωνσταντίνου από νωρίς, να συναντάω τους υπόλοιπους, Winston σκληρό πακέτο και κονιάκ σε πλακέ μπουκάλι, καπνούς και δακρυγόνα απέξω. Όλα αυτά σε σκόρπιες εικόνες. Θυμάμαι, όμως, κάθε καρέ από την οπτική και ηχητική επίθεση των Clash. Γιατί για μένα, οι Clash ήταν μια άλλη ιστορία!». (Αλέξης Καλοφωλιάς)

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

3.3.19 - 9.3.19

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakis@kathimerini.com.cy

ΔΙΑΛΕΞΗ

Όταν ο Κόσμος μας έγινε Χριστιανικός

Το Πρόγραμμα «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό» του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου εγκαινιάζει τον 2ο κύκλο της σειράς διαλέξεων με τίτλο «Όταν ο Κόσμος μας έγινε Χριστιανικός - Σειρά Διαλέξεων για την Ύστερη Αρχαιότητα». Ο σεμιναριακός κύκλος θα ξεκινήσει την Τρίτη 5 Μαρτίου με την εισήγηση «Η Αλεξάνδρεια του 4ου μ.Χ. αιώνα ως πεδίο σύγκρουσης Χριστιανισμού και παγανισμού» με εισηγήτη τον Αθανάσιο Κουτουπά, υποψήφιος διδάκτωρ του The Cyprus Institute. **Τρίτη 5 Μαρτίου, ώρα 7:00 μ.μ. Αίθουσα ΕΛΠΟΛ / ΑΠΚΥ «Διαλεκτική», παλιά Πλατεία Αγλαντζιάς. Πληροφορίες τηλ. 22411743, www.ouc.ac.cy**

ΘΕΑΤΡΟ

«Το Ευχαριστημένο» της Μαρίνας Καραγάτση

Το θέατρο Πορεία επανέρχεται στην Κύπρο μετά την επιτυχία της παράστασης «Η Μεγάλη Χίμαιρα», με «Το Ευχαριστημένο», σε σκηνοθεσία Δημήτρη Τάρλουου. Το «Ευχαριστημένο» ένα έργο που έχει στο επίκεντρό του τονσυγγραφέα Μ. Καραγάτση από τη σκοπιά της κόρης του, Μαρίνας Καραγάτση. Ο Μ. Καραγάτσης υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους συγγραφείς της περιφημης γενιάς του '30. Πολυγράφωτατος, άφησε πίσω του έργα όπως, «Συνταγματάρχης Λιάπκιν», «Η Χίμαιρα», «Ο Κίτρινος Φάκελλος», «Γιουγκερμαν», «το Μυθιστόρημα των Τεσσάρων» καθώς και το «Δέκα» που δημοσιεύθηκε μετά από τον θάνατο του σε ηλικία μόλις 52 χρόνων. Διασκευή: Έρι Κύργια, παίζουν οι Καίτη Μανωλιδάκη, Σίσσυ Τουμάση, Σμαράγδα Σμυρναιού, Ειρήνη Δράκου, Χρήστος Μαλάκιν. **Θέατρο Ριάλτο, Τρίτη 5 Μαρτίου, ώρα 8:00 μ.μ. Πληροφορίες / Κρατήσεις: 7777745, www.rialto.com.cy**

ΕΚΘΕΣΗ

«Trait d'union» στο Γαλλικό Ινστιτούτο

Δέκα Κύπριοι και Γάλλοι καλλιτέχνες ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του Γαλλικού Ινστιτούτου Κύπρου να γιορτάσουν τον μήνα της Γαλλοφωνίας 2019 και την πρώτη επέτειο του Κυπριακού δικτύου Αποφοίτων Γαλλίας. Αυτό κατέληξε σε μια συλλογική και ανέκδοτη δημιουργία: Trait d'union - Συνδυασμός κρικός. Συμμετέχουν οι Michèle Ansermet Παπαδοπούλου, Mathieu Devavry, Θεόδουλου Γρηγορίου, Δημήτριο Οικονόμου, Μαρία Λοϊζίδου, Ελένη Νικοδήμου, Μαρίνα Ολυμπίου, Ελένη Φύλα, Ελένη Πρατσά και Αλέξανδρο Γιωρκάτζη. **Γαλλικό Ινστιτούτο Κύπρου, λεωφόρος Στροβόλου 59. Πληροφορίες τηλεφώνω 22459333.**

ΝΤΙΖΑΪΝ

Αναδρομική έκθεση του Michael Anastassiades

Η αναδρομική έκθεση του Michael Anastassiades με τίτλο «Things that go together» εγκαθίσταται στο Δημοτικό Κέντρο Τεχνών στη Λευκωσία (NiMAC), την Πέμπτη, 7 Μαρτίο. Ανάμεσα σε άλλα περιλαμβάνει τις επώνυμες δημιουργίες του καλλιτέχνη, καθώς και συνεργασίες του στούντιο του με διάσημους κατασκευαστές, όπως οι Flos, B&B Italia, Herman Miller, Cassina, Bang & Olufsen, Puiforcat, Fratelli Fantini κ.ά. Στα πλαίσια στήριξης της καινοτομίας αλλά και των καινοτόμων δράσεων, η Τράπεζα Κύπρου συμμετέχει στην υλοποίηση της αναδρομικής έκθεσης του αναγνωρισμένου σε διεθνές επίπεδο σχεδιαστή Μιχάλη Αναστασιάδη. Ο Michael Anastassiades, όπως είναι γνωστός στο εξωτερικό, έχει συμπεριληφθεί στην λίστα του κορυφαίου στο είδος του περιοδικού Wallpaper, ανάμεσα στους μεγαλύτερους δημιουργούς του διεθνούς ντιζάιν. Παράλληλα με την έκθεση, η οποία θα έχει διάρκεια μέχρι τις 20 Ιουλίου, το NiMAC θα φιλοξενήσει μια σειρά εκδηλώσεων, συμπεριλαμβανομένων ξεναγήσεων, διαλέξεων, συζητήσεων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων, δραστηριοτήτων και εργαστηρίων. **Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λευκωσίας, NiMAC. Παλιάς Ηλεκτρικής 19, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλεφώνω 22797400, www.nimac.org.cy**

ΘΕΑΤΡΟ

Not not not not not enough oxygen

Η Open Arts παρουσιάζει το «Not not not not not enough oxygen» της Caryl Churchill. Στο London υπάρχει πείνα, πόλεμος, κτήρια καίγονται, υπάρχουν φανατικοί. Στα κτήρια κλεισμένοι, στο μικρό δωμάτιο όπου δεν υπάρχει νερό, δεν υπάρχει αρκετό οξυγόνο, ο Mik και η Βίβιαν ασφυκτιούν, περιμένοντας τον Κλοντ, το διάσημο και πλούσιο γιο του Mik, τη μόνη τους ελπίδα. Η παράσταση είναι επίσης μέρος του project ΣΕΖΟΝ Γυναίκες: 2019 - 2021, το οποίο έχει στόχο να εξετάσει την κυρίαρχη αφήγηση για την θέση της γυναίκας στην κοινωνία μέσα από την τέχνη του θεάτρου. Παίζουν οι Σπύρος Σταυρινίδης, Αντωνία Χαραλάμπους, Νίκος Μάνεσης σε σκηνοθεσία της Αθηνάς Κάσιου. **Παραστάσεις 6 - 23 Μαρτίου, κάθε Τετάρτη. Πέμπτη, Παρασκευή και Σάββατο, ώρα 8:30 μ.μ. SPACE, Κωστή Παλαμά 12. Πληροφορίες τηλεφώνω 96500767, www.openartstheatre.com.**

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

Ανοικτές τεχνολογίες: Η ιστορία τους, το νομοθετικό τους πλαίσιο και το φύλο

Οργανώνεται εργαστήρι από το Ερευνητικό Ίδρυμα του Πανεπιστημίου Λευκωσίας στα πλαίσια του έργου Phygital με ομιλήτρια τη Ναταλία-Ροζαλία Αυλώνα με τίτλο «Ανοικτές τεχνολογίες: Η ιστορία τους, το νομοθετικό τους πλαίσιο και το φύλο». Κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων δεκαετιών τα ψηφιακά κοινά έχουν θεμελιώσει εικονικούς τόπους ελεύθερης, συμμετοχικής και κατανεμημένης παραγωγής άυλων αγαθών. Η δημιουργία του Παγκόσμιου Ιστού, η Κοινή Ομότιμη Παραγωγή (CBPP), τα κινήματα του Ελεύθερου Λογισμικού και του Λογικού Ανοικτού Κώδικα (FOSS) και του Ελεύθερου Πολιτισμού (Free Culture) έχουν δημιουργήσει νέα πεδία διακυβέρνησης και παραγωγής των αγαθών, καθώς και νομικών εργαλείων και εικονικών κοινοτήτων, οι οποίες χαρακτηρίστηκαν από το ήθος του χάκερ. **Παρασκευή 08 Μαρτίου, ώρα 2:30 μ.μ. - 8:00 μ.μ. Κτίριο Καλών Τεχνών, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, 29 Μιχαήλ Γιωργαλλά, Έγκλημα, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλεφώνω 22842694.**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Κι αν όντως ισχύει;

Αν' ό,τι ακούω και μαθαίνω η κυβέρνηση έχει πάρει στα σοβαρά την υπόθεση Υφυπουργείου Πολιτισμού και να δείτε που στο μέλλον θα θέλουμε και υπουργείο και δεν θα μας φτάνει ένα υφυπουργείο μόνο. Μακάρι, η δημιουργία υπουργείων βέβαια είναι άλλου παπά ευαγγέλιο, οπότε ας μην την ανοίξουμε τη συζήτηση.

Που λέτε στην κυβέρνηση το ζήτημα του Υφυπουργείου Πολιτισμού είναι στη λίστα με το τι πρέπει να γίνει, το do list, που λένε. Μάλλον, θα το τσεκάρουν στους επόμενους έξι μήνες και μαζί με το Υφυπουργείο Τουρισμού και Ναυτιλίας θα έχουμε και Πολιτισμού, ενώ και συστάθηκε και Γενική Γραμματεία Ευρωπαϊκών Υποθέσεων που θα λειτουργεί εν είδει Υφυπουργείο και για να είμαστε δίκαιοι το είχε πει ο πρόεδρος από τον Σεπτέμβριο του 2013 ότι προτίθεται να δημιουργήσει έξι ή και λιγότερα υφυπουργεία. Αν ήταν παιχνίδι με πίστες πάντως, θα είχε αργάσει να τις περάσει, διότι από το 2013 μέχρι σήμερα πέρασαν χρόνια κάμποσα, αλλά ας μην είμαστε λιγόψυχοι. Κάθε πράγμα στον καιρό του και τα υφυπουργεία τον Αύγουστο ή κάπου εκεί.

Τέλος πάντων, έχω γράψει πάρα πολλές φορές ότι θεωρώ τη δημιουργία Υφυπουργείου άκρως σημαντικό βήμα για την προώθηση του πολιτισμού μας. Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες δουλεύουν όπως δουλεύουν, κάνουν αυτό που ίσως πλέον σήμερα να μην είναι αρκετό, οπότε κάτι πρέπει να αλλάξει. Και αν θέλετε και για λόγους συμβολικούς.

Στη σελίδα 3 της Ζωής στο σημερινό φύλλο μιλάει στην «Κ» η πρέσβειρα της Ιρλανδίας με αφορμή το φεστιβάλ που συνδιοργανώνει για τον Όσκαρ Ουάλντ και μεταξύ άλλων μου λέει ότι η προώθηση του ιρλανδικού πολιτισμού γίνεται με στρατηγικό τρόπο και ότι είναι πολύ σημαντική για τη χώρα η πολιτιστική διπλωματία, αφού ούτε πολύ πλούσια χώρα είναι ούτε στρατιωτικά ισχυρή... δεν ξέρω, αλλά κάτι μου θυμίζει η Ιρλανδία. Καλά, εντάξει, εμείς βρήκαμε αέρια και ποιος μας πίνει τώρα, και πλούσιοι θα γίνουμε και ισχυροί, αλλά ξέρετε τι λέω εγώ; Όπου ακούς πολλά αέρια κράτα μικρή σωλήνα, διότι όλα είναι ατμός και ένα τίποτα είναι ο άνθρωπος και ποτέ δεν ξέρεις.

Ενώ ο πολιτισμός είναι σίγουρο πράγ-

μα, το έχεις μπροστά σου, μπορείς να τον αναζητήσεις και να παραγάγεις προτιθέμενη αξία. Φτιάχνοντας, λοιπόν, ένα Υφυπουργείο, ανεξάρτητο θα μπορείς να διαχειριστείς καλύτερα πολλά πράγματα, όπως ευρωπαϊκά κονδύλια, θα συγκεντρώσεις υπό τη σκέπη σου τις αρμόδιες υπηρεσίες και τμήματα, ας πούμε το Τμήμα Αρχαιοτήτων, κάποτε επί Αγγλοκρατίας as πούμε ότι είχε λογική να βρίσκεται στα Δημόσια Έργα, ή έστω είχε στρατηγική το Στέμμα. Σήμερα, όμως, τι εξυπηρετεί; Τίποτα, εκτός από διατήρηση κεκτημένων. Πιστεύω ακράδαντα λοιπόν στη δημιουργία Υφυπουργείου Πολιτισμού.

Προσοχή, όμως, όχι άλλαξε ο Μανωλός κι έβαλε τα ρούχα του αλλιώς. Να ξεκινήσει το νέο Υφυπουργείο καλώντας τους πάντες σε μία ιδρυτική διακήρυξη. Να ξεκινήσει διάλογο για τον πολιτισμό με όλους για όλους. Ο/η νέος/α υφυπουργός να είναι άνθρωπος του πολιτισμού, με όραμα γι' αυτόν τον τόπο και το μέλλον του. Ο νέος υφυπουργός δεν θα πρέπει να είναι λογιστής ούτε κομματικό παράγωγο, θα πρέπει να βρεθεί εκείνο το πρόσωπο που όταν θα ανακοινωθεί

να πει το 85% των πολιτών «Μάλιστα, αυτός ναι». Θα πρέπει το νέο πρόσωπο να έχει πρόσωπο, να μην ξέρουμε τον κύρη του ή τη μάμα του. Θα μου πει κάποιος τώρα αν υπάρχει ένας/μία άξιος/α και τυχάνει γονέων ευκλών να τον/την αποκλείσουμε; Ναι, διότι είμαι βέβαιος ότι θα βρούμε και πρόσωπα γονέων αγνώστων στην κοινωνική, επιχειρηματική, πολιτική κοινότητα. Εκτός, αν γίνει δημόσια προκήρυξη θέσης υφυπουργού —αλήθεια προβλέπεται κάτι τέτοιο; Εάν γίνει έτσι τότε κανείς δεν θα μπορεί να αποκλείσει κανέναν, διότι θα τα βγάλουν τα προσόντα τους και θα τα μετρήσουν, θα ζυγιαστούν.

Πρόεδρε και λοιποί του Λόφου, αν το πράγμα είναι στα σκαριά και ετοιμάζεστε για Υφυπουργείο Πολιτισμού, ξεκινήστε να ψάχνετε τον άνθρωπο που θα εκπροσωπεί την Κύπρο και τον πολιτισμό της στην οικουμένη όλη από τώρα, διότι αν το κάνετε την τελευταία στιγμή φοβάμαι ότι θα διαλέξετε το πρώτο από τα ονόματα που θα πέσουν στο τραπέζι, καταλαβαίνετε τι εννοώ...

twitter:@kouroupakis1

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Το «πολιτικώς ορθό» είναι και το δίκαιο;

Ποια είναι η σωστή πλευρά της Ιστορίας; Όσο το ερώτημα μοιάζει ρητορικό άλλο τόσο ο ανορθολογισμός ενισχύεται όταν έρχεται η στιγμή της απόφασης (με ποίους θα πας και ποίους θα αφήσεις), κατατροπώνοντας το «σωστό», χλευάζοντάς το ως «πολιτικά ορθό».

Ο προβληματισμός αναδύθηκε την περασμένη εβδομάδα στην 91η τελετή απονομής των βραβείων Όσκαρ. Ο λόγος του σκηνοθέτη Σπάικ Λι όταν ανέβηκε στη σκηνή να παραλάβει, για πρώτη φορά στην καριέρα του, το Όσκαρ (καλύτερου διασκευασμένου σεναρίου για την ταινία του «Παρεϊσφρηση») ήταν πυρακτωμένος και μαχητικός. Αναφέρθηκε στους σκλάβους προγόνους του που «δούλευαν τη γη από τα χαράματα μέχρι τη νύκτα», στη γιαγιά του «που έζησε ως τα εκατό της, που αποφοίτησε από το κολλέγιο Spelman ακόμη κι αν η μητέρα της ήταν σκλάβα». Τη γιαγιά του «που αποταμίευσε πενήντα χρόνια τη σύνταξη της για να στείλει τον πρώτο της εγγονό, με έλεγε Spikie-ροο, στο κολλέγιο και μετά στη σχολή κινηματογράφου του NYU». Κατέληξε, διαβάζοντας πάντα τις σημειώσεις του, ντυμένος εκκεντρικά και (πολύ) συμβολικά, με τις εξής φράσεις: «Οι προεδρικές εκλογές του 2020 είναι πολύ κοντά. Ας κινητοποιηθούμε όλοι. Ας βρεθούμε όλοι στη σωστή πλευρά της Ιστορίας. Ας κάνουμε τη σωστή ηθική επιλογή ανάμεσα στην αγάπη και στο μίσος. Ας κάνουμε το σωστό». Ο παραλήπτης του μηνύματος, πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, απάντησε μέσω του λογαριασμού του στο τούιτερ (όπως συνηθίζει άλλωστε): «Να είστε επιεικείς με τον Σπάικ Λι εάν κατάφερε να διαβάσει τις σημειώσεις του, ή ακόμη καλύτερα αν δεν χρειαζόταν να χρησιμοποιήσει καθόλου σημειώσεις, όταν εξάπλυνε τη ρατσιστική επίθεσή του στον πρόεδρό σας, ο οποίος έχει κάνει περισσότερα για τους Αφροαμερικανούς από σχεδόν οποιονδήποτε άλλο πρόεδρο!».

Του Σπάικ Λι η βολή ήταν ευθεία, γι' αυτό και καταφέρθηκε εναντίον του Ο Τραμπ. Όμως, όλη η τελετή είχε πολιτικό, αντι-τραμπικό προσανατολισμό. Μέσα από τις επιλογές της Αμερικανικής Ακαδημίας Κινηματογράφου για τα Όσκαρ, από τους λόγους αρκετών βραβευμένων που σχολίασαν, με τον τρόπο τους, τα τείχη, τη μετανάστευση (προτάσσοντας το γεγονός ότι κατ'άγονται από μετανάστες), τη διαφορετικότητα και άλλα θέματα — κόκκινο πανί για τον Τραμπ.

Τα βραβεία (κατα)κρίθηκαν ως σύμπτωμα οξείας «πολιτικής ορθότητας» που λειτούργησε εις βάρος της αξιολόγησης με καλλιτεχνικά-κινηματογραφικά κριτήρια. Και, εν πολλοίς, έτσι είναι. Υπερτιμημένες ταινίες, σκοπιμότητες που υποβαθμίζουν τη σημασία (όποια) των Όσκαρ. Όμως το θέμα μας δεν είναι αυτό.

Πόσο επηρεάζει το Χόλιγουντ όταν (πλειοψηφικά) καταψηφίζει τον Τραμπ; Όταν δημοκρατικό καλλιτέχνης παίρνουν, σαφώς, θέση εναντίον των πολιτικών που εφαρμόζει, του τρόπου που μιλάει και συμπεριφέρεται; Οι εύκολες απαντήσεις είναι το «ναι» και το «όχι» γιατί τα εργαλεία που τις υπαγορεύουν είναι παρωχημένα. Οι σύγχρονοι «influencers» είναι σταρ των σόσι-αλ μίντια. Το ένα δεν αποτρέπει το άλλο (ο κινηματογραφικός και ο σοσιαλμεντιακός αστέρας να ταυτίζονται), όμως ο «στρατευμένος» καλλιτέχνης μοιάζει με φιγούρα άλλων εποχών. Η νόσος της πολυδιάσπασης, της συγκέντρωσης για ελάχιστο χρόνο σε ένα θέμα, κείμενο, ή κινούμενη εικόνα, καθιστά την «επιρροή», έννοια εξαιρετικά ατελή με περιορισμένο χρόνο ζωής. Η σύγχυση λειτουργεί πάντα υπέρ του λαϊκισμού και της δημαγωγίας. Όπως και κάθε μορφή υπερβολής. Η όποια δράση είναι ευάλωτη στην αντίδραση. Δύσκολα μπορεί κάτι να δημιουργήσει έναν απροσπέλαστο αμυντικό μηχανισμό. Παράδειγμα: η στράτευση των Όσκαρ στην πολιτική ορθότητα βοηθάει τους αγώνες εναντίον κάθε μορφής ρατσισμού, υπέρ των μειονετήτων, της διαφορετικότητας; Αμφίβολο. Μπορεί να δρα στο θυμικό, να συγκινεί, να αποσπά χειροκροτήματα, όμως, μακροπρόθεσμα, ροκανίζει την εμπιστοσύνη στον θεσμό. Μια διαδικασία, λοιπόν, όλο και λιγότερο αξιόπιστη, που θυσιάζει τα καλλιτεχνικά κριτήρια στον βωμό των ισορροπιών και της πρόθεσης να μη φύγουν δυσαρεστημένοι οι πιο ευάλωτοι, επιτυγχάνει ή όχι τον στόχο της; Όταν τα στερεότυπα αλλάζουν όχλη, παύουν να είναι στερεότυπα; Η «σωστή πλευρά της Ιστορίας» απαξιώνεται με την ίδια ένταση που αποθεώνεται, όταν το «πολιτικώς ορθό» δεν είναι και το δίκαιο.

Στρατηγική η ανάδειξη του πολιτισμού μας

Η πρέσβειρα της Ιρλανδίας στη Λευκωσία Deirdre NíFhalluín μιλάει στην «Κ» για το φεστιβάλ, αφιερωμένο στον Οσκαρ Ουάιλντ

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Με αφορμή τη διοργάνωση του φεστιβάλ «The Cyprus Oscar Wilde Festival» που συνδιοργανώνει η Πρεσβεία της Ιρλανδίας στη Λευκωσία, μιλήσαμε με την πρέσβειρα Deirdre NíFhalluín τόσο για το φεστιβάλ όσο και για τις κυπρο-ιρλανδικές σχέσεις, οι οποίες είναι ισχυρές. Η πρέσβειρα σημειώνει ότι ο τρόπος με τον οποίο η Ιρλανδία προωθεί τον πολιτισμό της είναι στρατηγικός. Λέει επίσης ότι η πρεσβεία ανυπομονεί να συνεργαστεί με τη νέα Κυπρο-Ιρλανδική Ένωση ώστε να παρθούν πολιτιστικές πρωτοβουλίες προς κοινό όφελος και των δύο χωρών. Σχετικά με το φεστιβάλ η κ. NíFhalluín λέει ότι έχει προετοιμαστεί ένα πρόγραμμα αξιώσεων με πολλές και ποικίλες εκδηλώσεις που αναδεικνύουν το έργο, αλλά και την προσωπικότητα του σπουδαίου Ιρλανδού συγγραφέα Όσκαρ Ουάιλντ.

—Ποια πιστεύετε ότι είναι η δυναμική της πολιτιστικής διπλωματίας σε έναν έντονα οικονομικό κόσμο;

—Για μία χώρα όπως η Ιρλανδία, η οποία δεν έχει το μεγάλο οικονομικό ή στρατιωτικό ισχύ, η πολιτιστική προβολή διαδραματίζει πολύ μεγάλο ρόλο στη διπλωματία μας. Είμαστε τυχεροί που έχουμε μία απίστευτη πηγή λογοτεχνίας, μουσικής, χορού κ.λπ. για να βασιστούμε, αλλά ο τρόπος με τον οποίο αυτός ο πλούτος προωθείται είναι στρατηγικός, όχι μόνο από τις διπλωματικές αποστολές, αλλά και από την ειδική κυβερνητική υπηρεσία «Culture Ireland». —Πώς θα περιγράφατε τις σχέσεις

«Σε επίπεδο κοινωνίας, Ιρλανδοί και Κύπριοι μοιράζονται κοινές αξίες γύρω από τη σημασία της οικογένειας, της φιλοξενίας και του πολιτισμού εν γένει».

των δύο χωρών διαχρονικά; Ποιες ομοιότητες βρίσκετε;

—Η Ιρλανδία και η Κύπρος διατηρούν εξαιρετικές διμερείς σχέσεις ως μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε πολιτικό επίπεδο στην Ιρλανδία έγιναν πρόσφατα επισκέψεις από τον υπουργό Εξωτερικών και τον υπουργό Άμυνας, αλλά και από τον πρόεδρο της Βουλής κ. Συλλούρη. Επίσης, ο Ιρλανδός βοηθός πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών επισκέφθηκε τον περασμένο Ιούνιο την Κύπρο και αναμενουμε με ενδιαφέρον την επίσκεψη του υπουργού Άμυνας της Ιρλανδίας στην Κύπρο τον Μάρτιο. Σε επίπεδο

«Ελπίζω ότι το φεστιβάλ θα αναζωπυρώσει και θα ανανεώσει το ενδιαφέρον στο έργο του Ουάιλντ εδώ στην Κύπρο», λέει η πρέσβειρα της Ιρλανδίας.

κοινωνίας, Ιρλανδοί και Κύπριοι μοιράζονται κοινές αξίες γύρω από τη σημασία της οικογένειας, της φιλοξενίας και του πολιτισμού εν γένει. Διατηρούμε ζεστές και φιλικές σχέσεις.

—Σε τι επίπεδο βρίσκονται οι πολιτιστικές, και όχι μόνο, σχέσεις των δύο χωρών; Θα μπορούσαν να ενδυναμωθούν περισσότερο; Η Ιρλανδία βρίσκεται στην Κύπρο με συμμετοχή στην ειρηνευτική

δύναμη του ΟΗΕ από το 1964.

—Η Ιρλανδία ανέκαθεν έδειχνε την κραταιά υποστήριξη της για τη λύση του κυπριακού ζητήματος, ως μέλη των πρώτων αποστολών UNFICYP. Αυτές τις μέρες έχουμε στο νησί 12 αξιωματικούς της αστυνομίας, οι οποίοι υπηρετούν στην UNFICYP και η ιρλανδική κυβέρνηση συνεισφέρει κάθε χρόνο στην Επιτροπή Αγνοουμένων. Ελπίζουμε επίσης ότι μερικά

μηνύματα από τη δική μας ειρμευτική εμπειρία στη Βόρεια Ιρλανδία μπορούν να φανούν χρήσιμα και στην Κύπρο.

—Ποιες άλλες πολιτιστικές συνέργιες έχει προωθήσει η πρεσβεία της Ιρλανδίας στην Κύπρο ή θα θέλατε να οργανώσετε;

—Στο πλαίσιο του εορτασμού της ημέρας του Αγίου Πατρικίου φέτος φιλοξενούμε ένα ιρλανδικό φεστιβάλ στις Φοινικούδες στη Λάρνακα στις 17 Μαρτίου, ανήμερα δηλαδή της εορτής του Αγίου. Εκεί θα υπάρχει ιρλανδική μουσική και παραδοσιακούς χορούς, καθώς και παραδοσιακά φαγητά και ποτά. Το αποκορύφωμα θα είναι επιδείξεις του εθνικού μας αθλήματος, του «hurling» κάτι για το οποίο ανυπομονώ. Η Πρεσβεία προγραμματίζει επίσης προβολή ιρλανδικών ταινιών και μία εκδήλωση για το «Bloomsday», την ημέρα που συμβαίνουν όσα περιγράφει ο Τζέιμς Τζόις στο έργο του «Οδυσσέας», που πλέον έχει γίνει παγκόσμιος εορτασμός.

—Από την ιρλανδική κοινότητα της Κύπρου ποια είναι τα μηνύματα που παίρνετε σχετικά με τις πολιτιστικές σχέσεις που αναπτύσσονται ή που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν μεταξύ Κυπρίων και Ιρλανδών;

—Είμαι πολύ ευχαριστημένη που μία νέα Κυπρο-Ιρλανδική Ένωση μόλις δημιουργήθηκε εδώ από μέλη της ιρλανδικής κοινότητας και φίλους της Ιρλανδίας. Ελπίζω αυτή η Ένωση ότι θα βοηθήσει στην ενδυνάμωση των δεσμών των δύο χωρών. Η πρεσβεία ανυπομονεί να συνεργαστεί με αυτή την ένωση και να παρθούν πολιτιστικές πρωτοβουλίες προς κοινό όφελος.

Ο Οσκαρ Ουάιλντ στο επίκεντρο

—Τι σκεφτήκατε όταν σας πρότειναν την ιδέα να διοργανωθεί το «The Cyprus Oscar Wilde Festival»;

—Ενθουσιάστηκα. Έχοντας συνεργαστεί με τον Βαγγέλ, τη Μαρίνα και τη Ρεβέκκα προηγουμένως, ήξερα ότι αυτό που θα ετοιμαζαν θα ήταν ένα πρόγραμμα αξιώσεων και μια υψηλού επιπέδου παραγωγή. Συνεπώς, ήταν μία εύκολη απόφαση να υποστηρίξουμε το φεστιβάλ. Νομίζω ότι συγκρότησαν ένα πραγματικά ενδιαφέρον και ποικίλο πρόγραμμα για να εορταστεί η τέχνη και η λογοτεχνία του Ουάιλντ.

—Πώς βοηθάτε το Φεστιβάλ; —Η Πρεσβεία χρηματοδοτεί το φεστιβάλ και προσπαθεί ενεργά να υποστηρίξει τις διαφορετικές εκδηλώσεις του. Είμαι υπερήφανη που θα παρουσιάσω το ντοκιμαντέρ «The 34th - the Story of Marriage Equality in Ireland» ως μέρος του φεστιβάλ.

—Ποιο θα θέλατε να είναι το αποτύπωμα του Φεστιβάλ; —Ελπίζω ότι θα αναζωπυρώσει και θα ανανεώσει το ενδιαφέρον στο έργο του Ουάιλντ στην Κύπρο. Συνάντησα πολλούς που μου είπαν ότι μελέτησαν έργα του στο σχολείο. Για ανθρώπους που είναι ήδη εξοικειωμένοι με τη δουλειά του συγγραφέα, θα είναι ευκαιρία να μάθουν περισσότερα. Κυρίως όμως είναι μία γιορτή για τη διαχρονική τέχνη του Ουάιλντ.

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

MARTIOS 2019

must20
TWENTY YEARS OF STYLE

Η «ελληνική» και η «δυτική» ανάγνωση του Πλάτωνα

Μια Γερμανίδα μιλάει για τον Στέλιο Ράμφο

Συνέντευξη στον **ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΓΚΡΑΤΗ**

Δεν αποτελεί, φυσικά, είδηση το γεγονός ότι ένας ξένος, μη Έλλην ερευνητής μελετά και γράφει για τους Έλληνες φιλοσόφους. Είναι, όμως, μάλλον σπάνιο μια γερμανική διδακτορική διατριβή να τοποθετήσει στο κέντρο της έναν Έλληνα, ζώντα διανοητή.

Αυτό έκανε η Ιζαμπέλα Σβάντερερ για τον Στέλιο Ράμφο και όπως σημειώνει η ίδια στο βιβλίο της: «Κατέβαλα προσπάθεια να παρουσιάσω το έργο του Ράμφου με τις διαφορετικές του όψεις. Ωστόσο, μια τελειωτική κρίση δεν είναι εύκολη, ειδικά γιατί ο Ράμφος είναι και τώρα, όπως και παλαιότερα, ιδιαίτερα παραγωγικός. Παρ' όλα αυτά, είναι σαφές ότι ο Ράμφος στο παρόν ελληνικό πνευματικό τοπίο είναι μια μοναδική και εξαιρετική μορφή. Παρά το ότι, ή μάλλον, ακριβώς επειδή κινείται εκτός των ακαδημαϊκών δομών, έχει μια αξιοσημείωτη δημόσια επίδραση. [...]

»Η αντίληψη του Ράμφου για τον ορθόδοξο χριστιανισμό είναι τουλάχιστον ιδιότυπη. Στα βιβλία του αποκρυσταλλώνεται μια φιλοσοφική πνευματικότητα, η οποία δεν συνάδει πάντα με την εντόπια αντίληψη αυτής της θρησκείας. Ο «ιστορικός του μυστικισμός» διατρέχει πολλές περιόδους της Ιστορίας, από την αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή. Αποκαλύπτει όχι μόνο ενθουσιασμό και αισθητικό μεγαλείο, αλλά ίσως ακόμα, το έργο του να πρέπει να ιδωθεί πιο ποιητικά, υπό την πλατωνική έννοια. Διαδραματίζεται σε κάθε σφαίρα του «επέκεινα του νου» που έχει νόημα, και αγκαλιάζει αυτό το οποίο είναι η σημαντικότερη συνεισφορά της Ελλάδας στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά. Η περιγραφή των υψηλών πνευματικών ανατάσεων, της απόπειρας να υπερβεί κανείς τον περιορισμό του ανθρώπινου παρόντος, να διαλυθεί κάτω από τη θερμή ακτίνα του θεϊκού φωτός και να ξαναβρεί στον Θεό τον καλύτερο εαυτό του, ο οποίος είναι μόνο η άλλη πλευρά του ανθρώπου. [...]

»Έχει μια ροπή προς τη λεξιπλασία, η οποία ωστόσο στέκεται εξαιρετικά στην, ποιητικής χροιάς, γλώσσα και δομή των έργων του. Αυτό ισχύει σε μεγάλο βαθμό και

Πιστεύω ότι ήθελε να ξαναγράψει την ελληνικότητα, την ιστορία της Ελλάδας χωρίς την ευρωπαϊκή διανοητική «αποικιοκρατία», χωρίς την ευρωπαϊκή επιρροή.

Θεωρώ αξιοσημείωτο το γεγονός ότι παίρνει τη θρησκεία ως βάση της ανάλυσής του· είναι ένας ενδιαφέρων τρόπος.

στα ακαδημαϊκά - διδασκαλικά δάνειά του από την αρχαία λογοτεχνία και την ιδιότυπη επιμονή του σε ορθογραφικούς και γραμματικούς τύπους που σήμερα χρησιμοποιούνται ελάχιστα». Η Isabella Schwadereger (Ιζαμπέλα Σβάντερερ), Γερμανίδα από μητέρα Ιταλίδα, γεννήθηκε το 1974 στη Βιτσέντζα (Ιταλία) και σπούδασε κλασική φιλολογία στο Βίρτσμπουργκ και στη Θεσσαλονίκη. Ολοκλήρωσε το διδακτορικό της στο Πανεπιστήμιο της Ερφούρτης μελετώντας το έργο του Στέλιου Ράμφου, το οποίο και εκδόθηκε το 2018 από τον γερμανικό οίκο Peter Lang. Διδάσκει θρησκευσιολογία στην Ερφούρτη και μεταφράζει ελληνικά και ιταλικά. Συναντηθήκαμε στην Αθήνα, στην οποία ταξίδεψε για να παρακολουθήσει από κοντά μια δι-άλεξη του Στέλιου Ράμφου. Μιλήσαμε μαζί της...

– **Γιατί γράψατε για τον Ράμφο;**
– Αρχικά, ήταν ένα βιβλίο που έπρεπε να γράψω για να αποκτήσω τον ακαδημαϊκό μου τίτλο. Γράφοντάς το όμως, εξελίχθηκε κι εγώ, έμαθα για την Ελλάδα, αλλά και για τον εαυτό μου. Στην επιλογή του Ράμφου συγκεκριμένα συνέβαλε και ο κ. Μακρίδης, ο επιβλέπων της διατριβής μου.

– **Στο βιβλίο χρησιμοποιείτε τη λέξη «ιδεολογικοποίηση». Τι θέλατε να περιγράψετε με αυτήν;**
– Πιστεύω ότι η λέξη που χρ-

Χρειαζόμαστε μια γλώσσα που ο κόσμος καταλαβαίνει και συγκινείται

– Γράφετε ότι «η φιλοσοφική συμ-πύκνωση του Ράμφου προς τον Πλάτωνα έρχεται σε αντίθεση με τη συστηματική, χάριν μιας νέας διατύπωσης. Επίσης, φαίνεται στην κομψή του ρητορική, η οποία ακόμα και στα βιβλία του διατηρεί τη φυσικότητα του προφορικού λόγου». Αυτή η φυσικότητα είναι θετική;

– Αυτή η φυσικότητα με ελκύει. Δεν ξέρω πώς ακριβώς έγραψε τα βιβλία του. Ξαν κάποιος να διδάσκει και να συνομιλεί με ένα ακροατήριο. Το δικό μου γραπτό ύφος είναι πολύ διαφορετικό από αυτό που έχω όταν κάνω μάθημα: γίνεται κάπως στεγνό. Ο Ράμφος είναι πιο ζωντανός. Θα προτιμούσα κι εγώ να γράφω με περισσότερη κομψότητα και ζωντάνια.

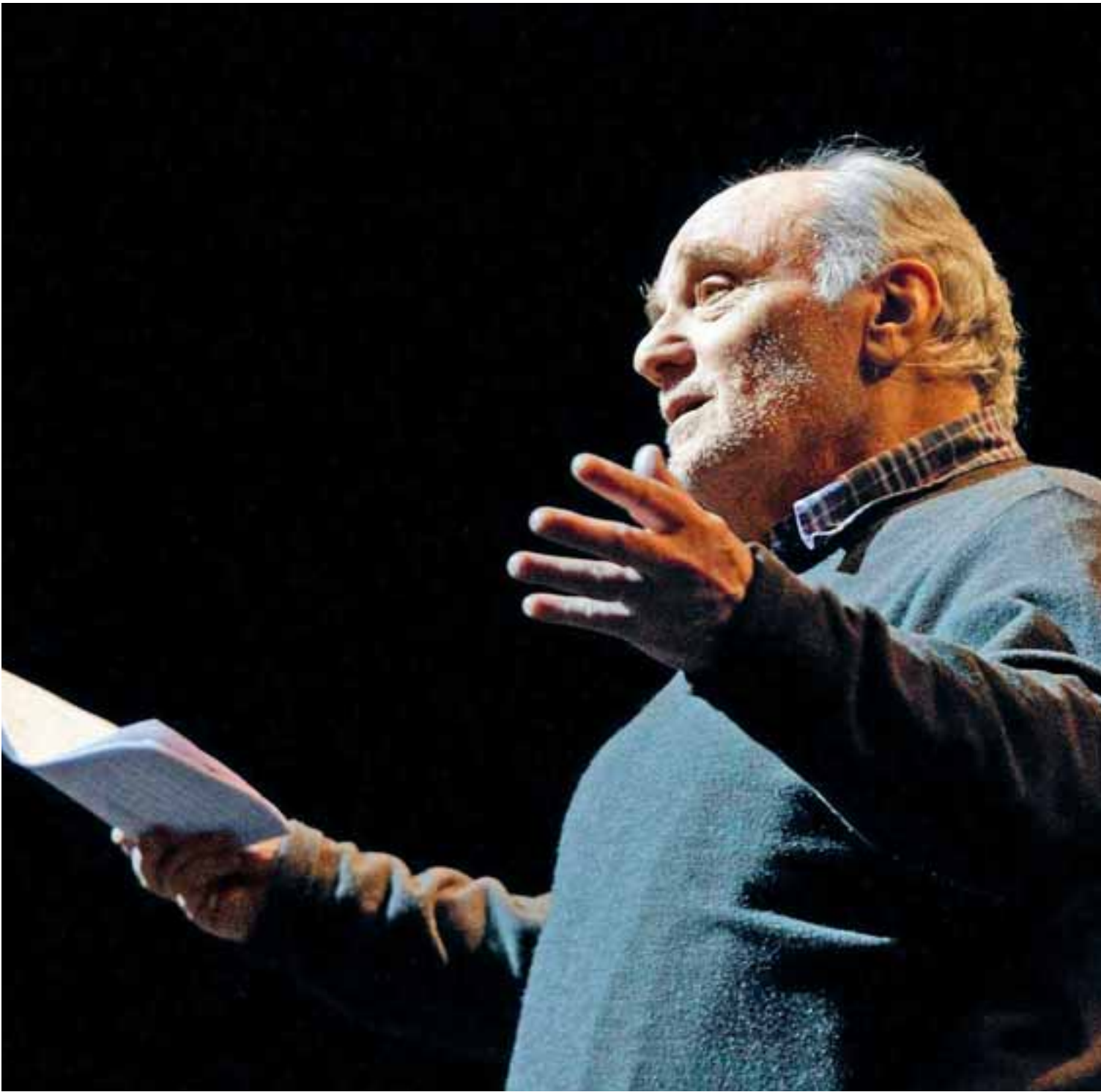
– **Γιατί θα προτιμούσατε να γράφετε κι εσείς σε φυσικότερο ύφος;**
– Πιστεύω ότι όλοι οι διανοούμενοι θέλουμε να αφήσουμε κάτι στα μυαλά των ανθρώπων. Για τον

Οι Ευρωπαίοι από τον Διαφωτισμό και μετά νομίζουν ότι η κατανόηση γίνεται μόνο εγκεφαλικά, παραμέρισαν όμως ένα σωρό πράγματα.

σκοπό μας αυτό χρειαζόμαστε μια γλώσσα που ο κόσμος καταλαβαίνει και συγκινείται απ' αυτήν.

– **Η γλώσσα του κ. Ράμφου συγκινεί περισσότερο τους αναγνώστες του;**

–Οι Ευρωπαίοι από τον Διαφωτισμό και μετά νομίζουν ότι η κατανόηση γίνεται μόνο εγκεφαλικά, παραμέρισαν όμως ένα σωρό πράγματα. Τώρα τους λείπει αυτή η συναισθηματική συγκίνηση που είναι απαραίτητη για να κατανοήσεις κάτι. Πραγματικά παίρνουμε τις αποφάσεις μας μόνο με τον νου;

«Η αντίληψη του Ράμφου (φωτ.) για τον ορθόδοξο χριστιανισμό είναι τουλάχιστον ιδιότυπη. Στα βιβλία του αποκρυσταλλώνεται μια φιλοσοφική πνευματικότητα, η οποία δεν συνάδει πάντα με την εντόπια αντίληψη αυτής της θρησκείας», λέει η Ιζαμπέλα Σβάντερερ.

Η Ιζαμπέλα Σβάντερερ σπούδασε κλασική φιλολογία στο Βίρτσμπουργκ και στη Θεσσαλονίκη. Ολοκλήρωσε το διδακτορικό της στο Πανεπιστήμιο της Ερφούρτης μελετώντας το έργο του Στέλιου Ράμφου.

σιμοποίησα δεν αποδίδει σωστά το νόημα που ήθελα. Αν έγραφα το βιβλίο σήμερα, θα έγραφα ότι ο Ράμφος δίνει στα πράγματα μια συγκεκριμένη ροπή η οποία εντάσσεται σε μια μεγαλύτερη ιστορία. Μίλησα για τον κίνδυνο ιδεολογικοποίησης, εννοώντας ότι είναι μεν κίνδυνος αλλά ταυτόχρονα και κάτι απαραίτητο. Ο κάθε ιστοριογράφος στην πραγματικότητα γράφει μια ιστορία και καθώς τη γράφει βάζει μέσα και τον εαυτό του. Κι εμείς διαβάζοντάς τη, βάζουμε μέσα τον εαυτό μας. Πολλοί, βέβαια, το επικρίνουν αυτό. Προσωπικά θεωρώ αξιοσημείωτο το γεγονός ότι παίρνει τη θρησκεία ως βάση της ανάλυσής του· είναι ένας ενδιαφέρων τρόπος. Βέβαια, υπάρχουν και άλλοι.

– **Διακρίνετε προκατάληψη;**
– Όλοι έχουμε προκαταλήψεις. Ο ίδιος ο Ράμφος έχει γράψει ότι την Ιστορία αξίζει να τη διαβάσουμε μόνο αν έχει σχέση με το παρόν μας.

– **Πώς βλέπετε τον εαυτό σας μέ-**

σα από το βιβλίο;

– Πάνω σε αυτό το έργο δουλεύω περίπου δέκα χρόνια. Στην αρχή δυσκολεύτηκα πολύ να καταλάβω γιατί τα γράφει όλα αυτά, ποια είναι η κατευθυντήρια ιδέα του Ράμφου. Τελικά πιστεύω ότι ήθελε να ξαναγράψει την ελληνικότητα, την ιστορία της Ελλάδας χωρίς την ευρωπαϊκή διανοητική «αποικιοκρατία», χωρίς την ευρωπαϊκή επιρροή. Όταν σπούδαζα κλασική φιλολογία, θυμάμαι ότι έμαθα να διαβάζω τον Πλάτωνα με τρόπο διαφορετικό από αυτόν του Ράμφου.

– **Ποια είναι η διαφορά στην πλατωνική ανάγνωση του Ράμφου, και τι σημαίνει για εσάς;**

– Πιστεύω ότι διαβάζει τον Πλάτωνα από την οπτική της βυζαντινής-ορθόδοξης φιλοσοφίας, την οπτική των Πατέρων της Καππαδοκίας. Αυτή η άποψη δεν υπάρχει στην Ευρώπη, γιατί εκεί ο ελληνισμός τελειώνει με το τέλος της κλασικής περιόδου. Για μένα ήταν μεγάλη ανακάλυψη αυτή η νέα «ελληνική» ανάγνωση του Πλάτωνα.

Η έρευνα του Ράμφου ανοίγει ένα παράθυρο στη θρησκεία της Ορθοδοξίας. Αυτή είναι η βασική διαφορά του από τη συμβατική «δυτική» ανάγνωση που διδάχθηκα εγώ στις προπτυχιακές σπουδές μου στο Βίρτσμπουργκ πλάι στον καθηγητή Μίχαελ Ερλερ. Εικάζω ότι για όλους τους Έλληνες, ο Πλάτων του Ράμφου σχετίζεται άμεσα με την καθημερινή τους ζωή. Αντίθετα, η εικόνα του Πλάτωνα που έχουμε στην Ευρώπη είναι πολύ πιο μακρινή.

– **Πώς σχετίζεται ο κλασικός Πλάτων με την Ορθοδοξία;**

– Ολόκληρη η βυζαντινή φιλοσοφία είναι βασισμένη τόσο στον Αριστοτέλη όσο και στον Πλάτωνα, ενώ στη Δύση ο Πλάτων ήταν λιγότερο γνωστός. Στη βυζαντινή παράδοση ο Πλάτων έχει μια πνευματική έκταση που συνεχίζει μέσα από τον χριστιανισμό σε ό,τι αφορά τον τρόπο ζωής και την ηθική. Ο πλατωνισμός της ορθοδοξίας είναι η θέωση, το να υπερβαίνει κανείς την προσωπική ζωή και να γίνει θεός κατά το δυνατόν.

– **Τι σημασία έχει το βιβλίο σας για τους Γερμανούς;**

– Ηθέλα να προσφέρω στο γερμανικό κοινό μια διαφορετική άποψη. Ολη η δυτική φιλοσοφία –και κυρίως η γερμανική– βασίζεται στην ελληνική παράδοση, στον Πλάτωνα και στον Αριστοτέλη. Ήλθησα κατ' αρχάς να δείξω έναν εναλλακτικό τρόπο ανάγνωσης του Πλάτωνα, και να δείξω ότι στην Ελλάδα –την οποία βλέπουμε μόνο υπό το πρίσμα της οικονομικής κρίσης– υπάρχουν και πολλά άλλα πράγματα. Πολιτισμός, πνεύμα, συναισθήματα που είναι σε κάποιο βαθμό παρόμοια με τα δικά μας. Προσπάθησα να εξηγήσω στους Γερμανούς ότι και οι Έλληνες σκέπτονται.

– **Τι σημασία έχει το βιβλίο σας για τους Γερμανούς;**

– Ηθέλα να προσφέρω στο γερμανικό κοινό μια διαφορετική άποψη. Ολη η δυτική φιλοσοφία –και κυρίως η γερμανική– βασίζεται στην ελληνική παράδοση, στον Πλάτωνα και στον Αριστοτέλη. Ήλθησα κατ' αρχάς να δείξω έναν εναλλακτικό τρόπο ανάγνωσης του Πλάτωνα, και να δείξω ότι στην Ελλάδα –την οποία βλέπουμε μόνο υπό το πρίσμα της οικονομικής κρίσης– υπάρχουν και πολλά άλλα πράγματα. Πολιτισμός, πνεύμα, συναισθήματα που είναι σε κάποιο βαθμό παρόμοια με τα δικά μας. Προσπάθησα να εξηγήσω στους Γερμανούς ότι και οι Έλληνες σκέπτονται.

Το βιβλίο της Ιζαμπέλα Σβάντερερ για τη σκέψη του Στέλιου Ράμφου κυκλοφορεί στα γερμανικά και βασίζεται στη διδακτορική διατριβή της.

Δεν είναι δυνατόν να σκεφτόμαστε κάθε φορά. Όταν αποφασίζουμε κάτι, παίζουν ρόλο η πείρα και το συναισθημα.

– **Επομένως, πιστεύετε ότι ο τρόπος του Ράμφου προσλαμβάνεται καλύτερα από τους ανθρώπους.**

– Ναι (κι ας διαφωνήσουν μαζί μου όλοι οι πανεπιστημιακοί). Με εντυπωσιάζει η συγκίνηση που μπορεί να προκαλέσει ο Ράμφος στο ακροατήριό του.

– **Χρησιμοποιείτε τη λέξη «μαιανδοδρομεί - määndrieren», η οποία είναι δόκιμη μόνο στα γερμανικά ως ρήμα. Τι εννοείτε;**

– Στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν λέξεις που να μπορούν να εκφράσουν την πνευματική εμπειρία. Γι' αυτό, ο φιλόσοφος πρέπει να πει το ίδιο πράγμα πολλές φορές και διαφορετικά και να μπει στην προσωπικότητα των ανθρώπων. Μπορεί στην αρχή να δυσκολευθούν, βέβαια.

– **Αν δυσκολευθούν στην αρχή, πώς θα συνεχίσουν;**

– Στην αρχή και εγώ δυσκολεύθηκα, κατάλαβα όμως ότι στη συνέχεια υπάρχει κάτι που θέλει να

μου δώσει –το ίδιο το κείμενο δεν διευκολύνει τον αναγνώστη– και τα βασικά θέματα επανέρχονται σε όλα τα κείμενα. Πολλές φορές στα βιβλία του Ράμφου η βιβλιογραφία δεν βοηθά να καταλάβει κανείς από πού δανειάζεται τις ιδέες του. Για κάποιον που έρχεται έξω από τον ελληνικό κόσμο είναι δύσκολο να παρακολουθήσει τη διαδρομή του, γιατί δεν την καταγράφει στα κείμενά του. Μόνο στα τελευταία του βιβλία αναφέρει τι έχει διαβάσει.

– **Τι κάνει τον Ράμφο μοναδικό;**

– Είναι ο μόνος που σκέφτεται τον Ελληνισμό ως μια ενιαία μορφή, από τον Όμηρο μέχρι τις μέρες μας. Όταν διαβάει τον Παπαδιαμάντη, τον Σολωμό και τους μεσαιωνικούς συγγραφείς ψάχνει πάντα να βρει τι είναι ο Ελληνισμός. Κάνει μια προσπάθεια αυτογνωσίας, δικής του και των Ελλήνων.

– **Εχει σημασία για τους σύγχρονους Έλληνες;**

Παραμένει κούκλα στα 60 της

Ντοκιμαντέρ στα άδυτα της Mattel
για το φαινόμενο Μπάρμπι

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Στις 9 Μαρτίου έχει γενέθλια. Η Μπάρμπι γίνεται 60 χρόνων και ούτε μία ρυτίδα στα σμιλεμένα χαρακτηριστικά του πιο αναγνωρίσιμου προσώπου στον πλανήτη. Κάθε δευτερόλεπτο πωλείται μία Μπάρμπι στην υφήλιο. Αλλά σε αυτήν την περίπτωση η στατιστική περιττεύει. Όπως και η πληροφωρία για τα δισεκατομμύρια των πωλήσεων του βιομηχανικού κολοσσού παιχνιδιών της Mattel πριν από μερικά χρόνια. Προβλέψιμο. Όπως, ίσως, και η συνεπακόλουθη πτωτική τάση στο ενδιαφέρον του αγοραστικού κοινού τα τελευταία χρόνια. Η Μπάρμπι στα 56 της ήταν εκτός εποχής. Άλλοι καιροί, άλλες συνήθειες. Η τεχνολογία τρέχει με ιλιγγιώδη ταχύτητα, μαζί με τις καταναλωτικές συνήθειες των παιδιών. Όμως και οι υπεύθυνοι της εταιρείας δεν έμειναν με σταυρωμένα χέρια. Οργασμός επικρατεί στο Barbie Brand Room, όπου ένα επιτελείο από γυναίκες κυρίες (της διπλανής πόρτας – μη φανταστείτε κάτι που να μοιάζει με το «πρόϊόν»), «επανασχεδιάζουν» την κούκλα, ξανασχεφτόνται τα δεδομένα και αναπτύσσουν τη δική τους στρατηγική.

Η σκηνοθέτις Αντρέα Νέβινς κατόρθωσε να πάρει άδεια και να εισχωρήσει στα άδυτα της Mattel, συνθέτοντας ένα πολύ ενδιαφέρον ντοκιμαντέρ 90 λεπτών με τίτλο «Μέση δαχτυλίδι: Η Μπάρμπι αλλιώς» («Tiny Shoulders, Rethinking Barbie», ΗΠΑ 2018), το οποίο προβάλλεται αύριο και μεθαύριο στο 21ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο του American Film Showcase, σε διοργάνωση του Exile Room, με την υποστήριξη της πρεσβείας των ΗΠΑ στην Αθήνα. Στις 6 Μαρτίου θα επαναληφθεί στην Ταινιοθήκη της Ελλάδας (στην Αθήνα) με δωρεάν είσοδο για το κοινό.

Οι μεταλλάξεις

Η κούκλα που έχει υπάρξει σύμβολο της μόδας, σημείο αναφοράς για την παγκόσμια ποπ κουλτούρα, αλλά και στόχος δριμείας κριτικής από το φεμινιστικό κίνημα, έχει υποστεί πολλές αλλαγές στο σώμα της αλλά και στον τρόπο ζωής της, από το 1959 που συστήθηκε επίσημα (προηγήθηκαν τρία χρόνια μέχρι να αποφασιστεί η γνώριμη εικόνα της). Το 1971 απέκτησε μεγαλύτερο στήθος, το 1984 λεπτότερη μέση,

Ενας στρατός από Μπάρμπι με διαφορετικά χρώματα και σώματα προσπαθεί να ακολουθεί τις κοινωνικές αλλαγές στον ρόλο της γυναίκας. Το ντοκιμαντέρ «Μέση δαχτυλίδι: Η Μπάρμπι αλλιώς» προβάλλεται αύριο και μεθαύριο στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και στις 6 του μηνός στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος.

Η ταινία αντιπαραθέτει τη φεμινιστική πλευρά, με την προσπάθεια της βιομηχανίας να ενσωματώσει στην κούκλα τις κοινωνικές αντιλήψεις.

το 2004 μικρότερο στήθος, έγινε αστροναύτης, δασκάλα, εργαζόμενο κορίτσι 9 με 5, απέκτησε Αφροαμερικανή αδελφή, κ.ο.κ. Ενας στρατός από Μπάρμπι με διαφορετικά σώματα και χρώματα, αξιοζήλευτες γκαρνταρόμπες, προσπαθεί να ακολουθεί αλλά και να αντανάκλα τις κοινωνικές αλλαγές στον ρόλο

της γυναίκας. «Εργάζεται για να κατακτήσει αυτό που θέλει αλλά όχι εγκαταλείποντας τον εαυτό της», είναι το ηθικό δίδαγμα, όπως καταγράφεται μέσα από πολλές συνεντεύξεις, μαρτυρίες ώριμων, πλέον, γυναικών που είχαν παίξει μαζί της ως κορίτσια, ρεπορτάζ αρχείου αλλά και πρόσφατο, στο ντοκιμαντέρ της Αντρέα Νέβινς. «Πόσο εξαιρετικά σύνθετο είναι να είσαι γυναίκα», σχεδόν μονολογεί η σκηνοθέτις. «Παρότι έχουν γίνει βήματα έχουμε ακόμη δρόμο να διανύσουμε. Μας αντιμετωπίζουν ακόμη ως αντικείμενα. Δεν είμαστε ισοτίμες με τους άνδρες. Το θηλυκό θεωρείται υποδεέστερο».

Η ταινία δεν είναι μόνο αποκαλυπτική ως προς τον τρόπο που εργάζεται η Mattel για την Μπάρ-

μπι, την οργάνωση της δουλειάς, τον τρόπο κατασκευής της κούκλας, τις αλληπάλληλες συσκέψεις πριν από οποιαδήποτε αλλαγή στον σωματότυπο της ή στο χρώμα των μαλλιών της. Αντιπαραθέτει τη φεμινιστική πλευρά που αντιμάχεται την Μπάρμπι, με την προσπάθεια της βιομηχανίας να ενσωματώσει στην κούκλα τις κοινωνικές, αισθητικές ακόμη και ιδεολογικές αντιλήψεις. Δημιουργούσε έναν κόσμο φανταστικό για τα κορίτσια, απελευθερωτικό ή δεσμευτικό άραγε για τη διαμόρφωσή τους; Το ντοκιμαντέρ είναι ένα απολαυστικό making off. Η Νέβινς παραδέχεται ότι είναι πολύ σπάνιο και δύσκολο να παρακολουθήσει κανείς από τόσο κοντά τη διαδικασία και πως η ίδια στάθηκε πολύ τυχερή, καθώς

η επιθυμία της συνέπεσε με την πρόθεση της Mattel να προχωρήσει σε αλλαγές, επανασχεδιάζοντας τόσο την κούκλα όσο και την πολιτική της.

Τι κάνει, όμως, την Μπάρμπι να παραμένει η «απόλυτη» κούκλα για τόσες γενιές κοριτσιών, να έχει συντροφεύσει ώρες παιχνιδιών, να έχει επιβιώσει παρά την ισχυρή κριτική που δέχθηκε και την αποστροφή που γέννησε σε ένα μέρος του πληθυσμού γι' αυτό το οποίο εκπροσωπούσε, να έχει ανακοινωθεί ο θάνατός της («Barbie doll, the end») και να έχει διαψευστεί; Ίσως ισχύει η απάντηση: «Η Μπάρμπι είναι οι ιστορίες που περιέχει. Είναι τα μικρά κορίτσια και τα όνειρά τους. Δεν είναι μόνο ένα κομμάτι πλαστικό».

Α STAR ALLIANCE MEMBER

**ΤΟ LOVE FM 100.7 ΚΑΙ Η EGYPTAIR
ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ ΤΟ ΤΥΧΕΡΟ ΖΕΥΓΑΡΙ
ΠΟΥ ΘΑ ΤΑΞΙΔΕΥΣΕΙ ΣΕ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ
ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΕΠΙΛΕΞΕΙ!**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΙΤΕ ΜΕ ΤΙΣ ΑΓΑΠΗΜΕΝΕΣ ΣΑΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΤΕ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΣΑΣ

Η ΚΛΗΡΩΣΗ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ 18 ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ
ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΣ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

www.lovefm.com.cy

Η ΧΡΕΩΣΗ ΑΝΑ SMS ΕΙΝΑΙ 0,34 ΣΕΝΤΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ Φ.Π.Α.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ AVANT PREMIERE

**ΤΕΤΑΡΤΗ 6 ΜΑΡΤΙΟΥ 19:30 K CINEPLEX MALL of CYPRUS
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΙΤΕ ΣΤΟΝ DEEJAY 93.5
ΚΑΙ ΔΕΙΤΕ ΠΡΩΤΟΙ ΤΗΝ ΤΑΙΝΙΑ**

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Γιούστος Γλυκός, πένθος θανάτου

Κάθε φορά που δίνεται η εκδοτική ευκαιρία να διαβάσουμε ένα παλαιότερο κείμενο της νεοελληνικής λογοτεχνίας, χαίρομαι χαρά μεγάλη, και ας μην πρόκειται για αριστούργημα. Δεν συμβαίνει συχνά, γιατί οι εκδότες δεν δείχνουν, δικαιολογημένα, ενδιαφέρον για αυτά τα κείμενα, που εκδίδονται κατά κανόνα από Ιδρύματα, με αποτέλεσμα την ελλιπή προβολή και διάθεσή τους. Οι φιλόλογοι πάντως εξακολουθούν, αν και όλο και λιγότερο, να ενδιαφέρονται για παλαιότερες περιόδους της νεοελληνικής λογοτεχνίας, αντίθετα από τους συναδέλφους τους ιστορικούς, οι περισσότεροι εκ των οποίων στρέφονται κυρίως στη δεκαετία 1940-1950. Τώρα τελευταία, μάλιστα, ακολουθώντας διεθνή –διάβαζε: αμερικανική– ακαδημαϊκή τάση, προεκτείνουν το ενδιαφέρον τους προς όλο και πιο πρόσφατα χρόνια –κάτι δηλαδή μεταξύ ιστοριογραφίας και δημοσιογραφίας. Η αφορμή για τούτο το σημείωμα είναι η πρόσφατη έκδοση του ποιήματος του Γιούστου Γλυκού (ή Γλυκί), «Πένθος θανάτου, ζωής μάταιον και προς Θεόν επιστροφή», επιμ. Cristiano Luciani (με τη συνεργασία των Γ. Κεχαγιόγλου και της Α. Λούδη), Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών / (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης 2018. Το βιβλίο είναι το δωδέκατο της σειράς «Παλαιότερα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας», υπό την εποπτεία του Γιώργου Κεχαγιόγλου, η οποία αποσκοπεί στη γνωριμία του μορφωμένου, αλλά όχι ειδικού, αναγνώστη με τα κείμενα αυτά, εξ ου και κάθε έκδοση συνοδεύεται από κατατοπιστική εισαγωγή, πλούσιο επίμετρο με ομόθεμα ή παράλληλα κείμενα και, κυρίως, μετάφραση του έργου στην σημερινή ομιλουμένη.

Ο Γιούστος Γλυκός, από την Κορώνη της Μεσσηνίας, πέθανε το 1522, σε προχωρημένη μάλλον ηλικία, δύο χρόνια μετά την ολοκλήρωση του ποιήματος (1520) και άλλα δύο πριν από την πρώτη έντυπη έκδοσή του (Βενετία, 1524), η οποία ακόμη λανθάνει. Η πρώτη σωζόμενη έντυπη έκδοση είναι του 1528, και θα πραγματοποιηθούν άλλες τρεις μέχρι το 1600. Το ποίημα, 616 ιαμβικοί, δεκαπεντασύλλαβοι, ομοιοκατά-

Λεπτομέρεια από το έργο «Η Δευτέρα Παρουσία» (τέλη 16ου αιώνα) του Γεωργίου Κλόντζα.

Οσοι εκδίδουν τέτοια κείμενα πρέπει να παίζουν στα δάχτυλα τα σταθερώς αναγινωσκόμενα ή ψαλλόμενα κείμενα των ακολουθιών.

ληκτοί στίχοι, ανήκει στην ευρεία κατηγορία των memento mori (θυμήσου ότι θα πεθάνεις). Εν προκειμένω, το κρίσιμο δεν είναι το άφρευτο του θανάτου, αλλά το αν υπάρχει Κρίση και ανασταση νεκρών, διότι, αν δεν υπάρχει, τότε η μόνη λογική στάση είναι το carpe diem, η απόλαυση της κάθε στιγμής. Αυτό ακριβώς πιστεύει και η Βίβλος: «ει νεκροί ουκ εγείρονται, φάγωμεν και πੀωμεν, αύριον γαρ αποθνήσκομεν», γράφει ο απόστολος Παύλος (1 Κορ. 15:32), με τα λόγια του Ησαΐα (22:13). Ο Γιούστος Γλυκός πιστεύει στην Κρίση, στον Παράδεισο και στην Κόλαση, και γράφει το ηθικοδιδασκτικό ποίημά του για να προτρέψει τους αναγνώστες του να μετανοήσουν, να επιστρέψουν στον Θεό, να ζήσουν ενάρετα, σύμφωνα με όσα ορίζει η Εκκλησία.

Στο ποίημα παραλούνουν όλα τα μοτίβα που βρίσκουμε στα έργα της κατηγορίας αυτής (το άσφατο της τύχης, η ματαιότητα της δόξης και του πλούτου, ο ανάληπτος, δρεπανηφόρος Χάρος), με κυρίαρχο

–35 φορές μετράει ο επιμελητής, σ. 34– το ubi sunt? (πού είναι!). Το μοτίβο, οικείο σε εμάς και από τη νεκρώσιμη ακολουθία («Πού ἔστιν ἡ του κόσμου προσπάθεια; [...] Πού ἔστι των οικειῶν ἡ πλημύρα και ο θόρυβος;»), είναι πασιγνωστό στην παγκόσμια λογοτεχνία. Μία τελευταία νεοελληνική χρήση του στο θαυμάσιο ποίημα του Γιώργη Παυλόπουλου «Πού είναι τα πουλιά;». Όλα αυτά τα έργα αποτελούν μια παιδαγωγία στην ενάρετη ζωή διά της προβολής της ματαιότητας του κόσμου και κυρίως μέσω μιας ποιμαντικής του φόβου, του φόβου της αιώνιας Κόλασης, που κυριάρχησε στον χριστιανικό κόσμο μέχρι και τον 19ο αιώνα. Ο μεγάλος Γάλλος ιστορικός Ζαν Ντελιμό έχει δείξει αναλυτικά, σε δύο σπουδαία έργα («La Peur en Occident, XVIe – XVIIe siècles», 1978, «Le Pêché et la peur. La culpabilisation en Occident, XIIIe – XVIIIe siècles», 1983), ότι ο φόβος δεν είναι τόσο υποθεση του Μεσαίωνα, όπως βιαστικά λέμε, αλλά κυρίως της Αναγέννησης και των κατοπινών αιώνων. Η Ελλάδα, ειδικά στις θρησκευτικά συγκρητιστικές βενετοκρατούμενες περιοχές της, αποτελεί μέρος αυτού του κόσμου.

Η χαρά για την έκδοση του «Πένθους θανάτου» θα ήταν μεγαλύτερη, αν ήταν επαρκώς υπονηματοποιημένη. Οι βιβλικές και λειτουργικές πηγές του που σημειώνονται στο υποσέλιδο υπόμνημα είναι ελάχιστες. Δεν μπορεί

να φανταστώ ότι αυτό αποτελεί επιλογή του επόπτη της σειράς. Αν σημειώνονταν όλες ή οι περισσότερες από αυτές τις πηγές θα φαινόταν πολύ καθαρά η μεγάλη εξοικείωση του συγγραφέα με τα εκκλησιαστικά κείμενα, γεγονός που θα μας επέτρεπε, επιπλέον, να τον τοποθετήσουμε καλύτερα στο πολιτιστικό και παιδαγωγικό περιβάλλον όπου ανήκε. Θα μπορούσα να αναφέρω δεκάδες παραδείγματα. Θα αρκεστώ σε τρεις στίχους από μια τυχαία σελίδα, στους οποίους υπόκειται το Ψαλτήρι: «Μηδέν μνησθεὶς αμαρτιῶν τῶν ἐκ νεότητός μας» (στ. 415) / αμαρτίας νεότητός μου και αγνοῖας μου μη μνησθῆς (Ψλ. 24(25):7), «ὅτι ἐν ματαιότητι ἐξέλιπον οἱ χρόνοι» (στ. 418) / ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν (Ψλ. 77(78):33), «ἐν τῷ καιρῷ του γήρους μας μηδὲν μας ἀπορρίψῃς» (στ. 423) / μη ἀπορρίψῃς με εἰς καιρὸν γῆρας (Ψλ. 70(71)9). Είναι δυνατόν ο φιλολογικός επιμελητής ενός τέτοιου κειμένου να αγνοεί ακόμη και το Ψαλτήρι; Τα λειτουργικά βιβλία είναι οι πηγές του «Πένθους θανάτου» και όχι ο Ρωμανός ο Μελωδός (βλ. σ. 93), τον οποίο ο Γλυκός κατά πάσαν πιθανότητα αγνοεί. Επιμύθιο: όσοι εκδίδουν τέτοιες λογής κείμενα πρέπει να παίζουν στα δάχτυλα τουλάχιστον τα σταθερώς αναγινωσκόμενα ή ψαλλόμενα κείμενα των ακολουθιών και να είναι εν γένει εξοικειωμένοι με τα λειτουργικά βιβλία.

ΠΤΥΧΕΣ

Της ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Υπαρξιακή αναθεώρηση

να τιμηθεί η καταγωγή των δύο γονιών. Το ζήτημα της καταγωγής αποκαλύπτει την κρισιμότητά του μόνον όταν ο γιος επισκέπτεται τον ετοιμοθάνατο πατέρα και ιδίως μετά τον θάνατό του, όταν ο γιος έρχεται αντιμέτωπος με έναν γρίφο, με έναν άγνωστο άνδρα, ο οποίος μοιάζει ξεκαρδισμένος με τη φάρσα που έσπασε από το υπερπέραν στον απολωλότα απόγονο.

Η ετεροχρονισμένη συνάντησή γιου και πατέρα μετατρέπεται σε υπαρξιακή αγωνία, η οποία αναμολχλεύει τα άγκυρα του νεότερου, τη δυσλεξία, τον φόβο του τέλους, το μασκάρεμα της θλίψης με παραπετάσματα ιλαρότητας. Το χιούμορ, σκέφτεται ο ήρωας, είναι ένα είδος ξεσπάσματος, «συνδέεται με το άνοιγμα του εαυτού μας». Είτε στεκόταν στη σκηνή λέγοντας αστεία είτε διακωμωδούσε λογοτεχνικούς χαρακτήρες, αφηνόταν σε ένα λυτρωτικό ψυχικό ξεγύμνωμα. Όταν, όμως, οι ιδιωτικές του καταστροφές τον

αφαιμάζαν ψυχικά, τίποτα πιο δεν ήταν αστείο. Παρ' όλα αυτά, λαχταρούσε να ξεσπάσει «σ' ένα ασταμάπητο καρναβαλικό γέλιο που θα ξόρκιζε το κακό». Ηλιπζε να ξεχάσει πως το κωμικό του ταλέντο πήγαινε από μια βαθιά μελαγχολία και να παραδοθεί σε ένα «γάργο ξεκάρδισμα» που θα σάρωνε κάθε συμφώνε.

Ο ήρωας του Αστερίου δεν πάσχει παρά διανοητικά στο μέτρο που συγκροτείται σαν νομική κατασκευή, σαν οντότητα λόγων και σκέψεων. Ο ίδιος ο τίτλος παραπέμπει στη φιλοσοφική άσκηση της αναπόλησης ως μέσου αντίστα-

σης στις δυστυχίες του παρόντος και στην απειλή της ανυπαρξίας. Η κωμική διάσταση της δυστυχίας, οι ανατρεπτικές ενορμήσεις της στενοχωρίας, ο μόχθος της ανάρρωσης, το ψυχικό ξεγύμνωμα, το τραύμα του απόντος πατέρα, όλα διηθούνται μέσα από έναν λόγο που ουδέποτε παραφέρεται. Για να δούμε τον ήρωα να καταρρέει

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΣΤΕΡΙΟΥ
Η θεραπεία των αναμνήσεων
εκδ. Πόλις, σελ. 300

Δύσκολη υπόθεση το γέλιο. Ακόμη και αν είσαι παλαίμαχος της στάντ απ κωμωδίας και συγγραφέας διαπρεπής στην κωμική γραφή. Πόσο μάλλον όταν είσαι καθ' ἑξιν μελαγχολικός, όπως ο ήρωας στο μυθιστόρημα του Χρήστου Αστερίου. Για τον Μιχάλη Μπουζιάνη, έναν δυσλεκτικό, υποκονδριακό μεσήλικα με κρίσεις πανικού, τα πράγματα έχουν πάρει προ πολλού να έχουν πλάκα. Το ναυάγιο της συζυγικής του ζωής ακολούθησε μια παρατεταμένη συγγραφική δυστοκία, ενώ τη στιγμή που νόμιζε πως ανένηψε κατέρρευσε ενώπιον του αναγνωστικού του κοινού. Θεραπευτικές προσπάθειες από τις δυστυχίες του αποτελούσαν ένα σεμινάριο δημιουργικής γραφής και ο ερωτικός δεσμός με μια μαθήτριά του, μέχρι που ο πατέρας του, με τον οποίο ήταν αποξενωμένοι, άρχισε να πεθαίνει.

Το μυθιστόρημα είναι αμερικανικό. Ο ήρωας ζει στις παρυφές της Νέας Υόρκης, ενώ η παιδική και η εφηβική του ηλικία μοιράστηκαν ανάμεσα στις κοινότητες Ελλήνων και Ιρλανδών προκειμένου

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΗ ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

Η Σοφία Δημοπούλου είναι συγγραφέας και πολιτικός μηχανικός και ασκεί το επάγγελμά της στον ιδιωτικό τομέα. Παράλληλα παραδίδει μαθήματα δημιουργικής γραφής. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Έχει γράψει τα μυθιστορήματα «Lapis lazuli, η πέτρα που λείπει», «Άλμα θα πει ψυχή», «Σε σωστή ώρα νυχτώνει», «Η ζωή απέναντι» και «Πώς υφαίνεται ο χρόνος», που κυκλοφόρησε τον Φεβρουάριο του 2019 από τις εκδόσεις Ψυχογιός.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Κανένα. Δεν διαβάζω ποτέ στο κρεβάτι, διότι με παίρνει ο ύπνος τόσο γρήγορα, που είμαι ικανή να διαβάζω την πρώτη παράγραφο επί ημέρες. Διαβάζω μόνο στον καναπέ μου, πολύ πρωί. Αυτές τις ημέρες πάντως διαβάζω τα «Απαντα» του Μάριου Χάκκα.

Ποιος ήρωας/ηρώιδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Η Μαργαρίτα στο βιβλίο «Ο Μαίτρ και η Μαργαρίτα» του Μιχαήλ Μπουλγκάκοφ, γιατί για την αγάπη της έκανε συνδιαλλαγή ακόμα και με τον Διάβολο, χωρίς να χάσει την τρυφερότητα της ψυχής.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους ποιητές ή συγγραφείς καλείτε, ζώντες και τεθνεώτες;
Τον Καμύ, τον Καζαντζάκη, τον Μπόρχες, την Κική Δημουλά, τον Ελύτη, τον Ιαν Μακ Γιούαν, τον Τζον Μπράνβιλ. Σε όλους «χρωστώ» ένα καλό δείπνο.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα κάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;
Πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία βρήκα στο βιβλίο του Θωμά Σπαρά «Η παλιά Αθήνα ζει, γλεντά, γεύεται». Μου έδωσαν την εικόνα της Αθήνας του 19ου αιώνα που προσέθησα να ανα-

παραγάω με τις λέξεις. **Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;**
Το «Ο άνθρωπος που θα γινόταν βασιλιάς» του Ράντγιαρντ Κίπλινγκ.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;
Τον «Ξένο» του Καμύ και την «Ασκητική» του Καζαντζάκη. Είναι για μένα βιβλία αναφοράς.

Στο μυθιστόρημά σας παραλούνουν διάφορα ιστορικά πρόσωπα, μεταξύ αυτών ο Περικλής Γιαννόπουλος. Τι σας τράβηξε σε αυτόν τον ρομαντικό αυτόχειρα;
Συνάντησα τον Περικλή Γιαννόπουλου στην έρευνα που είχα κάνει για το βιβλίο μου «Σε σωστή ώρα νυχτώνει». Τότε με είχε μαγέψει η ατίθαση προσωπικότητά του. Στο τελευταίο μου βιβλίο, αφού εμπλέκεται στη μυθοπλασία μου η ζωγράφος Σοφία Λασκαρίδου, ο μεγάλος του έρωτας, δεν θα μπορούσε να λείπει αυτός ο ρομαντικός οραματιστής και βαθιά ερωτευμένος άνδρας που σημάδεψε τη ζωή της.

Τελικά, ο χρόνος υφαίνεται (και) με το γράψιμο;
Και με το γράψιμο και με τη διάβασμα και με την τέχνη γενικά και με ό,τι προάγει την ανθρώπινη ζωή.

Έχετε Facebook, Twitter κ.λπ.;
Και βέβαια έχω. Διευκολύνουν την επικοινωνία και το επωφελούμαι.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα
Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

1 «Πώς οι Γάλλοι επινόησαν τον έρωτα»
της Μέρilin Γιάλομ (Αγρά)

2 «21 μαθήματα για τον 21ο αιώνα»
του Γιουβάλ Νόα Χαράρι (Αλεξάνδρεια)

3 «Ερασιτέχνης επαναστάτης»
του Απόστολου Δοξιάδη (Ικαρος)

4 «Το παιχνίδι του κόσμου»
του Κώστα Αξελού
(Βιβλιοπωλείον της Εστίας)

5 «LIFE 3.0 - Τι θα σημαίνει να είσαι άνθρωπος στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης;»
του Μαξ Τέγκμαρκ (Τραυλός)

Αυτή την εβδομάδα
Λογοτεχνία

1 «Σελάνα»
του Τάκη Θεοδωρόπουλου (Μεταίχιμο)

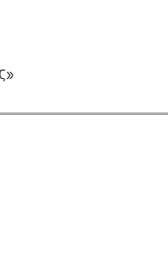
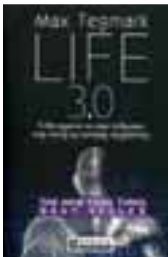
2 «Το τανγκό του Σατανά»
του Λάσλο Κρασναχορκάι (Πόλις)

3 «Η Ελεenor Ολιφαντ είναι απολύτως καλά»
της Γκέιλ Χάνιμαν (Κλειδάριθμος)

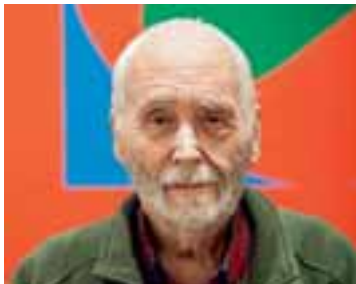
4 «Μεταξύ τους»
του Ρίτσαρντ Φορντ (Πατάκη)

5 «Η Κάρι μας»
του Θίοντορ Ντράιζερ (Gutenberg)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο «Σπόρος» (Δροσίνη 7, Κηφισιά).

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΡΙΟ ΝΤΕ ΤΖΑΝΕΪΡΟ
Τα διασωθέντα της πυρκαγιάς
Ο διευθυντής του Εθνικού Μουσείου της Βραζιλίας, που πέρυσι καταστράφηκε από πυρκαγιά, Αλεξάντερ Κέλνερ, παρουσιάζει σε εκπροσώπους του Τύπου ορισμένα αρχαιολογικά εκθέματα τα οποία διασώθηκαν. Πρόκειται για μία έκθεση με τίτλο «Το Εθνικό Μουσείο ζει, διασώστε την Αρχαιολογία», η οποία παρουσιάζεται στο Πολιτιστικό Κέντρο της Τράπεζας της Βραζιλίας στο Ρίο ντε Τζανέιρο. Εκτίθενται 180 αντικείμενα, εκ των οποίων τα 103 σώθηκαν από τις φλόγες.

ΜΑΛΑΓΑ
Η Ολγα του Πικάσο
Η Ολγα Κόκλολα (1891-1955), Ρωσίδα χορεύτρια ευγενούς καταγωγής, έμεινε στην ιστορία ως η πρώτη σύζυγος του Πάμπλο Πικάσο. Μαζί έκαναν ένα παιδί, τον Πάουλο (ο οποίος πέθανε το 1975). Η Ολγα ήταν μία από τις μούσες του Πικάσο και εκείνος παρέδωσε τη μορφή της στην αθανασία. Αυτήν την περίοδο, στο Μουσείο Πικάσο στη Μάλαγα, παρουσιάζεται η έκθεση «Ολγα Πικάσο», που παρουσιάζει δικά της έργα και στοιχεία από την ενδιαφέρουσα ζωή της.

ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ
Τα «Ηλιοτρόπια» επέστρεψαν
Ενας από τους πιο διάσημους πίνακες στην ιστορία της τέχνης, τα «Ηλιοτρόπια» (1889) του Βίνσεντ Βαν Γκογκ, επέστρεψαν στη θέση τους στο Μουσείο Βαν Γκογκ του Αμστερνταμ. Τα «Ηλιοτρόπια» είχαν αποσυρθεί προκειμένου να υποβληθούν σε μακρά διαδικασία συντήρησης και αποκατάστασης με όλα τα σύγχρονα μέσα της νέας τεχνολογίας. Θα κατέχουν κεντρική θέση στην έκθεση «Ο Βαν Γκογκ και τα “Ηλιοτρόπια”» που θα εγκαινιαστεί το καλοκαίρι του 2019.

ΜΙΛΑΝΟ
Μνήμη Αρπαντ Βάις
Στον Ούγγρο ποδοσφαιριστή και προπονητή Αρπαντ Βάις (1896-1944) είναι αφιερωμένη η έκθεση μνήμης στο Μνημείο του Ολοκαυτώματος στο Μίλανο. Ο Αρπαντ Βάις ήταν ένας θρύλος στη διάρκεια του Μεσοπολέμου όταν μεσουρανούσε. Στις αρχές του 1944 συνελήφθη από τους ναζί και οδηγήθηκε στα στρατόπεδα συγκέντρωσης μαζί με τη γυναίκα του Ελενα, τον γιο του Ρομπέρτο και την κόρη του Κλάρα. Μόλις έφθασαν στο Μπρεκνέου, θανατώθηκαν και οι τέσσερις.

ΜΕΪΝ
Μουσείο Ρόμπερτ Ιντιάνα
Διάσημος σε όλον τον κόσμο για το έργο «Lone» (1970), ο Αμερικανός καλλιτέχνης Ρόμπερτ Ιντιάνα (1928-2018) βρίσκεται και πάλι στην επικαιρότητα, καθώς άρχισε η διαδικασία για τη δημιουργία μουσείου αφιερωμένου στην τέχνη του. Το Μουσείο θα στεγαστεί στο σπίτι στο οποίο κατοικούσε ο Ιντιάνα στην πολιτεία του Μείν. Στη φωτογραφία, απεικονίζεται ο ίδιος το έτος 2013 μπροστά από το διάσημο έργο του, σύμβολο μιας εποχής, στο Μουσείου Γουίτνεϊ.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Ο κόσμος της Ντοροθία Τάνινγκ στην Tate Modern

ΛΟΝΔΙΝΟ
Στη μακρά δημιουργική πορεία της, η Ντοροθία Τάνινγκ (1910-2012) ζούσε έξω από τους κανόνες της συμβατικής κοινωνίας. Λίγοι δημιουργοί υπήρξαν τόσο παραγωγικοί και τυχεροί όσο αυτή η παράξενη Αμερικανίδα, επί 30 χρόνια σύζυγος του Μαξ Ερνστ. Η μεγάλη αναδρομική έκθεση έργων της στην Tate Modern του Λονδίνου (με διάρκεια έως τις 9 Ιουνίου) συγκεντρώνει περίπου 100 έργα της από μια περίοδο 70 ετών, ένα εξαιρετικό γεγονός για την ιστο-

ρία της τέχνης. Η Ντοροθία Τάνινγκ κατάλαβε και προσέγγισε αυτό που ονομάζουμε σουρεαλισμό ως μια κανονικότητα. Εν πολλοίς αυτοδίδακτη, ένα κορίτσι του Λινδι, που μεγάλωνε μαζί με τον βωβό κινηματογράφο και τη χειραφέτηση των γυναικών. Πολλά έργα της Ντοροθία Τάνινγκ είναι παράδοξα. Είναι, δηλαδή, εμβλαπτισμένα σε εκείνη την ψευδαισθητική συνθήκη μέσα στην οποία πολλά όρια καταλύονται. Η κάποτε αντισυμβατική τέχνη της είναι τώρα κομμάτι της Ιστορίας και η ίδια

μια δημιουργός που φαίνεται ότι θα μείνει στη μνήμη πολλών. Η έκθεση στην Tate Modern περιλαμβάνει μια ευρεία εκπροσώπηση του έργου της, που όλα τείνουν προς μια ευρύτερη εκδοχή της ζωής. Αυτό επεδίωκε η ίδια, σύμφωνα με τα λεγόμενά της, να δίνει στο κοινό άγνωστες αλλά οικείες καταστάσεις. Να υπονοεί ότι στη ζωή υπάρχουν πολύ περισσότερα από όσα βλέπει το μάτι. Για πρώτη φορά ήρθε σε επαφή με τον σουρεαλισμό στη δεκαετία του '30, στη Νέα Υόρκη, στην πρώτη της νεότη-

τα. Το 1942 ζωγράφισε την περίφημη αυτοβιογραφία της «Birthday», που προκάλεσε το ενδιαφέρον του Μαξ Ερνστ. Το 1946, παντρεύτηκαν. Η Ντοροθία Τάνινγκ ζούσε ελεύθερα και η τέχνη της διερευνά επίσης πολλές πτυχές και σκοτεινές ερμηνείες της σεξουαλικότητας. Η παραστατικότητα των έργων της άρχισε σταδιακά να υποχωρεί στη διάρκεια της δεκαετίας του '50, όταν ζούσαν πλέον στο Παρίσι, και ολοένα και περισσότερο έλκεται από την αφηρημένη τέχνη που τότε κυριαρχού-

σε. Στη δεκαετία του 1960, προχωράει σε γλυπτά από διάφορα υλικά και μετά το '70 περνάει στις εγκαταστάσεις. Ήταν μια δημιουργός πλήρης. Έγραφε και συνέθετε ποίηση σε όλη της τη ζωή. Η τελευταία συλλογή ποιημάτων της με τίτλο «Coming to That» εκδόθηκε όταν ήταν 101 ετών. Η έκθεση στο Λονδίνο συνδιοργανώνεται με το Μουσείο Βασιλίσσα Σοφία της Μαδρίτης. Στο έργο της μπορεί να παρακολουθήσει κανείς πολλά ρεύματα τέχνης και ιδεών του εικοστού αιώνα.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Κάποτε σε μια παραλία

Πεθαίνοντας οι άνθρωποι αφήνουν πίσω τα άδεια σπίτια τους. Άδεια από τους ίδιους, γεμάτα όμως από τη ζωή που έζησαν εκεί. Έτσι, οι ζωντανοί κηδεύουν μία φορά τον άνθρωπό τους και άλλη μία φορά ακόμη αδειάζοντας και καθαρίζοντας το σπίτι του. Και αυτή, η δεύτερη, είναι συνήθως μια κηδεία διαρκείας. Ψάχνοντας, σκαλίζοντας, ξεχωρίζοντας και πετώντας, βρίσκεις πολλή, πάρα πολλή ζωή εκεί μέσα. Η γνωστή ιστορία. Γράμματα, κάρτες, κιτρινισμένα στέφανα γάμου, μπαγιάτικα κουφέτα μισού αιώνα, αεροπορικά εισιτήρια (από τα παλιά, τα χάρτινα, που δεν υπάρχουν πια, με το λογότυπο αεροπορικών εταιρειών που επίσης δεν υπάρχουν πια) και, βέβαια, φωτογραφίες. Όταν έχει φύγει και το τελευταίο μέλος μιας οικογένειας είναι πολύ πιθανό να βρεθείς ξαφνικά με φωτογραφίες αγνώστων προσώπων,

Δεν υπάρχει πια κανένας για να πιστοποιήσει την ταυτότητα αυτών των προσώπων. Μονάχα ο νεκρός τα θυμάται πια.

που ίσως να σημάδεψαν τη νιότη, το παρελθόν, τη μνήμη εν τέλει του νεκρού, αλλά που δεν υπάρχει πια κανένας για να πιστοποιήσει την ταυτότητα αυτών των προσώπων. Μονάχα ο νεκρός τα θυμάται πια. Ο κύριος Γκρι εδώ και εβδομάδες βρίσκεται σε αυτήν τη διαδικασία που ισοδυναμεί με ταξίδι και συνάμα με αποχαιρετισμό διαρκείας. Και σήμερα μου δείχνει την εικόνα δύο κοριτσιών που διέσωσε μέσα από τον χαμό. Δύο λουόμενες, μια καστανόξανθη και μια μελαχρινή, γονατισμένες στην ακρογιαλιά, πά-

Κάποια παραλία, στην Ελλάδα ή στην Ιταλία, τέλη της δεκαετίας του '50 ή αρχές εκείνης του '60, δύο κορίτσια χαμογελούν στον φακό. Η χαρά τους ξεφλουδίζει τον χρόνο που περνά.

νω στη βρεγμένη άμμο. Τις χωρίζει ένα ορφανό κούτσουρο (από αρμυρίκι). Το μέτωπο της μιας ακραγίζει εκείνο της άλλης. Δεν ξέρουμε ποιες είναι και πιθανότατα να μάθουμε ποτέ. Ο κύριος Γκρι νιώθει πια σαν να τις ξέρει λίγο. Σαν να τις επινόησε ο ίδιος. Δημιουργήματα της φαντασίας του – των φαντασιώσεών του. Η καστανόξανθη κοπέλα είναι που χαμογελά όλο ευτυχία: η μελαχρινή, η πιο μεσογειακή, δείχνει πιο συγκρατημένη και πιο πονηρή. Το πλατύ χαμόγελο της μιας συναγωνίζεται το πονηρό, υπαινικτικό μειδίαμα της άλλης. Το λευκό ολόσωμο της μελαχρινής και το –μάλλον πληθωρικό– μπκίνι της καστανόξανθης, όπως και η κόμμωση (όσο έχει μείνει ανέπαφη από το θαλασσινό νερό) προδίδουν λίγο την εποχή: τέλη της δεκαετίας του '50 ή αρχές εκείνης του '60.

«Δεν ξέρω τίποτα γι' αυτές τις δύο κοπέλες, που δείχνουν τόσο ανέμελες, τόσο καλοκαιρινές. Για κάποιο λόγο όμως, πιστεύω ότι ο φακός, το βλέμμα που τις απαθανάτισε, ήταν ανδρικό. Όσο αυθόρμητα κι αν πόζαραν (ούτε αυτό το γνωρίζουμε), ξέρω ότι κάπως έτσι θα τις έσπνα για να τις φωτογραφίσω. Και η ματιά τους – είναι, νομίζω, η ματιά μιας γυναίκας προς έναν άνδρα που της κλέβει την ψυχή με την κάμερα. Μια αναμνηστική φωτογραφία είναι αναμνηστική εφόσον απεικονίζει κάποιον που ήξερες. Αλλά τότε αυτή η φωτογραφία δύο αγνώστων τι είναι; Κινηματογραφική; Θα μπορούσε. Σίγουρα είναι μια παύση μέσα στον ανελέητο χρόνο. Και την ερχόμενη Κυριακή, ο κύριος Γκρι υπόσχεται ότι θα επανέλθει με ένα ακόμη τέτοιο εύρημα: αυτή τη φορά, ένα ανδρικό γλάντι.

Διαλείμματα μεταξύ ζωής και θανάτου

Τριάντα μία σύντομες αφηγήσεις
για το «μυστήριο» του ύπνου

BERND BRUNNER
Η τέχνη της ξάπλας. Εγχειρίδιο
για τον οριζόντιο τρόπο ζωής
μπαρ. Ευαγγελία Τόμπορη
εκδ. Αλεξάνδρεια, σελ. 224

Της **ΕΥΗΣ ΜΑΛΛΙΑΡΟΥ**

Ο Γερμανός συγγραφέας Μπερντ Μπρούνερ πραγματεύεται μέσα από 31 σύντομες αφηγήσεις τον οριζόντιο τρόπο ζωής ή αλλιώς την «ξάπλα» που συνεδιστά βιώνεται ως «τέχνη» ανά τους αιώνες από διαφορετικές κουλτούρες παγκοσμίως, με πρωταγωνιστές συγγραφείς, φιλοσόφους, ψυχοθεραπευτές, εφευρέτες-κατασκευαστές, εικαστικούς, κλπ. Οι αρχαίοι λαοί, παρά τη δεισιδαιμονία που επικρατούσε ότι κινδύνευαν να απολέσουν τη συνείδηση και τις αισθήσεις τους πέφτοντας σε βαθύ ύπνο, ξάπλωναν για να αναπαυθούν, να στοχαστούν, να ρεμβάσουν, ή ακόμα και να επινοήσουν λύσεις στα καθημερινά τους προβλήματα.

Έχει υπολογιστεί ότι ξαπλωμένοι περνάμε το ένα τρίτο της συνολικής μας ζωής. Από ιατρικής απόψεως μια μισοξαπλωτή-μισοκαθιστή στάση σε γωνία 127 μοιρών είναι η πιο κατάλληλη για να αποφεύγο-

νται οι εντάσεις στη σπονδυλική στήλη. Ο Μπρούνερ επισημαίνει τις πιο ασυνήθιστες και εκκεντρικές μορφές ξάπλας.

Για παράδειγμα, στο τελετουργικό του χαμάμ οι λουόμενοι αναπαύονται οριζοντίως για αρκετή ώρα πάνω σε μια ζεστή πέτρινη πλάκα για να χαλαρώσουν οι мύες. Έτσι, μετά τις προηγούμενες κουραστικές φάσεις του μασάζ επέρχεται η πλήρης ευεξία.

Στη συνέχεια ο συγγραφέας περιγράφει την έννοια της αιώνησας που για τον θεωρητικό του πολιτισμού Ρολάν Μπαρτ σημαίνει η κατάσταση κατά την οποία «ζεις σε έναν χώρο δίχως να συνδέσαι με κάποια σταθερή θέση», όταν δηλαδή η αίσθηση του χώρου είναι λιγότερο «πραγματική». Οι κολυμπητές μέσω της άνωσας στη θάλασσα και οι αστροναύτες χωρίς βαρύτητα στο Διάστημα, είναι και δεν είναι ξαπλωμένοι, δηλαδή βρίσκονται στην ενδιάμεση κατάσταση της αιώνησας. Το ίδιο συμβαίνει και σε έναν υπνωτισμένο που αιωρείται με σώμα άκαμπτο ανάμεσα σε δυο καρέκλες, χωρίς επιφάνεια να τον στηρίξει.

«Το σίγουρο είναι ότι ο ύπνος, ως διακοπή της συνείδησης, ορθώ-

Βίνσεντ Βαν Γκογκ, «Μεσημέρι: Ξεκούραση μετά τη δουλειά, 1890. Το μεταβατικό στάδιο προσανατολισμού και ανασύνταξης για να οργανωθεί ο εσωτερικός χάρτης της συνείδησης είναι η διαδικασία του ξυπνήματος, γράφει στην «Τέχνη της ξάπλας» ο Μπερντ Μπρούνερ. Το βιβλίο κυκλοφορεί στα ελληνικά από τις εκδόσεις Αλεξάνδρεια.

Πάντα υπήρχε και θα υπάρχει ένας εναλλακτικός τρόπος ύπαρξης και ισορροπίας, που βασίζεται στην απόλαυση, τη χαλάρωση, τη φαινομενική απραξία.

νει ένα είδος φραγμού στην αντίληψη, ο οποίος όμως παραμένει ευαίσθητος στα εξωτερικά αισθητηριακά ερεθίσματα», δηλώνει ο Μπρούνερ εντυπωσιασμένος από το «μυστήριο» του ύπνου, την κατάσταση εκείνη που δεν μπορούμε να ελέγξουμε ή να προβλέψουμε όντας ξαπλωμένοι.

Το μεταβατικό στάδιο προσανατολισμού και ανασύνταξης για να οργανωθεί ο εσωτερικός χάρτης της συνείδησης είναι η διαδικασία του ξυπνήματος. Στην κλασική λογοτεχνία, οι μεταβατικές στιγμές μεταξύ ύπνου και ξυπνήματος περιγράφονται από τον Μαρσέλ

Προυστ ως στιγμές «ανυπαρξίας». Στον Κάφκα η αίσθηση του ξυπνήματος καταλήγει σε έναν ζωντανό εφιάλτη με τη δυσάρεστη μεταμόρφωση του ήρωα σε έντομο.

Η μεγάλη συμβολή της Ανατολής στην τέχνη της ξάπλας οφείλεται στη γοητεία που άσκησε στους Δυτικοευρωπαίους διπλωμάτες, αρχιτέκτονες και σχεδιαστές το ντιβάνι ως έπιπλο όπου κάποιος μπορούσε να ξαπλώσει σε άνετη θέση, να επιδοθεί στην ανάγνωση, να αφεθεί στις σκέψεις του ή και στην νδονή. Επιπλέον, ο Γκαίτε έχοντας ασχοληθεί εκτενώς με την περσική ποίηση, εμπνεύστη-

Στο βιβλίο του ο συγγραφέας Μπερντ Μπρούνερ επισημαίνει τις πιο εκκεντρικές μορφές ξάπλας.

κε το έργο του «Δυτικοανατολικό ντιβάνι», όπου εκφράζει την αντίληψη ότι η Ανατολή και η Δύση είναι αδιαχώριστες. Κυρίως όμως η ιδέα του ντιβανιού ως εργαλείου ενδοσκοπήσης, καταβύθισης στις μύχιες σκέψεις και συνειρμικής διάθεσης εξελίχθηκε με την πρακτική της ψυχανάλυσης. Το ντιβάνι του Φρόιντ δεν ήταν ένα οποιοδήποτε έπιπλο. Όταν το 1938 η οικογένεια κατέφυγε στο Λονδίνο για να γλιτώσει από τους ναζί, το μετέφεραν μαζί τους.

Αξιοζήλευτη μακαριότητα

Στο τέλος της πραγματείας, μια φωτογραφία απεικονίζει έναν από τους μεγαλύτερους ξαπλωμένους Βούδες που έχει μήκος 46 μέτρα και ύψος 15, φτιαγμένος από γύψο και τούβλα. Καλύπτεται με φύλλο χρυσού και βρίσκεται σε ναό της Μπανγκόκ. Η αξιοζήλευτη μακαριότητα του οριζοντίου αγάλματος μας θυμίζει ότι πάντα υπήρχε και θα υπάρχει ένας εναλλακτικός τρόπος ύπαρξης και ισορροπίας, που βασίζεται στην απόλαυση, τη χαλάρωση, τη φαινομενική απραξία. Μια αρχέγονη ανθρώπινη δραστηριότητα βαθιά ριζωμένη στη γη, ανάμεσα στη ζωή και τον θάνατο.

4^ο Φεστιβάλ Μεσαιωνική Λευκωσία

13-17 ΜΑΡΤΙΟΥ 2019

ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ

13-14 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΤΕΤ - ΠΕΜ

16 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ

17 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ

ΛΕΒΕΝΤΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

- Έκθεση | Λευκωσία: Η γέννηση και η εξέλιξη μιας πρωτεύουσας. **Βυζαντινή - Μεσαιωνική Περίοδος.** Ώρες λειτουργίας: 10:00 - 16:30 (Ανοικτό καθημερινά - εκτός Δευτέρας)
- Μουσική εκδήλωση | **Η Βενετία στην Ανατολή και στην Κύπρο** - Ερμηνεία από: "Ex Silentio" **Τετ.13 & Πέμ.14 - 19:00** | Κρατήσεις: 22 661475 / email: info@leventismuseum.org.cy

ΛΕΒΕΝΤΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

- Ξεναγήση στην έκθεση | Λευκωσία: Η γέννηση και η εξέλιξη μιας πρωτεύουσας. **Βυζαντινή - Μεσαιωνική Περίοδος.** 11:00 στα Ελληνικά

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

- Ειδικές Ξεναγήσεις | **Μεσαιωνικοί θησαυροί στα Μουσεία του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου.** 11:00 - 12:00 στα Ελληνικά | 12:00 - 13:00 στα Αγγλικά

ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Δημιουργική εργαστήρι για παιδιά | **Αικατερίνη Κορνάρο: η τελευταία βασίλισσα της Κύπρου.** 10:30 - 12:30 | Κρατήσεις: 22 300994

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ'

- Ξεναγήση στην έκθεση | **Παλαιοβυζαντινές Αντανάκλασεις στην τέχνη της Κύπρου (1261-1489)** 10:00 | Κρατήσεις θέσεων: 22 430008

ΤΑΦΡΟΣ ΠΥΛΗΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ: 10:00 - 16:00

- Μαρίνα Κασαρή - Βαγγέλης Γέττος | **Μεσαιωνικά Παραμύθια της Κύπρου.** 10:00 - 11:00
- Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας | **Εκπαιδευτικός Σταθμός "Μεσαιωνική Λευκωσία"** 10:00 - 15:00, Ζωγραφική, εγχάραξη σε πηλό και Photo-booth
- Παγκύπριος σύνδεσμος αγγειοπλαστών - κεραμιστών | **Έκθεση και εργαστήρι Κεραμικής**
- Κυπριακή Ομοσπονδία Τοξοβολίας | **Προβολή Τοξοβολίας**
- Κυπριακή Σκακιστική Ομοσπονδία | **Εισαγωγή στο Σκάκι.** 11:00 & 13:00
- Σωματείο Ξιφασκίας Μονομάχι Λευκωσίας | **Αγώνας (Τουρνουά) Ξιφασκίας**
- 71ον Σύστημα Προσκόπων Καίμακλίου | **Μεσαιωνικά Παιχνίδια**
- Πολιτιστικό Εργαστήρι Αγίων Ομοιογενών | **Διαδραστική παρέλαση και ξεναγήση:** 15:00 στην εντός των τειχών Λευκωσία

Διοργανωτές:

Υποστηρικτές:

Χορηγοί Επικοινωνίας:

Πληροφορίες:

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

LOVE 100.7 FM 98.1-105.7

www.visitnicosia.com.cy +357 22 889600

ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ο ΤΥΧΕΡΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Ξένια Καλογεροπούλου
Θωμάς Μοσχόπουλος

σκηνή 018

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ
Γεωργία Μαυραγάνη

3 τελευταίες παραστάσεις
Κυριακή 3, 10 και 17 Μαρτίου 2019

Τιμή Εισιτηρίου: €6
thoc.org.cy
77 77 27 17

Λευκωσία | Θέατρο ΘΟΚ, Αίθουσα Εύης Γαβριηλίδης

Χορηγοί Επικοινωνίας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

LOVE 100.7 FM 98.1-105.7

χειμερινή περίοδος 2018-2019

Κι αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις, τούτο προσπάθησε τουλάχιστον όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις

Κ. Π. Καβάφης

Χειραφέτηση στα χρόνια της κρίσης

Η πρώτη δουλειά μιας νοικοκυράς στο μικροσκόπιο του Νίκου Labot

Τον ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Με αξιοσημείωτη πορεία στα διεθνή κινηματογραφικά φεστιβάλ (Τορόντο, Βαρσοβία, Θεσσαλονίκη), η πρώτη ταινία του Νίκου Labot, η οποία κυκλοφορεί αυτή την εβδομάδα στις αίθουσες, συνεχίζει την παράδοση της ελληνικής θεματικής των οικογενειακών ιστοριών, αυτή τη φορά με έμφαση στον χαρακτήρα της γυναίκας-συζύγου. Η (εξαιρετική) Μαρίσσα Τριανταφυλλίδου υποδύεται την Παναγιώτα, μια σχεδόν αναλόγητη νοικοκυρά και μητέρα δύο παιδιών, σε μία από τις οικογένειες που τα φέρνουν δύσκολα βόλτα λόγω ανεργίας. Ψάχνοντας για πρώτη φορά στη ζωή της δουλειά, η ίδια θα καταλή-

ξει να εργαστεί ως καθαρίστρια για λογαριασμό μιας ιδιωτικής εταιρείας σε κάποιο πολυκατάστημα. Εκεί θα κάνει νέες φίλες και θα νιώσει για πρώτη φορά την ευχαρίστηση της οικονομικής ανεξαρτησίας, παρά τις συνθήκες εκμετάλλευσης και απαξίωσης που επικρατούν. Ο Νίκος Labot επιχειρεί να εστιάσει κοινωνικά σε ένα κομμάτι της σύγχρονης Ελλάδας που μεγεθύνθηκε τα χρόνια της κρίσης, ενώ ταυτόχρονα σχολιάζει και την ελληνική οικογένεια. Η Παναγιώτα ανήκει στο σταδιακά εκλιπόν είδος της γυναίκας, η οποία μένει στο σπίτι μεγαλώνοντας τα παιδιά, δίχως δικούς της οικονομικούς πόρους και επομένως ανεξαρτησία. Όταν βγαίνει από αυτή την κατάσταση, έστω και από ανάγκη, ανακαλύπτει έναν ολοκαίνουργιο κόσμο που τη γεμίζει θάρρος και ελπίδα. Η δουλειά της γίνεται το όχημα, ώστε να αντιμετωπίσει επί ίσοις όροις τον δεσποτικό και οκνηρό σύζυγό της, αλλά και να εμψεύσει την ατίθαση κόρη της.

«Νέο νόημα στη ζωή»

Ο ίδιος ο δημιουργός του φιλμ το περιγράφει ως εξής: «Η Παναγιώτα ζει ενός τύπου χειραφέτησης στα 38 της χρόνια, ξεφεύγει από τη μονotonία του σπιτιού και βρίσκει νέο νόημα στη ζωή. Για να συμπορευθώ με τον συνανισθηματικό της κόσμο αποφάσισα ότι σε αυτήν την ταινία οι

άνθρωποι πρέπει να βρίσκονται πάντα σε πρώτο πλάνο».

Σε δεύτερο επίπεδο φυσικά η ταινία ασχολείται με μια εργασιακή πραγματικότητα, η οποία τα τελευταία χρόνια κατρακύλησε πολλά σκαλοπάτια. Συμβάσεις-απάτες που ισχύουν κατά το δοκούν, ωράρια για τα οποία ο όρος «ελαστικά» αποτελεί απλώς ευφημισμό, προσβολές και εκμετάλλευση. Όλα αυτά παρουσιάζονται με στεγνό ρεαλισμό, δίχως κραυγές και φανφάρες, σε βαθμό που η ταινία μοιάζει πολλές φορές ελλειπτική, έως και σεναριακά σχηματική.

Τίποτα πάντως δεν θα ήταν εφικτό δίχως τη συγκινητική ερμηνεία της Μαρίσσας Τριανταφυλλίδου.

Η Ελληνίδα ηθοποιός, που απέσπασε και το σχετικό βραβείο στη Θεσσαλονίκη, καταφέρει να διαπεράσει την οθόνη βάζοντάς μας στη συναισθηματική κατάσταση μιας γυναίκας που δεν συναντάς εύκολα πια. Και συνήθως το κάνει χωρίς να χρειαστεί να αρθρώσει λέξη.

Η Μαρίσσα Τριανταφυλλίδου πρωταγωνιστεί στον ρόλο μιας γυναίκας, η οποία χειραφετείται για πρώτη φορά στη ζωή της όταν πιάνει δουλειά ως καθαρίστρια.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στη «Δύση ηλίου» ο Λάζλο Νέμεθ του συγκλονιστικού «Ο γιος του Σαούλ» επιστρέφει με μια δεύτερη εξίσου ξεχωριστή ταινία. Θωτώντας το, ούτως ή άλλως, ιδιαίτερο στυλ του στα άκρα, ο Ούγγρος κινηματογραφιστής μάς μεταφέρει στην Βουδαπέστη του 1913. Εκεί η νεαρή Ιρις φτάνει με σκοπό να εργαστεί ως καπελού στο θρυλικό κατάστημα που κάποτε ανήκε στους γονείς της. Όταν ο νυν ιδιοκτήτης της το αρνείται εκείνη ξεκινά μια πεισματική αναζήτηση προκειμένου να ανακαλύψει τους προγόνους και τη μοίρα της οικογένειάς της. Μέσα σε όλα φιλοτεχνείται το πορτρέτο μιας κοινωνίας έτοιμης να βυθιστεί στο χάος του πολέμου.

Στο «Γενέθλια θανάτου 2» βλέπουμε το σίκουελ της συμπαθούς κωμωδίας τρόμου με πρωταγωνίστρια τη νεαρή φοιτήτρια που ζει ξανά και ξανά, α λα «Μέρα της μαρμότας», την ημέρα του θανάτου της. Το πράγμα δεν διαφοροποιείται και πολύ, με την εξαίρεση πως, αυτή τη φορά, ένα επιστημονικό πείραμα «απλώνει» τη συμφορά και σε άλλες διαστάσεις.

Στην ταινία «Ζωή» παρακολουθούμε άλλο ένα δράμα επιστημονικής φαντασίας, το οποίο μας προειδοποιεί για τις ενδεχόμενες συνέπειες της δίχως όρια τεχνητής νοημοσύνης. Ο Κόουλ (Γιούαν Μακ Γκρέγκορ), κατασκευαστής ρομπότ που μπορούν να εκφράσουν συναισθήματα, ερωτεύεται σταδιακά τη Ζωή (Λεά Σεϊντού), μια από τις εφευρέσεις του. Τα πράγματα ωστόσο θα περιπλοκούν ενώ ταυτόχρονα η εταιρεία όπου και οι δύο εργάζονται λανσάρει ένα νέο επαναστατικό προϊόν. Ο δημιουργός του «Like Crazy», Ντρέικ Ντορέμους, παρουσιάζει εδώ μια ιστορία αγάπης με πλήθος κοινωνικών και φιλοσοφικών προεκτάσεων.

PIK1 ΘΗΛ.: 22862000

22.45 The Rover
07.30 Θεία Λειτουργία
10.10 Καμώματα
τζι αρώματα - (Ε)
11.10 Road Trip - (Ε)
11.35 Χωρίς αποσκευές - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή, με την Ευρυδίκη.
12.10 Χάλκινα χρόνια - (Ε)
13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης
Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 ArtCafe, II - (Ε)
15.15 ΕΥ4U - (Ε)
16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
(Ζ' κύκλος). Επ. 20ο. «Ελένη Βιτάλης».
17.30 Σπίτι στη φύση, II - (Ε)
Περιβαλλοντική εκπομπή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στη νοηματική)
18.20 Ο μεγιστάνας - (Ε)
Κυπριώτικο σκετς, με τους Κώστα Βήκα, Μιχάλη Μουστάκα, κ.ά. Σε δύο μέρη. Μέρους Β'.
18.50 Χωρίς αποσκευές
Ταξιδιωτική εκπομπή.
19.20 Πεταλούδα
Δραματική σειρά.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.05 Αθλητική Κυριακή
21.30 Τετ - Α - Τετ
(Ζ' κύκλος). Talk show, με τον Τάσο Τρύφωνος.
22.45 The Rover
Αστυνομική ταινία, με τους Γκάι Πιρς, Ρόμπερτ Πάτινσον, κ.ά.
23.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.35 Συνέχεια της ταινίας
00.30 Χωρίς αποσκευές - (Ε)
01.00 ArtCafe, II - (Ε)
01.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

PIK2 ΘΗΛ.: 22862000

22.50 Mr Selfridge
07.30 Παιδική ζώνη
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
11.30 Παιδική ζώνη
«Παικνιδούπολη»
12.00 Καρναβαλιστική παρέλαση Δήμου Αγγλντζιάς
Σε απευθείας μετάδοση.
14.00 Παιδική ζώνη
15.30 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
16.00 Το μικρό σπίτι
Οικογεν. σειρά. Επ. 17ο.
16.50 Το πλοίο της αγάπης - (Ε)
17.50 Zoom Art
18.00 Road Trip - (Ε)
Μουσική ταξιδιωτική εκπομπή, με την Ελένη Ξένου.
18.30 Art of Space - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
19.00 Euromaxx on Vacation - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
19.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στην Αγγλική)
19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στην Τουρκική)
20.00 Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Κλειστού Στίβου
Σε απευθείας μετάδοση από τη Γλασκώβη.
22.50 Mr Selfridge, III - (Ε)
Μουσική βιογραφική σειρά εποχής. Επεισ. 5ο & 6ο.
00.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
00.45 ΓΙΟΥΡΝΙΟΝΣ

OMEGA ΘΗΛ.: 22477777

22.05 Pawn Sacrifice
05.30 Τώρα ό,τι συμβαίνει
Ενημερωτική εκπομπή, με τη Φαίη Μαυραγάνη.
08.45 Star System
Εκπομπή αστρολογίας.
09.45 Έλα, χαμογέλα
Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο, με τη Σίσσυ Χρηστίδου.
12.45 Τροχός της τύχης - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι, με τον Πέτρο Πολυχρονίδη.
13.50 Έλα να δεις - Best of
Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.30 It's showtime - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.30 Χαρούμενος ταξιδιώτης
Ψυχαγωγική εκπομπή, με τον Αλέξανδρο Ταραμουντά.
18.00 OMEGA NEWS
18.10 Χαρούμενος ταξιδιώτης (Συνέχεια)
18.30 Master Chef 3 - Masterclass
Διαγωνισμός μαγειρικής.
20.10 OMEGA NEWS
21.05 Το νησί
Δραματική σειρά, με τους Κατερίνα Λέχου, Τάσο Νούσια, κ.ά. Επεισόδιο 9ο.
22.05 Θυσιάζοντας ένα νιόνι (Pawn Sacrifice).
Βιογραφικό δράμα, με τους Τόμμι Μαγκουάιρ, Λιβ Σράιμπερ, κ.ά.
00.10 Ου φονεύσεις - (Ε)
Ελληνική αστυνομική σειρά
01.00 Hemlock Grove - (Ε)
Μυστηριώδης σειρά τρόμου.
02.00 Ελεύθερη σχέση - (Ε)
Κωμική σειρά

ANT1 ΘΗΛ.: 22200200

00.20 Suits
06.10 Πρωινή ενημέρωση
Ενημερωτική εκπομπή.
06.40 Άκρωις
οικογενειακών - (Ε)
Ελληνική σειρά.
07.30 Δείξε μου τον φίλο σου - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
08.20 Mamma mia - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
09.20 Σαν το σκύλο με τη γάτα - (Ε)
Ελληνική σειρά.
10.30 Ο Τζιτζικας και ο Μέρμηγκας - (Ε)
Ελληνική σειρά.
12.00 Συνεντεύξεις από το πρωινό
Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.20 Υγεία πάνω απ' όλα
Ενημερωτική εκπομπή.
13.10 Τύχη βουνό - (Ε)
Ελληνική σειρά.
14.00 Daddy cool - (Ε)
Ελληνική σειρά.
15.40 Κωνσταντίνου και Ελένης - (Ε)
Ελληνική σειρά.
16.40 Την πάτσα - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
17.40 Εσύ στον κόσμο σου - (Ε)
Αισθηματική σειρά.
18.00 Τα νέα του ANT1 σε 10'
18.10 Εσύ στον κόσμο σου - (Ε)
Αισθηματική σειρά.
19.30 La Pasta Pomiliori, 2 - (Ε)
20.20 Τα νέα του ANT1
21.20 Your Face Sounds Familiar
Ψυχαγωγικό show.
00.10 Τιτάλοι ειδήσεων
00.20 Suits
Δραματική σειρά.
01.10 Χωρίς όρια - (Ε)
Ελληνική σειρά.

ΣΙΓΜΑ ΘΗΛ.: 22580100

21.15 Survivor
05.20 Οι Αδιάφοθοι - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
06.20 Οι Τάκκοι - (Ε)
Κυπριακή κωμική σειρά.
07.30 Θέκλα... μιλάμε ανοιχτά - (Ε)
Κοινωνική εκπομπή.
09.00 Όσο έχω εσένα - (Ε)
10.30 Βουράτε γετόνιοι - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
11.30 Εύκολα και σπικακά
Εκπομπή μαγειρικής με την Αθηνά Λοιζίδου.
12.00 Παραδοσιακή βραδιά - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.00 Στην υγεία μας ρε παιδιά! - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.00 Power of Love Gala
Ψυχαγωγική εκπομπή.
18.10 Τα γεγονότα σε συντομία (Συνέχεια)
19.40 Άλλαν μας εδείξαν
Εκπομπή πολιτικής, κοινωνικής και άλλης ούτως.
20.20 Τομές στα γεγονότα
21.15 Survivor
Ψυχαγωγικό τηλεπαιχνίδι επιβίωσης.
00.30 Γεγονότα σε τίτλους
00.40 Άλλαν μας εδείξαν - (Ε)
Νέα σατιρική εκπομπή, με τον Λούι Πατσαλίδη.
01.20 Power of Love Gala - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
04.20 Ζωή ποδήλατο - (Ε)
Κοινωνική σειρά, με τους Αχιλλέα Γραμματικόπουλο, Έλενα Ευσταθίου, κ.ά.

ALPHA ΘΗΛ.: 22212400

23.15 Λούπς Night Show
06.00 60' ΕΛΛΑΔΑ - (Ε)
Οδοιπορικό με τον Νίκο Μάνεση.
07.30 24 ώρες - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
08.30 Έλα στη θέση μου - (Ε)
10.00 Σαββατοκύριακο με τον Μάνεση
13.00 Πάμε πακέτο - (Ε)
14.00 Οικογενειακές ιστορίες - (Ε)
14.45 Η φαμίλια - (Ε)
Κωμική σειρά, με τους Γιώργο Ζένο, Χριστόδουλο Μαρτά, κ.ά.
16.15 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε)
17.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στη νοηματική)
18.00 Έλα στη θέση μου
Κωμική σειρά.
19.15 Το σόι σου - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά, με τις Μίρκα Παπακωνσταντίνου, Ρένα Λουιζίδου, κ.ά.
20.15 ALPHA NEWS
21.15 Παράδοση κατ' οίκον
Ψυχαγωγική εκπομπή.
22.00 Κάρμα
Κοινωνική σειρά της Χριστάνας Αρτεμίου.
23.15 Λούπς Night Show - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή, με τον Λούι Πατσαλίδη.
01.30 Bake Off Greece
Εκπομπή ζαχαροπλαστικής.
03.30 Μετά τα μεσάνυχτα
Με την Ελεονώρα Μελέτη.

CAPITAL ΘΗΛ.: 25577577

08.50 Richie Rich
10.40 Ξένη ταινία
12.20 Φουσκοθαλασσιές
14.00 Τηλεαγορά
15.20 Φτωχός εκατομμυριούχος
17.00 Τηλεαγορά
18.40 What if
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
01.00 A Teacher's Crime
02.40 Stranger at the door
04.10 Under the same moon

TV PLUS ΘΗΛ.: 22259000

05.00 Παιδική ζώνη
07.35 Άστρα είναι θα περάσουν!
08.35 Τηλεαγορά
10.00 Πρωινό Weekend
13.15 Αποκαλυπτικά
16.20 Τηλεαγορά
20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.30 Τηλεαγορά
21.30 Dolce Vita, III
22.30 Το ταξίδι της ζωής
23.35 The Ugly Truth
Κομεντί, με τους Τζέρεμντ Μπάτλερ, Κάθριν Χάινγκλ, κ.ά

SMILE TV ΘΗΛ.: 25715126

12.00 Oggy & The Cockroaches
12.30 Sabrina
13.00 Angels Friends
13.30 Heidi
14.00 Glimmies
14.30 Zig And Sharko
15.00 Nonty
15.30 Maya The Bee
16.00 Heidi
16.30 Horseland
17.00 Rabbits, II
17.30 Puppy In My Pocket
18.00 Oggy & The Cockroaches
18.30 The Owl
19.00 Popples
19.30 Glitter Force
20.00 Digimon Fusion

MOVIES BEST

21.00 Chappaquiddick
07.05 Backstabbing For Beginners
09.00 ...First Do No Harm
10.50 The Preacher's Sin
12.30 Michael Jackson: Searching For Neverland
14.25 Ring Of Fire
16.00 Olivia Newton John: Hopelessly Devoted To You
18.00 Project Blue Book
19.00 Dangerous Lessons
21.00 Chappaquiddick
22.50 The Paul Hogan Story
00.35 Carrie Pilby
02.25 Runaway Romance

GREEK CINEMA

19.55 Η Αλίκη δικτάτωρ
07.10 Ένας νομοταγής πολίτης
08.40 Ένα τανκς στο κρεβάτι μου
10.20 Ζητείται ψεύτης
11.50 Κάτι κουρασμένα παλληκάρια
13.30 Όλοι θα ζήσουμε
15.10 Ο κοσμητοί του Μεταξουργείου!
16.55 Ο ταυρομάχος προχωρεί
18.25 Η φωνή της καρδιάς
19.55 Η Αλίκη δικτάτωρ
22.00 Νύχτα γάμου
23.40 Θηριοτροφείο αρρένων

Ένα διαρκές έγκλημα με πολλούς θύτες

Το ζήτημα της αρχαιοκαπηλίας, ειδικά στη Μέση Ανατολή, θίγουν δύο ντοκιμαντέρ που θα προβληθούν στη Θεσσαλονίκη

Της ΓΙΩΤΑΣ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗ

Στην Αίγυπτο παιδιά πεθαίνουν ψάχνοντας αρχαιολογικούς θησαυρούς. Οι συμμορίες χρησιμοποιούν τα μικρόσωμα και ευλύγιστα κορμιά τους για να κατεβαίνουν σε επικίνδυνα αμμώδη φρεάτια, χωρίς προστασία, με αποτέλεσμα να καταπλκώνονται από την άμμο. Μόνο σε ένα χωριό νότια του Καΐρου, μέσα σε έναν χρόνο, μετά το 2011 έχασαν τη ζωή τους 11 παιδιά.

Στη Συρία, η λεηλασία αρχαιολογικών τόπων κλιμακώνεται με γεωμετρική πρόοδο. Σε δορυφορική εικόνα του 2011 ο ελληνιστικός χώρος της Απάμειας (ένας από τους πέντε καταστραμμένους αρχαιολογικούς τόπους της UNESCO) δείχνει λειός και επίπεδος. Το 2012 η ίδια εικόνα μοιάζει με ελβετικό τυρί. Είναι γεμάτος τρύπες από τις παράνομες ανασκαφές.

Δύο ταινίες του 21ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης (1-10 Μαρτίου), τα «Λάφυρα» των Τόρκελ Χάνταρσον και Ορν Μαρίνο Ανταρσον (Ισλανδία-Ελλάδα, 2018) και ο «Απόλλωνας της Γάζας», του Νικολά Βαντιμόφ (Καναδάς-Ελβετία, 2018) επιχειρούν να αναδείξουν το μέγεθος της αρπαγής αρχαιοτήτων και τις ανεξέλεγκτες διαστάσεις της ιδιαιτέρα στη Μέση Ανατολή.

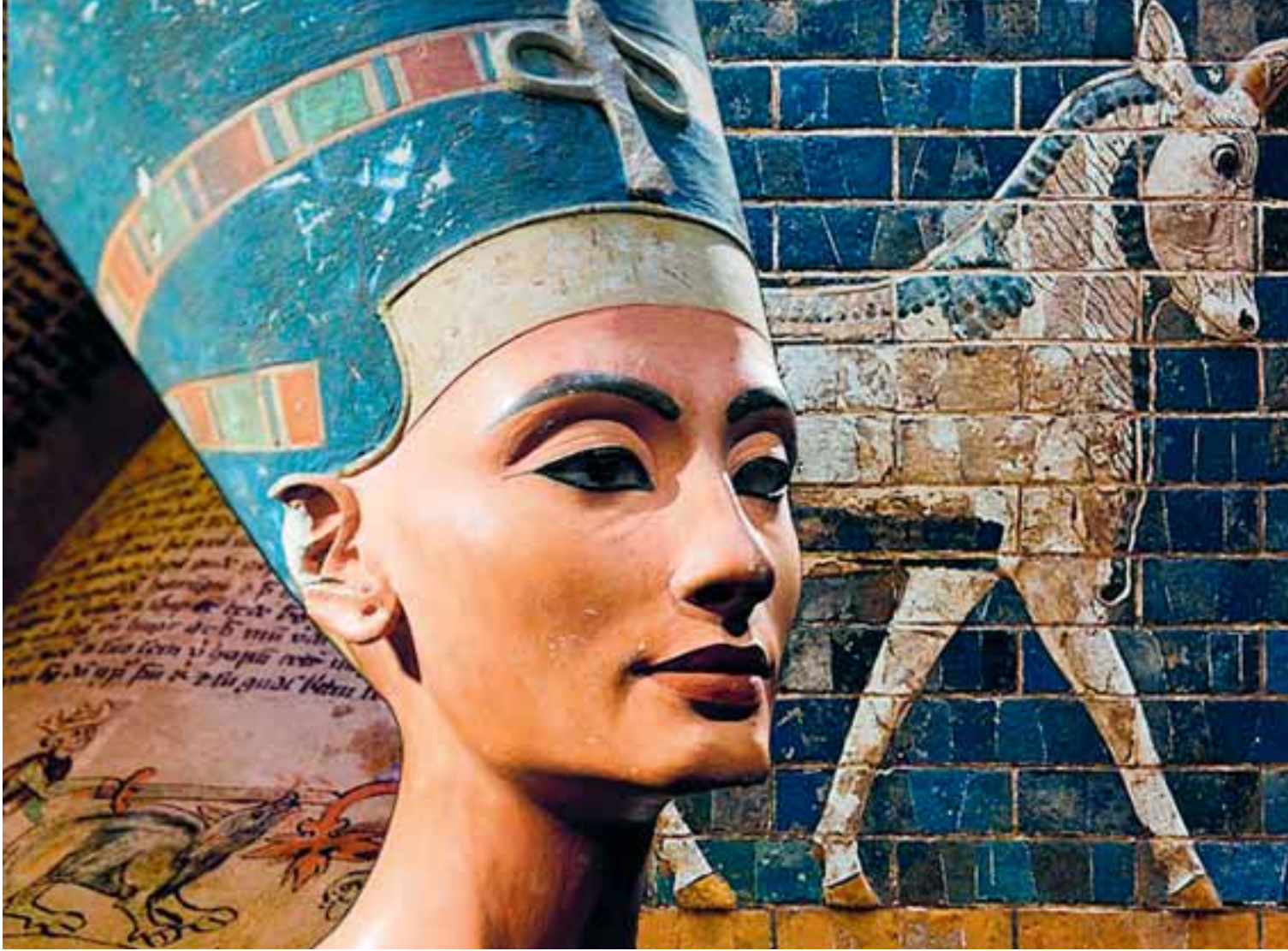
Στα μουσεία της Δύσης

Τα «Λάφυρα» κάνουν την αναδρομή: αρπαγές των νικηφόρων στρατών, ανασκαφές της Δύσης σε αποικιοκρατικές χώρες, μοίρασμα πολιτισμών ευρημάτων με τα οποία εμπλούτισαν τις συλλογές τους συλλέκτες και μουσεία προσελκύοντας σήμερα εκατομμύρια επισκέπτες (Βρετανικό: 5.900.000, Λούβρο: 8.100.000, Μетроπολιτικό Νέας Υόρκης: 6.700.000), υποθέσεις επαναπατρισμού – άλλες έχουν λυθεί επιτυχώς, άλλες αποτελούν θέμα διαμάχης εδώ και αιώνες.

Το 1971 οι Ισλανδοί γιόρταζαν τον επαναπατρισμό από τη Δανία δύο χειρογράφων της πολιτιστικής τους κληρονομιάς έπειτα από δεκαετίες διεκδικήσεων (1944-1971). Λίγα χρόνια αργότερα το Εθνικό Μουσείο της Δανίας στην Κοπεγχάγη ξεκινούσε (το 1981) την επιστροφή χιλιάδων αντικειμένων στη Γροιλανδία. Η διαδικασία διήρκεσε δύο δεκαετίες και η «UTIMUT» – γροιλανδική λέξη που σημαίνει επιστροφή– 35.000 αρχαίων αντικειμένων ολοκληρώθηκε το 2001.

Άλλες χώρες ακολούθησαν τον δρόμο της Δικαιοσύνης. Το Μетроπολιτικό Μουσείο Τέχνης στη Νέα Υόρκη έχει χάσει σημαντικές αγωγές από τις κυβερνήσεις της Τουρκίας και της Ιταλίας, με αποτέλεσμα την επιστροφή έργων, αξίας εκατοντάδων εκατομμυρίων δολαρίων.

Το αίτημα του επαναπατρισμού

Πριν από δύο χρόνια οι καλλιτέχνες Γιαν Νικολάι Νέλες και Νόρα Αλ Μπράντι δημιούργησαν αντίγραφο της Νεφερτίτης, σκανάροντας κρυφά τη φρουρούμενη προτομή στο μουσείο του Βερολίνου. Έπειτα ταξίδεψαν στην Αίγυπτο, όπου έθαψαν το αντίγραφο στην έρημο ως μια πράξη καλλιτεχνικού επαναπατρισμού.

Στις λεηλασίες από τοπικές ή διεθνείς μαφίες, προστέθηκαν οι παράνομες ανασκαφές τόσο ντόπιων –για λόγους επιβίωσης– όσο και τζιχαντιστών του ISIS.

των γλυπτών του Παρθενώνα προβάλλεται στο ντοκιμαντέρ ως μια ιδιαίτερη περίπτωση αρπαγής. Επί της οθόνης, τα επιχειρήματα των δύο πλευρών δεν είναι άγνωστα. «Υπάρχει νομική βάση για τη μη επιστροφή των Μαρμάρων», υποστηρίζει η Χάνα Μπούτον από το Βρετανικό Μουσείο. «Η διοίκηση του Μουσείου ενεργεί βάσει του νόμου περί Βρετανικού Μουσείου που τροποποιήθηκε το 1963 και αναφέρει πως δεν μπορεί να επιστρέψει κανένα αντικείμενο από τη συλλογή του. Ιδεο-

λογικά το Μουσείο και οι έφοροι του είναι ταγμένοι στην ιδέα της αξίας της παγκόσμιας συλλογής του που αφηγείται την ιστορία της ανθρωπότητας. Τα γλυπτά του Παρθενώνα είναι σημαντικό τμήμα αυτής της αποστολής».

«Η αρπαγή των μαρμάρων από τον Ελγιν είχε χαρακτηριστεί διεθνώς μια παράνομη πράξη. Στα πολιτιστικά αγαθά μείζονος σημασίας, όπως είναι ο Παρθενώνας-παγκόσμιο σύμβολο, δεν υπάρχει η έννοια της ιδιοκτησίας. Είναι, σύμφωνα με τον νομικό όρο «εκτός συναλλαγής (extra commercium)», αντιτείνει ο δικηγόρος του ιδρύματος «Μελίνα Μερκούρη» Χριστόφορος Αργυρόπουλος.

Οι Αιγύπτιοι δεν ζήτησαν επισήμως τον επαναπατρισμό της Νεφερτίτης. Οι συζητήσεις, ωστόσο, στην επιστημονική και καλλιτεχνική κοινότητα, έστω για προσωρινή επιστροφή της προτομής –σύμβολο και είδωλο των Αιγυπτίων γυναικών– είναι έντονες. Πριν από δύο χρόνια οι καλλιτέχνες Γιαν Νικολάι Νέλες και Νόρα Αλ Μπράντι δημιούργησαν

αντίγραφο –τρισετάστατη απεικόνιση της Νεφερτίτης– σκανάροντας κρυφά την καλά φρουρούμενη προτομή στο μουσείο του Βερολίνου. Οι καλλιτέχνες ταξίδεψαν στην Αίγυπτο όπου έθαψαν το αντίγραφο στην έρημο ως μια πράξη καλλιτεχνικού επαναπατρισμού. Την ίδια στιγμή, αντίγραφα της Νεφερτίτης που δημιουργήθηκαν από το Ίδρυμα Πρωσικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς, πωλούνται έναντι 8.900 ευρώ.

Στις λεηλασίες και αρπαγές από τοπικές ή διεθνείς μαφίες που δρούσαν στο παρελθόν, προστέθηκαν και οι παράνομες ανασκαφές ντόπιων κατοίκων για λόγους επιβίωσης. Με τη δράση του ISIS εξελίχθηκε σε επίπεδο βιομηχανίας. «Από το Ιράκ μετά την εισβολή των ΗΠΑ, ξέρουμε ότι έφευγαν φορτηγά με αρχαιότητες. Οι ιρακινές αρχές κατηγορούσαν το Αρμπου Ντάμπι ότι πλούτισε τις συλλογές του μουσείου του με λαθραία αντικείμενα από το Ιράκ», λέει ο δρ Χέρμαν Πάρτζινγκερ, πρόεδρος του Ιδρύματος Πρωσικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

«Στην Αίγυπτο», μας πληροφορεί η Αιγύπτια αρχαιολόγος δρ Μόνικα Χάνα, «τον Ιανουάριο του 2011 απροστάτεντοι αρχαιολογικοί χώροι ήταν μια πηγή εισοδήματος». Ακόμα και στη Νεκρόπολη της Μέμφιδας, σε ένα χωριό κοντά στο Αμπούσιρ, ολόκληρες οικογένειες συμμετείχαν στις λεηλασίες. Οι γυναίκες μαγείρευαν για να ταΐζουν τους άνδρες που έσκαβαν αδιάκοπα καταστρέφοντας τα ιστορικά δεδομένα αρχαιολογικών χωρών.

«Πρέπει να δούμε τη λεηλασία όπως τα ματωμένα διαμάντια», επισημαίνει η αιγυπτιολόγος. «Με τον ίδιο τρόπο χρησιμοποιούνται σήμερα για τη χρηματοδότηση συγκρούσεων. Οι δυτικοί πρέπει να κατανοήσουν πως, όταν αγοράζουν έναν σκαραβαίο ή ένα αγαλματίδιο ουσάμπι, πληρώνουν ενδεχομένως τον θάνατο ενός παιδιού. Δεν σώζουν ένα αντικείμενο, αλλά χρηματοδοτούν έναν τρομοκράτη».

Ο Απόλλωνας της Γάζας

Στη Λωρίδα της Γάζας, το καλο-

καίρι του 2013, ένα ολόσωμο άγαλμα του Απόλλωνα, ηλικίας 2.500 ετών(;) και βάρους 300(;) κιλών, μπλέχτηκε στα δίκτυα ενός ψαρά. Λίγες μέρες αργότερα εξαφανίστηκε μυστηριωδώς. Αναζητείται επί πέντε χρόνια. Στο διάστημα αυτό ευφάνταστα σενάρια κυκλοφορούν τόσο για τη γνησιότητα του όσο και για την τύχη του.

Είναι θαμμένος σε μυστική κρυψώνα; Είναι θύμα ένοπλων φονταμενταλιστών ή ανεκτίμητο εμπόρευμα στα χέρια αρχαιοκαπλών; Είναι ρωμαϊκής ή ελληνιστικής εποχής; Είναι γνήσιο ή πιστό αντίγραφο;

Καθώς το άγαλμα δεν φέρει τη διάβρωση της θάλασσας, κάποιοι πιστεύουν ότι είναι εύρημα παράνομης ανασκαφής βεδουίνων στην Αίγυπτο.

Κάποιοι εκτιμούν ότι οι λεωφόροι για να πωληθεί έχουν μπλοκαριστεί από την UNESCO και το έθαψαν ξανά για να το εμφανίσουν έπειτα από λίγα χρόνια. Κάποιοι μιλούν για αποτυχημένες απόπειρες διαπραγματεύσεων των αγοραστών, άλλοι ότι χάθηκε για πάντα.

Αντιπρατικές πληροφορίες

Οι πρωταγωνιστές που το είδαν πριν εξαφανιστεί υπό μυστηριώδεις συνθήκες, ή είχαν ακούσει γι' αυτό, δεν διαλύουν την ομίχλη. Ο νεαρός ψαράς που το ανέσυρε με φίλους του ισχυρίζεται ότι το παρέδωσε σε έναν θείο του χρυσοκόδο για να διαπιστώσουν αν ήταν χρυσάφι.

Η Παλαιστίνη εκπρόσωπος του υπουργείου Αρχαιοτήτων που πήγε να το παραλάβει, ομολογεί ότι πρόλαβε μόνο να το φωτογραφίσει. Ο χρυσοκόδος που το κρατούσε στο εργαστήριό του επί τρεις μήνες, αρνήθηκε να το παραδώσει.

«Το έκρυβα σχεδόν ένα μήνα, όταν ήρθαν από την κυβέρνηση για να το παραλάβουν. «Θέλουμε το άγαλμα που κρύβετε», μου είπαν. Και απλά το πήραν», αναφέρει ο χρυσοκόδος.

«Στις φήμες υπάρχουν αλήθειες», λέει ένας Παλαιστίνιος. Μια αλήθεια είναι η εικόνα με τις άθλιες συνθήκες του αρχαιολογικού Μουσείου της Γάζας όπου βρίσκονται στοιβαγμένα σπαράγματα της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η περιπέτεια του αγάλματος στην ταινία αντικατοπτρίζει την περιπέτεια ενός λαού. Ο σκηνοθέτης βυθίζει τον θεατή στην πολύπαθη ζωή, σε έναν λαό που αρπάζεται από έναν εθνικό θησαυρό για να αναπτερώσει το πθικό του.

«Ο Απόλλων», επισημαίνει ο σκηνοθέτης, «ήταν ο μετεωρίτης που φώτισε για μια στιγμή τη Γάζα, ένα θεόσταλο δώρο στους Παλαιστίνιους που απεναντιώμενα χρειάζονται ελπίδα και αναγνώριση!».

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Του ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ

Συναρπαστική βραδιά μουσικής δωματίου στον «Παρνασσό»

Παρότι δεν απέχει πολύ από σταθμούς του μετρώ και στην περιοχή υπάρχουν αρκετοί χώροι στάθμευσης, ο «Παρνασσός» βρίσκεται σε σημείο του κέντρου, που σήμερα είναι δυσπρόσιτο για αρκετούς. Η αίθουσα συναυλιών του, όμως, παραμένει μία από τις καλύτερες για μουσική δωματίου και συχνά φιλοξενεί ορισμένες από τις πιο ενδιαφέρουσες συναυλίες της πρωτεύουσας. Στις 4 Φεβρουαρίου το Κουαρτέτο με πιάνο «Κορνέιγ» έπαιξε με πρωτοφανή αφοσίωση έργα των Μότσαρτ, Μπραμς και Σούμαν.

Η εμφανής πίστη των μουσικών στα έργα έδειξε πόσο συναρπαστικές και ενδιαφέρουσες μπορεί να γίνουν αυτές οι παρτιτούρες των διακοσίων ετών ακόμα σήμερα.

Στον βιολονίστα Νοέ Ινουί και στον πιανίστα Βασίλν Βαρβαρέσο ως ντούο είχε γίνει αναφορά με αφορμή Σονάτες του Μότσαρτ

(«Κ», 29.02.2016). Διαθέτοντας έντονες μουσικές προσωπικότητες φαίνεται να συνεργάζονται άψογα. Το αποτέλεσμα είναι κατ' αρχάς εκρηκτικές ερμηνείες, όπως στο δεύτερο μέρος του Κουαρτέτου αρ. 3 του Μπραμς, το οποίο μαζί με τους συναδέλφους τους επανέλαβαν και εκτός

Το Κουαρτέτο «Κορνέιγ» έπαιξε με πρωτοφανή αφοσίωση έργα των Μότσαρτ, Μπραμς και Σούμαν.

προγράμματος. Όμως, με ανάλογη επιτυχία ανέδειξαν επίσης λυρικές ενότητες ή μικρές στιγμές με χιούμορ σε όλα τα έργα του

Από την ποιότητα των ερμηνειών φαινόταν ότι το κουαρτέτο «Κορνέιγ» είχε ασχοληθεί σοβαρά με τα μουσικά κείμενα, προχωρώντας πέρα από το πρώτο επίπεδο ανάγνωσης.

προγράμματος. Από την ποιότητα των ερμηνειών τους φαινόταν ότι είχαν ασχοληθεί σοβαρά με τα μουσικά κείμενα, προχωρώντας

πέρα από το πρώτο επίπεδο ανάγνωσης. Στο πλαίσιο του κουαρτέτου «Κορνέιγ» οι δυο τους συνεργάστηκαν με την Ολλανδή

Ελα βαν Πάουκε, τσελίστρια με υπέροχο, τονικά ασφαλή ήχο και μεγάλη μουσικότητα. Αξιοποιήθηκε ιδιαίτερα στο «αντάντε» του έργου του Μπραμς που προαναφέρθηκε, αλλά και στο «αντάντε καντάμπιλε» από το έργο 47 του Σούμαν, που άκνσε πραγματικά «καντάμπιλε», δηλαδή «μελωδικό» και «τραγουδιστό», όπως το προβλέπει ο συνθέτης.

Το κουαρτέτο συμπλήρωσε ο Γεωργιανός βιολίστας Γκεόργκι Κοβάλεφ, ισάξιος των άλλων μουσικών, όπως φάνηκε ειδικά στο τρίτο μέρος του κουαρτέτου του Μπραμς, κατά την εξάισια συνομιλία, πνευματικά διεγερτική και συναισθηματικά πλούσια, που είχαν τα τρία έγχορδα με τη στήριξη του πιάνου.

Η βραδιά ξεκίνησε με το δεύτερο Κουαρτέτο Κ. 493 του Μότσαρτ, το οποίο αποδόθηκε σβέλτα, ανάλαφρα, με χάρη και

κομψότητα. Φάνηκε ότι οι μουσικοί του κουαρτέτου «Κορνέιγ» ανήκουν σε μια γενιά η οποία αντιλαμβάνεται και μπορεί πρακτικά να διακρίνει και να αποδίδει εποχές, στυλ αλλά και τη συγκεκριμένη ταυτότητα ενός έργου.

Η έντονη ορμή, στα όρια του εκρηκτικού, που χαρακτήρισε την ερμηνεία του κουαρτέτου του Μπραμς, επιχείρησε να εγγραφεί το έργο στις σύγχρονες ερμηνευτικές πρακτικές, χωρίς όμως να προσδώσει την αισθητική της μουσικής.

Από αυτή την άποψη, επιτυχέστερη όλων υπήρξε η ερμηνεία του κουαρτέτου του Σούμαν, ίσως επειδή στο συγκεκριμένο έργο συναντά κανείς μια τεράστια παλέτα αποχρώσεων, η οποία επιτρέπει σε ερμηνευτές με μουσικότητα και φαντασία να ξεδιπλώσουν ένα αντίστοιχα πλούσιο κόσμο συναισθημάτων.

18^η ΑΠΟΝΟΜΗ

Τράπεζα Κύπρου

MAN

OF THE YEAR

3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019
Royal Hall

Οι υποψηφιότητες

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ – MANAGER

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΟΛΕΜΙΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ
ΜΑΡΙΟΣ ΚΑΛΟΧΩΡΙΤΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΕΛΕΠΗΣ – ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΡΑΚΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

ΑΘΛΗΤΗΣ

ΜΙΛΑΝ ΤΡΑΪΚΟΒΙΤΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΡΕΛΛΗΣ
ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΝΤΙΔΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΡΙΚΩΜΙΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΙΔΗΣ
ΑΝΤΗΣ ΣΚΟΡΔΗΣ
MICHAEL ANASTASSIADES
ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

ΕΙΔΙΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

LIFETIME ACHIEVEMENT
ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ
ΑΝΤΡΑΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΝΕΠΝΕΥΣΕ

Επισκεφθείτε το www.kathimerini.com.cy και γνωρίστε τους υποψηφίους

Στηρίζουν

GREY GOOSE
WORLD'S BEST TASTING VODKA

50
ΧΡΟΝΙΑ

Ελεγκτές της διαδικασίας

Deloitte.